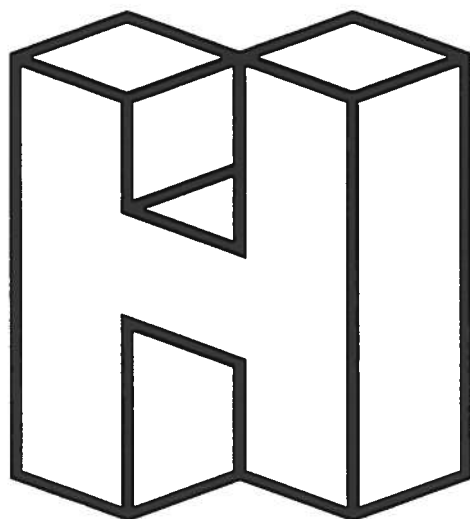

**BERETNING OVER FORSKNINGSAKTIVITETER, PUBLIKATIONSVIRKSOMHED M.V.
FOR KALENDERÅRET 1989**

handelshøjskolen i københavn November 1990

**BERETNING OVER FORSKNINGSAKTIVITETER, PUBLIKATIONSVIRKSOMHED M.V.
FOR KALENDERÅRET 1989**

handelshøjskolen i københavn November 1990

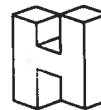
**HANDELSHØJSKOLEN I KØBENHAVN
ÅRSBERETNING 1989 - FORSKNINGS- OG DOKUMENTATIONSDELEN**

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
A. <u>Handelshøjskolens fællesadministration</u>	
I. <u>Styrelsesrådet</u>	1
II. <u>Konsistorium</u>	2
1. Opgaver og sammensætning	2
2. Udvalg nedsat af Konsistorium	3
III. <u>Handelshøjskolens økonomi</u>	6
Handelshøjskolens regnskab for 1989	6
Midler modtaget fra private og offentlige tilskudsgivere - bortset fra statslige forskningsråd	8
Uddelte stipendier bevilget af private legat- og fondsbestyrelser	15
B. <u>Det erhvervsøkonomiske Fakultet</u>	16
I. <u>Dekanens årsberetning</u>	16
II. <u>Det erhvervsøkonomiske Fakultet</u>	19
- virksomhed og struktur	
1. Det erhvervsøkonomiske Fakultetsråds årsberetning .	19
1.1. Udvalg nedsat af Det erhvervsøkonomiske Fakultetsråd	19
2. Det erhvervsøkonomiske Fakultetsstudienævn	22
2.1. Fakultetsstudienævnens opgaver	22
2.2. Det erhvervsøkonomiske Fakultetsstudienævn	22
2.3. Udvalg nedsat af Det erhvervsøkonomiske Fakultetsstudienævn	23
3. De erhvervsøkonomiske fagstudienævn	25

III.	<u>Institutter og centre ved Det erhvervsøkonomiske Fakultet</u>	30
	1. Institut for Afsætningsøkonomi	30
	2. Institut for Anvendt Datalogi og Systemvidenskab.	33
	3. Institut for Erhvervs- og Samfundsforskning	35
	3A. Erhvervsfremme- og Iværksættergruppen	37
	4. Institut for Erhvervsret og Revision	38
	5. Institut for Erhvervsøkonomi og Ledelse	46
	6. Institut for Europæisk Markedsret	48
	7. Institut for Finansiering	51
	8. Institut for Informatik og Økonomistyring	58
	9. Institut for International Økonomi og Virksomhedsledelse	66
	10. Institut for Nationaløkonomi	69
	11. Institut for Organisation og Arbejdssociologi ...	76
	12. Institut for Regnskabsvæsen og Økonomistyring ...	84
	13. Institut for Teoretisk Statistik	89
	14. Institut for Trafik-, Turist- og Regionaløkonomi.	93
	15. Center for Uddannelsesforskning	101
	16. Center for Revision	109
	17. Center for Offentlig Organisation og Styring	115
	18. EDB-Centret	124
	Bilag 1: Fortegnelse over institutternes og centrenes adresser	127

	Side
C. <u>Center for Sprog/Økonomi</u>	129
D. <u>Det erhvervsproglige Fakultet</u>	130
I. <u>Almindelig beretning</u>	130
1. Dekanens beretning	130
II. <u>Virksomhed og struktur</u>	131
1. Det erhvervsproglige Fakultetsråd	131
1.1. Udvalg nedsat af Det erhvervsproglige Fakultetsråd	131
2. Det erhvervsproglige Fakultetsstudienævn	133
2.1. Udvalg nedsat af Det erhvervsproglige Fakultetsstudienævn	133
3. De erhvervsproglige fagstudienævn	134
III. <u>Institutter og centre ved Det erhvervsproglige Fakultet</u>	136
1. Institut for Engelsk	136
2. Institut for Datalogistik	150
3. Institut for Erhvervspraksis	155
4. Institut for Fransk	156
5. Institut for Spansk	162
6. Institut for Tysk	168
7. Center for Konferencetolkning	175
8. Fagsprogligt Center	177
9. Terminologiafdelingen	179
10. Afdeling for Tegnsprogstolkning	182
11. Afdelingen for Social og Medicinsk Tolkning	183
12. Publikationsvirksomhed	184

I. STYRELSESRÅDET

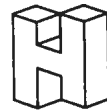
Styrelsesrådet består af 11 medlemmer, af hvilke Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse vælger 6 medlemmer som en alsidig repræsentation for erhvervslivet. De studerende ved Handelshøjskolen vælger for et år ad gangen to medlemmer og de teknisk/administrative medarbejdere vælger for tre år ad gangen et medlem. Rektor og prorektor er fødte medlemmer af Styrelsesrådet.

Sammensætning:

Bankdirektør Hans Paaschburg (formand); bankdirektør Bodil Nyboe Andersen; direktør Steen Hemmingen; direktør Niels Kjeldsen; direktør Asger Aamund; formand for FDC Steen Skovsted; rektor Finn Junge-Jensen; prorektor Lise-Lotte Hjulmand; kontorfuldmægtig Jytte Beckert; cand.merc.-stud. Jette Arildsen; HA-stud. Jacob Elkær-Hansen.

Sekretær: Administrator Kurt Poder i samarbejde med fuldmægtig Merete Trolle.

Styrelsesrådet afholdt i 1989 4 møder.

II. KONSISTORIUM

1. Opgaver og sammensætning

Ifølge statuttens §16 er Konsistorium Handelshøjskolens øverste kollegiale organ. Det afgør sager, der vedrører højskolen som helhed, herunder fordeling af højskolens bevillinger efter indstilling fra Konsistoriums budget- og forretningsudvalg, udarbejdelse af indstilling til undervisningsministeren om oprettelse og nedlæggelse af institutter efter indstilling fra et fakultetsråd, fastsættelse af institutrådenes sammensætning efter indstilling fra fakultetsrådet, fastsættelse af fakultetsstudienævnets medlemstal og sammensætning, planlægning af højskolens udbygning, herunder optagelse af nye aktiviteter, oprettelse og nedlæggelse af professorater efter indstilling fra fakultetsråd samt sager i øvrigt, som i henhold til gældende retsregler kræver Konsistoriums udtalelse eller beslutning.

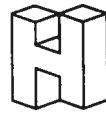
Fødte medlemmer af Konsistorium er rektor, der tillige er formand, prorektor og dekanerne for de to fakulteter. Administrator og overbibliotekaren deltager i Konsistoriums møder uden stemmeret.

Sammensætning:

Rektor, lektor Finn Junge-Jensen (formand) (øk); prorektor, lektor Lise-Lotte Hjulmand (næstformand) (sp); dekan, lektor Finn Sørensen (sp); dekan, lektor Hans Engstrøm (øk); lektor Gorm Gabrielsen (sp); lektor Inge Gorm Hansen (sp); lektor Bente Kristensen (sp); lektor Lita Lundquist (sp); afdelingsleder Orla Brandt Jensen (øk); lektor Lars Lund (øk); professor Niels Christian Nielsen (øk); lektor Jørgen Kai Olsen (øk); assistent Hanne Gregersen; bibliotekar Elizabeth Knudsen; overassistent Jytte Mulvad; SPRØK-stud. Jesper Andersen; DØK-stud. Johan Isak Suni Hansen; EG-stud. Helena M. Kristensen; HA-stud. Claus Lyngeraa; cand.merc.-stud. Marianne Marholt; HA-stud. Bettina Brask.

Deltagere i Konsistoriums møder uden stemmeret: Administrator Kurt Poder; overbibliotekar Michael Cotta-Schønberg.

Sekretær: Fuldmægtig Merete Trolle.

2. Udvalg nedsat af Konsistorium

a. Budget- og forretningsudvalget

Rektor er født medlem af udvalget. Administrator, dekanen for Det erhvervsproglige fakultet, dekanen for Det erhvervsøkonomiske fakultet og overbibliotekaren deltager i udvalgets møder uden stemmeret.

Budget- og forretningsudvalget udarbejder, blandt andet på grundlag af forslag fra hovedområderne, højskolens samlede budgetforslag. Udvalget træffer endvidere afgørelse om sager, som efter Konsistoriums bemyndigelse er henlagt til udvalget.

Sammensætning:

Rektor, lektor Finn Junge-Jensen (formand); lektor Inge Gorm Hansen; lektor Lise-Lotte Hjulmand; lektor Jørgen Kai Olsen; overassistent Jytte Mulvad; HA-stud. Claus Lyngeraa; cand.merc.-stud. Marianne Marholt.

Sekretær: Fuldmægtig Merete Trolle.

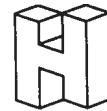
b. Bladudvalget

Bladudvalget træder sammen mindst én gang pr. semester samt i tilfælde af konflikter inden for redaktionsgruppen eller mellem denne og de styrende organer eller andre grupper af personer eller enkeltpersoner.

Bladudvalget har som en vigtig opgave funktionen som "varmeskjold" for redaktionsgruppen og i særdeleshed for den faste redaktør, således at der ikke gribes ind i redaktionsarbejdet udefra, så længe bladets rammeordning overholdes. Baggrundsgruppen skal dermed sikre en fri og demokratisk meningsudveksling og informationsformidling for hele højskolen.

Bladudvalget træffer beslutninger om de overordnede principper for bladets drift og for alle forhold i forbindelse med bladet, bortset fra budgettets størrelse, den faste redaktørs stillingsart og -omfang og de rådgivende redaktørers årlige timeforbrug, der afgøres af Konsistorium efter indstilling fra bladudvalget.

Bladudvalget har ikke ansvar for hverken de enkelte

numre, bladets drift eller overholdelse af bladets budget.

Bladudvalget gennemser opstillingen over det forløbne års forbrug og det kommende års budgetforslag og føjer eventuelt bemærkninger til det sidste, inden den faste redaktør sender det til Konsistoriums budget- og forretningsudvalg.

Bladudvalget foretager indstilling til rektor om ansættelse og afskedigelse af den faste redaktør.

Bladudvalgets formand attesterer lønsedler/"frigørelsesbreve" for de rådgivende redaktører samt for den faste redaktør med hensyn til dennes overarbejde.

Sammensætning:

Lektor Jørgen Alsø; lektor Cai F. Christensen; assistent Kirsten Davidsen; overassistent Liza Klöcker-Larsen; SPRØK-stud. John Damm; cand.merc.-stud. Henrik Sjørring Johansen.

Sekretær: Ikke besat.

c. Informationsudvalget

Informationsudvalget har til opgave at stille forslag til Konsistorium om de overordnede mål for højskolens kommunikationspolitik samt om de midler, der bør tages i anvendelse for at informere

1. Erhvervslivet, politikerne og den øvrige offentlighed om højskolens forsknings- og uddannelsesvirksomhed
2. Potentielle studerende om højskolens studier
3. Højskolens studerende, censorer, lærere og administrative medarbejdere om aktiviteter og forhold af interesse for disse grupper.

Informationsudvalget har desuden til opgave at stille forslag om organisationen af højskolens informationstjeneste.

Arbejdet med højskolens arbejdspladsavis henlægges dog under Konsistoriums bladudvalg, der samarbejder med informationsudvalget, hvor det skønnes relevant.

Sammensætning:

Lektor Karen Stetting; lektor Cai F. Christensen; assistent Anne Bjällby; assistent Hanne Gregersen; cand.merc.-stud. Mette Christiansen; cand.merc.-stud. Henrik Sjørring Johansen.

Kommitteret: Fuldmægtig Finn Kjerulff Hansen; lektor Lita Lundquist.

Sekretær: Ikke besat.

d. Stipendienævnet

Udvalget har til opgave at træffe afgørelse/afgive indstilling om fordeling af de legat- og lånemidler, der stilles til rådighed for højskolens studerende, herunder tillige administrationen af statens uddannelsesstøtte.

Sammensætning:

Rektor, lektor Finn Junge-Jensen; lektor Jørgen Alsø; lektor Harald Vestergaard; assistent Hanne Døssing; cand.ling.merc.-stud. Helle Janlow; cand.ling.merc.-stud. Annette Jørgensen; cand.-merc.-stud. Pernille Jørgensen; cand.merc.-stud. Marianne Marholt.

Sekretær: Fuldmægtig Per Boje Jensen.

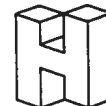
e. Valgudvalget

Valgudvalget forestår valget til de styrende organer ved Handelshøjskolen og udøver sine beføjelser i overensstemmelse med reglerne i Undervisningsministeriets valg bekendtgørelse.

Sammensætning:

Lektor Lise-Lotte Hjulmand; lektor Kjeld Hemmingsen; assistent Hanne Gregersen; HA-stud. Pernille Jensen; HA-stud. Asger Henning Nielsen.

Sekretær: Assistent Tine Sivebæk Kristensen.

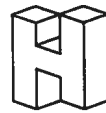

III. HANDELSHØJSKOLENS ØKONOMI

Højskolens regnskab for 1989 (1.1.-31.12)

Udgifter (excl. tilskud); (kr.):

Lønninger (incl. beskæftigelsesordninger)	kr. 191.879.640
Tjenesterejser og studierejser	kr. 2.106.361
Kontorhold	kr. 9.593.001
Indbinding af bøger til biblioteket	kr. 72.398
Fremmede tjenesteydelser, herunder EDB-kørsel, rengøring, konsulentonorar, transport af materiel m.v.	kr. 11.213.406
Køb af undervisnings- og eksamensmateriale	kr. 917.569
Anskaffelse af materiel, maskiner, undervisningsinventar, kontorinventar m.v.	kr. 14.469.665
Anskaffelse af bøger og tidsskrifter til biblioteket	kr. 2.509.618
Driftsmidler, herunder el, vand, varme	kr. 4.687.541
Reparations- og vedligeholdelsesarbejde	kr. 4.160.769
Husleje	kr. 37.840.131
Kommunale skatter og afgifter	kr. 60.444
Renter	kr. 212.400
Afskrivninger	kr. 170.000
Betaling til regionale EDB-centre	kr. 121.763
Diverse udgifter	<u>kr. 357.371</u>
Udgifter i alt	<u>kr. 280.372.078</u>

Indtægter (excl. indtægtsdækket virksomhed)

Salg af undervisningsmateriale m.v.	kr.	2.314.148
Kommunale refusioner	kr.	2.197.132
Diverse indtægter	<u>kr.</u>	<u>1.093.604</u>
Indtægter i alt	<u>kr.</u>	<u>5.604.884</u>

Tilskud (udgifter afholdt med hjemmel i tilskudskontrol):

Løn til seniorstipendiater og kandidatstipendiater	kr.	9.923.113
Ekskursioner for studerende	kr.	620.873
Kantinetilskud	kr.	712.757
Internationale studie- og praktikophold og andre internationale uddannelsesaktiviteter	kr.	1.418.063
Erstatninger	kr.	100.000
Udgifter til moms	<u>kr.</u>	<u>8.666.302</u>
Udgifter, tilskudskonti, i alt	<u>kr.</u>	<u>21.441.108</u>
Anlægstilskud i alt	kr.	3.293.083

Indtægtsdækket virksomhed

Udgifter	<u>kr.</u>	<u>962.028</u>
----------	------------	----------------

Indtægter

Ikke-disponible indtægter	kr.	206.633
Disponible indtægter	<u>kr.</u>	<u>1.856.699</u>
Indtægter i alt	<u>kr.</u>	<u>2.063.332</u>

Midler modtaget fra private og offentlige tilskudsgivere
bortset fra de statslige forsknings råd

Det erhvervsøkonomiske fakultet

HHK informations program/FUHU	43.500
Gæsteprof.D. Mick/T B Thriges Fond	200.000

Institut for afsætningsøkonomi

Sponsorprojekt/ Div. fonde	280.000
Reklameopgørelses projekt/Div.fonde	184.091
Erhvervslivets omdømme/Tuborg Fonden	10.000
Husleje Jerry Olsson/FUHU	21.000
Marketing & Semiotics/FDC	12.000
Vestysk TV reklamers virkning/DRB	23.448

Institut for erhvervsret og revision

Studierejse England/div. revisionsfirmaer	68.000
Bogindkøb/Arthur Andersen	15.000

Institut for eropæisk markedsret

Studierejse til USA/FUHU	68.000
--------------------------	--------

Institut for organisation og arbejdssociologi

Evaluering på tværs/Statens Regnskabs Dir.og Admin. og pers. dept.	746.628
Sociale eksperimenter i Danmark/ Norges Forsknings Råd	21.883
Consensus konference/ Undervisnings og Forsknings Ministeriet	50.000
Bio-Tek/Forsknings - Direktoret og Råd, PRF	1.172.000
Retslig regulering arb. miljø/ Forvaltningstjenesten	50.000
Survey undersøgelse/Budgetdepartementet	50.000
Jorcks fond/DIOS	70.000
Harward Med/Roubaty Claudine	28.900
Kursusgebyrer - biomedicin	1.043.254
Idrætsforeninger und. forandr.	
Idrættens Forsknings Råd	23.000
Samarb. relationer erhv og høj E Danielsen Fond	200.000
Effektivitet/FUHU	25.000
Valhalla workshop	22.000
Stanford University/Div. fonde	275.000

Institut for trafik- turist- og regionaløkonomi

Serviceerhverv i Norden/ Nordisk Ministerråd	300.000
Industriudvikling i 90'erne/Under- visnings- og Forsknings min.	50.343
Undersøgelse af ejerskab/Planstyrelsen	72.000
TTR/o m fond/tuborg Fond	24.000
Forskningspublikation/Hovedstadsrådet	50.000
SAS-prognose projekt	10.913
Dansk rejseanalyse/Danmarks Turistråd	59.150
Studierejse Sverige april 89/FUHU	44.000
Spil om kollektiv trafik/COWI Consult	9.000
Rejseformål fritid friluftsliv/Dansk Fritidsforum	1.000
Udv. af øko.museum /Skjern-Egvad museum	26.000

Institut for internationaløkonomi og viksomheds-
ledelse

Design internat konkurrencer/ Industri og Handels styrelsen	229.500
ERASMUS CCTS-89-0001-DK/NI/ EF	108.546
Nordplus - Netværk/Nordisk Ministerråd	36.000
ICP-89-DK-0017/04 Lancast./ERASMUS	79.635
ICP-89-DK-0032/04 PIMLBS/ERASMUS	159.111
Eksportkursus udenrigshandel/ Krista & Viggo Petersens fond	32.000
Studierejser/ØK, Arthur Andersen og FUHU	112.500
AMPIM/FUHU	78.000
Eksportfremme forskning/Lett Steglich-Petersen	143.737
Udviklingsprocessens struktur/ Udenrigsministeriet/SSF	222.326

Institut for informatik og økonomistyring

Selvbetj tekn i finanssektor/Industri og Handelsstyrelsen	184.633
EPOS/EF og Niels Bjørn Andersen	100.717
IT-USE/Irish Medical Systems	906.925
Paris/Kommunedata	46.848
ICIS/forsknings rådet og Theodore Driscoll	97.647
Statoil Forskningspris	50.000

Iværksættergruppen

Lokal erhvervsudvikling/Kommunernes landsforening	175.000
Ny produktion i lokal samfund/Slagelse Erhvervssekr.	37.444

Institut for erhvervs- og samfundsforskning

Arbejdsmiljø som effekt regul/Nordisk Ministerråd	454.000
Undersøg. af H.H.I. Vestrebro/Boligministeriet	91.822
Technology management	9.984

Center for uddannelse forskning

1- årig erhversøk suppler udd/FUHU	15.000
------------------------------------	--------

Institut for anvendt datalogi og systemvidenskab

KEPC projekt/Prolog Dev. Center, DASY	76.488
---------------------------------------	--------

SPRØK

Studierejse Spanien/FUHU	39.000
Studierejse Ægypten/FUHU	6.000
Studierejse London/FUHU	156.000

Centraladministrationen

Inter-univ prog HHL Lancaster/ERASMUS	80.220
Gæsteforlæsning/FUHU	100.000
Initiering av netverkssamarbejde/ Nordisk Ministerråd	7.000
Bradford/British Council	14.400
Fremtidige krav til lederuddannelse/ E Danielsen og hustru Fond	200.000
International studietur april/FUHU	30.000

Det erhvervssproglige fakultet

Udsmykning mødelokale Dalgas Have/Chr Ishøj & Søn, Nykredit, Larsen & Nielsen, Dansk Ingeniør Foren. pension og FUHU	310.000
Projekt interaktiv video/Ib Henrik- sens fond og T B Thriges Fond	40.000

Institut for engelsk

Nordic conference English st/FUHU	6.759
Studierejse New York/FUHU	45.843
Studierejse London/FUHU	20.355

Institut for fransk

Studierejse Senegal/FUHU og F L Smidth Jub. fond	58.382
Studierejse Toulouse okt 89/FUHU	18.840
Studierejse Moskva/FUHU	34.589
Studierejse Rom 89/FUHU	31.908

Institut for spansk

ERASMUS (ICP-88-0030-dk)	55.710
ERASMUS (ICP-89-dk-0048/09)	55.706
Studietur Spanien/FUHU	68.038

Institut for tysk

Studierejse Berlin/FUHU	28.765
-------------------------	--------

Terminologiaafdelingen

Mennesket i arbejde/engel/EF	96.000
------------------------------	--------

Midler modtaget fra de statslige forskningsråd (SSF) og
Forskningsakademiet (FA)

Institut for afsætningsøkonomi

Receptions og efteranalyse/SSF	518
Institutionel udvikling/SSF	52.000
Gæsteårof. Samuel Bowles/SSF	1.841
Gæsteprof. Karl Ove Moene/SSF	4.381
Analyse af købsadfærd for daglig/SSF	30.500
Afsætningskonf. 29-31 marts 90/SSF	20.000
Forskerkursus + gæstef. Fr. Dow/FA	47.495

Institut for erhvervsøkonomi og ledelse

Dynamikken i prof. markeder/SSF	305.000
---------------------------------	---------

Institut for nationaløkonomi

Analyse af medarbej/SSF	22.422
-------------------------	--------

Institut for organisation og arbejdssociologi

Strukturering af inf.feltet/SSF	254.200
Forskn program off sektor+sam/SSF	800.000
Kulturelle foreninger u.foran./SSF	23.936
Kulturparametre II/SSF	24.299
Organisations kulturer III/SSF	31.000
Organisations fotografering /SSF	262.340
Twist og Norm i den øk. sektor/SSF	104.175
Radikalisering bl. off.ansatte/SSF	302.872
Karriere organisation livssit/SSF	198.400
HUM-center/SSF	258.000
Studie af Planlægningsprocess/SSF	105.100
Arb.markeds pol og funkt område /SSF	405.000
Stephen Wood rejse/ophold/SSF	3.047
Alkohol kulturer i arbejdslivet/ Forsknings Rådet og Sundhedsmin./SSF	375.000
Valhalla SSF 14-5309	51.500
Gæsteprof. John van Maanen/FA	35.896

Institut for trafik- turist- og regionaløkonomi

Studertermedhjælp/SSF	90.200
-----------------------	--------

Institut for internationaløkonomi og virksomheds-
ledelse

Gæsteforelæsning van R Wood/FA	160.876
Gæsteforelæsning Arthur T Stonehil/FA	161.166
Studieophold i London/FA	41.711

Institut for informatik og økonomistyring

Effektiv forskning/SSF	60.431
Situations betinget øk styring/SSF	411.700
Rejse og ophold K. Lyytinen/SSF	11.225
Gæsteophold Trevor Hoppel/SSF	12.922
Studieophold univ. of Manchest/FA	31.094

Iværksættergruppen

SSF/Tainio & Koskinen	13.420
-----------------------	--------

Institut for erhvervs- og samfundsforskning

Phønix/SSF	27.028
Uddannelse til demokrati og/SSF	144.677
Dynamisk specialisering EDB/SSF	34.153
Det industrielle miljø/SSF	30.000
Udveksling af analyser/SSF	16.400
SSF- nr 14-5378 Brug prod rel	75.000

Center for uddannelsesforskning

Relationer revisorprofession/SSF	10.275
----------------------------------	--------

Center for revision

Gæsteophold David Gwilliam/SSF	12.620
--------------------------------	--------

Institut for anvendt datalogi og systemvidenskab

Deterministisk kaos/SSF	287.284
-------------------------	---------

Det erhvervsproglige fakultetInstitut for datalingvistik

Delac/SSF 104.949

Institut for engelsk

Kontrastiv analyse verbalkat/SSF 15.000

Institut for spansk

Fagligt tekstkorpus i spansk/SSF 205.000

Institut for tysk

Fagsprog/SSF 136.042

Fagsproglig kommunikation/SSF 1.025

Uddelte stipendier bevilget af private legat- og
fundsbestyrelser

Studenternes Venner	13.000
WM & Anna Evers legat	12.000
Gerickes Legat	15.000
SV Hansens Fond	10.000
Otto Mønstedts Fond	87.000
H O Langes Fond	250.000
R W Jorck og hustrus fond	115.000
Laage-Petersens og hust. fond	72.000
Svend Hansens Fond	100.000

B. DET ERHVERVSØKONOMISKE FAKULTET

I DEKANENS ÅRSBERETNING

Fakultetsrådets arbejde i 1989 har været præget af en række store udredningsarbejder som forberedelse af strukturreformer på det økonomiske fakultet.

I en periode præget af stigende udfordringer og tilløb til store reformer har fakultetsrådet lagt vægt på åbenhed og lydhørhed omkring udviklingen af de politiske tiltag.

Blandt udredningsarbejderne er det især undersøgelserne af mulighederne for omstilling af fakultetets lærerressourcer og for at øge fakultetets strategiske beredskab overfor stadigt mere omfattende krav fra omverdenen, der har lagt beslag på fakultetsrådets tid.

Omstillingsudvalget afleverede i september en særdeles gennemarbejdet analyse af det eksisterende forbrug af lærerressourcerne på fakultetet ledsaget af en hel buket af forslag til omstilling mod en anden og bedre ressourceudnyttelse.

Strategiudvalget barslede i oktober med sin rapport om, hvorledes fakultetet gennem en række strategiske omstruktureringer og omprioriteringer kunne udvikle et offensivt og fremsynet svar på dagens og morgendagens udfordringer.

En ledelseskonference på Marienlyst i oktober tematiserede samtidig et af de vigtige punkter i rapporten, nemlig hvordan ledelseselementet på institut og studienævnsniveau kunne styrkes og udvikles mhp at opnå højere effektivitet og bedre kvalitet i forskning, undervisning og administration.

I forlængelse heraf vedtog fakultetsrådet planer for bearbejdning af de to rapporter og for implementering af nogle af de heri indeholdte forslag. Med udgangspunkt i omstillingsrapporten tog rådet således skridt til indledning af drøftelser med lærernes repræsentanter om nye arbejdsnormer.

Som tidligere år har forholdet til undervisningsministeriet indimellem været mindre ideelt, end man kunne ønske sig. Fakultetet måtte således blandt andet se to af sine vigtige initiativer til forbedring af administration og undervisning bremset af ministeriel modvilje. Udbudsforretningen omkring et nyt edb-baseret studieadministrativt system måtte standses, fordi ministeriet oplevede, at det kunne komme på tværs af dets planer om at udvikle et standardiseret system for alle højere læreanstalter. Fakultetet må derfor klare sig uden den hårdt tiltrængte forbedring af det studieadministrative system i endnu 3-4 år. På undervisningsfronten led planerne for en international linje på HA samtidig skibbrud i krydsilden mellem negative reaktioner fra FLUSA og rapporten fra undervisningsministerens særlige udvalg om handelsuddannelserne.

Med nedsættelse af omstillingsudvalget og strategiudvalget må

fakultetet siges at have taget ansvarsbevidste skridt til at møde den stadig skærpede budgetsituation med bedre udnyttelse af de knappe ressourcer. Og i omstillingsudvalgets rapport fremlagde det en mere åben og dybdeborende analyse af sit ressourceforbrug end nogen anden højere læreanstalt. Ansvarsbevidsthed og åbenhed bliver imidlertid ikke altid lige påskønnet. Efter en misforstået presseomtale af kortlægningen af lærernes tidsforbrug blev denne således bare brugt af ministeriet til at lægge unødigt pres på fakultetet for at få det til at ændre lærernes arbejdstidsnormer. Fakultetets anstrengelser for at hindre, at der indførtes deltagerbetaling på HD-studiet og for at præge lov om Åben Uddannelse var forgæves. Ministeriets lovforslag blev vedtaget til ikrafttræden 1. januar 1990. Idet HD-studierne herefter skal budgetteres og styres helt adskilt fra fakultetets ordinære aktiviteter, indebærer loven den største ændring af vilkårene for Det økonomiske fakultet siden styrelseslovens indførsel. På den baggrund har det været mærkeligt at opleve, at ministeriet trods løfter om det modsatte, har været helt ude af stand til at støtte fakultetet med regler, informationer og vejledning. At fakultetet overhovedet blev i stand til at implementere loven skyldes udelukkende bidragene fra fakultetsrådets og fakultetsstudienævnets egne udredningsudvalg om Åben Uddannelse samt fakultetssekretariatets ihærdighed.

Fakultetsrådets udvalg har som tidligere ydet væsentlige bidrag til fakultetets arbejde. Centrale ændringer i deres virke har været at flere af dem i 1989 fik et større budgetansvar for deres eget område.

Lokaleudvalget har deltaget i de indledende undersøgelser af mulighederne for at samle fællesadministrationen og det økonomiske fakultet i en ny fælles bygning og udvalget er nu repræsenteret i undervisningsministeriets arbejdsgruppe om dette problem. Udvalgets fortsatte bestræbelser på at renovere og udsmykke klasseværelser og på at bedre indeklimaet i fakultetets bygninger har i det forløbne år givet pæne resultater.

EDB-udvalget har udformet retningslinjer for fakultetets edb-anvendelse i form af en rullende 5 årsplan, hvori distribueret datakraft, fakultetsdækkende datanet og fuld dækning med PC'ere indgår som hovedmål. Udvalget har dertil stået for anskaffelse af en ny hoveddatamat, for installation af datanet i alle afdelinger i fakultetets bygninger på Howitzvej og Julius Thomsens Plads og for en forøgelse af tekstbehandlingsfaciliteterne for de studerende.

Initiativudvalget for forskningen forestod en inspirerende og givtig konference om fakultetets forskning og fulgte denne op med at igangsætte et ambitiøst udredningsarbejde om institutternes forskningsprofiler, der lover godt for de kommende år. Udvalget har udarbejdet udkast til regelsæt for erhvervelse af doktorgraden og derudover har udvalget bidraget blandt andet til afklaring af principperne for tilknytning af erhvervsforskere og til opstilling af regler for tilknytning af ajungerede professorer på det økonomiske fakultet.

Fakultetet har besat professorater i generel afsætningsøkonomi og erhvervsret.

En del af fakultetsrådets tid i relation til forskning mv. har endelig været optaget af at fastlægge akseptable kriterier for tildeling af docenttillæg til fastansatte lærere som har udmærket sig indenfor forskning eller undervisning og administration.

Forskeruddannelsesudvalget medvirkede til at udvide rekrutteringsgrundlaget for fakultets yngste forskere med en ny ordning, hvor generelle intro- og kandidatstipendier i erhvervsøkonomi og erhvervsjura opslåes på linje med de hidtidige stipendier i specificerede forskningsfelter. Udvalget bidrog samtidig til at placere fakultetet som det centrale omdrejningspunkt i udviklingen af et landsomfattende netværk mellem erhvervsøkonomiske licentiatstuderende finansieret af Forskerakademiet.

I 1989 tildelte fakultetet 4 licentiatgrader og nedsatte bedømmelsesudvalg for yderligere 5 licentiatafhandlinger.

Det internationale udvalg fortsatte sit arbejde med at udbygge fakultetets internationale samarbejde omkring studenterudveksling mv. APIM aktiviteterne er nu så veletablerede, at de får selvstændig studienavnstatus fra nytår. ERASMUS-programmet har udviklet sig fint mens NORDPLUS-samarbejdet endnu kun er kommet svagt igang. Udvalget store arbejde resulterede i efteråret i at højskolen nu kommer med i det meget fornemme samarbejde mellem verdens allerbedste business schools, Programme of International Management, eller PIM.

I 1989 havde fakultetet den glæde at dimittere de første kandidater på de nye kombinationskandidatuddannelser. 5 studerende med datalogikombinationen og 3 med matematikkombinationen fik overrakt de eftertragtede eksamensbeviser.

Ministeriets politik med kun at give fakultetet ressourcer til overbygningsuddannelserne i et omfang, der svarer til halvdelen af en årgang af HA-dimittender, førte igen i år til alvorlige budgetproblemer. Fakultetet er overbevist om, at det selv på ministeriet præmisser længe har fået og stadig får for få midler til kandidatuddannelserne. Ministeriet har hidtil stillet sig uforstående overfor problemet. I håbet om at afklare sagen gennem en uvildig instans besluttede højskolen i 1989 derfor at få et konsulentfirma til undersøge forholdene. Firmaets rapport, der fremkom sidst på året, demonstrerer med stor tydelighed, at fakultetet igennem længere tid har fået færre ressourcer end det har været berettiget til. Der er således tilvejebragt et godt grundlag for omsider at få ministeriet til erkende problemet.

Hans Engstrøm
(Dekan)

II Det økonomiske fakultet - Virksomhed og struktur

1. DET ERHVERVSØKONOMISKE FAKULTETSRÅDÅRSBERETNING 1989

Medlemmer af det erhvervsøkonomiske Fakultetsråd:

VIP: Lektor Hans Engstrøm (dekan); Professor Niels Blomgren-Hansen; Professor Jens O. Elling; Afdelingsleder Lauge Stetting; Lektor Gert Bechlund; Lektor Jens Frøslev Christensen; Lektor Hanne Foss Hansen; Lektor Hjalte Rasmussen (professor fra 1.10.1989); Lektor Stig Ree; Lektor Ann Westenholz; Ekstern lektor Lars Krogsgaard Thomsen; Ekstern lektor Peter Østergaard
TAP: Fuldmægtig Inge Andersen; Overassistent Annelise Klüwer; Kancellist Lis Kofod

STUD.: Pippi Bøttcher; Pernille Corneliussen; Marianne Lund; Ulrikka Mikkelsen; Kristian Olesen; Niels Remtoft

1.1 UDVALG NEDSAT AF DET ERHVERVSØKONOMISKE FAKULTETSRÅD 1989

Budget- og Forretningsudvalg:

VIP: Lektor Hans Engstrøm (dekan); Lektor Gert Bechlund; Lektor Hjalte Rasmussen (professor fra 1.10.1989); Lektor Ann Westenholz
TAP: Fuldmægtig Inge Andersen
STUD.: Pippi Bøttcher; Niels Remtoft; Pernille Corneliussen

Bogudvalget:

Kommissorium:

At medvirke til fordeling af det af Biblioteksudvalget vedtagne rammebudget på de forskellige fag og afdelinger under hensyntagen til undervisning, forskning og lånere under institutionen.

Bogindkøbene udføres bl.a. gennem forslag fra bogudvalgets medlemmer til fagreferenterne, der påser, at forslagene er i overensstemmelse med bogudvalgets principielle afgørelser og inden for budgettets rammer. Det understreges, at enhver låner i øvrigt har ret til at stille forslag om boganskaffelser, disse forslag går til fagreferenten, der sørger for, at de specielle interesserede lærermedlemmer får dem til udtalelse.

Sammensætning:

Professor Vagn Greve; Lektor Tore Kristensen; Lektor Tage Henriksen; Lektor Heine Andersen; Lektor Flemming Poulfelt; Lektor Elisabeth Thuesen; Lektor Johannes Mouritsen; Lektor John Christiansen; Lektor Asmund Born; Lektor Klaus Møller Hansen; Lektor Lars Grønholdt; Adjunkt Lanni Füssel; Adjunkt Michael Andersen; Stipendiat Sanne Udsen; Studerende Kristian Olesen

Edb-udvalget:

Kommissorium:

At være rådgivende overfor fakultetsrådet/BOF ved større edb-anskaffelser.

At vurdere de overordnede retningslinier og strategien for edb-udvikling for drift.

At fungere som bestyrelse for edb-centrets ledelse.

Sammensætning:

Lektor Eric Bentzen, formand; Lektor John Christiansen; Lektor Peter Maskell; Kancellist Anette Juhl-Hansen; Studerende Morten Stenderup; Studerende Allan Kirk

Initiativudvalget for Forkningen:

Kommissorium:

At tage initiativ til en drøftelse af forskningsplanlægningen på Handelshøjskolens institutter ved Det Økonomiske Fakultet. Det forventes, at drøftelserne tager udgangspunkt i de enkelte forskeres forskningsorientering, og at de bevæger sig hen mod en forskningsprofil for de enkelte institutter. Det er desuden udvalgets opgave at etablere en kontakt mellem de berørte institutter, således at utilsigtet overlappning mellem institutternes forskningsprofiler kan drøftes, og således at eventuelle mangler i Handelshøjskolens forskningsprofil kan blive genstand for overvejelser med henblik på en forskningspolitik for fakultetet. Det er desuden udvalgets opgave at initiere en drøftelse på institutterne af disses nuværende og foretrukne personaleprofil, deres uddannelsesplaner for VIP-medarbejderne, deres planer for formidling af forskningsresultaterne og endelig deres planer for evaluering af forskningsindsatsen.

Sammensætning:

Lektor Finn Borum, formand; Professor Michael Møller; Lektor Tore Kristensen; Lektor Peter Maskell (associeret); Lektor Jan Mouritsen; Overassistent Liza Klöcker-Larsen; Studerende Frode Frederiksen; Studerende Marianne Marholt

Internationaliseringsudvalget:

Kommissorium:

Internationaliseringsudvalget stiller forslag til fakultetets overordnede mål og politik vedrørende internationalisering af fakultetets studier.

Specielt skal udvalget søge internationaliseringen fremmet gennem:

- Udvidelse og koordination af fakultetets fremmedsprogede undervisning af danske og udenlandske studerende
- indgåelse og implementering af studenterudvekslingsaftaler med udenlandske uddannelsesinstitutioner af mindst samme kvalitet og på samme niveau som Handelshøjskolen
- aftaler om studierelevante praktikophold i udlandet
- udvidelse og præcisering af danske studerendes meritoverførsel samt bistand til fremskaffelse henholdsvis udarbejdelse af den fornødne dokumentation til danske og udenlandske studerendes meritoverførsel
- koordination og implementering af HHK's forpligtelser og fordele som det danske medlem af ECTS (European Community Course Credit Transfer System) indenfor for Business Administration
- arbejde for øget økonomisk støtte til de studerendes studieophold i udlandet

- information og vejledning af fakultetets udenlandske studerende og af de danske studerende vedrørende fakultetets fremmedsprogede undervisning og studiemuligheder i udlandet, sprogprøver og sprogkurser samt mulighed for opnåelse af økonomisk støtte.

Udvalget skal endvidere bl.a. gennem information og vejledning bidrage til øget international mobilitet af lærer og yngre forskere.

Udvalget skal fordele fakultetets udvekslingsstudiepladser og stipendieressourcer til studieophold i udlandet (i dag kun DVU, ERASMUS- og NORDPLUS-stipendier). Udvalget skal drage omsorg for informationsudveksling med fakultetets studenterrejseudvalg og HHK's stipendienævn.

Udvalget skal på områder, hvor dette er hensigtsmæssigt, koordinere sit arbejde med andres organer, herunder det sproglige fakultets internationaliseringsudvalg.

Sammensætning:

Lektor Harald Vestergaard, formand; Lektor Flemming Poulfelt; Lektor Ole Fogh Kirkeby; Studerende Eva Zeuthen Bentzen; Studerende Janne Bollingsberg; 2 DSR-repræsentanter

Forskeruddannelsesudvalget:

Kommissorium:

Udvalget tilrettelægger licentiatstudiet, herunder foranstalter udvalget udvikling af kurser, udsendelse af relevante informationer til de licentiatstuderende, vejlederne og HHK i øvrigt.

Endvidere varetages sagsbehandlingen i forbindelse med optagelse af licentiatstuderende, indstillinger til fakultetsrådet om bedømmelsesudvalg m.v. i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 627 af 17. oktober 1988 samt de af Handelshøjskolen udarbejdede supplerende regler.

Udvalget fremkommer med forslag til organisering af forskeruddannelsen på fakultetet inden sommeren 1989.

Forslaget er begrundet i ønsket om at udbygge samarbejdet med øvrige uddannelsesinstitutioner både inden for og uden for landets grænser.

Sammensætning:

Lektor Christian Knudsen, formand; Lektor Hans Siggaard-Jensen; Lektor Hanne Foss Hansen; Stipendiat Susse Georg; Stipendiat Hans-Henrik Hansen; Stipendiat Lasse Henningsen

Lokaleudvalget:

Kommissorium:

Udvalget har til opgave at stille forslag om løsning af lokalerelaterede problemer inden for fakultetets nuværende bygningsmæssige rammer samt ved eventuel indgåelse af nye lejemål.

Udvalget har herunder til opgave at stille forslag om bygningsmæssige ændringer og ændret lokaleanvendelse samt om lokalernes møblering og indretning, bl.a. med teknisk udstyr som ikke måtte falde ind under edb-udvalgets område.

Sammensætning:

Lektor Gert Bechlund, formand; Lektor Leif Bloch Rasmussen; Studerende Søren Stahlfest Møller; Studerende Anni Vagner

Normudvalget:

Kommissorium:

Udarbejdelse af forslag om normændringer samt forslag til normer for ikke normsatte og/eller nye arbejdsfunktioner.

Udvalget påtænker af fortsætte arbejdet med normsætning af nye aktiviteter på fakultetet samt evt. revurdering af tidligere normer.

Sammensætning:

Lektor Hans Engstrøm, dekan; Kurt Poder, administrator; Sten Buhl, censorformand; Lektor Søren Heede; Undervisningsass. Claus Wildt; Studerende Lars Frederiksen

Rejseudvalget:

Kommissorium:

Rejseudvalget foretager én gang om måneden indstilling til BOF på baggrund af indkomne ansøgninger.

Sammensætning:

Lektor Hans Engstrøm, dekan; Lektor Tage Skjøtt-Larsen

2. Det erhvervsøkonomiske fakultetsstudienavn

2.1 Fakultetsstudienævnenes opgaver

Ifølge statuttens §§ 49-54 har fakultetsstudienævnene følgende opgaver og beføjelser: Fastlæggelse af indbyrdes kompetence mellem fakultetsstudienævnet og de øvrige studienavn; alle spørgsmål om generelle regler for eksamen, karaktergivning, undervisning og studieordninger inden for rammerne af gældende bekendtgørelse om adgangsbetingelser, eksamen m.v. efter indstilling fra de(t) berørte fagstudienavn; afgørelser af ankesager i forbindelse med dispensationer for studie- og eksamensordninger; afgørelser i forbindelse med ankesager ved besættelse af stillinger som undervisningsassistenter.

2.2 Det erhvervsøkonomiske Fakultetsstudienavn

Sammensætning:

Lektor Cai F. Christensen (formand), professor Flemming Agersnap, professor Torben Agersnap, lektor Christian Alsted (til 11/10), erhvervsøk. dat.-studerende Kim Brandt, HD-studerende Michael Bülow, lektor Merete Christiansen, sprog økonomi-studerende Jomo Elg, lektor Leif Hasager, lektor Uffe Jacobsen, cand. merc.-

studerende Pernille Jensen (fra 20/9), cand. merc. aud.-studerende Bo Johansen, cand. merc.-studerende Henrik Sjørring Johansen, HA-studerende Nisse Krenchel (fra 22/11), erhvervsøk. jur.-studerende Kenneth Tang Lærke, erhvervsøk. mat.-studerende Jesper Markussen, lektor H. Duelund Nielsen, cand. merc.-studerende Peter Mølgaard Nielsen (til 23/8), kandidatstip. Gert Nørgaard, HA-studerende Karen Buur Olesen (til 11/10), HD-studerende Lars Rønved Petersen, lektor Henrik Schaumburg-Müller.

Sekretær: Fuldmægtig Thorkild Kristoffersen

2.3 Udvalg nedsat af Det erhvervsøkonomiske fakultetsstudienævn

Forretningsudvalget

Sammensætning:

Lektor Cai F. Christensen (formand), lektor Uffe Jacobsen (til 20/9), cand. merc.-studerende Henrik Sjørring Johansen, HA-studerende Nisse Krenchel (fra 22/11), cand. merc.-studerende Peter Mølgaard Nielsen (til 20/9), kandidatstip. Gert Nørgaard (fra 20/9).

Sekretær: Fuldmægtig Thorkild Kristoffersen

HD-udvalg

Kommissorium:

HD-udvalget har til opgave at fungere som støttegruppe for handelshøjskolens repræsentanter i det af Direktoratet ifølge bekendtgørelse nr. 192 af 31. marts 1997 § 21 nedsatte kontaktudvalg (HD-fællesudvalget).

Dernæst skal HD-udvalget drøfte og afgive indstilling til fakultetsstudienævnet i enhver sag vedrørende HD-uddannelsesområdet, som bemeldte nævn måtte henvide til forhandling i udvalget.

Endelig kan HD-udvalget drøfte ethvert spørgsmål af hel eller delvis fælles interesse for HD-studierne ved HHK. Sådanne spørgsmål det være sig om uddannelsens mål, uddannelsesprofilen, uddannelsens indhold og fagsammensætning, forhold mellem specialerne, herunder etablering af nye specialer, eksamensregler, tilførsel og anvendelse af ressourcer, administrative forhold, adgangsbetinger eller andet, kan rejses i udvalget af et medlem og/eller af et eller flere HD-fagstudienævn.

Sammensætning:

Lektor Cai F. Christensen (formand), lektor Merete Christiansen, HD-studerende Niels Hegland, lektor Poul Lindgreen, professor Michael Møller, lektor H. Duelund Nielsen, HD-studerende Lars Rønved Petersen, lektor Hardy Roed-Thorsen, lektor Tage Skjøtt-Larsen, lektor Harald Vestergaard.

Sekretær: Fuldmægtig Thorkild Kristoffersen

Udvalget vedrørende fælles HA- Cand. merc.-problemer

Kommissorium:

Udvalgets primære opgave er at analysere de langsigtede, overordnede, fælles HA/Cand. merc.-problemer, herunder især:

- 1) En kritisk belysning af HA's funktion som kompetencegivende mellemuddannelse til erhvervslivet og til videre studium på Cand. merc.:
 - hvormange dimittender holder op efter HA, hvormange læser videre?
 - hvorledes går det HA-dimittenderne (dimittender, der ikke læser videre) i erhvervslivet?
 - skal HA's funktion som kompetencegivende mellemuddannelse til erhvervslivet styrkes? I bekræftende fald med hvilke midler?
 - skal HA's funktion som adgangsgivende uddannelse til videre studium på Cand. merc. styrkes? I bekræftende fald med hvilke midler?
- 2) En belysning af problemer vedrørende adgang fra HA til Cand. merc., herunder DVU's bevillingsmæssige regulering af overgangsfrekvensen.
- 3) En belysning af muligheder for uddannelses- og studiemæssige fordele ved en eventuel samlet 5-årig studietilrettelæggelse for HA og Cand. merc.
 - kan der ved en samlet tilrettelæggelse opnås fordele, som vil kunne bidrage til en højnelse af det samlede uddannelsesniveau? I bekræftende fald, hvilke hovedelementer i studietilrettelæggelsen skal der da fokuseres på?
 - hvorledes sikres det, at HA i givet fald fortsat vil være kompetencegivende i erhvervslivet?

Der ønskes en afrapportering til fakultetsstudienævnet om udvalgets arbejde september 1989.

Sammensætning:

Lektor Cai F. Christensen, lektor Uffe Jacobsen, HA-studerende Katrine Kirk, Lektor Ole Fogh Kirkeby, Cand. merc.-studerende Søren Stahlfest Møller, Cand. merc.-studerende Peter Mølgaard Nielsen

Udvalget til udvikling af HA-studiet (Divisionaliseringsudvalget)

Kommissorium:

I erkendelse af

- at udviklingen af de nye kombinationsstudier på skolen i nogen grad har mindsket innovationstakten på HA-studiet;
- at fastlærerdekningen på HA set i relation til Cand. merc.-studiet og til kombinationsstudierne er for lav;
- at HA-studiet stadig trods indførelsen i 1984 -ordningen af valgfri fag i det store hele består af obligatoriske fagmoduler uden selvstændige valgmuligheder for fagprofilering for de studerende; og

- at den hidtidige modstand imod mere valgfrihed på HA-studiet må siges at være imødegået af det hidtidige HA-fællesudvalgs forslag om "divisionalisering" af HA;

nedsætter Fakultetsstudienævnet et fire-personers udvalg (to lærermedlemmer, en fra Fakultets- og en fra HA-studienævnet; to studentermedlemmer, en fra hver studenterorganisation. Udvalgets formål er at fremkomme med et reformforslag, hvis hovedformål skal være:

1. at øge den faglige innovation på HA-studiet
2. at øge fastlærerdekningen på HA-studiet; og
3. at øge valgfriheden for den enkelte studerende, således at de studerende får øget mulighed for en autonom "profilering" af deres studieforløb og deres eksamensbevis.

Til grund for udvalgets arbejde ligger hidtidige forslag fra HA-studienævnet om et videregående erhvervsøkonomisk fag med afgangsprøve samt tanker om "divisionalisering" i rapporten fra HA- Cand. merc.-fællesudvalget. Udvalget må endvidere inddrage den foreliggende "betænkning om reform af den erhvervsøkonomiske kandidatuddannelse" afgivet af en arbejdsgruppe under DVU den 26. juni 1988 i sit arbejde.

Udvalget får til opgave:

- a. at udarbejde et egentligt forslag til ændring af HA-studieordningen, samt
- b. at foranledige udarbejdet 2 á 3 indholdsbeskrivelser af eventuelle nye valgmoduler til konkretisering af diskussionen om fagligt indhold, omfang og niveau. Udvalget må i den forbindelse forholde sig til forslagene om etablering af HA-international og HA-revision, jfr. Robert Sloth Pedersens skrivelse af 12. april og 3. august d.å.

Udvalgets rapport skal foreligge til september 1989.

Sammensætning:

Lektor Jørgen Meyer (formand), HA-studerende Gert Jonassen, Cand. merc.-studerende Peter Mølgaard Nielsen, Lektor Sten Scheuer.

Interimstudienavn for HD 2. del i Regnskabsvæsen, Informatik og Økonomistyringslinien

Sammensætning:

Adjunkt Dian Kjærgaard, lektor Jan Mouritsen, lektor Peter Neergaard.

3. Det erhvervsøkonomiske fagstudienavn

HA-studienævnet

Lærerrepræsentanter:

Lektor lic. merc. Steen Scheuer (formand); Lektor cand.merc. Carsten Krigholt Hansen; Lektor cand. polit. Uffe Chr. Jacobsen; Lektor cand.polit Svend Marker-Larsen; Lektor cand.merc. Jens Overø

Studenterrepræsentanter:

Katrine Kirk (næstformand); Ann-Charlotte Overgaard; Lorenz Foss Hansen; Gert Viltsborg Jonassen; Hans Henrik Wegner

Sekretariat:

Lis Lund; Torben Hansen; Lotte Nørregaard; Henrik Vaarby; Bente Christensen

Cand.merc.-studienævnet

Lærerrepræsentanter:

Lektor Ole Fogh Kirkeby, formand; Lektor Kristian Kreiner; Professor Zakken Worre; Lektor Mette Mønsted; Lektor Wolfgang Framke

Studenterrepræsentanter:

Pernille Jørgensen, næstformand; Lars Frederiksen; Thomas Olsen; Martin Bille; Poul Henrik Nielsen

Sekretariat :

Vibeke Bøget Johnson; Svend Davidsen; Anna Thorisdottir

Cand.merc.aud.-studienævnet

Lærerrepræsentanter:

Professor Vagn Greve (formand); lektor Dennis Clausen; lektor Ulrik Gorm Møller; lektor Anne Loft; lektor Hans Viggo Godsk Pedersen

Studenterrepræsentanter:

Henrik Schneller (næstformand); Karsten Andersen; Bo Johansen; Jens Olsson; Lars Greve Hansen

Sekretariatet:

Kancellist Lizzi Reimann; Assistent Judith Ziegler

Styringsgruppen for revisionsstudiets tværfaglige seminar:

Styringsgruppen, der er et af studienævnet nedsat udvalg, har til opgave at godkende indleverede emneforslag og disses holdindplacering.

Sammensætning:

lektor Poul Olsen, formand; professor Poul Milhøj; professor Vagn Greve; Lektor Elisabeth Thuesen; lektor Mette Mønsted; lektor Jan Mouritsen; lektor Anne Loft; lektor Dennis Clausen

Studienævnet for erhvervsøkonomi/erhvervsjura

Lærerrepræsentanter:

Lektor Ruth Nielsen, formand; Professor Ole Lando; lektor Britt-Mari Blegvad; ekstern lektor Erling Rasmussen

Studerterrepræsentanter:

Allan Fenger, næstformand; Kim Pedersen; Jens Lunn (til 31.08.89); Søren Pedersen (til 30.09.89); Jørn Andersen (fra 01.09.89); Britta Lorenzen (fra 01.10.89)

Sekretariat:

Ulla Agger; Birte Bodholdt

Studienævnet for erhvervsøkonomi/datalogi**Lærerrepræsentanter:**

Professor Niels Bjørn-Andersen (formand); professor Torben Agersnap; lektor Eric Bentzen; lektor Hans Siggaard; ekstern lektor Børge Lind

Studerterrepræsentanter:

HA-dat.stud. Lisbeth Olsen (næstformand); stud.merc.-dat. Morten Borup; HA-dat.stud. Anita Bjørg Dalegaard; stud.merc.-dat. Bolette Højsteen; HA-dat.stud. Claus Jensen (indtil 6.11.1989); HA-dat.stud. Steen Pries (fra 6.11.1989)

Sekretariat:

Lise Hansen

Studienævnet for Erhvervsøkonomi/Matematik:**Lærerrepræsentanter:**

Lektor Jørgen Kai Olsen (formand); Lektor Søren Borch; undervisningsassistent Jesper Haure; lektor Bodil Olai Hansen

Studerterrepræsentanter:

Kim Schrøder (1/1 1989 - 1/8 1989); Linda Evald (1/8 1989 - 31/12 1989); Michael Borre; Gitte Bech; Henrik Schönemann

Sekretariat:

Hanne Bruun

Studienævnet for HD 1. del:**Lærerrepræsentanter:**

Lektor H. Duelund Nielsen, formand fra 1/5 1989; professor Børge Dahl; Lektor Gorm Gabrielsen; lektor Ove Hedegaard; Professor Niels Blomgren-Hansen

Studerterrepræsentanter:

Jørgen Flyr, formand til 1/5 1989; Anita Hede; Brian Jørgensen; Michael Bülow

Sekretariat:

Kontorfuldmægtig Lars Caroc; overassistent Bent Christiansen; assistenter: Merethe Christensen; Betina Therkildsen; Tine Andersen; EFG-elev Allan Stockfelt Olsen

Studienævnet for HD 2. del - Afsætningsøkonomi:**Lærerrepræsentanter:**

Lektor Michael Pettersson (formand); Lektor Stig Ingebrigtsen;
Adjunkt Claus Buhl

Sekretariat:

Overassistent Hanne Budde; Assistent Lotte Andersen.

Studienævnet for HD 2. del - Finansiering og Kreditvæsen:

Lærerrepræsentanter:

Professor Michael Møller, formand (1.1.-30.6.1989); Lektor Jesper Jespersen, formand (1.7.-31.12.1989); Lektor Jens Lunde, næstformand; Ekstern lektor Finn Østrup

Studerterrepræsentanter:

Kenneth Graversen; Jan Nielsen; Michael Steffensen

Sekretariatet:

Annette Gottlob; Christel Sølvsten; Hanne Toft (studienævnssekretær)

Studienævnet for HD 2. del - Logistik:

Lærerrepræsentanter:

lektor Tage Skjøtt-Larsen, formand; Adjunkt Lanni Füssel; Lektor Poul Erik Christiansen

Studerterrepræsentanter:

Claus Pedersen; Hans Vøgg Vørgsted; Jane M. Thomsen

Sekretariat:

Kate Kjær Lauritsen

Studienævnet for HD 2. del - Organisation:

Lærerrepræsentanter:

Lektor Hardy Roed-Thorsen, formand; Professor Egil Fivelsdal; Lektor J. C. Ry Nielsen

Studerterrepræsentanter:

Klaus C. Olsen, næstformand; Hans-Henrik Tind Olsen; Britta Gammelgaard

Sekretariat:

Kontorfuldmægtig Grethe Rønn.

Studienævnet HD 2. del - Regnskabsvæsen og Økonomistyring:

Lærerrepræsentanter:

Lektor Flemming Rasmussen, studienævnsformand; adjunkt Carsten Rohde; lektor Merete Christiansen

Studerterrepræsentanter:

Nils-Ole Heggland; Christian Peytz; Bo Johansen

Sekretariat:

Lisa Borges

Studienævnet for HD 2. del - Udenrigshandel:

Lærerrepræsentanter:

Lektor Poul Schultz (formand); Lektor Harald Vestergaard (næstformand); professor Frode Slipsager; lektor Jesper Strandskov; lektor Elisabeth Thuesen

Studerterrepræsentanter:

Anders K. Andersen; Claus Bøgh; Tom Lund Jensen; Frank Mengel; Karina Pedersen

Sekretariat:

Kontorfuldmægtig Jytte Beckert

Den Erhvervsøkonomiske Suppleringsuddannelse:

Der afholdes ordinært valg i februar måned, og suppleringsvalg i september, s.f.a. de halvårslige optag.

Lærerrepræsentanter:

Claus Buhl, næstformand (13/3 1989 - 31/5 1989); Gert Nørgaard (fra 1/6 1989); Orla Brandt Jensen, formand 1/2 1989 - 30/4 1989 og næstformand fra 1/5 1989

Studerterrepræsentanter:

Helene Becker Nielsen (til 31/1-89); Dorthe Rosing-Schou (til 1/5-89); Helle Ratsach (til 31/1-89); Marianne S. Skjaldholt, formand fra 1/5-89; Peter Friis (fra 13/11-89)

Sekretariat:

Elsebeth Preissler (til 31.08.89); Marianne Kibenich (fra 01.09.89)

Studienævnet for SPRØK:

Lærerrepræsentanter:

Lektor Hans Elbeshausen, formand; Lektor Kim Møller; Lektor Charlotte Werther; Lektor Sven Bislev

Studerterrepræsentanter:

Kristine Lyngbo, næstformand; Jakob Schou; Peder M. Jørgensen; Charlotta Steuch

Sekretariat:

Hjørdis Molin

III Institutter og centre ved det økonomiske fakultet

1. INSTITUT FOR AFSETNINGSØKONOMI

1.1 Oprettelse og formål

Ved instituttets oprettelse i begyndelsen af 1930'erne var forskningen og undervisningen koncentreret om reklamestudier og salgsorganisatoriske problemer. Genstandsområdet var en konsekvens af de store virksomheders udviklingstrin: mekaniseret massefremstilling.

I 1950'erne og 1960'erne udbyggedes den afsætningsøkonomiske teori med navnlig kvantitative modeller, herunder markedsanalyse og mikroøkonomisk teori. Afsætningsøkonomien i Danmark udvikledes til en teori, hvori indgik alle de parametre, der øver indflydelse på afsætningen.

Ved slutningen af 1960'erne var den normative afsætningsøkonomi overvejende rettet mod større mærkevareproducerende virksomheder på konsumentmarkeder. I 1970'erne skete imidlertid både en intensiv og ekstensiv udvikling af forskningen og undervisningen.

Den intensive udvikling var især bemærkelsesværdig i teorien om konsumenternes købsadfærd. Store dele af den "økonomiske psykologi", inspireret af amerikansk og svensk forskning blev inddraget i instituttets konsumentteorier.

Den ekstensive udvikling skete i erkendelsen af, at megen afsætning sker - ikke til konsumenter - men til andre virksomheder, som indkøber råvarer og maskiner eller færdigvarer med henblik på videresalg, ligesom mellemhandlerens og servicefagenes problemer kom i fokus.

I de senere år har ikke mindst kommunikationsforskningen - rettet mod mediaforhold såvel som indholdssiden - og forskning omkring design, produktudvikling og virksomhedsvækst været væsentlig.

1.2 Medarbejdere

Professorer: Ekon.dr. Flemming Hansen; Cand.merc. Hanne Hartvig Larsen

Lektorer med forskningspligt: Lic.phil. Christian Alsted (fra 1.7.89) Cand.polit. Cai F. Christensen ; cand.polit. Hans Engstrøm (p.t. dekan); Lic.merc. Lars Grønholdt (fra 6.6.89); lic.merc. Søren Heede (orlov fra 1.9.89); cand.merc. Stig Ingebrigtsen; cand.merc. Leif Kristensen; lic.merc. Tore Kristensen; lic.merc. Orla Nielsen; ekon.dr. Jerker Nilsson (orlov fra 1.4.89); lic.merc. Ole Stenvinkel Nilsson (fra 10.10.89); cand.merc. Jørgen Kai Olsen (fra 10.10.89); cand.merc. Michael Pettersson; cand.oecon. Hans Stubbe Solgaard, Ph.D.

Lektorvikar: Cand.polit. Sigurd Bennike (fra 1.11.89).

Adjunkter med forskningspligt: Mag.art. Christian Alsted (til 30.6.89); Lic.phil. et art. Claus Buhl; Lic.polit. Agnete Raaschou-Nielsen.

Adjunktvikar med forskningspligt: Cand.phil. Bendt Nygaard Jensen

Kandidatstipendiater: Cand.polit. Lasse Henningsen; cand.merc. Anne Martensen; cand.merc. Lene Scotwin (fra 1.4.89); cand.polit. Steen Thomsen.

Introduktionsstipendiat: Cand.mag. et art. Claus Buhl (til 30.3.89); Ricky Wilke (fra 1.9.89).

Eksterne lektorer: Cand.merc. Anders Høiris Andersen; cand.-scient.soc. Ole E. Andersen; cand.polit. Sigurd Bennike; (orlov fra 31.10.89); cand.merc. Sverre Riis Christensen; cand.merc. Claus Clausen; cand.merc. Ole Davidsen (til 31.8.89); cand.merc. Søren Heede (fra 1.12.89); cand.merc. Lars Ive; cand.merc. Martin Lauth Lauridsen, MBA (til 31.8.89); cand.merc. Morten Nielsen cand.jur. Erling A. Rasmussen; cand.merc. Katrine Steen; cand.merc. Knud E. Sørensen; cand.psyk. et cand.merc. Poul Røpke.

Gæsteprofessorer: Jerry Olson (til 30.6.1989); David Glen Mick (fra 1.8.89.)

Kancellist: Lis Kofod

Overassistenter: Vibeke Bennetzen (fra 10.10.89); Hanne Budde; Bodil Frey.

Assistenter: Lotte Andersen (fra 1.2.89); Anne Marie Biilmann (fra 1.10.89); Sanne Fatum (til 31.7.89); Birthe Jenkins; Kirsten Rasmussen.

Vikar/forskningssekretær: Vibeke Merete Nørly (fra 1.5.89).

Efg-praktikanter: Anita Bodin (til 30.4.89); Trine Buch Jensen (fra 1.9.1989); Anette Keller Madsen (til 30.4.1989).

Projektmedarbejdere: Marianne Brogaard.

1.3 Instituttets ledelse

Institutbestyrer: Professor, ekon.dr. Flemming Hansen.

Formand for institutrådet: Professor, ekon.dr. Flemming Hansen.

Næstformand for institutrådet: Assistent Bodil Frey.

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere blandt ovennævnte medarbejdere samt af:

Eksterne lektorer: cand.scient.soc. Ole E. Andersen; cand.polit. Sigurd Bennike.

TAP-medarbejdere: De ovenfor nævnte sekretærer.

Studerende: Jens Belner; Allan Kirk; Lone Thingsig.

1.4 Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed

1.4.1

A. Bøger, rapporter.

Orla Nielsen: "Industrial Buying Behavior in Companies Producing to Order". Research Paper, Institut for Afsætningsøkonomi, No. 4, 1989, Samfundslitteratur, 44 s.

Mads Bødker, Jesper M. Eriksen, Mads Grove, Erich Karsholt, John Kristensen, Steen V. Larsen, Henrik Mordhorst, Peter Renstrup, Lene Scotwin, Jørgen Søndergaard, Henrik Vedel (Orla Nielsen, red.) "Sponsering som handlingsparameter", færdig i 1990, ca. 200 s.

Heine Andersen, Nicolaj Juul Foss, Agnete Raaschou-Nielsen, Christian Knudsen, Tore Kristensen m.fl. "Institutionalismen i Samfundsvidenskaberne", (Christian Knudsen, red.)

C. Artikler.

Agnete Raaschou-Nielsen: "Institutionel ændring i Historien" i "Institutionalismen i Samfundsvidenskaberne" (Christian Knudsen, red.), København, 1989, (274 s.), s. 167-188.

Tore Kristensen: "Tekniske standarder som institutioner" i "Institutionalismen i Samfundsvidenskaberne" (Christian Knudsen, red.), København, 1989, (274 s.), 30 s.

F. Konferencepapirer; forskningsrapporter og arbejdsrapporter.

Hanne Hartvig Larsen redigerer sammen med Christian Alsted og David Mick en proceeding fra Marketing and Semiotics konferencen, som instituttet afholdt i maj 1989, hvor forskere fra både Europa og USA deltog.

1.4.2

A. Artikler

Hans Stubbe Solgaard: "For og imod den svenske model", Markedsføring nr. 15/89 (sammen med Marcus Schmidt, HHS)

Hans Stubbe Solgaard: "Kritikken af den svenske model fastholdes", Markedsføring nr. 18/89, (sammen med Marcus Schmidt, HHS).

C. Andre væsentlige formidlingsinitiativer.

Hanne Hartvig Larsen: Indlæg om valg af annoncetyper (sammen med Christian Alsted) på Marknadsforeningen i Stockholm's møde: Enkel reklam lonar sig, 23.2.1989.

Hanne Hartvig Larsen: Indlæg om CM-studiet og om resultatet fra en imageanalyse blandt HD- og CM-studerende på instituttets

timelærerkonference, 10. - 11.3 1989, Køge.

Hanne Hartvig Larsen: Indlæg: "Forbrugernes fremtidige indkøbsadfærd og konsekvenserne heraf for dagligvarehandelen" på NKTF-konferencen: Dagligvaredistribution i Norden, 8. - 9. maj 1989.

2. INSTITUT FOR ANVENDT DATALOGI OG SYSTEMVIDENSKAB

2.1 Oprettelse og formål

Institut for Anvendt Datalogi og systemvidenskab, DASY, er etableret på Handelshøjskolen i København primo 1985.

Forud for etableringen gik mange overvejelser om, hvordan man bedst kunne sikre gode vækstbetingelser på Handelshøjskolen for et livskraftigt og frugtbart miljø for såvel forskning som undervisning inden for de datalogiske og systemvidenskabelige discipliner. Disse discipliner er vigtige redskaber for fremadrettet og konkurrencedygtig offentlig og privat virksomhed.

Resultatet af overvejelserne var beslutningen om at etablere DASY, der som startgrundlag fik tilført kvalificerede medarbejdere inden for datalogi og systemvidenskab, såvel udefra som ved intern rekruttering.

Det er en erklæret målsætning for DASY at udvikle og løbende opretholde et aktivt samarbejde med datalogiske og systemvidenskabelige miljøer i privat og offentlig regi samt med institutter såvel ved HHK som ved andre inden- og udenlandske institutioner. Sådanne brede berøringsflader er af afgørende betydning, dels fordi DASY's helhedsorientering nødvendigvis medfører, at anvendt datalogi og systemvidenskab relateres til de systemer, som påvirker og påvirkes af instituttets forskning og undervisning, dels af hensyn til DASY's rolle som videnscenter for de pågældende fagområder.

På undervisningssiden udbyder DASY primært fag til studerende på HHK's kombinationsuddannelser DØK og MØK (hhv. det erhvervsøkonomiske-datalogiske/-matematiske studium, begge på bachelor- og kandidatniveau). Derudover udbydes fag på flere af højskolens øvrige studier, og der deltages aktivt i udbud af forskerkurser.

2.2 Medarbejdere

Professorer: Cand.scient. Søren Lauesen, HD (orlov fra 1.9.); dr.polit. Peter M. Pruzan.

Lektorer med forskningspligt: Civ.ing. Gert Bechlund; civ.ing. Søren M. Borch, HD; civ.ing. Tage Henriksen, HD; mag.art. Hans Siggaard Jensen (docent); dr.phil. Ole Thyssen.

Adjunkt med forskningspligt: Cand.scient & jur. Jørgen Karpf (fra 1.12.89); Lic.scient. Elin Rønby Pedersen.

Seniorstipendiater: Cand.scient.oecon. Peter Bogetoft.

Kandidatstipendiater: Civ.ing. Erik Reimer Larsen (fra 1.9. ved London Business School); cand.scient. Kim Trans.

Introstipendiat: Annette Brask (1.4.-30.9.).

Forskningsstipendiat: cand.merc. Thorbjörn Meyer (1.4.-31.7.).

Eksterne lektorer: Jan Clausen; Jens Clausen; Villy Bæk Iversen; Torben Jensen; Bjarne Kohl; Steen Leleur; Klaus Viby Mogensen; Bjarne Gertz Pedersen; Hans Christian Pedersen.

Projektmedarbejder: Cand.scient & jur. Jørgen Karpf (til 30.11.89)

Overassistent: Jytte Mulvad.

Assistent: Anette Smith Mollel (til 30.4.); Charlotte Teglbjærg (fra 1.9.); Rita Voss.

2.3 Instituttets ledelse

Institutbestyrer: Søren M. Borch.

Institutbestyrelse: Søren M. Borch (formand); Gert Bechlund; Hans Siggaard Jensen; Søren Lauesen (til 31.8.); Anette Smith Mollel (til 30.4.); Jytte Mulvad (fra 1.5.); Kenneth Demskov (stud).

Institutrådsformand: Jytte Mulvad.

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere, sekretærerne, en repræsentant fra de eksterne lektorer (Jens Clausen) samt tre studerende (Kenneth Demskov, Morten Stenstrup, Hans-Henrik Wegner).

2.4 Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed

Karpf, Jørgen:

A contribution to a classification of legal models. : external and internal equivalences of legal models - international conference on "Expert systems in law" Bologna, Italy, May 3 - 5, 1989.

(Jurimatics ; 6)

23 s.

Meyer, Thorbjørn:

Etik som styringsredskab i virksomheden.

I: Samfundsøkonomen

1989. Nr. 7, s. 19-21

Meyer, Thorbjørn:

Etik som styringsredskab i virksomheden.

I: Samfundsøkonomen

1989. vol. 7, pp 19-21

Pruzan, Peter og Ole Thyssen:

Konflikt og konsensus: Virksomhedsetik som fælles værdihorisont

og styringsredskab.

I: Sten Hildebrandt (red.): Helhedssyn og ledelse
1989. s. 113-130

Pruzan, Peter og Ole Thyssen:

Conflict and consensus : ethics as a shared value horizon for
strategic planning.

I: Human systems management
1990. 34 s. (under udgivelse)

Pruzan, Peter og Ole Thyssen:

Etikken skal bidrage til et helhedssyn.

I: Sparekassen
1989. Nr. 10, s. 16-21

Thyssen, Ole:

Informationsoverskud.

I: Kalejdoskopiske fortællinger fra en videnskabelig verden
1989. s. 97-122

Thyssen, Ole:

Den æstetiske udfordring.

I: Uddannelse
1989. Årg. 22, nr. 7, 6 s.

Thyssen, Ole:

Det immaterielle og det etiske.

I: Samfundsøkonomen
1989. Nr. 7

3. INSTITUT FOR ERHVERVS- OG SAMFUNDSFORSKNING

3.1 Oprettelse og formål

Instituttet - der blev oprettet i 1984 - forestår undervisningen i fagdisciplinen erhvervs- og samfundsbeskrivelse på HA- og HD-studierne. Herudover varetages de undervisningsopgaver, der betegnes "Tværblok" på HA 1.år og Videregående Projektarbejde på cand.merc.-studiet, hvor de studerende via projektarbejde trænes i integration og anvendelse af forskellige fag. Derudover varetager instituttets lærere en række fagudbud på HA-, SPRØK-, JØK- og cand.merc.-studierne. Desuden har iværksættergruppen undervisning på forskerbyen 'Symbion' i form af Lærestalernes fælles projektleder og iværksætterkursus.

3.2 MEDARBEJDERE 1989

Lektorer: Jens Frøslev Christensen; Søren Christensen (udlånt IOA); Povl Erik Jensen; Helmer Duelund Nielsen; Per Vejrup Hansen; Jens Erik Torp; Finn Valentin;

Kandidatstipendiat: Peter Lotz; Sanne Udsen;

Eksterne lektorer: Annette Bilfeldt; Paul Brüniche-Olsen; Gurli Jakobsen; Palle Mikkelsen; Torben Mäger Pedersen; Uffe Paludan; Peter Plougmann; Jørgen Schmidt; Bo Simonsen; Aage Tarp;

Projektmedarbejdere: Iver Hornemann Møller; Gurli Jakobsen; Morten Kvistgaard; Ole Mølholm Jensen;

Overassistenter: Pernille Brandt; Hanne Dorf Pedersen; Sonny Pedersen;

Assistenter: Birte Hansen; Susan Jørgensen; Merete Kofoed; Marianne Kronil; Anni Skriver

2.3 Instituttets ledelse

Institutbestyrer: Jens Erik Torp

Institutrådsformand: Jens Frøslev Christensen

Institutrådet bestod i indberetningsperioden af fastansatte lærere og sekretærer samt af følgende studenter:

Aksel Clausen; Lars Frode Frederiksen; Lene Hylleberg; Kristine Lyngbo; Jens Aa. Nielsen; Kristian Olesen; Christian Peytz

3.4 Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed

Forskningsprofil

IESF's forskningsprofil er centreret om industriøkonomiske og erhvervssociologiske spørgsmål i tilknytning til erhvervsmæssig omstilling og fornyelse. Baggrunden for denne fokusering i forskningen skyldes, at danske virksomheder står over for en række nye udfordringer i en omverden under hastig forandring:

Den teknologiske, markedsmæssige og finansielle udvikling accelerer forandringstakten i virksomhederne og stiller samtidig stadig større krav til deres omstillingsevne. Samtidig bliver det i stigende grad vigtigt at forstå samspillet mellem udviklingen i erhvervsstruktur og virksomhedsadfærd, nu hvor nye konkurrence- og organisationsformer vinder frem.

Den erhvervsmæssige og teknologiske udvikling har vigtige forudsætninger og konsekvenser, der knytter sig til arbejdsmarkedet. Dette gælder såvel spørgsmålet om arbejdskraftens mobilitet på virksomhedsinterne og eksterne arbejdsmarkeder som spørgsmålet om udviklingen i erhvervsstruktur og dennes betydning for beskæftigelse og kvalifikationer for forskellige grupper på arbejdsmarkedet.

Samtidig sætter fremkomsten af nye globale vækstcentre og ændrede tendenser i den internationale arbejdsdeling skiftende rammebetingelser for de nationale økonomier og dermed for virksomhedernes og de offentlige myndigheders vilkår. Det bliver dermed en yderligere forskningsopgave at vurdere, hvorledes de skiftende globale rammebetingelser påvirker forholdene i det enkelte land og i dets forskellige regioner, samt hvordan de nationale aktører reagerer på de nye betingelser.

Fælles for instituttets forskningsområder er dermed, at der er

tale om en bestræbelse på i et helhedsperspektiv at forstå de tendenser indenfor udviklingen i erhvervsstruktur og virksomhedsadfærd både på lokalt og nationalt niveau, som normalt behandles separat i de traditionelle mikrohenholdsvis makroniveauer i samfundsvidenskaberne. Tilgangen er derfor tværfaglig og genstandsfeltet for instituttets forskning forbindelsen mellem udviklingen i erhvervsstruktur og virksomhedsadfærd, relationerne mellem virksomheder indbyrdes og relationerne mellem virksomheder og offentlige myndigheder.

I tilknytning hertil er der på instituttet en naturlig interesse i at følge med i og bidrage til teoriudviklingen inden for disse områder, hvor der foregår meget faglig nytænkning i disse år. Det gælder for netværksteoriene (der bryder med forestillingen om virksomheden som en juridisk/økonomisk enhed og ser på relationer mellem kunder, leverandører og offentlige myndigheder), segmenteringsteoriene (der ser på de virksomhedsinterne og eksterne arbejdsmarkeder), den franske reguleringsskole (der forsøger at sammenbinde de politiske, økonomiske, arbejdsmarkeds-mæssige og internationale relationer i et samlet perspektiv). Ligeledes gælder det industriøkonomi (industrial organisation), der ud fra structureconductperformance paradigmet har udviklet sig til et omfattende teorigenkompleks inkluderende nyere institutionel teori og innovationsteori, med de normative implikationer udfoldet i konkurrencestrategi.

Publikationer:

Christensen, Søren og Kristian Kreiner:
 Projektledelse i en ufuldkommen verden. : fra kaos til resultat.
 I: Projektstyringens problemer og værktøjer
 1990. S.161-178

3A ERHVERVSFREMME- OG IVÆRKSÆTTERGRUPPEN

3A.1 Oprettelse og formål

Erhvervsfremme- og Iværksættergruppen: I 1982 blev iværksætterinitiativet startet ved Handelshøjskolen. Dette skyldtes, at Handelshøjskolens uddannelser ikke rettede sig mod mindre virksomheders problemer og problematikken om start af ny produktion. I 1985 blev Iværksættergruppen oprettet som en afdeling under IESF. I 1988 blev gruppen reorganiseret og geografisk udskilt fra instituttet.

Gruppens opgave er forskning og forskningsbaseret undervisningsudvikling i virksomhedsstart og små virksomheders problemer, herunder innovation og regulering. Undervisningsudviklingen har resulteret i fag på HA og cand. merc. studiet, en kursusmodel til voksen efter- og videreuddannelse samt udbud af "Lærestalernes fælles projektleder- og iværksætterkursus" via Symbion. Under EF's ERASMUS-program er et overbygnings- eller eksportmodul blevet udviklet i 1988-89.

3A.2 MEDARBEJDERE 1989

Lektorer: Mette Mønsted; Helge Tetzschner;

Adjunkt: Torben Grønnebæk Hansen (orlov uden løn)

Eksterne lektorer: Jørgen Ravn Elkjær; Henrik Herlau

Projektmedarbejdere: Jette Andreasen; Sys Bisgaard; Birthe Rosenkilde Christensen; Jytte Ipsen; Kirsten Lindved; Poul Bitsch Olsen;

Gæsteprofessor: Leif Grahm

Gæsteforsker: Marie Bouchard

Assistenten: Birte Hansen; Jean Harnek

3A.3 Ledelse

Institut for Erhverv- og Samfundsforskning.

3A.4 Forskningsområder

Virksomhedstart og små virksomheder.

På grund af områdets afgrænsning som et bredt genstandsfelt er forskningen rettet mod netværks-, innovations-, regulerings- og projektstyringsteori.

Gruppens fælles kerne og sammenholdsfaktor: udvikling af et nyt paradigme for iværksættelse af ny produktion samt omstilling og fornyelse af mindre virksomheder har givet anledning til aktionsforskning på Vestlolland og i Slagelse. Reguleringsperspektivet har resulteret i analyser af reguleringsformer og udgiftseffekten af disse, anvendt over for arbejdsmiljø, på grundlag af dataindsamling blandt virksomheder i Norden samt de respektive arbejdstilsyn.

4. INSTITUT FOR ERHVERVSRET OG REVISION

4.1 Oprettelse og formål

Instituttets historie går tilbage til 1952, da det grundlagdes som "Erhvervsretligt Institut". I 1967 udsprang herfra "Institut for Europæisk Markedsret". I 1968 placeredes revision på instituttet, som senere skiftede navn til "Institut for Erhvervsret og Revision".

Trods flere forsøg lykkedes det først i 1987 med besættelsen af professoratet i revision med særlig henblik på økonomisk kriminalitet at få ansat en professor i revision. Da området i det hele taget har været hårdt ramt af rekrutteringsvanskeligheder, har det først i 1988 været muligt at afsætte så store ressourcer til arbejdet med den faglige videreudvikling, som både revisionsstudiets og forskningsområdet betydning begrundet. Arbejdet hermed

foregår navnlig på det i 1988 oprettede Center for Revision, hvortil en professor, to lektorer og en sekretær i 1988 er (helt eller delvis) udlånt indtil videre.

Også juraområdet har været præget af strukturproblemer og -overvejelser. Størstedelen af fakultetets juraundervisning og administrationen heraf har således været knyttet til Institut for Erhvervsret og Revision, hvorfor de forskningsmæssige muligheder ved dette institut gennem mange år har været ret begrænsede. Overvejelser om sammenlægning af Handelshøjskolens to juridiske institutter er endnu ikke afsluttet. I sommeren 1988 effektueredes dog Fakultetsrådets beslutning om, at de to juridiske institutter geografisk skulle placeres i nærheden af hinanden.

Den juridiske forskningsprofil ved Handelshøjskolen er erhvervsjuridisk, dvs. at jura emne- og metodemæssigt dyrkes funktionelt,

relateret til erhvervsvirksomhed, med vægten lagt på juraen som præventivt styringsredskab i et integreret samspil med økonomi m.v. til forebyggelse af konflikter og indgreb.

4.2 Medarbejdere

Professorer: Børge Dahl; Vagn Greve (på halvtidsbasis udlånt til Center for Revision).

Lektorer: cand.jur. Kjeld Hemmingsen (på halvtidsbasis udlånt til Center for Revision); cand.jur. Peter Møgelvang-Hansen; cand.jur. Ruth Nielsen; cand.jur. Poul Olsen (indtil videre udlånt til Center for Revision); lic.jur. Hans Viggo Godsk Pedersen; statsautoriseret revisor Robert Sloth Pedersen.

Adjunkt: cand.jur. Henrik Gam (fra 1.2.1989) (projektmedarbejder 1.1.1989 - 31.1.1989); Ph.D Anne Loft (indtil videre overført til Center for Revision).

Introduktionsstipendiater: cand.jur. Thorkild Meedom (til 31.1.1989); cand.jur. Mette-Lise Houman (fra 1.9.1989).

Eksterne lektorer: Kontorchef, cand.jur. Christian Beck; kontorchef, cand.jur. Annemarie Bengtsen; statsautoriseret revisor Ib Bentzien, lektor, lic.jur. Peter Blume (til 31.7.1989); advokat Klavs Brammer; underdirektør, advokat Jørgen Ulrik Brink; kontorchef, cand.jur. Jan Christensen; advokat Erik Damm, HD; advokat Jens Elmerkjær; kontorchef, cand.jur. Jørgen Henriksen; lektor, lic.jur. Svend Gram-Jensen (til 31.7.1989); statsautoriseret revisor Torben Juncker; advokat Henrik Ketelsen; advokat Jørn-Ulrik Kofoed-Hansen (til 31.7.1989); advokat, dr.jur. Sysette Vinding Kruse (til 30.4.1989); advokat John Ovesen; advokat Otto May Petersen; advokat Mogens Philip; advokat Ernst Polack.

Sekretærer: Anne Bjällby (overassistent); Kellen Ajule Buga; Grethe Christiansen (indtil videre overført til Center for Revision); Kirsten Damkilde; Inge Nielsen.

Studentervedhjælp: Stud.merc.jur. Anne Reinert

4.3 Instituttets ledelse

Institutbestyrer: lektor Peter Møgelvang-Hansen.

Formand for institutrådet: lektor Peter Møgelvang-Hansen.

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere og sekretærer samt af følgende studerende:

Lise Christensen HJ, Bo Johansen, Kenneth Tang Lærke HJ, Henrik Nielsen, Claus Nordahl-Petersen, Jens Holmstrup Olsen HA.

4.4 Undervisningsudbud

Instituttet udbød i 1989 bl.a. følgende undervisning:

4.4.1 HD 1. del - Erhvervsret

Fagkoordinator: Peter Møgelvang-Hansen

Undervisningsassistenter: cand.jur. Magnus Agerskov; vicedirektør Viggo Albrechtsen; cand.jur. Henrik Steen Andersen (fra 1.9.89); advokat Lars Andersen; advokat Thomas Berg (fra 1.9.89); fuldmægtig Hanne Blokdal-Pedersen; advokat Jørgen Boe (til 30.6.89); cand.jur. Jesper Borre; administrationschef Karen Brøndtved; fuldmægtig Arne T. Christensen (fra 1.9.89); fuldmægtig John Elling (fra 1.9.89); advokat Synnøve Falk-Rønne; kontorchef Klavs Friis-Hansen; cand.jur. Klavs Gravesen (til 30.6.89); advokat Michael Hertz (fra 1.9.89); advokat Peter Høilund (fra 1.9.89); cand.jur. Søren Iversen (fra 1.9.89); advokat Klaus Jensen; advokat Susanne Kjær; advokat Steen Klein; afdelingsleder Hans Jørgen Koch; cand.jur. Hans Kring (til 31.12.89); advokat Inger S. Loft; advokat Knud Lundblad (til 30.6.89); direktionssekretær Henrik S. Pedersen; advokat Poul H. Petersen; afdelingsleder Carsten Rich; kontorchef Poul Skibelund; advokat Sten Sørensen (fra 1.9.89).

4.4.2 HA - Erhvervsret

Fagkoordinator: Ruth Nielsen

Undervisningsassistenter: Advokatfuldmægtig Michael Goeskjær; advokat Marianne Justesen; sekretariatschef Lars Lindencrone Petersen.

4.4.3 HA - Valgfag

Fagkoordinator: Ruth Nielsen

4.4.3.1 Arbejdsret

Undervisningsassistenter: cand.jur. Jørgen Rønnow Bruun; cand.jur. L. Lybæk Hansen.

4.4.3.2 Virksomhedens beskatningsforhold.

4.4.3.3 Rekonstruktion af den kriseramte virksomhed.

Undervisningsassistent: Cand.jur. Lars Lindencrone Petersen.

4.4.3.4 Leasing og andre finansieringsformer.

4.4.4 HA-jur

4.4.4.1 Kontraktret

Fagkoordinator: Peter Møgelvang-Hansen
 Undervisningsassistenter: cand.jur. Erik Brockenhuus-Schack;
 cand.jur. Bjørn Ryberg; cand.jur. Troels de Stricker Nørgaard;
 cand.jur. Thorkild Meedom (fra 1/2-1989).

4.4.4.2 Finansieringsret

Fagkoordinator: Henrik Gam
 Undervisningsassistent: cand.jur. Jens Ravnkilde (fra 1/9-1989).

4.4.4.3 Skatteret med selskabsret

Fagkoordinator: Kjeld Hemmingsen

4.4.4.4 Arbejdsret

Fagkoordinator: Ruth Nielsen
 Undervisningsassistent: Cand.jur. Mads Kofod (fra 1/9-1989).

4.4.5 Cand.merc.jur.4.4.5.1 Enkelte (dynamiske) kontrakter

Fagkoordinatorer: Børge Dahl/John Ovesen
 Undervisningsassistenter: cand.jur. Mads Thyregod (fra 15/3-1989); cand.jur. Thorkild Meedom (fra 1/2-1989).

4.4.5.2 Videregående arbejdsret og personaleadministration

Fagkoordinator: Ruth Nielsen
 Undervisningsassistent: Cand.jur. Christian Dornonville de la Cour.

4.4.5.3 Selskabsret og selskabsskatteret med internationale aspekter

Fagkoordinatorer: Hans Viggo Godsk Pedersen/Kjeld Hemmingsen

4.4.6 Cand.merc.aud.4.4.6.1 Erhvervsret

Fagkoordinator: Hans Viggo Godsk Pedersen
 Undervisningsassistenter: cand. jur. Tenna Agergaard Andersen,
 cand. jur. Jesper Borre, cand. jur. Jesper Nielsen, cand. jur.
 Lars Lindenkrone Petersen (fra 1/9-1989).

4.4.6.2 Skatteret

Fagkoordinator: Kjeld Hemmingsen
 Undervisningsassistenter: Kontorchef K.M. Olsen, Statsautoriseret
 revisor Jørgen Skov.

4.4.6.3 Revision

Fagkoordinator: Robert Sloth Pedersen
 Undervisningsassistenter: statsautoriseret revisor Jan Falkenstein,
 cand. scient. pol. Rolf Elm-Larsen, statsautoriseret revisor
 Ulrik Klausen, statsautoriseret revisor Jens Abild-Nielsen,
 statsautoriseret revisor Peter Fauerholdt Hansen.

4.4.7 Internationale programAPIM

4.4.7.1 International Industrial Relations and Comparative Labor Law

4.4.7.2 International Transport Law

4.5 Administrative opgaver

4.5.1 Instituttets medarbejdere har bl.a. haft følgende administrative funktioner:

Børge Dahl: medlem af HD 1. del-studienævnet,
 Ruth Nielsen: formand for erhvervsøkonomi/erhvervsjura-studienævnet,
 Hans Viggo Godsk Pedersen: medlem af cand. merc. aud.-studienævnet.

4.6 Instituttets forskning og publikationsvirksomhed m.v.

Forskningsindsatsen inden for erhvervsjuraen omfatter ud over den almene erhvervsret, herunder almindelig formueret og offentligretlig erhvervsregulering, følgende specialområder:

- Køb og salg, nationalt og internationalt
- Systemeksport og -import
- Produktudvikling, herunder produktansvar
- Serviceydelser, herunder transportret og edb-ret
- Markedsføring og konkurrenceregulering
- Finansiering, herunder tvangsinddrivelse og insolvensret
- Beskatning
- Arbejdsmarkedet, herunder ansættelsesret og kollektiv arbejdsret
- Økonomisk kriminalitet
- Internationale organisationer.

I 1989 er der især arbejdet inden for følgende områder:
 (om de til Center for Revision udlånte medarbejdere henvises til dette)

4.6.1 Almen erhvervsret

4.6.1.1 Børge Dahl har skrevet en artikel om "Erhvervsjura som ledelsesredskab" (80 sider), der offentliggøres i FSR's årsskrift 1990, og en anmeldelse af "Erhvervslivets lovsamling" (7 sider) til tidsskriftet Advokaten; har været medarrangør af og diskussionsleder ved det i samarbejde med Tokai University afholdte "International Symposium on Multinational Enterprises - Economic, Legal and Social Implications". Børge Dahl er medlem af Industriministeriets Erhvervsankenævn, af "The editorial Board of European Consumer Law Journal", af "The Scientific Board of the Consumer Law Center at the University of Pavia", af "European Consumer Law Group, instituted by the EC-Commission" og af Den danske Komité for Komparativ Ret samt af Justitsministeriets udvalg om retshjælp.

4.6.1.2 Peter Møgelvang-Hansen har udgivet:

- Kontraktret. HJ 1. år. Faghæfte 1989, 158 sider, Institut for Erhvervsret og Revision.
- Erhvervsret. Studiehæfte 1. og 2. del, 205 sider, Driftsteknisk Institut, Danmarks tekniske Højskole 1989.

Peter Møgelvang-Hansen har fortsat arbejdet med færdiggørelsen af et projekt om valget af og samspillet mellem civil- og offentligretlige reguleringsmetoder på forbrugerbeskyttelsens område.

Peter Møgelvang-Hansen har som dansk repræsentant i en styringsgruppe under Nordisk Ministerråd deltaget i forberedelsen af et nordisk seminar afholdt i Sverige den 22. - 24. maj 1989 om kollektive procesformer ("grupptalan") i forbrugerforhold, herunder leveret skriftligt oplæg til seminaret og holdt foredrag om forbrugerbeskyttelse og retshåndhævelse.

4.6.1.3 Ruth Nielsen har offentliggjort:

- Retskilderne, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2. rev. udg., 159 sider, København 1989.

- Anmeldelse af Hanne Bender og Ole Bruun Nielsen (red.): Edb-retlige afgørelser 3, Revision og Regnskabsvæsen 1989 nr. 5 s. 62.

Under offentliggørelse i Revision og Regnskabsvæsen er:

- Anmeldelse af Peter Blume m.fl. (red.): Databaser, jura og jurister, 3 sider.

4.6.2 Køb og salg

4.6.2.1 Børge Dahl har kommenteret den international købelov og UN Convention on Contracts on the International Sale of Goods i Karnovs Lovsamling, Tillæg 1989, s. 6754 ff. Han er medlem af justitsministeriets udvalg om forbrugerbeskyttelse ved erhvervelse af fast ejendom m.v.

4.6.3 Produktkvalitet, produktudvikling, produktansvar.

4.6.3.1 Børge Dahl har kommenteret produktansvarsloven i Karnovs Lovsamling, Tillæg 1989, s. 7414 ff, udsendt 4. udg. af "Om produktansvar og produktkrav", En studiematerialesamling, Institut for Erhvervet og Revision, 191 sider, samt skrevet en artikel om produktansvar, der offentliggøres i Jusisten 1990 (100 sider), og en anmeldelse af Dan Lindmark: Industriens produktansvar til Tidsskrift for Rettsvitenskap; i øvrigt holdt adskillige foredrag om produktansvar, herunder om produktansvar og kvalitetsikring, produktudvikling, design og produktansvar m.v.; desuden skrevet Quality and Labelling of Food - Danish System, An EC-commissioned Report, 107 sider (sammen med Knud Wallberg).

4.6.4 Serviceydelser, herunder transportret og edb-ret.

4.6.4.1 Børge Dahl har holdt foredrag om rådgivningsstrukturen ved ejendomshandel på Advokatrådets temadag om handlen med fast fast ejendom og har deltaget i EF-kommissionens ekspertseminar om "Liability for defective services".

4.6.4.2 Henrik Gam har med sigte på en licentiatafhandling fortsat arbejdet på et projekt med titlen "Det søretlige ansvars subjekt - En analyse af nordisk og engelsk ret".

4.6.4.3 Peter Møgelvang-Hansen har skrevet:

- Klager over Pengeinstitutter, Ugeskrift for Retsvæsen 1989 B s. 345-357 (sammen med Lennart Lyngge Andersen)

Peter Møgelvang-Hansen er medlem af Pengeinstitutankenævnet og

medlem af en arbejdsgruppe nedsat af Forbrugerombudsmanden med den opgave at gennemgå pengeinstitutternes standardvilkår over for forbrugere. Han har endvidere holdt foredrag på Provinsbankernes Kursuscenter om Pengeinstitutankenævnets praksis i sager vedr. gebyrer, kaution m.v.

4.6.5 Markedføring og konkurrenceregulering.

4.6.5.1 Børge Dahl er næstformand for og juridisk sagkyndig medlem af elprisudvalget og gas- og varmeprisudvalget og i den forbindelse i gang med indsamling af materiale til en fremstilling om energipris- og leveringsvilkårskontrol; endvidere medlem af Energiministeriets udvalg om revision af elforsyningsloven og sammes udvalg om kommunale elforsyningsvirksomheder; har holdt foredrag om affaldsforbrænding og priskontrol på konference herom og tilsvarende om elforsyningslovens prisbestemmelser (sidstnævnte er under offentliggørelsen, 15 sider).

4.6.6 Finansiering, herunder realkredit, tvangsinddrivelse og insolvensret.

4.6.6.1 Børge Dahl har skrevet en artikel "Et problem vedrørende fortolkning af opsigelsesklausulen i pensionskassepantebreve", Advokaten 1989 s. 257 f (sammen med Jørgen Nørgaard).

4.6.6.2 Mette-Lise Houman har med henblik på en licentiatafhandling udarbejdet en projektbeskrivelse med titlen: "Det danske realkreditsystem i et EF-perspektiv."

Som følge af den internationaliseringsproces, som er karakteristisk for erhvervsvirksomhed i disse år, og bevægelsen henimod Det indre Marked for finansielle ydelser, tilsigtes der ud fra en erhvervsjuridisk undersøgelse en sammenfattende beskrivelse af det gældende danske realkreditsystem med henblik på realkreddittens normale funktion samt en komparativ analyse heraf med hensyn til andre EF-landes systemer.

Mette-Lise Houman har endvidere afholdt seminar om projektet for institutterne Nationaløkonomi og Erhvervsret & Revision.

4.6.6.3 Peter Møgelvang-Hansen har som medlem af en arbejdsgruppe nedsat af Retsplejerådet arbejdet med spørgsmålet om revision af retsplejelovens regler om tvangsfuldbyrdelse af andre krav end pengekrav og umiddelbare fagedforretninger; arbejdsgruppen har i 1989 afgivet betænkning nr. 1170/1989 om tvangsfuldbyrdelse og andre krav end pengekrav (136 sider). Er desuden informator under rubrikken "Fogedret. Tvangsauktioner" i Fagligt Nyt i tidskriftet Advokaten.

4.6.6.4 Hans Viggo Godsk Pedersen har færdiggjort en bog om ejerpantebreve og skadesløsbreve, (250 sider), der udgives på Jurist- og Økonomforbundets Forlag i begyndelsen af 1990.

4.6.7 Beskatning

4.6.7.1 Børge Dahl har til Advokaten skrevet en anmeldelse af Erik Olsen: Lægmandsanvendelse i ligningsforvaltningen.

4.6.7.2 Henrik Gam har udgivet:

Lærebog i Skatteret, Forlaget Kommuneinformation 16. udg. 1989 (forfatter af afsnittene om skatterettens kilder og beskatning ved salg af fast ejendom, 15 sider). Arbejder på undersøgelse af kapitaltilførselsafgiftens funktion og relevans. Har holdt foredrag om forældelse og offentligretlige krav i Pantefogedforeningen

4.6.8 Arbejdsmarkedet

4.6.8.1 Ruth Nielsen har offentliggjort:

- Den Nordiska Modellen. Om Fackföreningarna och rätten i Norden - nu och i framtiden (sammen med Niklas Bruun, Boel Flodgren, Håkan Hydén og Marit Halvorsen), Liber Förlag, Malmö 1990, (ca. 100 sider).
- EF-retlige aspekter af virksomhedsoverdragelse, 9 sider, UFR 1989, B s. 327 ff.
- Arbejdsretten og EF, 19 sider, trykt i Åke Dahlberg og Mats Johansson (red): Att arbeta i Europa, Stockholm 1990 s. 102 ff.
- Judiciel aktivisme i EF-arbejdsretten - En ny dom om diskrimination af ansatte med kort deltid, 16 sider, Retfærd, København 1989.
- Form and Proof of the Contract of Employment, 70 sider, komparativ rapport, der dækker alle EF-landene, udarbejdet for EF-Kommissionen, 1989.
- Den svenske jämställdhetslagstiftning i europæisk perspektiv - rapport udarbejdet for JämO, oktober 1989, 57 sider.

Under offentliggørelsen er:

- Regulation Governing Working Conditions in Denmark, 45 sider, under publicering ved EF-Kommissionens foranstaltning.
- "Positive Action" in Skandinavien, 10 sider, i Jahrbuch für Sozialökonomie und Gesellschaftstheorie 1990, Veröffentlichung der Hochschule für Wirtschaft und Politik, Hamburg s. 75 ff.
- Multinational Enterprises and Collective Labour Law in a Nordic and an EEC-perspective, 30 sider, paper til seminar om multinationale virksomheder, Tokai University Center, september 1989, under publicering i rapporten fra seminaret.

Ruth Nielsen arbejder med:

- Arbejdsgiverens ledelsesret i aftale- og koncernforhold i EF-arbejdsretlig belysning, afsluttes i 1990.
- Sammen med en engelsk jurist, Erika Scyszczak, Law Department, London School of Economics er Ruth Nielsen ved at skrive en bog om EF-arbejdsret på engelsk.

Efter udgivelsen af bogen EF-arbejdsret i januar 1989 har Ruth Nielsen holdt en række foredrag om EF-arbejdsretlige emner.

Ruth Nielsen er medlem af EF-kommissionens (DG V's) ekspert-netværk vedrørende ligestillingsdirektiverne og er medlem af redaktionskomiteen for en europæisk encyklopædi om ligestillingsret, dette netværk er ved at udgive. Ruth Nielsen har også medvirket som dansk ekspert i et komparativt arbejdsretligt projekt, Kommissionen (DG V) iværksatte i 1988 til fremme af opbygningen af den sociale dimension i det indre marked og har skrevet en komparativ rapport om ansættelseskontrakter for EF-Kommissionen.

5. INSTITUT FOR ERHVERVSØKONOMI OG LEDELSE

5.1 Oprettelse og formål.

Instituttet har rødder helt tilbage til 30'erne, hvor Handelsvidenskabeligt Forskningsinstitut blev oprettet. Først i 1969 splittedes aktiviteterne naturligt i Institut for Nationaløkonomi og Institut for Erhvervsøkonomi.

Instituttet har som formål at udvikle ledelsesteori og erhvervsøkonomisk teori gennem forskningsprojekter, der er knyttet til både den private og offentlige sektor. Som en konsekvens af den forsknings- og undervisningsmæssige udvikling ved instituttet er Metodeforskningsgruppen og Gruppen for Videregående Driftsøkonomi i årenes løb slået sammen, samtidig med at instituttet i 1985 ændrede navn til Institut for Erhvervsøkonomi og Ledelse. Instituttet har de samme forskningsmæssige og undervisningsmæssige funktioner som tidligere.

Instituttet udbyder følgende moduler på cand.merc. studiet, som er direkte knyttet til instituttets forskningsområder: operationsanalyse, konsulentrollen, ledelsesteori og ledelsespraksis, strategisk planlægning, forretningspolitik og brancheudvikling, forandringsledelse, start af nye forretningsområder/virksomheder, international management consulting, service management, management of professional firms and professionals samt environmental economics.

De forskellige moduler på cand.merc. studiet bliver løbende produktudviklet, således at det er de nyeste teoridannelser og erfaringer, faggrupperne bygger på.

På HA-studiet forestår instituttet den grundlæggende undervisning i erhvervsøkonomi på 1. år og undervisningen i anvendt erhvervsøkonomi, erhvervsøkonomisk analyse og ledelseslære på de følgende semestre.

Derudover forestår instituttet den tværfaglige erhvervsøkonomiske seminarrække på 6. semester, som i perioden 88/89 gennemførtes under temaet "Virksomheden og Det indre Marked".

På HD 1. del varetager instituttets undervisningen i erhvervsøkonomi.

Desuden deltager instituttet i tre af de nye erhvervsøkonomiske studier: erhvervsøkonomi-datalogi, erhvervsøkonomi-erhvervsjura og erhvervsøkonomi-matematik.

Endelig medvirker instituttet i udviklingen af det nye studie for humanistiske kandidater "den erhvervsøkonomiske suppleringsuddannelse".

5.2 Medarbejdere

Professorer: Dr.polit Bjarke Fog, Ekon.dr. Erik Johnsen.

Lektorer: Cand.merc. Jørgen Frode Bakka, civiling. Ove Hedegaard, cand.merc. Kj. Arnth Jørgensen (til 01.09.89), lic.merc. Flemming Poulfelt, cand.polit, Ph.D. Stig Ree.

Seniorstipendiater: Cand.psych. Conrad Ottesen, Henrik Pade, MBA, MPA (til 01.09.89).

Kandidatstipendiater: Cand.merc., MBA Hans-Henrik Hansen, cand.techn.soc. Gert Nørgaard.

Introstipendiat: Mads Storgaard (fra 01.07.89).

Projektmedarbejder: Anton Hartmann-Olesen (fra 01.07.89).

Eksterne lektorer: Ekon.dr. Per-Olof Berg, cand.merc. Michael Halbye, cand.merc. Anton Hartmann-Olesen, cand.merc. Henning Jacobsen, cand.merc. Børge Lind, Kaj Ulrik Lund HD, cand.merc. Claus Germann Petersen, lic.agro Lars Ranfelt, cand.merc. Finn Schaadt, cand.merc. Benedikte Sundberg, cand.merc. Kj. Tyllesen, cand.merc. Peter Østergaard.

Kontorfuldmægtig: Anette Mollel (fra 01.05.89).

Overassistent: Fritze Lundstrøm.

Assistent: Anje Schmidt Jensen, Birgitte Rekalos, Anni Vagner.

5.3 Instituttets ledelse

Institutbestyrer: Lektor Stig Ree.

Institutrådsformand: Lektor Stig Ree.

Institutrådet bestod i indberetningsperioden af fastansatte lærere og sekretærer samt af følgende studerende: Jesper Ihlemann, Peter Lintrup, Anne-Marie Tørnes.

5.4 Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirkosomhed

Poulfelt, Flemming og Jørgen Brask:

Ledelsen og konsulenten. : om brug af konsulenter.

(Skriftrække; Handelshøjskolen i København; T; Skrifter fra Management

Science Research Group, Metodeforskningsgruppen)

København 1989. 154 s.

Hedegaard, Ove og Kjeld Tyllesen:

Optimum - erhvervsøkonomiske modeller på PC'eren . : Brugermanual til version 1.0 - 1989.

København 1989. 91 s.

Ottesen, Conrad:
Om at vælge ledelsesperspektiv.
I: Harvard Børsen
1989. Nr. 31, s. 111-113

Ree, Stig:
Nogle betragtninger over ledelsesforskningens særpræg .
I: Harvard børsen
1989. Nr. 31, s. 108-111

Bakka, Jørgen Frode:
Hvordan lærer ledere at lede?.
I: Jørgen Frode Bakka (red.): Fra ledelseslærens værksted
1989. 12 s.

Poulfelt, Flemming:
Mod professionel ledelse af professionelle.
I: Jørgen Frode Bakka (red.): Fra ledelseslærens værksted
1989. 13 s.

Poulfelt, Flemming:
Who is the owner - who is the boss.
I: Journal of management consulting
1990. Vol. 6, nr. 3

Bakka, Jørgen Frode:
Baggrund for projektet om det indre marked.
I: Jørgen Frode Bakka og Kaj U. Lund (red.): Perspektivering i
det Indre marked
1990. 6 s.

Poulfelt, Flemming:
Styrkelse af ledelseskapaleten gennem anvendelse af konsulenter.
I: Ledelse og erhvervsøkonomi
Vol. 53, nr. 3, s. 99-104

Ree, Stig:
Nogle betragtninger over ledelsesforskningens særpræg .
I: Harvard Børsen
1989. Nr. 81

6. INSTITUT FOR EUROPÆISK MARKEDSRET

6.1 Oprettelse og formål

Instituttet er oprettet den 1. februar 1967 med det formål at drive forskning, tilrettelægge undervisning og sprede oplysning om retsreglerne vedrørende de europæiske markedssammenslutninger samt om fremmed og international erhvervsret.

6.2 Medarbejdere

Professor, dr.jur. Ole Lando

Lektorer med forskningspligt: Dr.jur. Hjalte Rasmussen, cand.jur. Elisabeth Thuesen

Kandidatstipendiat, jur.kand. Carl Michael Quitzow

Sekretærer: Kirsten Andersen, Jette Ljunggren, Bodil Nielsen.

6.3 Ledelse

Lektor Hjalte Rasmussen er institutbestyrer og formand for institutrådet.

6.4 Forskningsaktiviteter

6.4.1 EM's faglige profil har siden Instituttets oprettelse været markant internationalt/EF-orienteret ganske på linie med dansk erhvervslivs og det danske samfunds internationalisering og kommunitarisering. Inden for denne overordnede ramme præger flere hovedtræk Instituttets profil:

Et vigtigt træk er den samtidige varetagelse af funktionelt, erhvervslivsorienterede faglige projekter og af egentlig grundforskning på internationalt niveau.

Den faglige profilering er tillige karakteriseret ved, at metoder fra andre samfundsvidenskaber, navnlig fra politologien, sociologien og økonomien, med konsekvens inddrages i arbejdet med Instituttets projekter.

For det tredje er det karakteristisk, at de faglige problemstillinger videst gørligt formuleres under hensyntagen til, at juraen af erhvervsvirksomhederne må opfattes som et middel til at løse problemer ved forhandling.

6.4.2 EM har fortsat sin forskning vedrørende centrale materielretlige "føderale" problemstillinger - idet et enkelt, repræsentativt problemkompleks er udvalgt: delstaters magt til at fastsætte de priser og avancer, hvortil varer og tjenesteydelser omsættes i interstatslig/intra-kommunitær handel. Forskningen inddrager med nogenlunde lige vægt juridiske, økonomiske og politiske aspekter af problemkomplekset. Forskningen finder sted i en komparativ ramme, idet domme afsagt af de føderale højesteretter i EF, USA, Canada og Australien analyseres og resultaterne sammenlignes. Sigtet er at formulere et forslag til, hvad man kan kalde den ideelle kompetencefordeling mellem de føderale regeringer og delstatsregeringerne.

Denne forskning er primært grundforskningsorienteret, men aktualiteten af dens resultater er ikke vanskelig at få øje på i lyset af den store mængde af pris- og avancereguleringer, herunder i inflationsbekæmpende øjemed, som faktisk gennemføres i de omhandlede markedsdannelser. 1992-perspektivet er klart relevant for denne forskning - og omvendt.

Forskningen gennemføres af lektor, dr.jur. Hjalte Rasmussen og af kandidatstipendiat Carl Michael Quitzow. Den har ikke affødt publikationer i 1989. Et manuskript (Hjalte Rasmussen) omfattende

domspraksis fra USA og Canada (80 sider) er færdigbehandlet på engelsk. Det blev forelagt på forskningsseminarer i USA og Canada (University of Michigan, Law School at Ann Arbor; Queen's University, Law Faculty, Kingston, Ontario; og Université de Montréal, Faculté de droit, Quebec) i løbet af april 1989. Den australske del er færdiggjort efter et studieophold i Australien i marts måned 1989.

Carl Michael Quitzow har for sin del af dette forskningsprojekt arbejdet med EF-medlemsstaternes nationale pris- og avancereguleringers relation til fællesskabsretten. I dette forskningsarbejde analyseres gældende EF-ret på området herunder Domstolens praksis, art. 30-problematikken, landbrugsmarkedsordningernes prissystemer og kompetencefordelingen mellem medlemsstaterne og Fællesskabet vedrørende økonomisk politik. Endvidere har han undersøgt danske virksomheders syn på pris- og avanceregler i eksport- og etableringssituationer.

Dette forskningsarbejde har bl.a. resulteret i et udkast til en artikel, der ud fra et retsøkonomisk perspektiv belyser medlemsstaternes muligheder for at føre økonomisk politik i den accelererende integrationsproces, der skal resultere i det indre marked.

6.4.2 Endvidere har EM foretaget retssammenlignende undersøgelser af kontraktrettens og køberettens almindelige del. Dette sker med henblik på en kommende ensartetgørelse af reglerne i EF og i UNIDROIT's medlemslande. Arbejdet sker i samarbejde med Institut de droit comparé ved Universitetet i Paris, Max Planck Institut für ausländisches und internationales Privatrecht i Hamburg, Warwick University Law School og Queen Mary College i London samt en række institutter og videnskabsmænd i andre lande.

6.4.3 Den EF/internationale, komparative retligt-økonomiske forskning af monopolretten er ikke videreført grundet personaleafgang.

6.5. Anden forskningsaktivitet

Hjalte Rasmussen:

I beretningsåret blev HR udnævnt til docent med tilbagevirkende kraft fra foråret 1988; samt udnævnt til professor ved HHK fra den 1. oktober 1989 at regne;

- HR udgav på Handelshøjskolens forlag "The European Community Constitution. Summaries of Leading EC-Court Cases"; en udgave på spansk er under udgivelse på Trivium (ca. 250 pp);

- samt: "Les Etats Membres et l'inexécution des obligations communautaires" i : Pouvoirs, no 48, 1989 pp 39-56;

- samt: "EF-domstol og EF-retlig innovation" i: Retfærd, no 12, 1989, pp 17-30.

I beretningsåret afholdt HR gæsteforelæsnings ved universiteter i udland og indland, herunder navnlig: Europakollegiet i Bruges; University of Edinburgh (Europa Law Institute), det juridiske fakultet ved Lunds Universitet, The European Institute of Public Administration (Maastricht); Law schools ved universiteterne i Michigan (Ann Arbor), Quebec (Montréal), Melbourne, Canberra (Australian University), Sydney og Brisbane; samt KU's retsviden-

skabelige institut, Institut for Erhvervsøkonomi og Ledelse (HHK), Dansk Forening for Europaret, IBM, Ålborg Advokatforening, AUCES (den italienske søsterforening til Dansk Selskab for Europaforskning) og Universitetsinstituttet i Firenze.

- Desuden var HR formand for ECSA, European Community Study Association (netværksorganisationen for DSE og "Søstre"); han blev af EF-Kommissionen indvalgt i Conseil Universitaire, som fordeler EF's "Jean Monnet"-bevillinger til højere lærestalter i medlemslandene.

Ole Lando:

- published: Foreløbig 4. udgave af Udenrigshandelens Kontrakter, Hæfte 1 - 2, Aftaler. 1989;

- gave a paper on "Comparative Aspects of the Lugano and Brussels Conventions" in October 1989 in Dublin;

- lectured on Comparative Contract Law, in the College of Europe in Brügge in spring 1989;

- participated as reporter at the UNIDROIT working group meetings in 1989 on the Principles for European Contracts;

- was awarded the degree of oecon. dr. honoris by the Stockholm School of Business in October 1989.

Elisabeth Thuesen:

ET har inden for fagområdet Markedsret og konkurrenceret udarbejdet og udbygget materialesamlinger til brug for faget "Etablering og distribution i Europa" på HA-studiet, faget "Markedsret" på HJ-studiet, fagene "Marked og Mellemmænd i Europa" og "Monopolret" på CMJ-studiet samt fagene "Udenrigshandelsret" og valgfrit fag "Marked og Distribution i Europa" på HD 2. dels-studiet. Hun har udarbejdet en oversigt over liberaliseringen af telekommunikation i Europa.

Under sit samarbejde med Elisabeth Thuesen om faget "Markedsret" på HJ-studiet har lektor Leif Thomassen fortsat en fremstilling med titlen: "Konkurrencereglerne på Det indre Marked".

7. INSTITUT FOR FINANSIERING

7.1 Oprettelse og formål

Instituttet er oprettet i 1939 med benævnelsen Bankinstituttet. I forbindelse med en omlægning af bankstudiet til det nuværende HD-studium i Finansiering og Kreditvæsen ændredes navnet 1/9-1967 til Institut for Finansiering. Dets opgaver omfatter forskning inden for mikro- og makroøkonomiske finansieringsproblemer samt den faglige tilrettelæggelse af undervisningen i finansiering på HA-, JØK-, SPRØK-, MØK-, DØK-, cand. merc. aud.-, cand.merc.- og HD-studierne.

Pr. 1. oktober 1985 er Forsikringsinstituttet integreret i Institut for Finansiering.

7.2 Medarbejdere

Professorer: Lic. polit. Michael Møller og dr. polit. Niels Chr. Nielsen.

Docenter: Cand. merc. Johannes Mouritsen.

Lektorer med forskningspligt: Lic. polit. Leif Hasager; cand. scient. oecon. Bjarne Astrup Jensen; dr. econ. Jesper B. Jespersen; cand. polit. Jens Lunde.

Adjunkter med forskningspligt: Cand. merc. Bjarne B. Florentsen.

Kandidatstipendiater: Cand. polit. Claus Parum; cand. polit. Niels Lehde Pedersen.

Eksterne lektorer: Cand. merc. Leif Andersen; cand. jur. Jannie Domar; cand. polit. Henning Holten; cand. polit. Elsebeth Rygner Holm; cand. jur. Troels Jungersen; cand. oecon. Torben Schelde Jørgensen (fra 1/10-1989); cand. polit. John Kristensen; cand. polit. Anders Larsen; lic. polit. Gert Aage Nielsen; cand. oecon. Niels Lorentz Nielsen; cand. merc. Michael Nørgaard; cand. oecon. Lars Rohde; cand. merc. Kaj Svarrer; cand. polit. Hans Wallind; cand. polit. Poul Wolffsen, cand. polit. Finn Østrup.

Kontorfuldmægtig: Inge Andersen.

Overassistent: Hanne Toft.

Assistenter: Annette Gottlob; Helle Mehr; Christel Sølvsten.

EFG-praktikanter: Anette Keller-Madsen (1/5-31/12-89); Tanya Søndergaard (til 30/4-89).

Projektmedarbejdere: Stud. merc. Erik Kaare; stud. polit. & scient. Stig Katznelson; stud. scient. Flemming Petersen.

7.3 Instituttets ledelse

Institutbestyrer og formand for institutrådet: Professor, dr. polit. Niels Chr. Nielsen.

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere og sekretærer samt af følgende studenterrepræsentanter: Pia Christoffersen; Pernille Jørgensen; Katrine Kirk.

7.4 Forskningsområder

I beretningsperioden har instituttets medarbejdere deltaget i forskellige forskningsprojekter og bidraget med enkeltstående artikler, bøger m.v. om en række emner.

7.4.1 Publikationer

Følgende er blevet publiceret i 1989:

WP 89-1	Jens Lunde: Loven om fremme af privat udlejningsbyggeri - vil den virke?
WP 89-2	Jesper Jespersen: Keynes' Vision: Metode, Økonomi og Politik.

- WP 89-3 Jens Lunde: Subsidiernes til private andelsboliger.
- WP 89-4 Michael Møller og Leif Hasager: Udtrækningsrisiko og kursdannelse på konverterbare realkreditobligationer.
- WP 89-5 Claus Parum: Et forsøg på estimation af tre danske børsnoterede selskabers kapitalstruktur.

Leif Hasager og Michael Møller

Skal negre have stemmeret? Børsens Nyhedsmagasin. 1989/9.

Udtrækningsrisiko og kursdannelse på konverterbare realkreditobligationer. finans/invest 4/89.

Rentestruktur, risikopræmier og forventninger. finans/invest 1/89.

Om ægteskaber i finanssektoren. finans/invest 8/89.

Skilsmissekontoen. Børsens Nyhedsmagasin. September 1989.

Om skruptudser, prinsesser og banker. Børsens Nyhedsmagasin. April 1989.

Bjarne Astrup Jensen og Jørgen Aase Nielsen

Optioner og deres prisdannelse. Jurist- og Økonomforbundets forlag, 1. udgave, 1989.

Øvre og nedre grænser for optionspræmier, I: Publikation nr. 89/1, Afdelingen for Operationsanalyse, Matematisk Institut, Aarhus Universitet.

Øvre og nedre grænser for optionspræmier, II: Prisfastsættelse af optioner på obligationer. Publikation nr. 89/2, Afdelingen for Operationsanalyse, Matematisk Institut, Aarhus Universitet.

Bjarne Astrup Jensen og Henrik Funch

Nye regler for privat udlejningsbyggeri giver ingen nye huse. Ingeniøren nr. 7. Februar 1989.

Den nye lov om fremme af privat udlejningsbyggeri - en tvivlsom nyskabelse. Ejendomsmægleren. April 1989.

Jesper Jespersen

10 år med Margaret Thatcher, bidrag til den 5. socialøkonomiske rapport. Akademisk Forlag, Amoroso og Greve (red.). November 1989.

Englands sminkede økonomi. Samfundsøkonomen 1989/6.

Peeling the Classical Orange. Unpublished paper. Maj 1989.

Crisis in Keynesian Economics from a Hicksian Perspective.

Unpublished paper. December 1989.

Om nationalregnskab, økonomiske modeller og klodens overlevelse, bidrag til den økologiske årsrapport. Samfundslitteratur, 1990.

Rationality, Consistency and Econometric Models - a Comment on Malgrange. Paper presented 7th - 11th June, 1989.

Vel er udlandsgælden et samfundsproblem. Sparekassen. November 1989.

Jesper Jespersen og professor K. Velupillai

Et farvel til to "klassiske økonomer". Nationaløkonomisk Tidsskrift, 1989/2, p. 264-68.

Jens Lunde

Renteafgiften ændret - men ejerboligmarkedet forbedres ikke. Ejendomsmægleren, nr. 1. Januar 1989.

Utidssvarende produkter i realkreditten. Sparekassen, nr. 2. Februar 1989.

Et vue over subsidierne til private andelsboliger. finans/invest, nr. 2. April 1989.

Fejlslogent forsøg på at fremme byggeri af private lejeboliger. Huset, nr. 5. Maj 1989.

Den nye model for privat lejeboligbyggeri. Revision & Regnskabsvæsen, nr. 9. September 1989.

Varmt boligpolitisk efterår i vente. Tema.spot., nr. 3, 1989.

De ældre og ejerboligen. Bikubenfonden. Oktober 1989.

Sorteper ved tvangsauktionerne. Børsen, 15. november 1989.

Ejendomsmæglerne opfordret til uetisk adfærd. Ejendomsmægleren, nr. 12. December 1989.

Boligejeres formuer er konfiskeret. Sparekassen, nr. 12. December 1989.

Johannes Mouritsen og Michael Møller

Omsætning af fast ejendom og konverteringsrisiko for konverterbare obligationer. finans/invest, nr. 5, 1989.

Hvorfor B-aktier? Artikel i "Tema: B-aktier" udgivet af Aage Philip Børsmæglerselskab.

Johannes Mouritsen og Erik Kaare

Risiko/afkast egenskaber ved porteføljer med optioner. finans/invest, nr. 4, 1989.

Michael Møller

Skal negre have stemmeret? Børsens Nyhedsmagasin. 1989/9.

Udtrækningsrisiko og kursdannelse på konverterbare realkreditobligationer. finans/invest 4/89.

Rentestruktur, risikopræmier og forventninger. finans/invest 1/89.

Om ægteskaber i finanssektoren. finans/invest 8/89.

Hvorfor B-aktier? Artikel i "Tema: B-aktier" udgivet af Aage Philip Børsmæglerselskab.

Stordrift, information og finansielle markeder. Økonomi og Politik nr. 4, 1989.

En snebold kan blive en lavine. Sparekassen. December 1989.

Kommuners Låntagning. Kommunekredit. Beretning og regnskab for året 1988.

Michael Møller og Leif Hasager

Skilsmissekontoen. Børsens Nyhedsmagasin. September 1989.

Om skruptudser, prinsesser og banker. Børsens Nyhedsmagasin. April 1989.

Michael Møller og Johannes Mouritsen

Omsætning af fast ejendom og kursdannelsen på konverterbare realkreditobligationer. finans/invest, nr. 5, 1989.

Michael Møller og Niels Christian Nielsen

Ejerformer og finansiering. Samfundsøkonomen nr. 1, 1989.

Kommuners låntagning. Kommunernes Kreditforenings Årsberetning 1989.

Kronikker i Civiløkonomen:

Aktieoptioner som aflønningsform, Superforskningspolitik, Fælles pengekasse eller samarbejdsaftaler, Skattesystemets afbureaukratisering, Kvinder og børn først, Kapitalgevinster, Dansk fødevareindustri fremtid, Valg af hobby.

Ejerskab, ledelse og incitamentsstruktur. Nationaløkonomisk Tidsskrift nr. 1, 1989.

Niels Christian Nielsen

Stordrift, diversifikation og kontrol. Økonomi og Politik nr. 4, 1989.

Dansk erhvervsliv i opbrud. Eriksens Erhvervsinformation.

September 1989.

Niels Christian Nielsen og Michael Møller

Ejerformer og finansiering i landbruget, Samfundsøkonomen. Januar 1989.

Kommuners låntagning, Kommunernes Kreditforenings Årsberetning 1989.

Ejerskab, ledelse og incitamentsstruktur. Nationaløkonomisk Tidsskrift, 1989.

Kronikker i Civiløkonomen: Aktieoptioner som aflønningsform, Super-forskningspolitik, Fælles pengekasse eller samarbejdsaftaler, Skattesystemets afbureaukratisering, Kvinder og børn først, Kapitalgevinster, Dansk fødevarerindustri fremtid, Valg af hobby.

Claus Parum

Virksomhedens valg af kapitalstruktur, Revisionsorientering, F16, Foreningen af Yngre Revisorer.

7.5 Anden forskningsaktivitet

Bjarne Florentsen har sammen med Johannes Mouritsen forestået et projekt om etablering af forbedret statistik vedrørende husholdningernes betalingsvanskeligheder. Opdragsgiver er Nordisk Ministerråd. Bjarne Florentsen arbejder fortsat med pensionsøkonomiske problemstillinger.

Leif Hasager har arbejdet med udvikling af interaktive EDB-programmer, og sammen med Michael Møller på en bog om obligationer. Han har endvidere været formand for to bedømmelsesudvalg vedrørende kandidatstipendier.

Bjarne Astrup Jensen har i maj måned deltaget i årsmødet for Danske Økonometrikere på Sandbjerg Slot. Han har endvidere i august måned deltaget i European Finance Associations årlige konference i Stockholm med indlægget: "Option Pricing Bounds" (med Jørgen Aase Nielsen som medforfatter). Bjarne Astrup Jensen har været medarrangør af et heldags-seminar i maj måned om kapitalfremskaffelse i små og mellemstore virksomheder i regi af Teknologisk Institut i Tåstrup. Endvidere har han været kursusleder ved et kursus om performancemåling i januar måned for en kreds af pensionskasser. Han har tillige været kursusleder ved et DJØF-kursus om indeksobligationer i oktober måned. Bjarne Astrup Jensen har været formand for et bedømmelsesudvalg vedrørende et eksternt lektorat i finansiel planlægning.

Jesper Jespersen er beskikket som censor ved cand.oecon.-uddannelsen på AUC. Han har endvidere været medlem af bedømmelsesudvalg for licentiatafhandling ved Institut for Statskundskab, Århus Universitet. Han har præsenteret paper: "Peeling the Classical Orange" ved Arne Ryde Symposiet, arrangeret af Lunds Universitet 18. - 19. maj og AUC 28. - 29. september 1989. Sammen med Bruno Amoroso forestod han en international workshop

om "Macroeconomic Theory and Politics for 1990's", RUC 22. - 24. maj 1989 med støtte fra SSF. Han var inviteret som discussant til IEA-konference om "Recent Development in Business Cycle Theory", Rungstedgård d. 7.-11. juni 1989. I november deltog han i Post-keynesiansk workshop, University College, London og i det 9. Keynes Seminar, University of Kent. Endelig afsluttedes 1989 med "Crisis in Keynesian Economics from a Hicksian Perspective" presenteret ved en rundbordskonference arrangeret af universitetet i Perugia. Jesper Jespersen er den 1. januar 1990 tiltrådt som redaktør af Samfundsøkonomen.

Jens Lunde har som særlig sagkyndig bidraget til arbejdet i Udvalget vedrørende boliger for fremtidens ældre, Bikubenfonden. Udvalget afgav i oktober 1989 rapporten "Vælg din egen ældrebolig", hvortil var knyttet to baggrundsrapporter: "Befolkningens placering på boligmarkedet" af Niels Clemmensen, Eigil Boll Hansen og Leif Jacobsen og "De ældre og ejerboligen" af Jens Lunde. Jens Lunde holdt indlægget "50 1/2-årige indekslån set udefra" ved Kreditforeningen Danmarks repræsentantskabsmøde d. 29. marts 1989 på Hindsgavl. Han har været medlem af bedømmelsesudvalg vedrørende eksternt lektorat i styring af finansielle institutioner ved Institut for Finansiering og Kreditvæsen, Handelshøjskolen i Århus. Han har været formand for bedømmelsesudvalget vedrørende to eksterne lektorater i finansiering hhv. i institutionelle kapitalmarkedsforhold.

Johannes Mouritsen har været medlem af et bedømmelsesudvalg til et seniorstipendium på Institut for Regnskabsvæsen og Økonomistyring. Han har holdt foredrag om finansieringsanalyse i Foreningen af Regnskabschefer i Forsikringselskaber (januar 1989) om virksomheders kapitalstruktur i Privatbanken (maj 1989) om aktieanalyse i Handelsbanken (november 1989). Johannes Mouritsen er sammen med Bjarne Florentsen projektleder på Nordisk Ministerråds projekt om forbrugernes betalingsvanskeligheder. Han er sammen med Michael Møller projektleder på Nordisk Ministerråds projekt om finansiell rådgivning.

Michael Møller har i 1989 været medlem af HD-fællesudvalget. Han har siddet i et udvalg under Undervisningsministeriet vedrørende en ny videregående internationalorienteret handelsuddannelse på handelsskolerne. Har endvidere deltaget i et adjunktbedømmelsesudvalg ved Århus Handelshøjskole.

Niels Christian Nielsen er formand for Nordisk Økonomisk Forskningsråd, er associate editor ved Scandinavian Journal of Economics, medlem af det af landbrugsministeren nedsatte udvalg vedrørende landbrugets ejerformer, finansiering, mv., formand for "Forum for industriel udvikling", der bl.a. har udgivet rapporter: "Har Danmark en fremtid som industrination?", og "Hvad skal fødevarerindustrien i Danmark leve af", samt formand for Indskydergarantifonden. Har desuden medvirket ved udarbejdelsen af et to ugers "Summer Institute" for yngre internationale forskere med interesse for EF-økonomiske problemstillinger ("Business and Economic Topics of Relevance to the EEC"). Bedømmelsesudvalg: Professorat, RUC; forskningsprofessorat ved Det samfundsvidenskabelige Forskningsråd; forskningschefstilling ved AKF; eksternt lektorat, HHK.

Claus Parum arbejder på en empirisk undersøgelse af danske selskabers valg af kapitalstruktur. En foreløbig afrapportering er sket i working paper 89-5.

Niels Henrik Lehde Pedersen har deltaget i konferencen "Macroeconomic Theories and Politics in the 1990's" på RUC i maj 1989 og har her fremlagt papiret "Noise Trading in Financial Markets". Dette papir forventes at udkomme i et bind med indlæg fra konferencen fra forlaget Macmillian. Derudover har han skrevet notatet "Hvorfor ændrer aktiekurserne sig", der forventes at udkomme som working paper.

Gæsteforelæsninger:

10. - 11. april 1989 var professor Stanley W. Pliska, University of Illinois, Chicago, gæst ved instituttet, hvor han holdt 2 gæsteforelæsninger om "Stochastic Process Models for Financial Decision Making".

7/6-89 Charles Kindleberger, MIT: "The Quality of Debt".

12/6-89 John McCall, U.C.L.A.: "The Bayesian Brain and Smithian Self".

Den danske Bankforening var den 1/12 1989 vært ved et heldagsseminar om aktuelle emner vedr. penge- og kapitalmarkedet for instituttets lærere og cand.merc.-studerende.

8. INSTITUT FOR INFORMATIK OG ØKONOMISTYRING

8.1 Historisk baggrund

Instituttet blev oprettet i 1985 som en tværfaglig integration af medarbejdere fra højskolens Institut for Regnskabsvæsen og Informationsforskningsafdelingen. Institutoprettelsen er led i højskolens ønske om at styrke forskningen omkring anvendelsen af den nye informationsteknologi i virksomhederne.

Instituttet har som mål at bidrage til konstruktiv kritik og fornyelse af forskningen inden for informationsanvendelse, (herunder regnskabsinformation), styringsprocesser og systemudvikling inden for et bredt tværfagligt og metodemæssigt forskningsfelt. Som specielle særpræg ved denne forskning kan nævnes:

- fagkritisk forskning af informationsteoriens og regnskabsvæsenets grundvidenskabelige angrebsvinkler, paradigmer og virkelighedsantagelser
- empirisk baseret forskning af styringsprocesser, leder- og styringsroller og informations- og teknologianvendelse m.v., fx set i magt- og kulturteoretiske perspektiver
- model- og metodeudvikling på områder, hvor der i samfundet og erhvervslivet opleves at være et stort behov for udvikling og støtte, fx inden for offentlig styring, styring af mindre virksomheder, styring af store komplekse virksomhedssammenlutninger, styring af virksomheder i krise, styring af udviklings- og servicefunktioner, udvikling af modeller og metoder til analyse af komplekse systemer, vurdering af

virksomheders totale edb-behov, simulering af konsekvenser af nye skatteregler etc.

Ved opløsningen af Informationsforskningsafdelingen (IFA) blev Teknologistyringsgruppen (TSG) oprettet pr. 1.1.85 som en tværfaglig forskningsgruppe med tilknytning til Institut for Informatik og Økonomistyring. Gruppen har fungeret som projektgruppe i tre år, hvorefter den er indgået i instituttet pr. 1.8.88. TSG's profil var undervisning og aktionsorienteret forskning i informationsteknologi, alternativ teknologi og organisatoriske og sociale muligheder. Specielt vigtige perspektiver i dette arbejde er : det offentliges anvendelse og styring af informationsteknologi, medarbejderes medbestemmelsesmuligheder, teknologivurdering og teknologipolitik og strategier for opprioritering af feminine værdier. Denne profil er nu også en del af IIØ.

8.2 Medarbejdere

Professor: Lic.merc. Niels Bjørn-Andersen; Cand.scient. Søren Lauesen, HD.R. (udlånt fra DASY pr. 1.9 1989)

Lektorer med forskningspligt: Lic.merc. John Christiansen (fra 1.6.89); ekon.dr. Per Flensburg (orlov til 31.8.89); lic.merc. Hanne Foss Hansen (fra 1.4.89); civilingeniør Paul Lindgreen; cand.merc. Preben Melander; akademiingeniør Jørgen Meyer; cand.merc. Jan Mouritsen; cand.merc. Ulrik Gorm Møller (udlånt til Center for Revision fra 1.1.88); lic.merc. Peter Neergaard; cand.psyk. Janni Nielsen (fra 1.2.89); lic.techn. Leif Bloch Rasmussen; akademiingeniør Jens Schou-Christensen (orlov 1.1.88 - 31.12.89); lic.merc. Jens Aaris Thisted.

Adjunkter med forskningspligt: Cand.merc. John Christiansen (til 31.5.89); cand.mag. Bente Elkjær (vikar fra 1.3.89 - 31.12.90); lic.merc. Hanne Foss Hansen (til 31.3.89); lic.merc. Dian Kjærgaard (orlov fra 1.5.89).

Kandidatstipendiater: Cand.interpret. Gertrud Krarup (fra 1.3.89); Ph.D. Anne Loft (til 31.5.89) (udlånt C.for Rev.); cand.merc. Hans Laurits Nielsen (fra 1.8.89); cand.merc. Peter Skærbæk.

Projektmedarbejdere: Stud.psyk. Annette Aboulafia; stud.merc.dat. Lene Schartau Andersen (fra 16.1.89); stud.mag.scient. Lene Christiansen; stud.merc.dat. Benedicte Due-Thomsen; cand.merc. Jørgen Hansen (til 30.9.89); cand.scient.soc. Mark Loft (fra 1.6.89); cand.merc. Hans Laurits Nielsen (til 31.7.89); stud.-merc.dat. Bo Olsen; Gerry Ryan M.A.; stud.merc.dat. Lotte Sørensen;

Eksterne lektorer: Cand.merc. Per Christensen; ekon.dr. Per Flensburg (til 31.7.89); cand.psyk. Lars Ginnerup (fra 1.4.89); merkonom, journ., stud.scient.adm. Jørn Holm-Pedersen; cand.merc. Vibeke Høeg; dir. Finn Larsen, HD; revisor Niels Linsaa, HD; cand.scient. Andreas Munk-Madsen; cand.polit. Aage Melbye; cand.scient. Ole Monrad; adm.chef Mogens O.Nielsen, HD; cand.-techn.soc. Lars Bo Pedersen; cand.merc. Steen Rem;

Gæsteprofessorer og andre gæster ved instituttet: Professor, dr. Salvatore Belardo, State University, Albany, USA; professor, M.Phil. Trevor Hopper, University of Manchester, UK; professor, dr. Anthony Hopwood, University of London, UK; professor Tony Lowe, Sheffield University, UK; professor, dr. Kalle Lyytinen, University of Jyväskylä, Finland; professor, dr. Thomas Polesie, Göteborg Universitet, Sverige; professor, dr. Hugh Wilmott, University of Manchester, UK.

Sekretærer: Assistent Marianne Andersen; assistent Birthe Beckmann; assistent Birgitte Bush; assistent Henriette Hansen; fuldmægtig Bente Jensen; assistent Finn Jensen (1.2.89-31.8.89); overassistent Karen Jack Petersen; assistent Birgit Thejls (fra 1.8.89); EFG-praktikant Helle Rasmussen (1.5.89-31.12.89); praktikant Jens Nørgaard Andersen.

8.3 Instituttets ledelse

Institutbestyrer: Leif Bloch Rasmussen

Institutrådsformand: samme som ovenfor.

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere og sekretærer samt af følgende studerende : Bo Johansen; Lone Thingsig; Betina Brask (Moderate studenter); Stefan Jürgensen; Brian A. Schjerning; Carsten Haulund Larsen; Frode Lars Frederiksen; Morten Buchgreitz; Henrik "Lau" Larsen. (DSR)

8.4 IIØ's forskningsprofil

Institut for Informatik og Økonomistyring (IIØ) er et af de nyeste institutter ved Handelshøjskolen i København. IIØ beskæftiger sig med udvikling, beskrivelse og vurdering af informations-, kommunikations- og styringssystemer til økonomiske, administrative, operationelle og strategiske formål, i såvel private som offentlige virksomheder og institutioner.

IIØ's forskningsmæssige udgangspunkt er tværfagligt og baserer sig især på discipliner såsom regnskabsvæsen, informatik, teknologi, sociologi, organisationsteori og psykologi. Institutets forskning udføres i udstrakt grad i samarbejde med nationalt og internationalt anerkendte forskningsinstitutioner.

IIØ's særlige kompetenceområde

IIØ har hermed - i lighed med en række udenlandske akademiske miljøer inden for området - set det som en fordel at integrere en række discipliner for at styrke de tværfaglige problemstillinger, der opstår netop i forbindelse med udvikling, beskrivelse og vurdering af informations-, kommunikations- og styringssystemer.

Dette faglige område kan beskrives både :

- * som indsigt i økonomiske, administrative og styringsmæssige processer i virksomheder og organisationer
- * som teknisk beherskelse af relevante tilgængelige

teknikker

- * som forståelse af de årsager, der skaber problemer for kommunikationen
- * som vurdering af præsentationsmidler og -principper inden for fagområdet.

IIØ's faglige indfaldsvinkler

Typisk har instituttets medarbejdere individuelt hovedsagelig baggrunde i økonomistyrings- og informatikområderne.

Forankringen i økonomistyring kommer til udtryk i instituttets fokus på regnskabs- og budgetsystemers roller i virksomheder og samfund. Hermed arbejdes der med udvikling, beskrivelse og vurdering af f.eks. regnskabs- og budgetsystemer med henblik på deres konsekvenser for fordeling af ressourcer, på deres konsekvenser for problemerkendelse, på deres konsekvenser for organisationsdesign, samt på deres konsekvenser for prægningen af økonomiske og organisatoriske beskrivelser af virksomheder og samfund.

Instituttets forankring i informatik giver sig til kende i dets fokus på informationsteknologiske værktøjers muligheder for at lette og forbedre administrative og operationelle/strategiske opgavers løsning. Herunder arbejdes der med f.eks. indførelse af administrative systemer, systemudviklingsværktøjer, udvikling af kontorsystemer, udformning af kravspecifikationer til edb-baserede systemer, styring af virksomheders informationsressourcer.

IIØ har søgt at integrere økonomiske og informatiske elementer i en lang række forskningsprojekter. Den praktiske sammenhæng mellem økonomiske og informatiske problemstillinger viser sig derved, at virksomheder og organisationer ofte retfærdiggør anskaffelser af edb-teknologi ved at pege på mulige økonomiske besparelser, forenklinger og produktivitetsgevinster, eller ved at pege på forbedrede grundlag for beslutninger, som har ressourcemæssige konsekvenser.

I et spændingsfelt mellem IIØ's faglige forankringer skabes og udvikles yderligere en række tværfaglige forskningsprofiler. Her drejer det sig om en bred vifte af potentielle projekter og interessefelter, der altid vil være i sin vorden.

Spændingsfeltet kan eksemplificeres således :

ØKONOMISTYRING--->	IIØ	<---INFORMATIK
Virksomheders økonomistruktur	Anvendelse af edb til økonomiske og administrative formål	Datamatiske systemer og informationsteknologi
Budgetteringsformer	Implementering af styringskoncept og organisationsdesign	Systemering
Økonomisk beskrivelsesmetodik		Edb-anvendelse
Styring som begreb		Styring som begreb

Udvikling af rapporte-
ringsformer
Information, teknologi
decentralisering og kontrol
Organisatorisk læring
og kvalifikations-
processer
Management of Technology
Styring af innovation
Økonomistyring og
produktionsstyring

For at beherske spændingsfeltet mellem de basale 'referencediscipliner' økonomistyring og informatik tager instituttets medarbejdere i høj grad andre relevante teoriområder fra naturvidenskaberne, samfundsvidenskaberne og de politisk/humanistiske videnskaber i anvendelse i deres forskningsprojekter.

- 1) Den informations- og vidensbaserede administrative arbejdsplads.

Herunder hører flg. temaer :

- informationsteknologi som en del af jobdesign og selvorganisering
- implementering af administrative og økonomiske systemer
- medarbejderkrav til informationsteknologi i lyset af sociale og psykologiske kriterier
- styring af virksomhedens informations- og vidensressourcer
- medarbejderkvalificering og uddannelse
- kognitive kvalifikationer i relation til dynamisk grafik
- informationsteknologi og livskvalitet
- teknologivurdering og teknologipolitik på et samfundsmæssigt niveau

- 2) Styring og styringsadfærd i administrative og økonomiske sammenhænge.

Herunder hører flg. temaer :

- anvendelse af økonomiske og administrative styringsmidler og -former i forskellige typer af organisationer
- administrative og økonomiske styringssystemers rolle i organisationer og andre sociale netværk
- samspillet mellem produktions- og økonomistyring
- Management of Technology
- styring af innovation i virksomheder
- organisatorisk effektivitet og økonomisk rationalitet

- 3) Systemering.

Herunder hører flg. temaer :

- beskrivelse, analyse og konstruktion af informationssystemer
- vurdering af informationssystemer, herunder databaseværktøjer, beslutningsstøtteværktøjer, økonomiske systemer og ekspertsystemer
- problem- og modelstrukturering i forbindelse med edb-

- støttet beslutningstagen
- forholdet mellem systemdesigner og bruger.

Publikationer:

Foss Hansen, Hanne:

Organisatorisk effektivitet. : teori og praktis.

(COS forskningsrapport ; 1 1990)

København 1990. 34 s.

Agersnap, Torben og Hanne Foss Hansen:

Forskningsorganisatorisk midtvejsevaluering af det bioteknologiske forsknings- og udviklingsprogram : økonomiske incitamentersom middel til udbygning af tværinstitutionelle forskningsnetværk.

København 1990. 46 s.

Melander, Preben (red.):

Projektstyringsproblemer og værktøjer. : fra kaos til resultat.

København 1990. 231 s.

Mouritsen, Jan og Lars Paarup Nielsen:

Økonomistyring og produktionsstyring : om sammenhængen mellem økonomi og produktion.

I: Økonomistyring & informatik. Årbog

1989. s. 45-70

Foss Hansen, Hanne:

Moderniseringens effektivitet.

I: Nordisk administrativt tidsskrift

1989. Vol. 70, nr. 2, s. 189-212

Elkjær, Bente:

Uenigheder styrker kvindeforskningen. Interview med Sandra Harding.

I: Kvindeforskning - Nyhedsbrev

1989. Nr. 1, s. 18-23

Elkjær, Bente:

Kvalitativ forskning og kvindeforskning.

I: Kræmmerhuset

1989. Nr. 5

Nielsen, Janni:

EDB-oplysning - tovejskommunikation?.

I: NORDDATA 89, konferencedokumentation

1989. 6 s.

Nielsen, Janni:

Videoptagelser som værktøj i empirisk forskning - et projekt om erkendelsesprocesser og datamater.

I: Danielsen, Oluf og Inger Lytje (red.): Kvalitative metoder i systemudvikling og følgeforskning

1989. s. 107-123

Melander, Preben:

Effektivitets- og produktivitetsbeskrivelse - et forsøg på afbildning af virksomhedens centrale problemer og udfordringer .

I: Økonomistyring og informatik

1989/90. Årg. 5, Nr. 4, 4 s.

Melander, Preben:

Det udviklingsskabende regnskabsvæsen : om at påvirke menneskers adfærd gennem styring af information.

I: Økonomistyring og informatik

1989/90. Årg. 5, Nr. 6, 25 s.

Foss Hansen, Hanne og Torben Beck Jørgensen:

Discussion on Schmidt. Comments upon "Nordic Social Science Research and the American Nightmare".

I: Scandinavian political studies

1989. Vol. 12, nr. 2, s. 192-196

Foss Hansen, Hanne:

Implementation of modernization : paradoxes in public control of higher educational institutions. The case of Denmark.

I: Scandinavian political studies

Under udgivelse.

Foss Hansen, Hanne:

Produktivitets- og effektivitetsvurdering er ingen enkel sag .

I: Økonomistyring og informatik

1989/90. Årg. 5, nr. 1, s. 45-48

Mouritsen, Jan:

Strategiske, konventionelle og uformelle økonomisystemer: økonomisk modellering i et organisatorisk perspektiv.

I: Økonomistyring og informatik

S. 21-48

Mouritsen, Jan:

Accounting, culture and accounting-culture.

I: Scandinavian journal of management

S. 21-48

Elkjær, Bente:

Er rigtig viden vejen til frigørelse? En fortælling om pædagogik, køn og teknologi.

I: Linda Andersen m.fl (red.): Livsmagt. Nye perspektiver på kultur, magt og køn

bÅrhus Universitetsforlag.

Christiansen, John K.:

Projekt-organisering som en hindring for fremdrift. : projekter er skrøbelige netværk.

I: Projektstyringens problemer og værktøjer

1990. S.199-220

Foss Hansen, Hanne:

Projektarbejdets effektivitet. : angrebsvinkel i teori og praksis.

I: Projektstyringens problemer og værktøjer

1990. S.33-49

Elkjær, Bente:

Det faglige er underordnet det personlige. Interview med Lillian Knudsen og Margit Vognsen.

I: Nyt forum for kvindeforskning
1989. Nr. 1, s. 53-59

Elkjær, Bente:

Det usynlige kvindeliv. En historie om kvindeforskning og barnløshed.

I: Nyt forum for kvindeforskning
1989. Nr. 2, s. 39-45

Elkjær, Bente:

Om konkurrence og misundelse mellem kvinder.

I: Nyt forum for kvindeforskning
1989. Nr. 1

Koch, Lene og Bente Elkjær (red.):

Barnløs eller bare fri for børn?.

I: Nyt forum for kvindeforskning
1989. Nr. 2

Nielsen, Janni:

Viden mellem rationalitet og lidenskab - om videnskab, teknologi og menneskelig erkendelse.

I: Danielsen, Oluf og Benny Karpatschhof (red.): Datamatbeher-
skelse og almindelse
1989. s. 46-82

John K. Christiansen

Implementation and perverting of accounting systems. A loosely coupled perspective.

Working paper prepared for "Research Symposium, University of Rhode Island, USA, August 3-4, 1989. 5 pages.

John K. Christiansen og Lene Christiansen

Research on Research: Evaluation of Evaluations in the Nordic Countries.

COS Forskningsrapport 3/, København 1989, 25 sider.
ISSN 0903-6695

John K. Christiansen og Lene Christiansen

An Analysis of Evaluation of Research in the Nordic Countries.

Paper presented at the UN seminar on "Evaluation in the Management of R&D", Madrid, April 3-7, 1989. 27 pages

John K. Christiansen

Implementering af Innovationer i et magtperspektiv.

Økonomistyring og Informatik

4 årgang, nr, 5, 1988/89, 18 sider.

John K. Christiansen

Projektstyringssystemer på PC'ere er centrale systemer overlegne.
PC World

No 8, august 1989

John K. Christiansen og Lene Christiansen
 Evaluations in the Nordic Countries
 R & D Evaluation Newsletter
 1989, nr. 3. (ISSN 0984-9130)

9. INSTITUT FOR INTERNATIONAL ØKONOMI OG VIRKSOMHEDSLEDELSE

9.1 Oprettelse og formål

Institut for International Økonomi og Virksomhedsledelse (INT) blev grundlagt i 1932 med det formål at fremme studiet af udenrigshandelens problemer.

Instituttets forskningsområder dækker såvel den makro- som den mikroøkonomiske side af både den internationale virksomhedsøkonomi og den internationale økonomi generelt. Desuden omfatter dets arbejdsopgaver den faglige tilrettelæggelse af undervisningen i udenrigshandel på cand.merc.-, HA-, HD- og SPRØK-studierne.

9.2 Medarbejdere

Professorer: Karsten Laursen, (orlov); dr.merc. Frode Slipsager.

Afdelingsleder: Cand.polit. Lauge Stetting.

Lektorer: Lic.merc. Klaus Møller Hansen, (orlov fra 1/9 1989); dr.phil. Ole Lange; cand.polit. Henrik Schaumburg-Müller; cand.merc. Poul Schultz; cand.polit. Jesper Strandskov; cand.polit. Harald Vestergaard, HD.

Adjunkter: Dr.phil. Michael Burisch; cand.merc. Martine Gertsen (fra 1/11 1989); lic.polit. Fredrik Pitzner-Jørgensen.

Kandidatstipendiater: Cand.merc. Jostein Algrøy; cand.merc. Martine Gertsen (til 31/10 1989); cand.oecon. Leif Nellemann (fra 1/4 1989).

Introduktionsstipendiater: Cand.oecon. Leif Nellemann (til 31/3 1989); cand.scient.adm. Torben Pedersen (fra 1/11 1989); cand.merc. Bent Petersen (fra 1/12 1989).

Eksterne lektorer: Direktør, cand.merc. Troels Elgaard, MBA; lic.merc. Klaus Møller Hansen (fra 1/12 1989); professor Søren Kjeldsen-Kragh; professor Karsten Laursen (fra 1/12 1989); seniorkonsulent, cand.polit. Niels Mengel; direktør, cand.merc. Jan Holm Møller; chefkonsulent Ib Nørregaard; cand.merc. Bent Petersen (til 30/11 1989); cand.-polit., lic.merc. Hans Kornø Rasmussen (fra 1/2 1989); cand.polit. Jesper Rasmussen; afdelingsleder Kuno Rasmussen, HD (orlov fra 1/10 1989); direktør, cand.merc. Hugo Rønsdal (til 22/9 1989); direktør, cand.merc. Ole Wiberg, MS.

Gæstprofessorer: Professor Gerald Albaum (fra 16/3 1989 til 15/5 1989).

Projektmedarbejdere: Cand.oecon Peter Griffin; Stephanie Biddle, MBA (Det int. kontor) (til 28/2 1989).

Fuldmægtig: Stephanie Biddle, MBA (Det int. Kontor) (fra 1/3 1989).

Kontorfuldmægtig: Jytte Beckert.

Kancellist: Annette Juhl Hansen.

Assistentter: Helle Emborg; Jette Halling (Det int. Kontor); Gitte Jacobsen; Solveig Drowe Lindgaard; Jinnie Rodholt (Det int. Kontor); Annette Winzentsen.

9.3 Instituttets ledelse

Institutbestyrer: Kontorfuldmægtig Jytte Beckert.

Institutrådsformand: Professor Frode Slipsager.

Institutrådet bestod i indberetningsperioden af fastansatte lærere og sekretærer samt af følgende studerende: Lars Dalgaard; Svend-Erik Jensen; Søren Jeppesen; Lone Thingsig.

9.4 Forskningsindsatsen

9.4.2

Fredrik Pitzner-Jørgensen har udarbejdet et paper med titlen:

"Europe '92 and the Nordic Countries - some Problems of Economic Policy and Income Distribution", en workshop med temaet "The Nordic Countries and the Internal Market of the EEC - Research on the Economic Consequences of Integration", Gilbjerghoved, Gilleleje, 28.-30. marts 1989;

Fredrik Pitzner-Jørgensen har udarbejdet et paper med titlen:

"Joint-Ventures in the Soviet Union with Foreign Participation - Prospects and Implications" til the EIBA 15th Annual Conference, Helsingfors, 17.-19. December;

Gerald Albaum, Jesper Strandskov and Brian Murphy har udarbejdet følgende Working Paper:

"Cross-Cultural Perceptions of Perceived Influence of Leadership Groups", WP 1/1989, INT;

Gerald Albaum, Jesper Strandskov and Ruth Erickson har udarbejdet følgende Working Paper:

"Translation in Questionnaire Design for International and Cross-Cultural Research", WP 2/1989, INT;

Gerald Albaum, Joel Herche, Jesper Strandskov and Brian Murphy har submitted Paper til JIBS, November 1989, revised:

"Management Style in Marketing Decision Making: A Cross-Cultural Contrast".

Fredrik-Pitzner-Jørgensen har udarbejdet en rapport med titlen:

"East-West Trade in Agricultural Inputs, Machinery and Equipment for Agriculture and the Foods Industry", som medlem af Ad Hoc Group on East/West Economic Relations in Agriculture, Directorate for Food, Agriculture and Fisheries, OECD, Paris, July 1989.

9.4.3

Jesper Strandskov har haft følgende indlæg:

"Afsætningsformen er brohovede" Provinsbankens Erhvervsinformation, nr. 3, april 1989;

"Internationalisering via alliancer, koalitioner og joint ventures", i Virksomhedens internationale aktiviteter, udgivet af Børsens Forlag, september 1989.

Jesper Strandskov har holdt følgende foredrag i 1989:

"Dansk erhvervslivs internationalisering" oplæg ved konference den 23. august 1989 for bestyrelsen i Dansk Metal;

"Strategiske alliancer" foredrag holdt i MANA (Ingeniørernes Managementselskab) den 10. oktober 1989;

"1992 og den private sektors arbejdsvilkår", indlæg på Danmarks Forvaltningshøjskoles kursus den 6. april 1989;

"Alliancer i teori og praksis" oplæg holdt på en konference arrangeret af FDC Yngre Civiløkonomer den 30. marts 1989;

"Fra eksport til internationalt orienteret virksomhed" indlæg ved Dansk Management Centers morgenmøde den 9. marts 1989;

Martine Gertsen har i beretningsåret afholdt følgende institutseminarer:

"Internationalisering af de menneskelige ressourcer: Udstationering af medarbejdere";

"Kulturel identitet og tilpasning: Om anvendelse af kulturundervisning i forbindelse med udstationering af medarbejdere".

9.4.4

Fredrik Pitzner-Jørgensen har i beretningsperioden været medlem af redaktionspanelet for "Vindue mod Øst", der udgives af Sydjysk Universitetsforlag, Esbjerg.

9.4.6

Henrik Schaumburg-Müller har deltaget i studiet "Monitoring the

Field-Effectiveness of Multilateral Development Agencies - Case-studies in Nepal";

Jesper Strandskov har været medlem af diverse bedømmelsesudvalg på HHK og udenfor. På INT har han været formand for to bedømmelsesudvalg vedr. besættelse af adjunktstillinger i international erhvervsøkonomi. Desuden været medlem af to bedømmelsesudvalg på Institut for Afsætningsøkonomi vedr. lektorstillinger.

10. INSTITUT FOR NATIONALØKONOMI

10.1 Oprettelse og formål.

Institut for Nationaløkonomi blev oprettet i 1969, da det daværende Økonomiske Forskningsinstitut blev delt i to institutter, nemlig Institut for Erhvervsøkonomi og Institut for Nationaløkonomi.

Institut for Nationaløkonomi varetager undervisning i nationaløkonomi på alle dagstudier ved Det økonomiske Fakultet og ved HD 1.-dels studiet. Instituttet er således involveret i undervisning og administration på såvel de "gamle" studier, HA, HD, cand.merc. og cand.merc.aud. som i de fire nye integrationsstudier, HJ, DØK, SPRØK og MØK. Instituttets forskning skal ses i relation til denne brede undervisningsopgave og i relation til samfundsvidenskabelige problemområder i det hele taget for en højere læreanstalt. Instituttet lægger vægt på, at der gennem forskningen såvel som undervisningen ydes bidrag til det overordnede mål at give virksomheds- og organisationsledere på alle niveauer den brede økonomiske indsigt, som sikrer et godt samspil mellem virksomheder og samfund på både nationalt og internationalt plan. Det kræver et forskningsmiljø, hvor der både forskes i fundamental økonomisk teori og i anvendelsen heraf.

Forskningen ved instituttet kan for øjeblikket groft rubriceres inden for følgende områder: Makroøkonomi og økonomisk politik, økonomisk historie, alternativ økonomi/alternative virksomhedsformer, anvendt mikroteori med særlig henblik på erhvervs-, pris-, arbejdsmarkeds- og skattepolitik samt mikroøkonomisk teori.

10.2 Medarbejdere.

Professorer: Cand.oecon. Niels Blomgren-Hansen Ph.D.; cand.polit. Poul Milhøj.

Docent: cand.polit. Lars Lund

Lektorer: Lic.polit. Bodil Olai Hansen (barselsorlov: 20/8 1989 - 9/4 1990); cand.polit. E. Damsgård Hansen; cand.oecon. Bjarne Sloth Jensen; cand.polit. Lise Lyck; cand.polit. Svend Marker-Larsen; cand.polit. Niels Mygind.

Adjunkt: Gorm Winther (fra 1/2 1989)

Kandidatstipendiater: cand.oecon., MA (Econ) Svend-Erik Hougaard

Jensen; MA (Econ) Pashalis Raimondos (fra 1/2 1989); cand.polyt. Erik Reimer Larsen (fra 1/4 1989); cand.scient., HD i Udenrigshandel, Knud Sinding (fra 1/4 1989).

Eksterne lektorer: Cand.polit. Lars Andersen; cand.polit. Hans Bjerling; cand.polit. Hilmar Bojesen; cand.polit. Henrik Grell; cand.polit. Niels Rytter; dr.polit. Hans Keiding; cand.polit. Steen Ryd Larsen (indtil 1/9 1989); cand.polit. Per Kongshøj Madsen; cand.polit. Andreas Wildt (fra 1/9 1989).

Assistentter: Lizzie Spanggaard Brane; Lis Busk; Birgit Olai Jensen; Dagny Pedersen.

10.3 Instituttets ledelse.

Institutbestyrer: Cand.polit. Svend Marker-Larsen.

Formand for institutrådet: Cand.polit. Svend Marker-Larsen.

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere og TAP'er fra Institut for Nationaløkonomi samt følgende studenterrepræsentanter: Anders Birke, Torben Brøndum, Thorkild Andreas Jensen og Nisse Jakob Krenche.

10.4 Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed:

10.4.1 Makroøkonomi og økonomisk politik i dansk/internationalt perspektiv.

Inden for forskningsområdet international økonomisk politik har Niels Blomgren-Hansen bidraget med to teoretiske analyser: (a) en flerlande porteføljemodel af valutakurs- og rentedannelsen med særlig henblik på afdækning af rummet for autonome stabiliseringspolitiske tiltag inden for rammerne af et fastkurssamarbejde. (b) En analyse af effekten på erhvervsstruktur og (national og international) indkomstfordeling af liberalisering af kapitalbevægelserne inden for rammerne af en to-lande, to-faktor, to-vare frihandelsmodel.

Publikationer:

Blomgren-Hansen, Niels:

- The Scope for National Monetary Policy within the European Monetary Systems: A Theoretical Exposition. Working-paper 2-89 samt i Paldam M. og Niels Karl Sørensen (red.) Valutakursteori og -politik. Skrifter fra Aarhus Universitets Økonomiske Institut, nr. 31, 1989.

Stipendiat ved instituttet Svend-Erik Hougaard Jensens arbejde er sket i tilknytning til det næsten afsluttede Ph.D.-projekt "International Transmission and Coordination of Macroeconomic Policies" under vejledning af David Currie ved London Business School. Projektets hovedvægt har ligget på analyser af arbejdsmarkedets rolle, dels for international konjunkturspredning, dels for design af simple politik-regler for penge- og finanspolitik i forbindelse med valutakurssystemer.

Publikationer:

Hougaard Jensen, Svend-Erik:

- Valutakursdynamik, løntilpasning og international koordination. Working-paper 2-89, Institut for Nationaløkonomi.
- International transmission af økonomisk politik. Nationaløkonomisk Tidsskrift, bd. 127, nr.3.
- Valutakursbevægelser, målzoner og international koordination af økonomisk politik (sammen med Thomas Alslev Christensen). Working-paper 89-3. Fremkommer i Nationaløkonomisk Tidsskrift.
- Robustness of optimal exchange rate policy: A simple stochastic analysis. Working-paper.

Lars Lund har arbejdet med en diskussion og en kritik af betalingsbalancemålsætningen. han har i forbindelse med forskningsgruppen vedrørende det offentlige og samfundsøkonomien arbejdet med spørgsmål om ulighed og om den offentlige sektors størrelse.

Publikationer:

Lund, Lars:

- Kritik af betalingsbalancemålsætningen, Økonomisk Debatt, 1989, nr. 2.
- Er betalingsbalancen et problem? Kapitel 3 i Paldam, Martin og Nils Karl Sørensen, Valutakursteori og politik, Skrifter fra Aarhus Universitets Økonomiske Institut, nr. 31, 1989.
- Valutaforhold og betalingsbalance; Forskellige regimer, København 1989.
- Poverty and long-term unemployment, Memo nr. 4/1989. Forskergruppen vedrørende det offentlige og samfundsøkonomien.
- Offentlige besparelser -Viden og idéologi. Memo nr. 8/1989, før nævnte serie.

Lise Lyck har arbejdet med internationalisering og integration. Arbejdet har medført inddragelse af samspillet mellem politiske signaler, interessegrupper og den politiske beslutningsproces, hvilket har nødvendiggjort inddragelse af political science, økonomisk psykologi og sociologi i teorirammen. Der er arbejdet med såvel teoretisk som praktiske problemstillinger centreret om 1)Udviklings- og autonomimodelmæssige aspekter i relation til circumpolare områder (Canada, Alaska, Grønland, Færøerne, det nordlige Sovjetunionen, det nordlige Norge, Sverige og Finland, Ålandsøerne og Orkney-Shetlandsøerne), 2) Integrationsproblemstillinger specielt relateret til EF og 3)Den finansielle sektor særlig relateret til EF-integrationen og bankpolitik.

Publikationer:

Lyck, Lise:

- "Arctic Internationalization, Autonomy and Social Sciences. Paper præsenteret på Colloquium for Arctic Technology and Economy og udgivet af Centre d'Etudes Arctiques, Paris Februar 1989.
- Banking in Denmark. Development and Impact of Implementation of the Internal Market for Banking Services in Denmark, workshop

- i Gilleleje, marts 1989.
- Internationalization, Autonomy and Sustainable Development in the Arctic in General and Related to Greenland. Arctic Working Group, April 1989. Ilulissat, Greenland.
 - Environment Protection Strategies for the Arctic. POAC. Ed. K.B.E. Axelsson -L.Å. Fransson, Luleå University of Technology, juni 1989.
 - Den sociale dimension af EF's indre marked. Konferencepapir, august 1989.
 - Arktiske økonomiers internationalisering, strategivalg og udviklingsmuligheder. Universitetet i Trondheim, august 1989.
 - Psychological Accounts System and the Bank Account System. Offentliggjort i "Homo Oeconomicus". Polish Academy of Sciences, Warszawa september 1989.
 - Om udviklingen i rammerne for produktions- og handelsstrukturen. Workshop EF og Norden, Ålborg Universitet, september 1989.
 - Grønlands økonomi og økonomiske udvikling. Dansk Radios Drive program, oktober 1989.
 - Debatoplæg om Grønlands økonomi. Grønlandsdebat på Christiansborg, oktober 1989.
 - Øget finansiel integration og det danske bankvæsens udvikling. Göteborg Handelshøjskole, Institut for Finansiering, november 1989.
 - Education and Research in Regional Development in General, in Arctic Regions and Applied to Greenland and the Faroe Islands. Arctic Circumpolar University Conference, Lakehead, Canada, november 1989.
 - Circumpolar Universities and Cooperation Possibilities Arctic Circumpolar University Conference, Lakehead University, november 1989.
 - Greenland - 10 years of Home Rule. Polar Record, Cambridge University, Vol. 3, 1989.

10.4.2 Økonomisk Historie

Også økonomisk historie er et kerneområde for instituttets forskning. Dette forskningsområde falder naturligt i to dele, nemlig henholdsvis i beskrivelsen af det økonomisk-historiske udviklingsforløb som sådan i ind- og udland samt af den til enhver tid gældende økonomiske forståelsesramme (teorihistorie). Det er imidlertid et særkende for instituttets forskning, at disse to aspekter søges integreret med henblik på at illustrere det gensidige samspil mellem økonomiske teoridannelser og økonomiske historiske hændelser og herved afprøve værdien af udviklingsteorier.

Poul Milhøj har bl.a. med udgangspunkt i de studerendes rapporter fortsat omarbejdet af en række afsnit i noteudgaven af hans fremstilling af OECD-området økonomiske historie kombineret med økonomisk teorihistorie. Endvidere har han arbejdet videre med en oversigt over teoriudviklingen siden ca. 1945.

10.4.3 Alternativ økonomi/alternative virksomhedsformer.

Niels Mygind har arbejdet med forskellige retninger indenfor institutionel økonomi med henblik på at udvikle en forståelses-

ramme for analyse af alternative ejerformer. I tilslutning hertil har han arbejdet med bidrag indenfor området "Comparative Economic Systems". Målet er her at udvikle en model for forståelse af samfundsforandringer, således som de bl.a. kommer til udtryk i Østeuropa i disse år.

Gorm Winther blev ansat ved instituttet 1/2 1989 med baggrund i Grønlandsforskning, kooperationsforskning, industrielt demokrati og socialistiske økonomier. Han har i det forløbne år beskæftiget sig med projektforberejdelse m.h.t. innovationer og demokratiske ejerformer. I den konkrete planlægning af det kommende projekt "Demokratiserede ejerformer, produktivitet og innovationsevne" vil en del af forskningsarbejdet foregå i tilknytning til Økonomisk institut på Cornell Universitetet i New York i 1990, med henblik på studier og empirisk undersøgelse af "Employee Stock Ownership Plans" i det Nordøstlige USA. Projektet delfinansieres af "American Council of Learned Societies".

Publikationer:

Winther, Gorm:

- "Det jugoslaviske selvforvaltningssystem under afvikling inden 1992". **Praksis nr. 4, 1989.**

10.4.4 Anvendt mikroteori med særlig henblik på erhvervs-, prisarbejdsmarkeds- og skattepolitik

I det forløbne forskningsår har instituttets forskning inden for en stor del af dette område været mindre intensiv end tidligere. Dette forhold afspejler imidlertid på ingen måde en nedprioritering. Som det kommer til udtryk i en fortsat vægtforskydning i instituttets undervisningsudbud tillægges politikker, der fremmer effektivitet i ressourceallokeringen og smidighed i tilpasningen, stigende betydning på bekostning af makroøkonomisk efterspørgselsstyring.

Niels Blomgren-Hansen har fortsat beskæftiget sig med forskellige skattepolitiske emner, herunder (a) skattetryk og arbejdsudbud, (b) skat og investeringsincitament, (c) skat og rentedannelse i en åben økonomi, og (d) forudsætningerne for international skattearbitrage.

Poul Milhøj har afsluttet sine studier i det offentliges holdning til prisdannelsen og publiceret en artikel: "Principper og historie bag konkurrencelovforslaget". Økonomi og politik, nr. 2, 1989

Pashalis Raimondos - hvis hovedinteresse er handelsteori og dennes vigtighed for at forstå økonomiske udviklingsprocesser - har især koncentreret sig om effekten af udenlandske investeringer i en lille åben økonomi. Raimondos' arbejde påbegyndtes i tilknytning til et Ph.D. program ved "Department of Economics, University of Essex", England, og afhandlingen forventes afsluttet i løbet af sommeren 1990.

De direkte udenlandske investeringers betydning for den lille åbne økonomi analyseres i forskellige udgangssituationer : når landet benytter sig af toldsætter hhv. eksportsubsidier, i en

arbejdsløshedssituation samt under monopol og andre lignende markedsforvridninger. Herved er positive og normative resultater tilvejebragt gennem brugen af en mikroøkonomisk analysemetode baseret på ressourceallokerings-principper.

Publikationer:

Raimondos, Pashalis:

- Direct Foreign Investment and Trade Regimes (arbejdspapir 1/89, Institut for National økonomi).
- Direct Foreign Investment under Labour Market Distortions: A Harris-Todaro model with monopsony.
- Direct Foreign Investment under a monopolistic distortion.

I tidsrummet juni-september 1989 opholdt P. Raimondos sig ved University of Essex, hvor forskningsarbejdet for 2 af arbejds-papirerne påbegyndtes.

10.4.5 Mikroøkonomisk teori

Bodil Olai Hansen har fortsat arbejdet med problemstillinger omkring muligheden for via prissystemet at sikre pareto-optimal allokering (optimal vækst) i modeller karakteriseret ved, at agenternes præferencer (nyttefunktioner) varierer over tid. I denne forbindelse har hun sammen med Hans Keiding, Økonomisk Institut, Københavns Universitet udarbejdet et papir om "Reaction Equilibria", som er publiceret i tidsskriftet Methods of Operations Research, Vol. 60, 1990.

Bjarne Sloth Jensen har publiceret: "Coupled Linear Differential Equations with Real Coefficients" i tidsskriftet The American Mathematical Monthly, Vol. 96 (1989), No. 8, pp. 727-732. Medforfatter er Mogens Esrom Larsen, Matematisk Institut, Københavns Universitet. Desuden har han afsluttet arbejdet med artiklen: "Linear and Affine Dynamics", som indgår i en trilogi over emnet: "Homogeneous Dynamics".

10.5 Anden forskningsaktivitet

Niels Blomgren-Hansen er fortsat konsulent i Danmarks Nationalbank og censor ved økonomisk eksamen, afsluttende del, ved Aarhus Universitet. Han er medlem af Konkurrencerådet og har desuden deltaget i flere bedømmelsesudvalg ved Handelshøjskolerne i København og Aarhus.

Bodil Olai Hansen har fungeret som censor ved Københavns Universitets Samfundsvidenskabelige Fakultet (Polit) og Naturvidenskabelige Fakultet (Matematik-økonomi-uddannelsen).

Svend-Erik Hougaard Jensen har deltaget i European Economic Associations årsmøde i Augsburg. Har arrangeret en mindre workshop om international økonomi med deltagelse af yngre forskere fra handelshøjskolen og Århus Universitet.

Bjarne Sloth Jensen har fungeret som censor på HA - og cand.-negot-studierne ved Økonomisk Institut, Odense Universitet.

Professor E. Görtz, Økonomisk Institut, Københavns Universitet, har i December 1989 holdt en gæsteforelæsning med emnet: "Samordning af Økonomisk Politik" på HA 3.år.

Erik Reimer Larsen var frem til 1/5 1989 ansat som intro-stipendiat med ansættelse både ved Institut for Anvendt Datalogi og Systemvidenskab og ved Institut for Nationaløkonomi. Han har herefter kunnet fortsætte sit licentiat-studium vedrørende Deterministisk Kaos i Økonomiske Modeller på grundlag af en bevilling fra Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd og med fortsat vejledning fra de to institutter, jfr. omtalen heraf i årsberetningen fra Institut for Anvendt Datalogi og Systemvidenskab. 1/9 1989 påbegyndte Erik Reimer Larsen et planlagt 10 måneders ophold ved London Business School.

Svend Marker-Larsen deltog i efteråret 1989 i HA-fællesudvalgets mødevirksomhed og i udvalgets konference om Kvalitet i Undervisningen.

Lars Lund har deltaget i arbejdet inden for "Forskningsgruppen vedrørende det offentlige og samfundsøkonomien", som arbejder for midler fra Det samfundsvidenskabelige Forskningsråd. Han har fremlagt et papir ved denne gruppes forskningsseminar. Han har forelæst om udsigterne vedrørende det Indre Marked på Folkeuniversitetet. Han har fungeret som censor ved Århus Handelshøjskole.

Lise Lyck har været censor på cand.ocean-uddannelsen ved AUC og på cand. merc.aud.-uddannelsen ved Handelshøjskole Syd. I juni 1989 deltog Lise Lyck i formøde om projektet "Europe Under Scrutiny" i Bruxelles, for hvilket hun er dansk koordinator. For hvert EF-land (excl. Luxemborg) vil udkomme et bind centrale økonomiske politikker, juridiske temaer, political science aspekter og den sociale dimension i lyset af EF's indre marked. I det danske projekt medvirker ca. 30 forskere. I februar 1989 besøgte Lise Lyck Centre d'Arctiques i Paris og præsenterede paper om arktiske økonomier. I marts arrangerede Lise Lyck med nogle kolleger fra Handelshøjskolen og støtte fra FUHU 3-dages workshop i Gilleleje med titlen: "The Nordic Countries and the Internal Market of the EEC" med deltagelse fra Norge, Sverige, Finland, UK, EFTA, Holland og Danmark. På workshoppen behandlede integration, skatteharmonisering, finansielle markeder, industriel udvikling og velfærdsstaten. Fra workshoppen er foreløbig offentliggjort abstracts i publikationen "The Nordic Countries and the Internal Market of the EEC - Research on the Economic Consequences of Integration", ed. Lise Lyck. I april var Lise Lyck indbudt som deltager i "Recent Developments in Banking" i Californien (UCLA) med basis i "The Foundation for Research in International Banking and Finance". I juni deltog Lise Lyck med paper i POAC-konferencen ved Universitetet i Luleå. I august besøgte Lise Lyck Svalbard i anledning af en ny næringsplan for Svalbard og præsenterede paper. Deltagelsen var finansieret af Universitetet i Trondheim og SINTEF. I september deltog Lise Lyck med paper i 14. internationale møde vedrørende økonomisk psykologi i Warszawa. Skal udarbejde det danske bidrag til det internationale Naive Economics projekt. I dette projekt undersøges økonomiopfattelsen og forståelsen af økonomiske begreber

hos 8-årige, 11-årige, 14-årige og voksne. Sidst i september deltagelse i workshop i Ålborg om EF, finansieret af Nordisk økonomisk Forskningsråd. Deltog i november med paper i international konference på Lakehead Universitet, Canada, om circumpolart universitetssamarbejde og circumpolar forskning. Deltog endvidere i økonomisk workshop-aktiviteter ved økonomisk institut i Lakehead med deltagelse fra andre canadiske universiteter. Møde i International Arctic Working Group og møder på McGill universitetet i Montreal om tilrettelæggelse af konference i Sovjetunionen i 1991

Niels Mygind fungerede 1989/90 som censor ved HA/cand.oceanuddannelsen på AUC, og desuden som formand for et bedømmelsesudvalg vedrørende en lektoransættelse på Center for erhvervsøkonomi og Sprog.

Pashalis Raimondos har præsenteret de 2 af sine arbejdspapirer ved faglige seminarer ved Århus Universitet. Han har desuden afholdt en seminartime ved Københavns Universitet i forbindelse med Søren Bo Nielsens kursus i Handelsteori. Endvidere har han deltaget som opponent i en konference afholdt ved Århus Universitet under titlen "Game Theory" og han har deltaget i konferencen omkring "Economic Theory and Policies for the '90's" afholdt ved Roskilde Universitets Center i maj 1989.

Knud Sinding blev pr.1/4 1989 tildelt et introduktionsstipendium ved Handelshøjskolen i København. Han har igennem 1989 arbejdet med sit forskningsprojekt "Økonomiske aspekter af minedrift i Grønland" med Lise Lyck som vejleder. Fra 1/9 1989 har Knud Sinding opholdt sig ved McGill University, Department of Mining and Metallurgical Engineering, i Montreal, Canada. Opholdet er delvist finansieret af private fondsmidler.

Gorm Winther's internationale samarbejdsrelationer indebar i 1989 deltagelse som kursusleder/ressourceperson i tilknytning til "Interuniversity Centre of Post-graduate Studies" i Dubrovnik, Jugoslavien (Kursus: Self-management and future Socialism and Capitalism). Deltagelsen var finansieret af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd.

11. INSTITUT FOR ORGANISATION OG ARBEJDS-SOCIOLOGI

11.1 Oprettelse og formål

Instituttet blev oprettet i 1953 som forskningsinstitut og med undervisningsopgaver inden for organisationsteori, arbejds-sociologi og personaleadministration. I 1961 tog instituttet initiativ til oprettelse af HD-studiet i organisation, der nu har tre linier: Strategi og Planlægning, Datamatik og Personaleforhold. Ved siden af ansvaret for HD-studiet i organisation gennemfører instituttet en omfattende undervisning på HA og Cand.merc. -studierne, samt fra 1984 på de fire nye integrationsstudier. Instituttet engagerer sig også i samfundsvidenskabelig forskerrekuttering og forskeruddannelse (lic-merc. og dr.merc.).

Instituttets forskning tager sigte på udvikling og anvendelse af

organisationsteori, arbejds sociologi, arbejds psykologi og pædagogik i bred forstand. Det gælder såvel interne forhold i organisationer (strukturer og forskellige processer) som eksterne forhold (betingelser for og konsekvenser af organisatoriske systemer og organisatorisk adfærd). Inden for forskningsprofilen ligger også det enkelte menneskes funktionsvilkår og udviklingsmuligheder i organisationen. Instituttet lægger betydelig vægt på empirisk forankring af teoriudviklingen og har gennemført en lang række omfattende undersøgelser af organisationsproblemer i dansk erhvervsliv og offentlig forvaltning. Instituttet søger gennem aktionsforskning og ved en bred kontaktflade til private og offentlige organisationer at formidle organisationsforskningens resultater til brugere i forskellige typer organisationer.

11.2 Instituttets medarbejdere

Professorer: Cand.ocean Flemming Agersnap; cand.ocean Troben Agersnap; civiløkonom Egil Fivelsdal.

Lektorer: Mag.scient.soc. Ib Andersen; jur.lic. Britt-Mari Blegvad; cand.jur. Asmund Born; lic.merc. Finn Borum; cand.merc. Søren Christensen; Finn Junge-Jensen, M.B.A. (rektor 1989); cand.merc & lic.tech. Kristian Kreiner; cand.scient.adm. Peer Hull Kristensen, cand.polit. & psych. Henrik Holt Larsen, M.S.; fil.pol.mag. Lars Lindkvist; cand.psych. & lic.merc. Jan Molin (orlov 1.2.1989 - 1.2.1990); cand.polyt.HD Hardy Roed-Thorsen; cand.polit. J.C. Ry Nielsen; mag.art & lic.merc. Steen Scheuer; mag.scient.soc. Ann Westenholz.

Adjunkt: Cand.adm.pol. & lic.merc. Majken Schultz

Gæstelektor: Laurids Hedaa, HD, MBA

Kandidatstipendiater: Cand.psych. Jytte Bonde (tværinstituttlig kandidatstipendiat), cand.adm.pol. Jesper Strandgaard Pedersen.

Seniorstipendiat: Cand.scient.adm. Marianne Antonsen, lic.tech. Lars Bentzon Goldschmidt, cand.psych. Poula Jakobsen.

Introstipendiat: Torben Andersen, Niels Bilsted Michelsen, Yvonne Due Billing.

Eksterne lektorer: Peter Beyer, Lars Dalsager, Georg Greibe, Laurids Hedaa, Erik Bøje Larsen, Steen Carsten Martiny, Lina Matz, Olaf Rieper, Per O. Svenningsen, Niels B. Sørensen, Niels F. Vording, Jesper Wegens.

Gæsteforskere: Peter Abell, John van Maanen, Charles Sabel, Alice Sapienza, Susanne Stout, Stephen Wood.

Projektmedarbejdere IOA (undtagen COS): Karen Albertsen, Jørn Andersen, Michael E. Andersen, Ria Andersen, Torben Andersen, Anne Charlotte Bonde, Marianne Foerlev Christensen, Hanne Colling, Finn Collin, Tarja Cronberg, Lars Frode Frederiksen, Andrew L. Friedman, Gurli Jacobsen, Ann Lundén Jacoby, Claus Jensen, Holger Jensen, Per H. Jensen, Maria Kapitzke, Kurt Klaudi

Klausen, Henrik Kolind Knudsen, Jesper Norus, Finn Dam Rasmussen, Marianne Segriff Risberg.

Ansatte på COS: Thomas Alstrup, Marianne Antonsen, Leo Gervig, Hanne Foss Hansen, Henrik Kjær Hansen, Jette Beck Jørgensen, Torben Beck Jørgensen, Kurt Klaudi Klausen, Lars Lemonius, Mark Loft, Jeanette Jael Mangurtsen, Preben Melander, Birgitte Mortensen, Klaus Nielsen, Jens Pagh-Rasmussen, Ove K. Pedersen, Hans-Jacob Randskov, Klaus Stormgaard, Marianne Winther.

Kontorfuldmægtige: Marly Arnoldus og Grethe Rønn.

Overassistent: Liza Klöcker-Larsen

Assistenter: Else Arndt, Grethe Bille, Birthe Duelund, Tove Jensen, Tonny Jørgensen, Lise Lochmann, Lis Rostgaard.

EFG-praktikanter: Britt Bjerno, Geeta Singh, Bent Nielsen.

Ansatte i h.t. specielle ordninger: Dorrit Majlund Kristensen, Henrik Albrechtsen, Bent Cato, Hans Jørgen Vind.

11.3 Instituttets ledelse

Institutbestyrer: J.C. Ry Nielsen

Formand for Institutrådet: Asmund Born

11.4 Instituttets forskningsområder

Instituttets forskning omfatter studiet af social organisering i videste forstand: Organisationers strukturelle og kulturelle opbygning, deres processer og aktører, samspil med øvrige organisationer og samfundsmæssige forankring. Det drejer sig om såvel private virksomheder som interesseorganisationer og offentlige produktions-, administrations- og servicevirksomheder. Inden for forskningsområdet analyseres bl.a. ledelse, konflikter, beslutninger, ændringsprocesser, samarbejde og andre konkrete arbejdsforhold. Det sker primært ud fra sociologiske, politologiske, socialpsykologiske, pædagogiske og psykologiske teorier. På det sidste har instituttet også søgt at koble disse tværfaglige problemområder tættere sammen med organisationernes økonomiske adfærd, f.eks. i studiet af budgetlægning og konfliktløsningsadfærd.

11.5 Instituttets forskningsaktiviteter i 1989

For at give en oversigt over instituttets forskningsaktiviteter i 1989, er årsberetningens afsnit om forskningsprojekter på Institut for Organisation og de enkelte medarbejders forskningsmæssige aktiviteter i det følgende samlet i en kortfattet oversigt over instituttets væsentligste forskningsaktiviteter i 1989 indenfor følgende forskningsområder:

A. VIRKSOMHEDEN som analyseenhed

A.1 ledelse

- A.2 innovation og omstilling
- A.3 personaleudvælgelse og personaleudvikling
- A.4 organisationskultur
- A.5 organisationsformer

- B. BRANCHEN som analyseenhed

- C. VIRKSOMHEDENS OMGIVELSER

- D. SAMARBEJDE MELLEML VIRKSOMHEDER

- E. OFFENTLIG REGULERING

- F. TEORI- OG METODEUDVIKLING

A. Virksomheden som analyseenhed

En væsentlig del af instituttets forskningsmæssige aktiviteter falder naturligt nok indenfor rammerne af virksomheden som analyseenhed. Det er vanskeligt klart at opdele projekterne i temaer indenfor denne ramme, da de fleste omfatter mere end et tema. Det er dog for oversigtens skyld alligevel forsøgt i det følgende:

A.1 Ledelse

Henrik Holt Larsen arbejder sammen med udenlandske kolleger på et projekt om erfaringsbaseret lederudvikling i servicevirksomheder. Egil Fivelsdal anlægger i sit projekt et organisationssociologisk perspektiv på ledelse i organisationer. Søren Christensen & Kristian Kreiner arbejder med projektledelse blandt andet i relation til forskning og udviklingsaktiviteter i virksomheder. Ib Andersen, Henrik Holt Larsen og Jørgen Frode Bakka (Institut for Erhvervsøkonomi og Ledelse) har forestået et lederudviklingsprojekt i Undervisningsministeriet.

A.2 Innovation og omstilling

I mange af instituttets forskningsaktiviteter indgår innovation og omstilling som en væsentlig problemstilling. Det vil derfor være umuligt at nævne alle her, hvor vi derfor skal nøjes med at nævne, at et af instituttets grundforskningsprojekter som tema har: Organisatoriske innovations- og læreprocesser. J.C. Ry Nielsen har sammen med kolleger udenfor instituttet søgt at formulere et alternativ til en meget traditionelt organiseret virksomhed i bogen om "Apotek på en anden måde". Desuden har Hardy Roed Thorsen fortsat sit projekt om Ledelse og Omstilling i Professionelle virksomheder.

A.3 Personaleudvælgelse og personaleudvikling

Paula Jacobsens forskningsprojekt drejer sig om at studere de metoder der tages i anvendelse ved konkrete lederudvælgelser og dernæst følge, hvordan det går de pågældende ledere efter ansættelsen for at vurdere metodernes prognostiske værdi. Henrik Holt Larsen har med kolleger skrevet en bog om medarbejdersamta-

ler som nøglen til personaleudvikling.

A.4 Kultur

Begrebet organisationskultur har fået en vid udbredelse i moderne organisations- og ledelseslitteratur. Det bruges nu så bredt, at det er vanskeligt at anvende til kategorisering af forskningen. At det er et centralt tema i instituttets forskning fremgår af Valhalla projektet, som tager sigte på at gøre kulturbegrebet til genstand for teoretiske, metodiske og empiriske analyser med henblik på afholdelse af en interantional konference i København i 1991. Jesper Strandgaard Pedersen har sammen med en kollega publiceret en bog om emnet: *Organizational Cultures in Theory and Practice*, ligesom Majken Schultz' guldmedaljeafhandling i bearbejdet form: *Organisationskultur -Funktion eller Symbol* er under udgivelse på Handelshøjskolens forlag. Kristian Kreiner, Jesper Strandgaard Pedersen og Majken Schultz har alle publiceret artikler om emnet.

Med en helt anden synsvinkel arbejder Hanne Colding med et studium af alkoholkulturer på arbejdspladsen.

A.5 Organisationsformer

Lasse Lindkvist har publiceret sit studium af Arbejdskooperationen og Ann Westenholz arbejder med en analyse af paradokser i demokratiske virksomheder. Jesper Strandgaard Pedersen og Jan Molin problematiserer forestillingen om en organisations grænser i deres ABC-projekt.

B. BRANCHEN som analyseenhed

Et af instituttets større forskningsprojekter CHIPS beskæftiger sig med den danske informationsteknologibranche. Projektet er afsluttet pr. 1.9.1989 med publikationen: Finn Borum m.fl. *The Information Technology Fields - the Structuring of Experts and Expertice*. Der er tidligere udgivet en række publikationer fra projektet, og flere er under udarbejdelse.

Selv om Tarja Cronbergs arbejde næppe kan kaldes branche specifik, bliver den nævnt her: Projektet sigter mod en tværgående og tværfaglig evaluering af projekter med anvendelse af ny informationsteknologi i Danmark i perioden 1986-1989. Torben Agersnaps projekter om teknologisk udvikling og samfundsudvikling og om teknologivurderingmetoder understreger sammen med CHIPS projektet, at informationsteknologien i disse år har en fremtrædende plads i instituttets faglige aktiviteter.

C. VIRKSOMHEDENS OMGIVELSER

Specielt arbejdsmarkedet og arbejdskraften er gjort til genstand for projekter og publikationer. Steen Scheuer arbejder med et større komparativt projekt om den europæiske fagbevægelse efter 2. verdenskrig, og har iøvrigt udsendt en række publikationer om fagbevægelsen og den faglige organisering. I et bredere samfundsmæssigt perspektiv har Flemming Mikkelsen skrevet om Protestaktioner og Politisk Mobilisering i Danmark i perioden 1914-1985.

D. SAMARBEJDE MELLEM VIRKSOMHEDER

I disse år bliver relationer mellem virksomhederne af stadig større betydning for konkurrenceevnen. Liberaliseringen af markederne og det tværnationale samarbejde (f.eks. EF) har betydet, at der i tillæg til de virksomhedssammenlægninger der foregik i de senere år, er opstået en række hybride organisationsformer: netværk, joint ventures etc. såvel mellem offentlige- og private virksomheder som regionalt og transnationalt mellem virksomheder. Flere større projekter har beskæftiget sig med disse problemstillinger. Lauritz Hedaa arbejder med en virksomhedsmodel, hvor kunder og leverandører forstås som en del af virksomhedens netværk. Torben Agersnap m.fl. har publiceret resultater af det bioteknologiske forsknings- og udviklingsprogram. Peer Hull Kristensen har beskæftiget sig med regionale netværksstrukturer i Jylland og København, Kristian Kreiner, Majken Schultz og Ria Andersen har undersøgt samarbejdet mellem offentlige forskningsinstitutter og den bioteknologiske industri og beskrevet det netværk, man kan iagttage indenfor bioteknologisk forskning og udvikling. Endvidere søger EUREKA projektet at følge og beskrive danske virksomheders deltagelse i det europæiske højteknologiske forsknings- og udviklingsprogram: EUREKA. Perspektivet i projektet er organisations- og ledelsesproblemerne i sådanne projekter, som går på tværs af virksomheder, offentlige forskningsinstitutter og landegrænser.

E. OFFENTLIG REGULERING

Asmund Born og Lars Goldschmidt har arbejdet med offentlig regulering og virksomhedernes respons med udgangspunkt i offshore aktiviteterne i Nordsøen. Flemming Agersnap arbejder sammen med Britt Mari Blegvad og Asmund Born på et projekt om reguleringen af arbejdsmiljø og arbejdstid i den nordiske virksomhedsmodel. Britt Mari Blegvad har igangsat et projekt om retlige og sociale normers betydning for regulering af erhvervsaktiviteter.

F. TEORI- OG METODEUDVIKLING

At erhvervsøkonomi og dermed organisations- og ledelsesteori står midt i radikale paradigmeskift vidner de mange forskningsaktiviteter på instituttet om, som beskæftiger sig med teori- og metodeudvikling. Bogen om postmodernismen i de samfundsvidenskabelige forståelsesrammer: "Kaleidoskopiske fortællinger fra en videnskabelig verden", som er redigeret af Majken Schultz og Jan Molin, indeholder en række bidrag fra instituttets medarbejdere om samfundsvidenskabelig teori og metode. SAMPA projektet (Det samfundsvidenskabelige paradigme med udgangspunkt i organisations- og kultheori), har ambitioner om at konfrontere den traditionelle samfundsvidenskab på tre områder: empirisk, og det vil sige på metoderne; teoretisk og metateoretisk, og er vel på denne måde et udtryk for hvor stærkt behovet for et paradigmeskift er. De før omtalte projekter: VALHALLA og Innovation og Læreprocesser er også eksempler på bestræbelser, der betegner et opgør med etablerede paradigmer og metoder. Men også projektet om organisationssociologiske metoder og om metoder til informationsteknologisk vurdering er udtryk for bestræbelserne på at finde nye teoretiske og metodiske veje i samfundsforskningen i almindelighed og i organisationsteorien i særdeleshed.

Publikationer:

Molin, Jan og Søren Molin:
Den iscenesatte virkelighed.
København 1988. 125 s.

Holt Larsen, Henrik og Else Relster og Jeanette Nielsen:
Medarbejdersamtaler. : nøglen til personaleudvikling.
København 1989. 201 s.

Knudsen, Helle:
Motivation and job change among IT-specialists. : a survey.
(Working Paper; CHIPS ; 1989/13)
Copenhagen 1989. 53 s.

Strandgaard Pedersen, Jesper:
Continuity and change - cultural perspectives on organizational
change.
(Working Paper; CHIPS ; 1989-12)
Copenhagen 1989. 34 s.

Friedman, Andrew og Mette Mønsted:
Purposive and potential networks in the diffusion of computer
systems to small firms.
(Working Paper; CHIPS ; 1989-11)
Copenhagen 1989. 35 s.

Colling, Hanne:
Alkohol og arbejdsliv. 1.
(Rapport; Socialforskningsinstituttet ; 89:9)
København 1989. 145 s.

Molin, Jan og Majken Schultz (red.):
Kalejdoskopiske fortællinger fra en videnskabelig verden.
København 1989. 187 s.

Børsting, Inge og J. C. Ry Nielsen og Ellen Westh Sørensen:
Apotek på en anden måde.
København 1989. 52 s.

Cronberg, Tarja (red.):
Mod på teknologien. : 6 metoder i folkelig teknologivurdering.
København 1989. 73 s.

Strandgaard Pedersen, Jesper og Jesper Steen Sørensen:
Organisational cultures in theory and practice.
Aldershot 1989. 122 s.

Agersnap, Torben og Hanne Foss Hansen:
Forskningsorganisatorisk midtvejsevaluering af det bioteknolo-
giske forsknings- og udviklingsprogram : økonomiske incitament
som middel til udbygning af tværinstitutionelle forsknings-
netværk.
København 1990. 46 s.

Colling, Hanne:
Alkohol og arbejdsliv. Bd. 2.

(Socialforskningsinstituttet ; 89:16)
København 1989. 226 s.

Bræstrup, Bo og Majken Schultz:
The challenge of the executive secretary year 2000.
U.st. 1989. 33 s.

Lindkvist, Lars:
Arbetskooperation. : att aga och arbeta tillsammans.
København 1989?. 246 s.

Schultz, Majken:
Kultur i organisationer. : funktion eller symbol.
(Skriftrække; Handelshøjskolen i København; O; Skrifter fra
Institut for Organisation og Arbejdssociologi ; 15)
København 1990. 170 s.

Borum, Finn:
Hvordan ser edb-kulturen ud og kan den ledes?. : kulturelle og
ledelsesmæssige aspekter inden for det danske informatikfelt.
(Chips working paper)
København 1989. 10 s.

Blegvad, Britt-Mari og Annegrete Wulff:
Prozessflut allerorten?. : Danmark.
I: Prozessflut?
1989. Kap. 3, S. 115-158

Hull Kristensen, Peer:
Denmark's concealed production culture, its socio-historical
construction and dynamics at work.
I: Technological innovation and organizational change
1989. S. 165-188

Hull Kristensen, Peer:
Forstand og industri.
I: Kalejdoskopiske fortællinger fra en videnskabelig verden
1989. s. 123-140

Kreiner, Kristian:
Organisationsteoriens postmoderne epoke.
I: Kalejdoskopiske fortællinger fra en videnskabelig verden
1989. s. 41-58

Schultz, Majken:
Postmoderne kulturbilleder.
I: Kalejdoskopiske fortællinger fra en videnskabelig verden
1989. s. 21-40

Kreiner, Kristian:
Culture and meaning - making sense of conflicting realities in
the work place.
I: International studies of management & organization
1989. Vol. 19, Nr. 3, 18 s.

Ry Nielsen, J. C.:
Om livet i bureaukratier og andre centralistiske organisationer.

I: Harvard Børsen
1989. Foråret, 10 s.

Scheuer, Steen:
Faglig organisering 1966 til 1987 - Del 2: Væksten i funktionær- og servicesektoren og i særlige grupper med lav faglig organisering.

I: Økonomi og politik
1989. Vol. 62, nr. 3, 16 s.

Scheuer, Steen:
Faglig organisering 1966 til 1987 - Del 1: Betydningen af a-kasser og af kvindernes erhvervsdeltagelse.

I: Økonomi og politik
1989. Vol. 62, nr. 1, 12 s.

Scheuer, Steen:
Ny teknik og grænsestridigheder i svensk fagbevægelse .

I: Økonomi og politik
1989. Vol. 62, nr. 4, 3 s.

Molin, Jan:
Forvaltningens forseglede virkelighed.

I: Peter Bogason og Hans Kristensen (red.): By- og boligforvaltning - bidrag til teoriudvikling

Christensen, Søren og Kristian Kreiner:
Projektledelse i en ufuldkommen verden.

I: Økonomistyring og informatik
1989. Vol. 5, Nr. 3, 18 s.

Christensen, Søren og Kristian Kreiner:
Projektledelse i en ufuldkommen verden. : fra kaos til resultat.

I: Projektstyringens problemer og værktøjer
1990. S.161-178

Jakobsen, Paula og Steen Visholm:
Parforholdet, forelskelse, krise og terapi.

I: Politisk revy
1987. 250 s.

Scheuer, Steen:
LO's strukturdebat: organisatorisk rationalisering eller karteltilpasning.

I: Politica
1989. Under udgivelse, 22. s.

Agersnap, Torben og Hanne Foss Hansen m.fl.:
Forskningsorganisatorisk midtvejsevaluering af det bioteknologiske forsknings- og udviklingsprogram: sammenfatning.

I: Det bioteknologiske forsknings- og udviklingsprogram.
Midtvejsevaluering
1990. s. 7-18

12.1 Instituttets oprettelse, formål og forskningsområde

Instituttet blev oprettet i 1932 under navnet Regnskabslaboratoriet. Dets virke, der i begyndelsen var afgrænset til eksternt regnskabsvæsen, er siden successivt udviklet via internt regnskabsvæsen til i dag at omfatte det fulde spektrum af økonomistyring fra datafangst over dataaggrering til intern og ekstern økonomisk datarapportering og dataanvendelse i den økonomiske styring.

Instituttets arbejdsområde er primært rettet imod den økonomiinformation, som indsamles og registreres internt i virksomheden som en fælles database for såvel den interne som den eksterne regnskabsrapportering.

12.2 Medarbejdere

Professorer: Lic.merc. Jens O. Elling (udlånt til Center for Revision), lic.merc. Zakken Worre.

Lektorer: Cand.merc. Dennis Clausen (udlånt til Center for Revision), lic.merc. Merete Christiansen (fra 1.4.89), cand.merc. Carsten K. Hansen, cand.polit. Erik Hansen, cand.polit. Vagn Thorsgaard Jacobsen (orlov), cand.merc. Henning Kirkegaard, cand.polyt. Flemming Rasmussen.

Adjunkter: Cand.merc. Michael Andersen, lic.merc. Merete Christiansen (indtil 31.3.89), cand.merc. Carsten Rohde.

Seniorstipendiat: Cand.polit. Steffen Kragh (fra 31.12.89)

Projektmedarbejder: Cand.merc. Peter Stærmosé Henningsen

Eksterne lektorer: Statsaut. revisor Klaus Hans Pedersen, statsaut. revisor Poul Erik Olsen, statsaut. revisor Lisbeth Schierbeck, cand.merc. Jørgen Vojdemann, cand.jur. Anne Hedvig Bertore, cand.merc. Per Valstorp Frederiksen (indtil 31.10.89), cand.merc. Carsten Corinth, cand.merc. Lene Clausen, cand.polyt. Ole Schoubye Hansen, cand.polit. Steffen Kragh, cand.jur. Teddy From Maltesen (fra 1.10.89).

Sekretærer: Lisa Borges, Birgitte Skov, Dorte Juul Jensen, Lone Thorsgaard, Berit Dalum.

12.3 Instituttets ledelse

Institutbestyrer: Cand.merc. Carsten K. Hansen

Formand for Institutrådet: Lic.merc. Zakken Worre

Institutrådet bestod af de fastansatte lærere og sekretærer, samt af følgende studerende: Christian Peytz, Kirsten Friis Jensen, Thomas Olsen, Torben Brøndum.

12.4 Forskningsområder

Internt regnskabsvæsen og økonomistyring:

Økonomistyring omfatter de grundlæggende modeller og metoder, som regnskabsvæsenet baseres på, herunder registreringsmetoder, handlingskæder, aggregeringsniveauer (strategisk, taktisk og operativt niveau) samt den informationsbehandling, der knytter sig til disse modeller.

Den interne implementering og organisering af økonomistyringen beskæftiger sig dels med tilpasningen af økonomistyringssystemer til forskelligartede virksomhedstyper og dels med den praktiske tilrettelæggelse af informationsbehandlingsprocessen og med fremskaffelsen af datagrundlaget. Som eksempel på temaer af denne kategori kan nævnes aggregering af økonomiinformation på forskellige beslutningsniveauer og med forskellige grader af styrings-autonomi, typisering af økonomistyringssystemer, konstruktion af informationsdatabaser, udvikling af edb-baserede beslutningsstøttesystemer, budgetsystemer som organisatorisk ramme omkring den praktiske økonomistyring m.v.

Instituttet har en lang tradition for at beskæftige sig med de måle- og støjproblemer, der eksisterer i forbindelse med den økonomiske registrering af de i virksomhederne stedfundne handlinger. Der lægges vægt på at instituttets forskning gøres nært virksomhedsrelateret. Udviklingen af fagområdets metodeapparat er derfor tæt knyttet til en generel virksomhedstypisering. Speciel opmærksomhed er viet de særlige problemer knyttet til profitcenterstrukturer og koncernstyring.

I erkendelse af de muligheder som EDB giver for løsningen af virksomhedens registrerings- og planlægningsopgaver, integrerer instituttets forskning anvendelsen af EDB i den økonomiske styring.

Instituttets forskning er generelt internationalt orienteret men særlige internationale perspektiver anlægges på den økonomiske styring i forbindelse med de finansielle og valutariske markeder.

Ekstern regnskabsrapportering:

Denne del af instituttets forskningsvirksomhed omfatter de elementer, der knytter sig til virksomhedens eksterne regnskabsrapportering, herunder de eksterne regnskabsbrugeres informationsbehov, regnskabsregulering og -politik samt regnskabspraksis. Det har tidligere karakteriseret instituttets forskning på disse områder, at denne i overvejende grad har været normativ, ligesom forskningen hovedsagelig har omfattet regnskabsbrugernes informationsbehov og en modeludvikling baseret herpå.

I de senere år er forskningen imidlertid i højere grad blevet rettet imod regnskabspraksis. Denne udvidelse har bl.a. sin forklaring i samfundsmæssige forhold, ikke mindst den øgede opmærksomhed, der knytter sig til virksomhedernes eksterne regnskabsrapportering som følge af væksten i og interessen for aktiemarkedet.

En væsentlig del af den forskningsmæssige og arbejdsmæssige indsats har fundet sted i forbindelse med udviklingen af en landsdækkende regnskabsdatabase omfattende den eksterne regn-

skabsrapportering for de børsnoterede selskaber. Færdiggørelsen af denne regnskabsdatabase har åbnet store forsknings- og undervisningsmæssige perspektiver for fagområdet, ligesom databasen har været med til at øge kontaktfladen til en række af det eksterne regnskabs brugergrupper.

12.5 Forskningsindsats

12.5.1 Forskningsindsats

Michael Andersen har fortsat arbejdet med de problemer og muligheder, som profitcenterorganisationen giver i konkrete virksomhedsstrukturer. Nogle resultater heraf er publiceret i artikelform.

Merete Christiansens forskningsindsats har i 1989 koncentreret sig om følgende områder:

- regnskabsanalysemetodik, hvor indsatsen har været afledt af behovet for udviklingen af forskellige analysemodeller til brug for regnskabsdatabasen ACCOUNT DATA DK. Forskningsresultaterne er nyttiggjort i undervisningen i et nyt undervisningsmodul på cand.merc.-studiet.

- regnskabsharmoniseringen inden for EC, hvor erfaringerne fra arbejdet med ACCOUNT DATA DK har foranlediget bestræbelser for at etablere et netværk inden for EC med henblik på at følge harmoniseringsbestræbelserne. Den erhvervede viden vil blive anvendt til at forøge internationaliseringen i undervisningen i eksternt økonomirapportering.

Carsten K. Hansen har i beretningsperioden arbejdet med studier af dansk og europæisk regnskabslovgivning, herunder regnskabsstandarder og -vejledninger, med henblik på dels at analysere lovgivningens konsistens i relation til forskellige im- og eksplicitte målformuleringer og dels med henblik på at kortlægge lovgivningens og standardernes regnskabsteoretiske tilhørsforhold.

Erik Hansen har fortsat sin forskning på to områder:

- Strategisk styring i virksomheder
- Finansielle styringssystemer, herunder valutastyring.

På det første område er der specielt fokuseret på virksomhedernes internationale konkurrenceeffektivitet, herunder vurdering af problemer og muligheder for danske virksomheder i forbindelse med international markedsintegration. På det andet område er hovedvægten lagt på at formidle resultaterne i form af undervisningsmateriale. Erik Hansen har igangsat projektet "Konstruktion af valutastyringssystemer:

Projektet vil beskæftige sig med at finde virksomheds-specifikke løsninger til positions-informationssystemer.

Ved udformningen af disse vil der blive taget hensyn til parametre såsom virksomhedens størrelse og struktur, ledelsens

valutastrategi, økonomisk struktur m.v.

Projektet vil blive baseret på empirisk metode.

Carsten Rohde har i perioden arbejdet med at teste den praktiske anvendelse af forskellige resultatopgørelsesmetoder i såvel handels- som fremstillingsvirksomheder. Nogle af resultaterne er publiceret i artikelform.

Flemming Rasmussen har fortsat sine studier inden for økonomistyring og teknologianvendelse især inden for edb-baseret økonomistyring.

Zakken Worre har i beretningsperioden igangsat et projekt om lønomkostninger i den økonomiske styring og indsamling og systematisering af overenskomster og lokalaftaler.

Projekt lønomkostninger er planlagt som en empirisk kortlægning af lønomkostningers determinanter og deres styrbarhed i to dimensioner:

1. Lønomkostningers variabilitet, d.v.s. deres sammenhæng med virksomhedens aktivitet under hensyn til:
 - a. Lønftaler og lønsystemer, såvel generelle aftaler som lokalaftaler.
 - b. Generelle løntillæg.
 - c. Betingede løntillæg og deres udløsningsbetingelser.
 - d. Reaktionstider i aktivitetsdisponeringen.
 - e. Teknologiske proceskarakteristika.
 - f. Arbejdsmarkedskarakteristika (udbudsrigelighed, geografisk mobilitet, faglig mobilitet etc.)
 - g. Virksomhedspolitik (kriterier for selvvalgte begrænsninger i variabiliteten).
2. Lønomkostningers effektivitetsdeterminanter og de målemuligheder og måleproblemer, som knytter sig til løn og timeforbrug i virksomhedens registrering og økonomiske styring.

Han har desuden fortsat sit tidligere arbejde med registrerings- og styremodeller for kapacitetsomkostninger, et arbejde, som vil finde sin foreløbige afslutning i sommeren 1990.

12.5.2 Publikationer

Michael Andersen: "Profitcenterorganisationens anvendelse i danske virksomheder." Økonomistyring og Informatik nr. 3, 1989.

Merete Christiansen: "En brugervejledning til ACCOUNT DATA DK Handelshøjskolens Regnskabsdatabase", København 1989, 150 sider.

Erik Hansen: "Cash Management", København 1990, 40 sider i Børsens Forlag: "Økonomistyring", København 1990.

Flemming Rasmussen: "Regneark, modelsprog og 4. generations programmeringsværktøjer til økonomistyring." Note til Økonomistyring I & II, Institut for Regnskabsvæsen og Økonomistyring 1989, 37 sider.

Flemming Rasmussen: "Funktionsvise økonomistyringsystemer. Salg, lager og indkøb." Note til Økonomistyring I & II, Institut for Regnskabsvæsen og Økonomistyring 1989, 70 sider.

Carsten Rohde: "Opgørelse af det periodiske resultat i en handelsvirksomhed", Økonomistyring og Informatik, nr. 6, 4. årgang 1988/89, 32 sider.

Carsten Rohde: "Om opgørelse af det periodiske resultat i en virksomhed med produktion til lager." Note til Økonomistyring I & II, Institut for Regnskabsvæsen og Økonomistyring 1989, 100 sider.

Zakken Worre: "Grundlæggende regnskabsmodeller for årsregnskabet." Note til Økonomistyring I & II, Institut for Regnskabsvæsen og Økonomistyring 1989, 26 sider.

Zakken Worre: "Note om opgørelse af bruttoavance og lager i en handelsvirksomhed." Note til Økonomistyring I & II, Institut for Regnskabsvæsen og Økonomistyring 1989, 28 sider.

Zakken Worre: "Note om kapacitetsomkostninger." Note til Økonomistyring I & II, Institut for Regnskabsvæsen og Økonomistyring 1989, 28 sider.

Zakken Worre: "Den ansvarshavende revisor - Ansvar for hvad ?", Revisorbladet nr. 5 1989, 2 sider.

12.5.3 Forskningsformidling

Merete Christiansen har sammen med Jens O. Elling holdt foredrag på Handelshøjskole Syd, Handelshøjskolen i Århus og Aalborg Universitetscenter om anvendelse af ACCOUNT DATA DK i forskning og undervisning.

12.5.4 Forskningssamarbejde og udveksling

Michael Andersen og Carsten Rohde har deltaget i en konference om revision og omkostningskontrol ved Handelshøjskolen i Århus i august 1989.

Merete Christiansen har deltaget i jubilæumskonferencen ved Handelshøjskolen i Århus i august 1989, i European Accounting Association's konference i Stuttgart i april 1989 og i OECD's seminar om nye finansielle instrumenter i Paris i oktober 1989.

12.5.5 Eksterne udvalgs- og udredningsarbejder

Merete Christiansen har været medlem af Industriministeriets udvalg vedrørende udarbejdelse af en ny bogføringsbekendtgørelse.

13. INSTITUT FOR TEORETISK STATISTIK

13.1 Oprettelse og formål

Institut for teoretisk Statistik blev oprettet i 1966. Dets

formål er at drive forskning og undervisning i statistik med særligt henblik på anvendelse ved løsning af økonomisk/samfundsfaglige problemer.

Instituttet gennemfører undervisning på HD-studiets 1. del, på HA- og cand.merc.-studiet og på integrationsstudierne MØK og DØK. Instituttet har desuden deltaget i forskeruddannelse (lic.merc.).

Hovedparten af instituttets forskning er forankret i tværfaglige projekter i samarbejde med andre institutter eller eksterne institutioner. Derudover forskes der i opstilling af erhvervsøkonometriske modeller og i statistiske metoders anvendelse inden for revision, samt i udvalgte emner inden for den teoretiske statistik.

13.2 Medarbejdere

Professor: Dr.polit. Ernst Lykke Jensen.

Lektorer med forskningspligt: Cand.merc. Eric Bentzen; cand.-polit. Jens Bjerregård Christensen; cand.stat. Gorm Gabrielsen; lic.merc. Lars Grønholdt (ansat indtil 6.6.89); cand.scient. Hans Kurt Kvist; lic.merc. Ole Stenvinkel Nilsson (ansat indtil 10.10.89); cand.merc. Jørgen Kai Olsen (ansat indtil 10.10.89); cand.merc. Jens Overø.

Forskningsrådsstipendiat: Cand.scient. Kirsten Frederiksen (ansat fra 1.5.89).

Eksterne lektorer: Cand.stat. & lic.merc. Agnar Höskuldsson (statistik); fuldmægtig, cand.polit. & stat. Olaf Ingerslev (statistik); cand.stat. Nils Kousgaard (ansat fra 1.9.89); cand.scient. Mogens Esrom Larsen (anvendt matematik) (ansat indtil 31.8.89); lic.techn. Oli B.G. Madsen (anvendt matematik); civilingeniør Lars Krogsgaard Thomsen (statistik).

Projektmedarbejdere: Kim Majker, Britt Montesinos.

Sekretærer: Marianne Andersen; Vibeke Bennetzen (ansat indtil 10.10.89); Birgit Rasmussen (ansat fra 1.2.89).

13.3 Instituttets ledelse

Institutbestyrer: Lektor, lic.merc. Lars Grønholdt (indtil 6.6.89); lektor, cand.merc. Jens Overø (fra 6.6.89).

Institutrådsformand: Lektor, cand.stat. Gorm Gabrielsen.

Institutrådet bestod i indberetningsperioden af de fastansatte lærere og sekretærer blandt ovennævnte medarbejdere samt af følgende studerende: Betina Brask; Lorens Foss Hansen; Malene Iben Roswall.

13.4 Forskningsindsats

13.4.1

Forskningsprojekter indberettet til forskningsbasen

Bentzen, Eric:

"Økonomisk beslutningstagen under usikkerhed"

Frederiksen, Kirsten:

"Statistiske metoders anvendelse i revision"

Gabrielsen, Gorm:

"Alkoholproblemer for indsatte i danske fængsler"

Gabrielsen, Gorm:

"Drab i København"

Gabrielsen, Gorm:

"Tilskadekomst blandt politibetjente"

Gabrielsen, Gorm:

"Udnyttelse af fængslers kapacitet"

Gabrielsen, Gorm:

"Undersøgelse af annoncerings effekt"

Kvist, Hans Kurt og E. Lykke Jensen:

"Binomialmomenter og deres anvendelse i elementær sandsynlighedsregning og statistik"

Kvist, Hans Kurt og Jesper Strandskov:

"Internationalisering af danske virksomheder"

Kvist, Hans Kurt og E. Lykke Jensen:

"Karl Pearson χ^2 -test"

Kvist, Hans Kurt:

"Statistik og revision"

Overø, Jens:

"Iltindhold i danske farvande"

Forskningsprojekt, som ikke er indberettet til forskningsbasen

Christensen, Jens Bjerregaard:

"Globale fødevareproblemer"

13.4.2 Publikationer**a) Bøger**

Gorm Gabrielsen, Erling B. Andersen, Nils Kousgaard og Anders Milhøj: "Statistik for Civiløkonomer". Akademisk Forlag, 1989.

f) Konferencepapirer

Gorm Gabrielsen: "Presentation af en undersøgelse om alkoholmisbrug og kriminalitet". I Rapport från 31. NORDISKA FORSKARSEMINARIET i Larkollen, Norge 1989.

Gorm Gabrielsen og Hans Kurt Kvist: "Logistisk regression og efterstratifikation". I Symposium i anvendt statistik 1989.

13.4.3 Forskningsformidling

a) Artikler

Gorm Gabrielsen: "Den nøgne sandhed - eller myter?" En diskussion af opmærksomhedsmål for annoncer bragt i Ekstra Bladet, Markedsføring nr. 10, 1989.

c) Foredrag

Eric Bentzen: "Seasonality in Stock Returns", 9th Annual International Finance Meetings, Association Francaise de Finance, Paris, 28.-30. juni 1989.

Gorm Gabrielsen og Hans Kurt Kvist: Logistisk regression og efterstratifikation. Symposium i anvendt statistik, 23.-25. januar 1989.

Gorm Gabrielsen og Hans Kurt Kvist: Lic.kursus. Hvad er statistisk metode/kvanti-tativ analyse? Institut for teoretisk Statistik, 9.-10. marts 1989.

Gorm Gabrielsen: "Analyse af annoncedata fra Ekstra Bladet". Medieklubben i København, 20. marts 1989.

Gorm Gabrielsen samt Hanne Hartvig Larsen og Christian Alsted, Institut for Afsætningsøkonomi: "Kvantitative og kvalitative annoncetests". Forskningsseminar på Institut for Afsætningsøkonomi 11. april 1989.

Gorm Gabrielsen: "Statistisk analyse af opmærksomhedsmålinger". Medieklubben i Aarhus, 25. april 1989.

Gorm Gabrielsen: "Presentation af en undersøgelse om alkoholmisbrug og kriminalitet". 31. NORDISKA FORSKARSEMINARIET i Larkollen, Norge, 4.-7. maj 1989.

Gorm Gabrielsen: "Resultater fra en analyse af opmærksomhedsmålinger". Seminar for reklamebureauer, Herning, 13. september 1989.

Gorm Gabrielsen og Overlæge Peter Kramp: "Alkohol og kriminalitet". Forskningsseminar på Kriminalistisk Institut, Københavns Universitet, 21. november 1989.

13.4.4 Forskningssamarbejde og -udveksling

Gorm Gabrielsen har deltaget i Workshop 1: Foundational and epistemological aspects of applications and modelling. 4th International Conference on The Teaching of Mathematical Modelling and Applications, Roskilde, 3.-7. juli 1989.

Andre oplysninger

Gorm Gabrielsen har været formand for bedømmelsesudvalg i forbindelse med besættelse af eksternt lektorat ved Institut for teoretisk Statistik.

Gorm Gabrielsen er censor ved Handelshøjskolen i Århus.

Hans Kurt Kvist har i forbindelse med en forsøgsordning på HA udarbejdet en manual til programpakken Genstat og et sæt forelæsningsnoter i statistik, som integrerer anvendelse af statistik og edb.

Hans Kurt Kvist har været formand for bedømmelsesudvalg i forbindelse med besættelse af lektorat ved Institut for teoretisk Statistik.

Hans Kurt Kvist er censor ved Handelshøjskolen i Århus.

Jens Overø har i forbindelse med en forsøgsordning som går ud på at integrere en PC-statistikpakke i statistikundervisningen udarbejdet forelæsningsnoter i statistik.

Jens Overø har fungeret som censor i statistik ved Handelshøjskolen i Århus.

14. INSTITUT FOR TRAFIK-, TURIST- OG REGIONALØKONOMI

14.1 Oprettelse og formål.

Instituttet blev oprettet i 1965. Navneændring i foråret 1981 fra Institut for Trafik-, Turist- og Belligghedsforskning til Institut for Trafik-, Turist- og Regionaløkonomi (TTR). Institutets formål er at forske og undervise inden for trafik-, turist- og regionaløkonomi samt tilgrænsende fagområder.

14.2 Medarbejdere.

Gæstprofessorer: Dag Bjørnland TØI, Oslo, fra 1/1-89 - 30/6-89. Andrew Sayer, School of Social Sciences, Sussex, England, ansat på bevilling fra Forskerakademiet fra 1/9-89 - 31/3-90.

Docenter med forskningspligt: Dr.phil. Wolfgang Framke, lic.merc. Tage Skjøtt-Larsen.

Lektorer med forskningspligt: Dr.rer.pol. Peter Aderhold, cand.polit. Uffe Jacobsen, lic.merc. Peter Maskell. mag.scient.-soc. Lise Drewes Nielsen.

Adjunkter: Cand.scient. Susanne Georg, cand.techn.soc. Lanni René Füssel.

Seniorstipendiat: Ingeniør, HD, Poul Erik Christiansen.

Kandidatstipendiater: cand.psyk. Jytte Bonde (tværinstitutlig). Cand.scient.et art. Inge Sofie Sørensen.

Introduktionsstipendiat: Cand.merc. Britta Gammelgaard Sørensen.

Eksterne lektorer: Direktør Allan Jakobsen, cand.polit. Michael Jespersen, cand.polit. Allan Koch, cand.jur. Lise Skovby, civiling. Uffe Thorsteinsson.

Undervisningsassistenter: Cand.polit. HD, Torben Henrik Andersen, cand.scient. Karin Andreasen, mag.scient. Jan-Bjarni Bjarnason, akademiing. Fl.W. Christoffersen, sekr.chef Palle Egebjerg, øk.konsulent Torkil Eriksen, indkøbschef Michael Goldschmidt, cand.polit. salgschef Flemming Eilstrup Jonassen, Jesper Kirstein, cand.merc. Frantz Buch Knudsen, cand.jur. Niels Kornerup, cand.polit. Philip Maschke, projektleder Lars Mitens, cand.scient. Niels Finn Munch-Petersen, dir. Christian Møller, cand.mag. Jonas Møller, dir. Hardy Buhl Pedersen, direktør Kersi Porbunderwalla, konsulent Flemming Schøtt-Christensen, prokurist Ole Sehested, ing.HD, Johan Fløe Svenningsen, cand.scient. Ole Beier Sørensen, cand.polit. Bastian Zibrandtsen.

Projektmedarbejdere: Mag.scient.soc. Peter Plougmann, cand.merc. Niels Johansen, cand.merc. Søren Hull Madsen, Allan Lind Jørgensen, Marian Steen-Jørgensen, Thomas Skjøtt-Larsen.

Overassistent: Wilma Rosendahl Nielsen.
Assistenter: Doris Henrichsen, Kate Lauritsen.

EFG-praktikant: Sanne Falkenløve Haugaard fra 1/5-89 - 31/12-89.

14.3 Instituttets ledelse.

Institutbestyrer: Lanni Füssel
Institutrådsformand: Doris Henrichsen.

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere blandt ovennævnte medarbejdere samt af TAP-medarbejderne. Studerende pr. 1/12-87: Lisa Bjergbakke, Søren Stahlfest Møller.

14.4 Forskningsindsats

14.4.1 Igangværende og afsluttende forskningsprojekter er sendt til Biblioteket

14.4.2 Publikationer:

Christiansen, Poul Erik (red.):
Artikelsamling i logistik-ledelse - HD i logistik 7. semester.
København 1988. Fosk. pag.

Christiansen, Poul Erik:
Logistik i produktionsvirksomheden. : om ledelse, organisation og styring.
København 1989. 192 s.

Fussel, Lanni Rene og Peter Maskell:
Den nødvendige havn.
København 1989. 58 s.

Georg, Susse og Lise Drewes Nielsen og Peter Plougmann:
Tiden læger ingen sår. : industri og naturgrundlag.
København 1989. 192 s.

Maskell, Peter:
 Netværksteorien og betydningen af høje exit- omkostninger.
 København 1990. 20 s.

Herold, Ole Mynster og Tage Skjøtt-Larsen:
 Logistik.
 København 1989. 107 s.

Aderhold, Peter:
 Det tyske marked 1988 : Kerne-målgruppen.
 København 1989. 151 s.

Aderhold, Peter:
 Det tyske marked 1988 : camping / caravan.
 København 1989. 200 s.

Aderhold, Peter:
 Det tyske marked 1988 : feriehus / ferielejlighed.
 København 1990. 204 s.

Aderhold, Peter:
 Det tyske marked 1988 : Kortrejse-turister.
 København 1989. 109 s.

Maskell, Peter:
 Decentralization and all that.
 Særtryk, AUG. 17-18, Workshop "Research on Regional Transformation and Development", Vilvorde

Georg, Susse:
 Virksomhedernes brug af renere teknologi : barrierer og muligheder.
 I: Samfundsvidenskabelig miljøkonference, November 1989
 s. 55-64

Maskell, Peter:
 Decentralization and all that.
 I: NORDrefo
 1990. Vol. 20, nr. 1, 7 s.

Framke, Wolfgang:
 Case: ø-turisme (et første udkast).
 I: Peter Aderhold og Wolfgang Framke (red.): Supplerende materiale til cand. merc. studiet i Turistøkonomi
 s. 10-28

f. Konferencepapirer

Susanne Georg.

"Tiden er til forandring", oplæg ved Byplanforsker mødet d. 13-14 november 89.

"Virksomhedernes brug af Renere Teknologi" Teknik-Samfunds Initiativets Samfundsvidenskabelige Miljøkonference september 89.

g. Andre væsentlige videnskabelige arbejder.

Uffe Jacobsen

Beslutningsmodel ("spil") om kollektiv trafik og byplanlægning i bykommuner. For 3 ministerier.

14.4.3 Forskningsformidling**a. Artikler**Uffe Jacobsen

"Brikker til fremtidens energipolitik" i "Miljøets energi", Danmarks Naturfredningsforening, april 89.

"Vælg din transport fra bunden af pyramiden", Natur og miljø, nr. 4, 89.

Med Hans Aage: "En bæredygtig forbindelse over Storebælt" i "Pengene og livet", Samfundsfagsnyt, København, februar 90.

b. Kronikker og debatindlægUffe Jacobsen

Kronik Berlingske Tidende 22-6-89: "Vent med vejbroen", Kronik Ingeniøren 8-12-89: "Saglig trafikpolitik er en by i Langbortistan".

Løbende debatindlæg om bl.a. Storebæltsbroen, kollektiv trafik, DSB, brugerbetaling, takstpolitik, kombitrafik, trafik i København, motorveje i Nordjylland, energi og miljø. Især i Information, Ingeniøren, Weekendavisen, Berlingske Tidende, branchetidsskrifter, radio og TV.

c. Andre væsentlige formidlingsinitiativerPeter Aderhold

Seminarledelse: Segmentering af det danske turistmarked Deltagerkreds: Dansk Turisterhverv. Februar 89.

Foredrag på den Internationale Tourismus-Börse i Berlin om Det danske turistmarked. Marts 89.

Foredrag i Skeelslund/Jylland arrangeret af Turisteksportgruppen Nordjylland om Det tyske camping-marked. August 89.

Foredrag på Nordisk Råds turistkonference i København vedr. De skandinaviske landes stilling på det tyske marked. September 89.

Foredrag i Herning arrangeret af Herning messecenter om Det danske vinter-turisme-marked. Oktober 89.

Deltagelse i Turismens Uddannelsessekretariatets møde på Bornholm vedr. uddannelsen på Turistakademier. November 89.

Poul Erik Christiansen

Planlagt og ledet logistikkonference november 89 for Dansk Selskab for Logistik og HD-klubben, Handelshøjskolen. 115 deltagere fra erhvervslivet.

Arrangør af faglige gå-hjem møder.

Foredrag i Dansk Selskab for Logistik, november 89 Århus.

Foredrag i Dansk Indkøbschefers Landsforening marts 89, Odense.

Foredrag i Dansk Selskab for Logistik, juni 89 København.

Foredrag hos IP Dansk Institut for personalerådgivning marts 89.

Wolfgang Framke

Med-planlægger og paneldeltager i seminar om "Fritidens marked", arrangeret af TTR, Dansk Fritidsform og Bellacenter, København februar 89.

Deltagelse i Turismens uddannelsessekretariats møde på Bornholm vedr. uddannelsen på Turistakademier.

Foredrag i LOF's foredragsrække "Korsør år 2000?". Januar 89.
Foredrag i Dansk Fritidsforums forskerkonference om Fritidens kulturhistorie, urbanisering og marginalområder, februar 89.

Foredrag på Rønbjerg Feriecenter, Løgstør, februar 89.

Foredrag på kulturkonference i Viborg "Ka' Viborg kultur ka' vi", Viborg marts 89.

Lanni Füssel

Indlæg på høring om Københavns Havn arrangeret af organisation Langelinie til Københavnerne, januar 89.

Foredrag på Transportøkonomisk forenings havnekonference, Fredericia, april 89.

Projektpræsentation på Nordisk Forskerseminar indenfor materiale-administration, Oslo, juni 89.

Medarrangør af TTR's høring Forsknings og udviklingsarbejde indenfor transport, HHK, juni 89.

Foredrag på konferencen Hamplanering och Sjöfart arrangeret af Nordisk Kommite for Transportforskning, Bergen 89.

Indlæg på høring om Københavns Havn arrangeret af organisationen Langelinie til Københavnerne, november 89.

Susse Georg

Foredrag RUC (tek-sam) Økonomiske styringsmidler & miljø. maj 89.

Oplæg om "udvikling af produktion og forbrug - krav til transportsystemet" ved konference arrangeret af HHK om F&U indenfor transport. Juni 89.

Ordstyrer ved natur & miljøtema ved d. 10. nordiske symposium for kritisk samfundsgeografi. September 89.

Præsentation af projektet ved forskerkursus om "Inter-firm Relations". Oktober 89

Oplæg ved Byplanforsker mødet i København (medarrangør). November 89.

Oplæg ved teknisk-samfund initiativets samfundsvidenskabelige miljøkonference. November 89.

Præsentation af resultaterne fra evalueringen af miljøstyrelsens udviklingsprogram for renere teknologi, Selskabet for Teknologianalyse og Vurdering, DIF. November 89.

Præsentation af projekt på SSF seminar om "Regulering & Styling". November/december 89.

Uffe Jacobsen

Planlægger og leder af det nordiske 7-dages forskningsformidlingskursus NORDTRANS, Helsinki, august 89 (flere foredrag).

Projekt for AMU-centre "Transporterhvervenes fremtid i EF". Konference januar 89 (flere foredrag).

"Energiforbrug og miljøhensyn i lyset af Brundtlandrapporten (transport)". Konference DIF/I-S februar 89.

"Den danske debat om trafik og miljø", konference Stockholm, september 89. Konklusion og redaktion af rapport..

"Koncessionspolitik på danske færgeruter?", april 89.

Som bestyrelsesmedlem i Transportøkonomisk Forening med ansvar for forskningsformidling: Planlagt og ledet den årlige 3-dages konference om "Regional og lokal kollektiv trafik", marts 89. Redaktion af rapport.

"Nordjylland som blindtarm i det indre marked", oktober 89.

"Hvordan forbereder Nordvestsjælland sig på Storebæltsbroen", oktober 89.

"Hvorfor skal Danmarks Naturfredningsforening have en trafikpolitik", april 89.

Lise Drewes Nielsen

"Nye organisationsformer og arbejdsmarkedet". Arbejdsministeriet (Maj, August 89).

"Fleksibilitet - mellem økonomi og lokalsamfund" (Nordisk

Sociologkongres, August, Nordisk Geografisymposium, september 89).

"Kvinder og regional udvikling" (Københavns Universitet, Samkvind, september 89).

"Arbejdets organisering" som udgangspunkt for teknologivurdering" (SSF-seminar, september 89).

Tage Skjøtt-Larsen

Konferenceleder på Nordisk Komité for Transportforskningskonference om "Dagligvaredistribution i Norden", maj 89.

Indlæg om "Transport i et logistikperspektiv" ved TTR's høring om Forskning og udredningsarbejde inden for transportsektoren, marts 89.

Deltagelse i AFT/IFTIM's European Conference on "What kind of logistics for the year 2000, Lille, Frankrig, oktober 89, med et indlæg om "Initial and vocational training in Denmark".

14.4.4 Forskningssamarbejde og -udveksling

a. Forskningsnetværk og faste samarbejdsrelationer

Peter Aderhold

Samarbejde med Studienkreis für Tourismus, Starnberg.

Samarbejde med Thammasat University, Bangkok, Faculty of Economics.

Uffe Jacobsen

National Koordinator i NECTAR (Network for European Communication and Transportation Research Activities). Projekter bl.a. om infrastrukturudbygning i Europa og "Funding in conflict with efficiency and equity".

Løbende samarbejde med Transportøkonomisk Institutt, Oslo og Transporthøjskolen i Molde samt Transportforskningsberedningen, Stockholm.

Samarbejder med Nordisk Komite for Transportforskning, senest om konference: "Ekonomiska styrmedel inom ramen för en miljöinriktad trafikpolitik", september 89.

Lise Drewes Nielsen

Deltaget i NORDREFO's aktiviteter, seminar i Helsinki, samt gruppen vedr. "Kvinder og regional udvikling, juni 89.

Samarbejde med docent Elisabeth Sundin, Linköping Universitetet, Tema T.

Byplanforsker mødet, TTR, november 89.

Tage Skjøtt-Larsen

Deltagelse i Nordisk Forskerseminar i materialeadministration/logistik Oslo, juni 89.

14.4.5 Uddannelse af forskerrekrutter.Uffe Jacobsen

Vejleder for Niels Kornum under erhvervsforskerordningen (Cowi-consult). Projekt: Servicesamkørsel.

14.4.6 Eksterne udvalgs- og udredningsarbejder.Poul Erik Christiansen

Censor ved Handelshøjskolen i Århus.
Censor ved Ingeniørskolen i København.
Censor ved Handelsakademiet, Logistikuddannelsen.

Wolfgang Framke

Medlem af Dansk Fritidsforums bestyrelse.
Censor på KU, RUC og DLH (geografi), censornæstformand på RUC.

Uffe Jacobsen

Som formand for forskningsudvalget for energi og transport: Løbende vurdering af projektforslag, markedsføring af færdige projekter og prioriteringsoplæg. Konference juni 89. Medvirken i styregrupper og følgegrupper, bl.a. "Virkemidler til regulering af bytrafik".

Censor ved Økonomisk institut, Københavns Universitet, Århus Universitet, DTH, og AUC.

Analyse af nordjyske motorveje for Jyske Ås' venner m.fl.

Analyse m.v. af Nordjyllands placering i et nordisk transportsamarbejde for Nordjysk Transportcenter m.fl.

Medlem af Dansk Standardiseringsråds repræsentantstab som transportekspert.

Medlem af Dansk Byplanlaboratoriums repræsentantskab.

Analyse af persontransportbehov mellem Göteborg og København for rederi.

Analyse af bredbåndsansøgelser i transportsammenhæng for EF-kommissionen.

Analyse af politisk miljø og turistmarked for færgerederi.

Løbende analyse og policyoplæg som medlem af Danmarks Naturfredningsforenings energiudvalg.

Arbejde for miljøorganisationer og fagforeninger, især om Københavns trafik og Storebæltsbroen.
 Udredning om bedre og mere transportforskning i DK for TØF og erhvervsorganisationer.

Lise Drewes Nielsen

Været medlem af censorkorps for Aalborg, Roskilde, Århus og Københavns Universiteter! og leder af censorkorpset ved Sociologisk Institut, Københavns Universitet; Danmarks Forvaltningshøjskole.

Tage Skjøtt-Larsen

Medlem af forskningsudvalget for energi og transport.

15. CENTER FOR UDDANNELSESFORSKNING

15.1 Oprettelse og formål

Center for Uddannelsesforskning er dannet i 1984 med det formål at udbygge det videnskæssige grundlag for det studieudviklende og didaktiske arbejde på det økonomiske fakultet samt for den videnskabsteoretiske undervisning, der foregår på fakultetets studier jf. i øvrigt tidligere årsberetninger.

15.2 Medarbejdere

Lektorer: mag.scient.soc. Heine Andersen; Afdelingsleder, cand.polit. Orla Brandt Jensen; mag.art. Ole Fogh Kirkeby; cand.polit. Christian Knudsen; cand.pæd. Aage Nedergaard

Adjunkt: cand.merc. Michael Møller Nielsen

Kandidatstipendiat: cand.polit. Nicolai Juul Foss; cand.psych. Jytte Bonde

Ekstern lektor: mag.scient.soc. Vilmer Andersen; cand.psych. Jens Bertelsen; cand.scient.soc. Peter Gamdrup; cand.pæd. Hans Henning Nielsen; arkitekt m.a.a. Andreas Trier Mørch

Gæstprofessorer: ing. **Lubomir Jurica** fra Tjekoslovakiet

Fuldmægtig: cand.mag. Thomas Werner Hansen

Kontorfuldmægtig: Annelise Klüwer,

Overassistent: Elsebeth Preisler

15.3 Centrets ledelse

Centerbestyrer: Heine Andersen

Centerrådet bestod i indberetningsperioden af fastansatte lærere og sekretærer samt af timelønsansatte studentermedhjælpere.

15.4 Forskningsindsats

15.4.1

Orla Brandt Jensen har påbegyndt en analyse af børnefødslers periodiske bevægelser 1973-88.

Undersøgelsen, som er baseret på materiale fra Danmarks Statistik, har til formål at belyse, om antal fødsler og de nyfødtes længde og vægt udviser periodiske bevægelser gennem året og gennem en længere årrække samt at belyse årsager til eventuelle periodiske bevægelser.

Perspektivet i undersøgelsen er de samfundsmæssige, herunder økonomiske virkninger af periodiske bevægelser i fødselspopulationen.

15.4.2

15.4.3

Orla Brandt Jensen har medvirket ved udarbejdelsen af rapporter vedrørende:

- Åben uddannelse ved HHK.
- Evaluering af erhvervsøkonomiske uddannelser (ES, HA og DØK).
- Studieadministrativt edb-udviklingsprogram for HHK.

Anmeldelser af **Ole Fogh Kirkeby**:

Lovmæssighed i samfundsvidenskab. Anmeldelse af bogen "Fra Marx til Habermas", red. Henning Sørensen og Egil Fivelsdal. Nyt fra Samfundsvidenskaberne. 1988. Djøfbladet. 1989.

Anmeldelse af bøger:

Marvin Minsky: "The Society of mind" samt artiklen: The Metamorphosis of Information Management. Scientific American, August 1989. i Computer World. 1989.

Anmeldelse af bogen "Neurale netværk. Computere med intuition", Søren Brunak og Benny Lautrup. Nysyn-serien. Munksgård. 1988. I tidsskriftet Elektronik Nyt. nr. 11. juni 1989.

Anmeldelse af Peter Zinkernagel: Virkelighed. Munksgårds. 1989. Under titlen "På sporet af den tabte virkelighed". Djøf-bladet, 1989, Nr. 11, 26-5.

Christian Knudsen

Christian Knudsen (red): "Institutionalismen i Samfundsvidenskaberne", København: Samfundslitteratur, hvori indgår:

Christian Knudsen (1989): "Funktionelle Forklaringer i Institutionel og Evolutionær Økonomisk Teori", "Institutionalismen i Samfundsvidenskaberne", København: Samfundslitteratur.

Christian Knudsen (1989): Ligevægt, ubegrænset rationalitet og selvreferenceproblemer i økonomisk teori, CUF-arbejdsnote 89-1.

Christian Knudsen (1989): Økonomisk Virksomhedsteori: Et studium af ortodokse og moderne forskningstraditioner. CUF-arbejdsnote

89-3.

Hans Henning Nielsen:

Hans Henning Nielsen (1989): "Fremtidsperspektiver", notatskitse til Lov 271.

Hans Henning Nielsen: "Notat til projektansøgning efter Lov 271", aug. 1989.

Hans Henning Nielsen: "Spørgekatalog til evaluering af faget A58", maj 1989.

Jytte Bonde:

"Kvinder i Økonomien", Jytte Bonde, IOA arbejdsnote 88-3, 1988, 45 s.

"Ny kontorteknologi i kommunen - En undersøgelse af arbejds-vilkårene på en kontorarbejdsplads", Jytte Bonde og Ole Thoft, Arbejdsmiljøfondet, København, 1987, ca. 150 s.

Thomas Werner Hansen har forestået evalueringsundersøgelser for SPRØK samt forberedelsen og gennemførelsen af evalueringsundersøgelse for HA og DØK som et pilotprojekt med henblik på forestående generelle "brugerundersøgelser" ved HHK. Han har, som led i undersøgelserne forestået og medvirket i udarbejdelsen af følgende rapporter:

- Arbejdsnote 89-5: SPRØK-evaluering i 1989.
- SPRØK-OPTAG 1989.

Marianne Marholt og Kim Schrøder: "Undersøgelse af HA-dimittenders beskæftigelsesforhold", CUF., 1989, 30 s. + bilag.

1.4.4 - 1.4.6

Heine Andersen har deltaget i konference om videnskabsforskning i Göteborg i maj.

Heine Andersen har været koordinator for og deltaget i 15. Nordiske Sociologkongres i Aalborg, august.

Heine Andersen har deltaget i konferencen "The Social Functions of Science in the Present Day World: Fifty Years after Bernal" i Tampere, Finland 14-16 december.

Heine Andersen har afholdt gæsteforelæsning på Institut for Samfundsøkonomi og Planlægning, RUC, om "Rationalitet, velfærd og retfærdighed" i april.

Heine Andersen har afholdt gæsteforelæsning på Kriminalistisk Institut, Københavns Universitet om "Habermas' teori om ret og moral" i marts.

Heine Andersen har deltaget i lektorbedømmelsesudvalg ved Handelshøjskolen i Aarhus.

Heine Andersen har været censor ved Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet og ved Institut for Samfundsøkonomi og Planlægning, RUC.

Heine Andersen har været medlem af bestyrelsen i Filosofisk Forum.

Heine Andersen har været medlem af redaktionen i tidsskriftet Dansk Sociologi.

Orla Brandt Jensen har som medlem af udvalg under Rektorkollegiet medvirket ved udarbejdelsen af:

- Rapport vedr. studiestatistik for de videregående uddannelsesinstitutioner.
- Indstilling vedr. Lov om Åben uddannelse.

Orla Brandt Jensen har varetaget følgende formandshverv:

- Formand for Fællesudvalget for Erhvervsjura.
- Censorformand for Cand.oecon-uddannelsen og Cand.scient.adm.-uddannelsen ved AUC samt for HA-uddannelsen ved RUC.

Orla Brandt Jensen er censor ved Cand.scient.adm.-uddannelsen ved RUC.

Ole Fogh Kirkeby har i 1989 designet et kursus i videnskabsteori og videnskabsfilosofi i faget 'Menneske- og videnskabsopfattelse' for et område, der for første gang skal have undervisning i denne type fag: det afspændingspædagogiske område. Kurset blev afholdt i efteråret for "Skolerne for kropsdynamik".

Ole Fogh Kirkeby har udviklet og afholdt et kursus og studiekreds for datafirmaet ENATOR A/S i grundlaget for og konsekvenserne af videnbaserede systemer. Foråret 1989.

Ole Fogh Kirkeby har afholdt kursus for ansatte ved Viborg Kommune. Tema: Videnbaserede systemer i administrationen.

Ole Fogh Kirkeby har afholdt kurser for det offentlige omkring problemer ved indførelse af videnbaserede systemer.

Ole Fogh Kirkeby har endvidere samarbejdet med ingeniør og afdelingsleder Lubomir Jurica fra Det Tekniske Universitet i Bratislava indenfor området: Computerstyret og -støttet undervisning. Lubomir Jurica har opholdt sig ved CUF som gæsteforsker i efteråret 1989 vedr. temaet: Videreudvikling af et program som redskab for konstruktion af undervisningsprogrammer.

Ole Fogh Kirkeby har herudover undervist ved Handelshøjskolen i Slagelse i fagene metode og videnskabsteori. Og han er tilsynsførende for dette fagområde for Handelshøjskolerne på Sjælland.

Ole Fogh Kirkeby har fungeret som ekstern lektor ved DTH i områderne Teknologi-filosofi og Videnskabsfilosofi.

Ole Fogh Kirkeby har fungeret som ekstern lektor ved Institut for Samfundsfag i fagene Forskningsteknik og Videnskabsteori på Datalinien.

Ole Fogh Kirkeby har virket som censor ved RUC på basisuddannelsen (SAM) og på HA-linien.

Christian Knudsen har været formand for et bedømmelsesudvalg vedr. besættelsen af to kandidatstipendier.

Christian Knudsen er censor ved SamBas og HA-uddannelsen på RUC.

Christian Knudsen holdt i februar måned en gæsteforelæsning ved ISS Management Center ved en konference arrangeret af IOA om Offentlig Regulering.

Christian Knudsen har deltaget ved den første konference om "Socio-economics", som blev afholdt marts/april ved Harvard Business School i Boston.

Christian Knudsen har deltaget i et forskningsseminar ved EIASM om "Adoption and Diffussion of new Technology" i maj måned.

Christian Knudsen var inviteret til en konference ved George Mason University i Washington om "New Conception of Human Action" i maj måned.

Christian Knudsen deltog i "EGOS"-konferencen, som blev afholdt i juli måned i Berlin.

Christian Knudsen arrangere i august måned i samarbejde med Professor Bo Gustafsson, Scasss og Docent Uskali Mäki, Departement of Economics, Helsinki Universitet en international konference med titlen "Methodological problems of Neoinstitutional Economics"

Christian Knudsen deltog den 28. til 29. september i en international konference om "Theory and Methodology in the Social Sciences" som opponert ved SCASSS.

Christian Knudsen opholdt sig i september og noget af december måned ved Swedish Collegium for Advanced Study in the Social Sciences, Uppsala.

Christian Knudsen holdt i november måned en gæsteforelæsning om nyere virksomhedsteori ved Sydjydsk Universitets Center.

Christian Knudsen besøgte i november måned Handelshøjskole Syd, Handelshøjskolen i Århus, Odense Universitets Center og Århus Universitet i forbindelse med etablering af et forskeruddannelses-netværk i Danmark indenfor det erhvervsøkonomiske område.

Christian Knudsen holdt en gæsteforelæsning med titlen: "Perfect Rationality, Equilibrium and the Problem of Selfreference in Economics" den 7. december 1989 ved The Swedish Collegium for Advanced Study in Social Science"

Christian Knudsen holdt en gæsteforelæsning ved Industrins Utrednings Institut i Stockholm den 12. december 1989 om "Ortodoks og Non-Ortodoks Research Traditions in Industial Organisation"

Christian Knudsen har i det forløbne år været formand for Forskeruddannelsesudvalget.

Christian Knudsen har i efteråret 1989 for Forskerakademiet startet et forskeruddannelsesnetværk på det erhvervsøkonomiske område i Danmark.

Christian Knudsen har fungeret som referee ved European Journal of Political Economy.

Nicolai Juul Foss har været ansat som introduktionsstipendiat siden okt. 1989. Han har deltaget i flg. seminarer 'Inter Firm Relations (Kbh.)', 'Rational Choice Modeller i Samfundsvidenskaberne' (Kbh.) og 'Time in Science, Language and Society' (AUC).

Jytte Bonde har i 1989 haft et tværinstituttligt kandidatstipendium på Inst. for Organisations og Arbejdssociologi, Inst. for Erhvervs- og Samfundsret, Inst. for Turist-, Trafik- og Regionaløkonomi, Inst. for Informatik og Økonomistyring (Iværksættergruppen) samt Center for Uddannelsesforskning.

Jytte Bonde er kontaktperson for Kvindenetværket på HHK, internt på højskolen og eksternt til kvindeforskningsmiljøer på andre højere læreanstalter.

I forbindelse med et nordiske projekt om Ny teknologi, arbejdsorganisation og arbejdsmiljø har Jytte Bonde deltaget i støttegruppe for den danske del af projektet, der udførtes af Socialforskningsinstituttet.

Jytte Bonde har ligeledes deltaget i støttegruppe, som repræsentant for IOA, for et projekt om kvalitative metoder.

Jytte Bonde har sammen med "Arbejdspsykologisk kooperativ", som er en faglig erfaringsudvekslings- og initiativgruppe af arbejdspsykologer, foretaget studierejse til Mondragonkooperativerne i Baskerlandet i Nordspanien.

Didaktik og uddannelsesudvikling 1989.

Didaktikgruppens hovedopgaver er forskning, udviklingsarbejder, uddannelse og konsultativ virksomhed i handelshøjskoledidaktikkens hovedområder.

Didaktikgruppen har i beretningsåret ud over undervisning af højskolens lærere hovedsageligt beskæftiget sig med

- Integration af computere i undervisningen.
- Indførelse af fjernundervisning på HHK i.f.m. Lov om Åben Uddannelse.

Didaktikgruppen har sammen med Danmarks Sparekasseforening, Hafnia Administration, BFRkredit, Courseware Scandinavia og UNI-C i december 1989 ansøgt om midler under lov 271 om efteruddannelse, til at gennemføre et fjernundervisningsprojekt i 1990 i International Markedsret.

Endvidere har didaktikgruppen fået stillet 200.000 kr. til rådighed af FUHU samt doneret udstyr fra Hewlett Packard til

etablering af en 'elektronisk, pædagogisk udviklingsenhed', der dels kan initiere forsøgsvirksomhed med integration af informationsteknologiske medier, dels fungere som dokumentationscenter inden for samme område, samt fungere som 'værksted' for lærere og studerende, der agter at foretage forsøg med undervisning og studier. Udviklingsenheden forventes at være klar medio 1990.

Aage Nedergaard har beskæftiget sig med konsulentbistand til flere af højskolens institutter. Han har arbejdet med computerens anvendelse i undervisningen i.f.m. faget A 58 på cand.merc.-studiet, og med fjernundervisnings-modeller i tilknytning til ansøgningen til lov 271.

Aage Nedergaard har været medlem af bedømmelsesudvalg for ansættelse af lektor, adjunkt og ekstern lektor, samt deltaget i bedømmelsen af en licentiatafhandling.

Aage Nedergaard har været pædagogisk konsulent på samt skrevet en del af deltagermateriale til "Kattegat kommune", et uddannelsesmateriale beregnet for alle nyvalgte folkevalgte til amtsråd og kommunalbestyrelser.

Aage Nedergaard har undervist på Hälsovårdshögskolan i Göteborg i helsepædagogisk uddannelsesudvikling samt arrangeret en konference i Grønland for folkevalgte om lokal forebyggelse og sundhedsfremme i Grønland.

Jens Berthelsen har bl.a. beskæftiget sig med billedmediernes anvendelse i undervisningen og har virket som pædagogisk konsulent for flere studienævn og institutter.

Hans Henning Nielsen har været fuldtidsbeskæftiget som projektmedarbejder til sommerferien 1989 og derefter som ekstern lektor.

Hans Henning Nielsen har i sin projektmedarbejderperiode især været beskæftiget med udviklingsarbejde i den pædagogiske dimension i forbindelse med etableringen af 'fjernundervisning', (computerisering af uddannelserne).

Hans Henning Nielsen har desuden deltaget i The Sixth International Conference on Technology and Education i Orlando, USA (marts 89).

Hans Henning Nielsen har ydet konsulentbistand til flere af højskolens institutter. Derudover har han sammen med Aage Nedergaard arbejdet med computerstyret undervisning og fjernundervisningsmodeller.

Andreas Trier Mørch blev pr. 1.12.89 ansat som ekstern lektor i billedmediets anvendelse i undervisning og forskning.

I sommeren 1989 oprettede fakultetet et **VIDEOCENTER** med det formål at undervisere og studerende skal kunne benytte mediet til dokumentation i undervisningen. Hertil blev anskaffet optage-, afspilnings- samt redigeringsudstyr af Super-VHS kvalitet. Didaktikgruppen har stået for oprettelse, udvikling og kursusvirksomhed i forbindelse med videocentrets etablering.

Publikationer:

Andersen, Heine (red.):

Videnskabsteori og metodelære for erhvervsøkonomer.
København 1988. 261 s.

Nyberg, John og Eva Zeuthen Bentsen:

Videre med ViP. : evaluering af videregående projektarbejde
1987/88.

(Arbejdsnote; Handelshøjskolen i København. Center for
Uddannelsesforskning ; 89-2)
København 1989. 64 s.

Knudsen, Christian (red.):

Institutionalismen i samfundsvidenskaberne.
København 1989. 274 s.

Andersen, Heine:

Sociologisk teori og moral.
(Arbejdsnote ; 89 6)
København 1989. 36 s.

Andersen, Heine:

Sociologiske teorier om sociale institutioner. : .
I: Christian Knudsen (red.): Institutionalismen i samfundsvidens-
skaberne
1989. 21 s.

Knudsen, Christian:

Funktionelle forklaringer i institutionel og evolutionær
økonomisk teori.
I: Institutionalismen i samfundsvidenskaberne
1989. S. 45-76

Nielsen, Hans Henning:

En computeriseret handelshøjskole?.
I: Nyhedsbrev / CUF / Didaktikgruppen
1990. Nr. 4, s.3

Foss, Nicolai Juul:

Subjektivisme, hermeneutik og institutioner - et neo- østrigsk
perspektiv.
I: Christian Knudsen (red.): Institutionalismen i samfundsvidens-
skaberne
S. 77-126

Andersen, Heine:

Fortolkningsviden.
I: Heine Andersen (red.): Videnskabsteori og metodelære for
erhvervsøkonomer
1988. kap. 7

Andersen, Heine:

Kritisk teori.
I: Videnskabsteori og metodelære for erhvervsøkonomer
1988. kap. 8

Andersen, Heine:

Indledning.

I: Videnskabsteori og metodelære for erhvervsøkonomer
1988. kap. 1

16. CENTER FOR REVISION

16.1 Oprettelse og formål

Efter flere års overvejelser og forsøg på at skabe nye organisatoriske rammer for revisionsområdet på HHK blev Center for Revision dannet i juni 1987. Centret etableredes af medarbejdere fra institutterne: Erhvervsret og Revision, Informatik og Økonomi-styring, Regnskabsvæsen og Økonomistyring samt Center for Uddannelsesforskning. Pr. 1. september 1988 blev centret rent fysisk etableret med lokaler på Howitzvej 60.

Formålet med centret er at skabe et tværfagligt miljø, der kan styrke og integrere forskningen inden for revision, regnskabsvæsen, erhvervsret og skatteret samt tilgrænsende områder. Forskningsaktiviteterne forventes at føre til en forbedring af undervisning på og udvikling af revisorkandidatstudiet, samt til dia-log med og påvirkning af praksis.

16.2 Medarbejdere

Professorer: Lic.merc. Jens Oluf Elling og lic.jur. Vagn Greve.

Lektorer: Cand.merc. Dennis Clausen, cand.jur. Kjeld Hemmingsen, Anne Loft, Ph.D., cand.merc. Ulrik Gorm Møller og cand.jur. Poul Olsen.

Eksterne lektorer: Cand.jur. Anders Lützhøft, statsautoriseret revisor Susanne Nørgaard og statsautoriseret revisor Kurt Keldebæk Rasmussen.

Sekretærer: Grethe Christiansen og Jane Meyer.

Projektmedarbejder: Stud.merc.aud. René Mørch Sørensen (fra 1.1.1990).

Studertermedarbejder: Stud.merc.aud. Lars Greve Hansen.

16.3 Centrets ledelse

Centerbestyrer: Lektor, cand.merc. Ulrik Gorm Møller.

16.4 Forskningsområder

16.4.1 Ekstern regnskabsrapportering

Dennis Clausen har fortsat arbejdet med en ny - stærkt revideret og opdateret udgave af lærebog i koncernregnskab.

Anden forskningsaktivitet.

Dennis Clausen er engageret i et projekt i en af vore store banker gående ud på at undersøge udlånschefers adfærd i forbindelse med kreditværdighedsbedømmelse/långivning. I kølvandet heraf planlægning af eventuelle efteruddannelsesaktiviteter i et forsøg på at nedbringe tabsrisici.

Jens Oluf Elling har som projektansvarlig arbejdet med videreudvikling af Handelshøjskolens Regnskabsdatabase. Databasens faciliteter omfatter nu nye regnskabsanalytiske modeller til måling af leverage og vækst - m.v. og nye modeller til aktievurdering.

Anden forskningsaktivitet.

Jens Oluf Elling gæsteforelæser ved Norges Handelshøjskole.

- Medlem af Steering Committee under IASC.
- Medlem af bedømmelsesudvalget vedrørende professorat i regnskabsvæsen ved Handelshøjskolen i Århus.
- Medlem af docentudvalget på HHK.
- Danmarks repræsentant i EAA's Executive Committee.
- Forelæser ved Århus Handelshøjskoles Jubilæumskonference.
- Medlem af Københavns Fondsbørs Standardiseringsudvalg vedrørende regnskabsmeddelelser.
- Medlem af Dagbladet Børsens dommerkomité til uddeling af årets rengskabspris.

16.4.2 Skatteret

Poul Olsen udtaler:

Det bemærkes at centrets undervisningsopgaver, herunder navnlig vejledning vedrørende hovedopgaver, er så omfattende, at planlagt forskning kun i begrænset omfang er mulig. Vejledningsopgaverne er for en dels vedkommende præget af komparative analyser af udenlandske skattesystemer, hvorved der skabes et grundlag for videre bearbejdning på lidt længere sigt.

Ulrik Gorm Møller har arbejdet med sit projekt om skatterådgivning. Projektet omfatter bl.a. en typeinddeling af skattemæssige problemstillinger og beskrivelse af tilhørende løsningsmodeller. Som en central del af projektet indgår analyser af skattedomme m.v. i et forsøg på at operationalisere grænserne for skatterådgivning (hvis skatterådgiver ikke lever op til visse minimumsnormer risikerer han at pådrage sig et erstatningsansvar over for klienten, omvendt må rådgiveren gardere sig imod, at hans råd ført ud i praksis ikke bliver tilsidesat ved ligningen p.g.a. proforma-/omgåelsesbetragtninger). Projektet har ligeledes til formål at beskrive revisors rådgivningsrolle, herunder opstille nogle generelle rådgivningsnormer.

Poul Olsen og Ulrik Gorm Møller har i perioden arbejdet på at

iværksætte et forskningsprojekt inden for området: Successionsmuligheder i dansk og udenlandsk skatteret. (Igangsat pr. 1.1. 1990 med René Mørch Sørensen som projektmedarbejder).

Anden forskningsaktivitet

Ulrik Gorm Møller har holdt foredrag om "forskning i revision" på en temadag mellem forskere og praktiserende revisorer, arrangeret af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd.

- Har deltaget i arrangementet af en forskningsseminarrække ved centret.
- Har deltaget i 2 bedømmelsesudvalg vedrørende 2 eksterne lektorater i skatteret.
- Har sammen med Anne Loft planlagt gæsteprofessor David Gwilliams besøg ved centret. (Emne: Forskning inden for revisionsområdet).
- Har sammen med Poul Olsen og Lars Greve Hansen fortsat arbejdet med at indsamle og systematisere information om internationale skatteforhold, herunder skatte- og afgifts-harmoniseringen i EF.

16.4.3 Revision

Vagn Greve har i beretningsperioden afsluttet forskellige arbejder vedrørende revisorret og vedrørende økonomisk kriminalitet (jfr. publikationslisten nedenfor).

For tiden arbejdes på større fremstillinger af det danske strafferetlige system (på engelsk), af fiskalstrafferettens udvikling og af etik. Sideløbende hermed vil der blive udarbejdet artikler m.m., blandt andet om erhvervsspionage og om uagtsomhed.

Anden forskningsaktivitet

Vagn Greve er hovedredaktør af Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab.

- Formand for betalingskortudvalget.
- Formand for Justitsministeriets kriminalpolitiske forskningsgruppe.
- Medlem af Nordisk Samarbejdsråd for Kriminologi.
- Medlem af Det kriminalpræventive Råds repræsentantskab.
- Medlem af arbejdsgruppe under Nordisk Råd vedrørende revisorer og økonomisk kriminalitet.
- Medlem af forskningsgruppe under Told- og skattestyrelsen vedrørende konkursrytteri.
- Medlem af bedømmelsesudvalg vedrørende doktordisputats ved

HHK.

- Medlem af bedømmelsesudvalg vedørende professoratet ved Universitetet i Oslo, Stockholms Universitet og Lunds Universitet.
- Formand for bedømmelsesudvalg vedørende forskningsprofessorat.
- Medlem af bedømmelsesudvalget vedrørende docentstillinger ved Århus Universitet.
- Medlem af bedømmelsesudvalg vedrørende lektorat ved HHÅ.
- Medlem af Justitsministeriets udvalg vedrørende behandling af døende.
- Medlem af Justitsministeriets udvalg vedrørende massemediers ansvar.
- Gæsteforelæst ved Tokai Universitet.
- Gæsteforelæst ved seminarer under det canadiske justitsministerium.

Anne Loft har i 1989 arbejdet på projekter vedrørende revisors rolle og vedrørende regnskabsvæsen og tid, det sidsnævnte sammen med Professor Anthony Hopwood, London School of Economics.

Anden forskningsaktivitet

Anne Loft er HHK's repræsentant i Statens Samfundvidenskabelige Forskningsråds revisorinitiativudvalg.

- Redaktør (Danmark) af **European Accounting News**
- Medredaktør af **Critical Perspectives on Accounting**
- Medlem af redaktionen af tidskrifter:
 - Accounting, Organisations and Society**
 - Accounting, Auditing and Accountability**
 - British Accounting Review**
- Holdt foredrag om "Supervision and Accounting" på European Accounting Association Conference i Stuttgart, Tyskland.
- Holdt foredrag om "Time in Accounting" på "Association for Social Studies of Time Conference" i London.
- Holdt foredrag om "The Eighth Directive in Denmark" på "European Workshop on the Regulation of Auditors" i Brussel.
- Været gæsteprofessor på Manchester University, England.

- Deltaget i et symposium i Iowa City, USA.
- Været medlem af det internationale forskningsnetværk "The Accounting Regulation Group".
- Organiseret en række forskningsseminarer på Företagsekonomiska institutionen i Lund sammen med Gæsteprofessor Hugh Willmott.
- Har sammen med IIØ planlagt gæsteprofessor Anthony Hopwoods besøg ved HHK.
- Har sammen med Ulrik Gorm Møller planlagt gæsteprofessor David Gwilliams besøg ved HHK.
- Har sammen med Jan Mouritsen og Hugh Willmott organiseret et forskerkursus på HHK.

A. Bøger, rapporter m.v.

Lars Langsted Vagn Greve
Revisoransvar
Kbh. 1989

Mogens Christensen et al.
Revision og revisorer
Kbh. 1989

A. Eser & J. Thormundsson
Old ways and New needs
Freiburg i. Br. 1989

Vagn Greve & J. Vestergaard
Eksamensopgaver i strafferet
Kbh. 1989

Vagn Greve et al.
Kommenteret straffelov, almindelig del
Kbh. 1989
4. udgave

Brunon Hofyst
Eurocriminology
Warsaw 1989

Vagn Greve
Kriminalitet i erhvervslivet
Kbh. 1989 168 s.
1. udgave

Poul Olsen
Fortolkning af love og domstolsafgivelser Betænkning nr. 1187/89
herunder bilag 3 s. 131-176 om A-B indtægter
Kbh. 1989 206 sider

Foighel, Jens Drejer, Kjeld Hemmingsen og Peter Taarnhøj
SKAT Personer
1989, 490 sider

2. udgave

Isi Foighel, Jens Drejer, Kjeld Hemmingsen og Petej Taarnhøj
 SKAT Erhverv
 1989, 517 sider
 1. udgave

Anne Loft og Anthony Hopwood
 Time in accounting
 kbh, 1989, 73

Anne Loft
 The eighth directive in denmark
 kbh, 1989, 27

Anne Loft og Jan Mouritsen
 Supervision and accounting: an examination of visibility in the
 modern corporation
 kbh, 1989, 37

B. Artikler i bøger

Vagn Greve
 Lovgivning og ansvar
 s. 32 ff.

Vagn Greve
 Computer Crime in Criminological Researces
 s. 241 ff.

Vagn Greve
 The Limitation of Computerization
 f. 73 ff.

Kjeld Hemmingsen
 Skattearbitrage, appelbegrænsning og lighed for loven
 Tidsskrift for Skatteret
 1989, side 36 og 108

C. Artikler i tidsskrifter

Vagn Greve
 Den strafferetlige behandling af kriminalitet med tilknytning til
 flere lande
 Revision og regnskabsvæsen
 1989: 12 s. 27 ff.

Vagn Greve
 Juridisk forskning
 Inspi
 1989: 11 s. 11 ff.

Vagn Greve
 Revisors ansvar - retspolitisk set
 Revision & Regnskabsvæsen
 1989: 8 s. 20 ff.

Vagn Greve
 konkursforbrydelserne
 FSRs årsskrift 1989 Skatteret - Erhvervsret
 1989 s. 61 ff.

Vagn Greve
 Tyveri - i kriminologisk belysning
 Juristen
 1989 s. 147 ff.

Dennis Clausen
 Om virksomheders økonomi bedømt ud fra offentliggjorte regnskaber
 INSPI Nr. 11/1989

17. CENTER FOR OFFENTLIG ORGANISATION OG STYRING

17.1 Oprettelse og formål

COS er et forskningscenter, der er oprettet af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd. Centret skal bestå i 5 år fra 1. januar 1987.

COS' hovedformål er at igangsætte og understøtte forskningsprojekter, der fortrinsvis retter sig mod undersøgelser af offentlige institutioners eksterne og interne forhold.

17.2 Medarbejder

Professorer: Torben Beck Jørgensen

Lektorer: Hanne Foss Hansen; Preben Melander; Klaus Nielsen; Kurt K. Klausen; Ove K. Pedersen

Seniorstipendiat: Jens Hoff

Introstipendiat: Klaus Stormgaard

Projektmedarbejdere: Marianne Antonsen; Peter Skærbæk; Anne Hatting; John Petersen

Assistenten: Marianne Winther

17.3 Centerets ledelse

Centerbestyr: Ove K. Pedersen (1.8.89 - 1.1.90) Hanne Foss Hansen (1.1 - 1.8.89)

c) COS ledes af en styregruppe, der p.t. består af lektor Hanne Foss Hansen, professor Torben Beck Jørgensen, lektor Preben Melander, lektor J.C. Ry Nielsen, lektor Ove K. Pedersen, seniorstipendiat Jens Hoff, adjunkt Marianne Antonsen og lektor Kurt Klaudi Klausen.

17.4 Forskningsindsats:

17.4.1

Titel: "Effektivitet og evaluering".

Projektdeltagere: Hanne Foss Hansen, Marianne Antonsen.

Abstract: The aim of the project is to discuss and develop methods for appraising organizational effectiveness in public programmes and public organizations. Theoretically, the project is based upon organizational theory and political science. In 1989, an evaluation of the Danish Research Programme within Biotechnology has been carried through.

Titel: Organisationsfotografering

Projektdeltager: Jette Beck Jørgensen

Abstract: Projektet "Organisationsfotografering" - erfaringer, problemer og anvendelsesmuligheder, skal belyse på hvilken måde fotografering af offentlige organisationer kan anvendes i forskningssammenhæng.

Udover de erfaringer som findes og som danner grundlag for projektets problemstillinger, indgår efterfølgende reflektioner om muligheder for at arbejde med fotografier i forskning, samt en kritisk vurdering af anvendelsen af fotos i selve forskningsprocessen. Yderligere er der inddraget en antropologisk forståelsesramme udover en organisationspsykologisk perspektivering af problemstillingerne. Analysemodeller ligesom et større fotografisk materiale indgår i den færdige bog.

Projektet er en videreudvikling af et forskningsprojekt om offentlige organisationer og ledelse, som undersøger offentlige organisationers produktion, ledelse, økonomistyring m.v., samt relationer til brugerne og det politisk/administrative system. Undersøgelsen er baseret på 5 case-studies, hvor anvendelsen af fotografiet indgik som et forsøg. Som eksperiment inden for samfundsforskningen er det så vidt vides nyt og utraditionelt, ligesom den arbejdsmetodiske og faglige tilgang til forsøget er det.

Det er naturligt på denne baggrund at foretage en udredning af hvad der er gjort. At beskrive, analysere og vurdere om fotografering af organisationer overhovedet er et relevant bidrag i forskningssammenhæng. Vi ved at fotodokumentation har fælles metodeproblemer med andre kvalifikative data, men vi ved også at fotografmaterialet giver os noget, men præcist hvad?

Titel: "Politisk integration og institutionel forandring. Institutionelle forandringer i dansk offentlig forvaltning som følge af integration i EF".

Projektdeltager: Kurt Klaudi Klausen.

Samarbejdspartner: Marie-Louise von Bergmann-Winberg, Finland.

Abstract: Projektet der er tilknyttet det nordisk komparative projekt ved COS (Forvaltningspolitik i Norden), har til hensigt at belyse institutionelle forandringer i dansk offentlig forvaltning som følge af integration i EF.

De seneste års udvikling henimod det indre marked har sat skub i integrationsprocesserne i EF og bevirket, at en mængde love og regler vedtaget i Bruxelles har skullet implementeres på nationalt plan. Dette har ikke blot bevirket en forøgelse af arbejdsbyrden med at koordinere aktiviteter rettet mod EF og med at informere om EF-tiltag, men også været med til at ændre praksis i de nationale forvaltninger på en række områder.

Der bliver tale om at belyse forandringsprocesser på tre niveauer: Kommunalt, amtsligt og centraladministrativt. Den teoretiske tilgang er på samme tid politologisk og organisations-teoretisk, forstået på den måde at studiet i institutionelle forandringer gerne skulle gøre det muligt, at berige den teoretiske analyse af politisk integration. Institutionel forandring ses med andre ord ikke blot som en indikator for politisk integration, men tværtimod som en aktiv faktor i integrationsprocessen. Den organisatoriske analyse skulle gerne være med til at forklare hvorfor (politiske) integrationsprocesser bliver frem-skyndede eller hæmmede.

Titel: Undersøgelse af offentlige institutioners produktions- og styringsvilkår.

Projektdeltagere: Preben Melander, Torben Beck Jørgensen, Hanne Foss Hansen.

Abstract: Undersøgelsen har som mål at give et samlet billede af de statslige institutioners produktions- og styringsvilkår set ud fra et organisationsteoretisk og politologisk perspektiv. Undersøgelsen giver et billede af institutionens opgaver, produktionsforhold og ydelser samt dens økonomi, budgetforhold, personale. Et særligt omfattende afsnit beskriver institutionens udnyttelse af og tilpasning til moderniseringsprogrammet og budgetreformens muligheder. Endelig gives et billede af institutionens relationer til omverdenens interesser, herunder ledelsens vurdering af interessenternes betydning. Af interessenter behandles brugerne og ydelsesmodtagerne, politikerne, Finansministeriet, Rigsrevisionen, interesseorganisationerne, personaleorganisationerne samt medierne.

Undersøgelsen omfatter alle statslige institutioner, hvoraf over 90% har besvaret de 4 spørgeskemaer.

Dataindsamlingen er tilendebragt i maj 90, og analysearbejdet forventes at fortsætte over et par år. De første undersøgelses-rapporter vil blive udsendt i efteråret 1990.

Titel: Et studie af offentlige institutioners og lederes styring og informationsanvendelse set i et samfundsmæssigt, politisk og organisationskulturelt perspektiv (SOLIN).

Projektdeltagere: Preben Melander, Peter Skærbæk.

Abstract: Projektet er rettet mod økonomistyringsforholdene i offentlige institutioner og har til hensigt at udvikle en forståelsesorienteret teori for styringsprocessernes indhold, forløb og drivkræfter set i et politologisk og sociologisk perspektiv. Styringsprocesserne forklares som en konfrontation mellem forskellige rationaler og motiver, som kommer til udtryk gennem aktørernes interaktion i forskellige sociale netværk. Økonomistyringens rationaler optræder som ideologier og symboler, der initieres på det politiske debatniveau, og som under visse sociale betingelser smitter af på institutionens styring og produktion. Økonomistyringsprocessen studeres som et integreret udviklingsforløb i tæt samspil med institutionens sociale og politiske struktureringsproces. Projektet gør brug af case-studier med interviews, mødeobservation og deltagerdialog. Projektets basale data består af subjektive holdnings- og situationstilkendegivelser, der tolkes i en social kontekst.

Titel: "Samfundsøkonomi og politik".

Projektdeltagere: Klaus Nielsen, Ove K. Pedersen.

Abstract: En række politikfelter (arbejdsmarkeds-, industri-, erhvervs-, kapitalmarked-, uddannelses- og udgiftspolitik) gennemgås, og der påvises udvikling af forhandlingsøkonomiske relationer under dannelse. Omfatter institutionel historie i forholdet mellem stat, organisationer og virksomheder 1950-89.

17.4.2 Publikationer

a. Bøger, rapporter m.v.

Marianne Antonsen
Produktivitet og effektivitet i offentlige organisationer.
COS, 1989.

Hansen, Jørn og Kurt Klaudi Klausen
Mellem kald og videnskab. Ledelse i idrætten gennem tiderne.
Idrætshistorisk Årbog 1989, DUO 1989.

Klausen, Kurt Klaudi og Torben Hviid Nielsen
Stat og marked. Fra Leviathan og usynlig hånd til forhandlings-
økonomi.
Dansk Jurist- og Økonomiforbunds Forlag, Kbh 1989.

Kurt Klaudi Klausen
Organizational Development and Environmental Change. Two Studies
in the Danish Voluntary Sector.
Politologiske skrifter fra Institut for Erhvervsret og Politologi.
Odense 1989.

Kurt Klaudi Klausen
Fungerer idrættens organisationer? Om organisering af brugergrup-
per og behov.
Politologiske skrifter fra Institut for Erhvervsret og Politologi
no. 7. Odense 1989.

Klaus Nielsen og Ove K. Pedersen (red.)
 Forhandlingsøkonomi i Norden.
 Jurist- og Økonomforbundets Forlag, Kbh 1989, og TANO, Oslo 1989.

b. Artikler i bøger

Kurt Klaudi Klausen
 Ledelse mellem frivillighed og professionalisering. Side 155-168
 i Hansen, Jørn og Kurt Klaudi Klausen: Mellem kald og videnskab.
 Ledelse i idrætten gennem tiderne. Idrætshistorisk Årbog 1989,
 DUO 1989.

Kurt Klaudi Klausen
 Den tredje sektor. Frivillige organisationer mellem stat og
 marked. Side 227-282 i Klausen, Kurt Klaudi og Torben Hviid
 Nielsen (red.): Stat og Marked. Fra Leviathan og usynlig hånd til
 forhandlingsøkonomi. DJØF's Forlag, 1. udg. Kbh. 1989.

Klaus Nielsen
 Fra forhandlingsøkonomi til blandingsøkonomi. Mod et nyt
 paradigme? (sammen med Ove K. Pedersen), side 171-226 i Klausen,
 Kurt Klaudi og Torben Hviid Nielsen (red.): Stat og marked. Fra
 Leviathan og usynlig hånd til forhandlingsøkonomi. DJØF's Forlag,
 1. udg. Kbh. 1989.

Klaus Nielsen
 Forhandlingsøkonomi i Norden - en indledning. (sammen med Ole
 Berrefjord og Ove K. Pedersen), side 9-40 i Nielsen, Klaus og Ove
 K. Pedersen (red.): Forhandlingsøkonomi i Norden. DJØF's Forlag,
 1. udg. Kbh. 1989.

Ove K. Pedersen
 Fra blandingsøkonomi til forhandlingsøkonomi. Mod et nyt
 paradigme? (sammen med Klaus Nielsen), side 171-226 i Klausen,
 Kurt Klaudi og Torben Hviid Nielsen (red.): Stat og marked. Fra
 Leviathan og usynlig hånd til forhandlingsøkonomi. DJØF's Forlag,
 1. udg. Kbh. 1989.

Ove K. Pedersen
 Læreprocesser og forhandlingsspil. Om den private løndannelse i
 Danmark. Side 67-100 i Nielsen, Klaus og Ove K. Pedersen (red.):
 Forhandlingsøkonomi i Norden. DJØF's Forlag, 1. udg. Kbh. 1989.

Ove K. Pedersen
 Forhandlingsøkonomi i Norden - en indledning, (sammen med Ole
 Berrefjord og Klaus Nielsen), side 9-40 i Nielsen, Klaus og Ove
 K. Pedersen (red.): Forhandlingsøkonomi i Norden. DJØF's Forlag,
 1. udg. Kbh. 1989.

c. Artikler.

Hanne Foss Hansen
 Moderniseringens effektivitet.
 Nordisk Administrativt Tidsskrift, no. 2, 1989, side 189-212.

Hanne Foss Hansen
 Produktivitets- og effektivitetsvurdering er ingen enkel sag.

Økonomistyring og Informatik, 5.årgang 1989/1990, no. 1, side 45-48.

Jette Beck Jørgensen og Bøje Larsen
Mere end 1000 ord.
Samfundsøkonomen, vol.5, 1989, side 8.

Preben Melander
Rigsrevisionens rolle og organisatoriske placering - Mediepolitikernes talerør, forvaltningens professionelle kontrolorgan eller samfundets indbyggede samvittighed.
Administrativ Debat, no.2, 1989, 4 sider.

Klaus Nielsen (sammen med Ove K. Pedersen)
Is Small still Flexible? - An Evaluation of Recent Trends in Danish Politics.
Scandinavian Political Studies, vol.12, no.4 1989, side 343-372.

Klaus Nielsen
Flexible Adaptation and Political Stability.
Scandinavian Political Studies, vol.12, no.4 1989, side 297-312.

Klaus Nielsen
Udgiftspolitikken og statens rolle.
Samfundsøkonomen 1989, no.2, side 5-12.

Klaus Nielsen (sammen med Søren Riiskjær)
Linkuntatoiminnan rahoitus Tanskassa.
Likunta Ta Tiede, no. 26, 1989, side 166-168.

Ove K. Pedersen
Fra individ til aktør i struktur. Tilblivelse af juridisk rolle.
Statsvetenskaplig Tidsskrift, no. 3, 1989.

Ove K. Pedersen (sammen med Klaus Nielsen)
Is Small Still Flexible? - An Evaluation of Recent Trends in Danish Politics.
Scandinavian Political Studies, vol.12, no.4, 1989, side 343-372.

Ove K. Pedersen
Fra individ til aktør i struktur. Tilblivelse af en juridisk rolle.
Statsvetenskaplig Tidsskrift, vol. 92, no.3 1989.

e. Ph.D. afhandlinger

Marianne Antonsen forsvarede den 28.juni 1989 lic.afhandling om "Produktivitet og effektivitet i offentlige organisationer", for hvilken hun også blev tildelt Tietgenprisen 1989.

f. Konferencepapirer

Forfatter: Hanne Foss Hansen

Titel: Academic Autonomy, Bureaucracy and Market: The Development of Public Control of the Universities. The Case of Denmark.

Præsenteret på ECPR konferencen i Paris, i workshop'en "Public Policies in Higher Education", 10-15.4.89.

Forfatter: Kurt Klaudi Klausen

Titel: Phlegmaticism, Passive Adjustment and Stress. Reactions to "old age syndroms" in the Voluntary Sector.

Præsenteret på ECPR konferencen i Paris, i workshop'en "Needs, Contributions and Welfare", 10-15.4.89.

f. Forskningsrapporter, arbejdsrapporter.

Kurt Klaudi Klausen

Organizational Development and Environmental Change. Two Studies in the Danish Voluntary Sector.

Politologiske Skrifter fra Institut for Erhvervsret og Politologi, Odense 1989.

Kurt Klaudi Klausen

Fungerer idrættens organisationer? Om organisering af brugergrupper og behov.

Politologiske skrifter fra Institut for Erhvervsret og Politologi, Odense Universitet, no.7 1989.

Klaus Nielsen (sammen med Ove K. Pedersen)

Toward a Theory of the Negotiated Economy.

Arbejdsrapport no. 1-1989, Institut for Samfundsøkonomi og Planlægning, Roskilde Universitetscenter.

Klaus Nielsen

Flexibility, Stability and Structural Change in Denmark.

Arbejdsrapport no. 2-1989, Institut for Samfundsøkonomi og Planlægning, Roskilde Universitetscenter.

Ove K. Pedersen (sammen med Klaus Nielsen)

Toward a Theory of the Negotiated Economy.

Arbejdsrapport no. 1-1989, Institut for Samfundsøkonomi og Planlægning, Roskilde Universitetscenter.

g. Andre væsentlige videnskabelige arbejder

Torben Agersnap og Hanne Foss Hansen

Forskningsorganisatorisk midtvejsevaluering af Det Bioteknologiske Forsknings- og Udviklingsprogram. Økonomiske incitamenters som middel til udbygning af tværinstitutionelle forskningsnetværk. Under publicering af Forskningsdirektoratet.

Hanne Foss Hansen og Torben Beck Jørgensen

Discussion on Schmidt. Comments upon "Nordic Social Science Research and the American Nightmare".

Scandinavian Political Studies, vol.12, no.2 1989, side 192-196.

17.4.3 Forskningsformidling

a. Artikler

Klaus Nielsen
 Minister i tom butik.
 Artikel i dagbladet Det Fri Aktuelt, 13 dec. 1989.

c. andre væsentlige arbejder

COS-Nyt, 3.årgang, november 1989.

Indeholder artikler om:

Facts om COS
 Beretning om COS' virksomhed
 Debat
 Forskeruddannelse
 Projektrapporter
 Seminarer
 Bøger
 Konferencer og rejser, og
 publikationer fra COS.

Hanne Foss Hansen:

Deltagelse i Kollokvium i Argusudvalget under Akademiet for De Tekniske Videnskaber om "Nye indfaldsvinkler til politik for teknisk-videnskabelig forskning og teknologisk udvikling", 18.4.89.

Deltagelse i forskerkursus på Pedagogisk Forskningsinstitut, Universitetet i Oslo, med to foredrag med titlerne "Metoder til forskningsevaluering: styrker og svagheder", samt "Forsknings-evaluering og forskningspolitik: to eksempler på forskningsevaluering i praksis", 20.4.89.

Deltagelse i workshop om "Steering of University Research", NAVF's utredningsinstitut. Commentator on a paper "Organizational Reforms at the University of Oslo in the 1980's", 25-26.9.89.

Deltagelse i kursus for informationsmedarbejdere på de højere læreanstalter 27.02.89 på Sandbjerg, med et foredrag om "Den offentlige sektor under omstilling med større vægt på brugerservice" (sammen med Marianne Antonsen).

Deltagelse i paneldiskussion om "Forsknings-evaluering: Metoder, behov og resultater, organisationernes og medarbejdernes holdning", på Farmaceutisk Højskole, 9.10.89.

Klaus Nielsen:

Oplæg om "Fra blandingsøkonomi til forhandlingsøkonomi", på DJØF Efteruddannelseskursus "Arbejdsmarkedspolitik i 90'erne", den 7.11.89.

Deltagelse i seminar på Arbejdslivscentrum, Stockholm den 30.11.89, om "Forhandlingsøkonomi i Norden". I seminaret deltog forskere fra Arbejdslivscentrum, Stockholms Universitet og Handelshøjskolen i Stockholm. Desuden deltog som opponert Rudolf Meidner.

Deltagelse i seminar om Forhandlingsøkonomi i Norden på Be-

driftsøkonomisk Institut, Oslo den 30.8.89. I seminaret deltog forskere og repræsentanter for norske ministerier og interesseorganisationer.

Deltagelse på Socialforskningsinstituttets forskningsdag den 14.3.89, Gilleleje Feriecenter med et oplæg "Tendenser til fleksibilisering af den offentlige sektor i internationalt komparativt perspektiv".

Deltagelse i seminar om selvforvaltning i København, den 11-11-89 med oplæg "Selvforvaltning - hvordan og hvorfor?".

Ove K. Pedersen:

Deltagelse i forskningsseminar i Colchester, England i forbindelse med projekt "Strategies of Flexibilization and Socio-Political Restructuring in the 1980's", 6-8 april 1989.

Forelæsning på LOS-sentret den 19 april 1989 i Bergen, om "Dansk Forvaltningspolitik", arrangeret af Johan P. Olsen, LOS-sentret.

Initiativtager og oplægsholder på Nordisk seminar om Forvaltningspolitik, Handelshøjskolen i København den 1 juni 1989.

Deltagelse i Scancor-seminaret på Tromsø Universitet, Tromsø den 21-23 august 1989, med oplæg: "Is the Welfare State in Crisis?".

Deltagelse i årligt institutseminar for Institut for Organisation og Arbejdssociologi, Handelshøjskolen i København på Orø, 24-25 august 1989.

Deltagelse med forelæsning på Scancor-seminar for post-graduatstuderende fra Stanford University og Handelshøjskolen i København, den 29 august 1989.

Oplæg om "Forhandlingsøkonomi i Norden" på Bedriftsøkonomisk Institut i Oslo, den 30 august 1989.

Deltagelse som centerbestyrer for COS, i bestyrerkonference for Handelshøjskolen i København, i Helsingør den 11-12 oktober 1989.

Oplæg om "Forvaltningspolitik i Norden. Nordisk Komparativt Projekt", på seminar på Aalborg Universitetscenter om Nordisk Forvaltningspolitik, den 3 november 1989.

Oplægsholder på DJØF-Efteruddannelseskursus, med oplæg om "Arbejdsmarkedspolitik i 90'erne", København 7 november 1989.

Deltagelse og oplæg i workshop "Nordisk Samarbeid om Forvaltningsforskning", på LOS-sentret i Bergen den 22-23 november 1989. Workshoppen arrangeret af Johan P. Olsen, LOS og Ove K. Pedersen, COS. 20 forskere fra Danmark, Finland, Norge og Sverige deltog i 2-dages workshop om forvaltningspolitik i de Nordiske lande.

Deltagelse og oplæg på Arbejdslivscentrum i Stockholm om "Forhandlingsøkonomi i Norden", den 30 november 1989.

Arrangeret og/eller deltaget i 23 forskningsseminarer på Center for Offentlig Organisation og Styling, Handelshøjskolen i København.

18. EDB-CENTRET

18.1 Oprettelse og formål.

I 1970 oprettedes Edb-centret med det formål at yde service og uddannelse til studerende og institutter i forbindelse med brugen af højskolens første datamat, en IBM 1130.

Med den efterfølgende anskaffelse af en PRIME datamat - idag en PRIME 9955 - blev disse aktiviteter udbygget, og Edb-centret forestod desuden en række undervisnings-, programmerings- og forskningsaktiviteter i relation til anlægget.

Pr. 1 juli 1985 reorganiserede Handelshøjskolen edb-området. Edb-centret blev omdannet til et centralt servicecenter (senere omdøbt til EDB-centret, Julius Thomsens Plads) uden tilknyttede VIP-medarbejdere. Drift og vedligeholdelse af PRIME-datamaten var fortsat de væsentligste opgaver for centret, som desuden havde ansvar for terminal- og PC-brugerrum i Julius Thomsens Plads-området.

Sideløbende hermed oprettedes Brugercentret, Howitzvej (senere Edb-centret, Howitzvej) dels for at imødekomme behovet for en kapacitetsudvidelse og dels for at opfylde ønsket om at stille et omfattende udbud af brugerorienteret programmel til rådighed for studerende og ansatte. Med den målsætning, at støtte brugerne i at blive selvhjulpne i edb-anvendelsen, forestod dette center drift og vejlederassistance i PC-brugermiljøet på Howitzvej og overfor hovedparten af PC-brugerne blandt højskolens ansatte. Centret stod desuden for driften af en HP-3000 datamat.

Den 1. februar 1989 reorganiserede det økonomiske fakultet edb-området, således at edb-organisationen igen blev gjort én-strengt.

Edb-centret på Howitzvej blev afviklet som selvstændig enhed og Edb-centret på Julius Thomsens Plads gjort til et decideret servicecenter med ansvar for fakultetets edb-opgaver: daglig drift af det til enhver tid eksisterende udstyr, ansvar for edb-udstyr og programmel til undervisning og forskning, teknisk forvaltning på edb-området (vedligeholdelse, indkøb, registrering og distribution af edb-udstyr og edb-relaterede produkter), edb-sagsbehandling overfor kollegiale organer og eksterne instanser, koordination af edb-vejledning, brugerservice overfor studerende, institutter, studienavn og afdelinger samt edb-udviklingsopgaver i et vist omfang.

Medio 1989 overtog centret endvidere ansvaret for vedligeholdelse af fakultetets video-udstyr samt for tilrettelæggelse og afholdelse af edb-kurser for højskolens medarbejdere.

Fakultetets edb-udstyr består for nærværende af: PRIME 9955 datamat (som drives i fællesskab med det sproglige fakultet (og

biblioteket indtil 31.12.88), HP-9000 UNIX-datamat (afløste medio 1989 den tidligere HP-3000 datamat), ca. 400 PC'er (primært Hewlett-Packard Vectra samt enkelte IBM-, Olivetti- og Macintosh maskiner) samt diverse periferiudstyr.

18.2 Medarbejdere.

Afdelingsleder: Lars Thorsen

Teknisk konsulent: Tage Henriksen (tilknyttet Institut for Anvendt Datalogi og Systemvidenskab, men delvist udlånt til edb-organisationen)

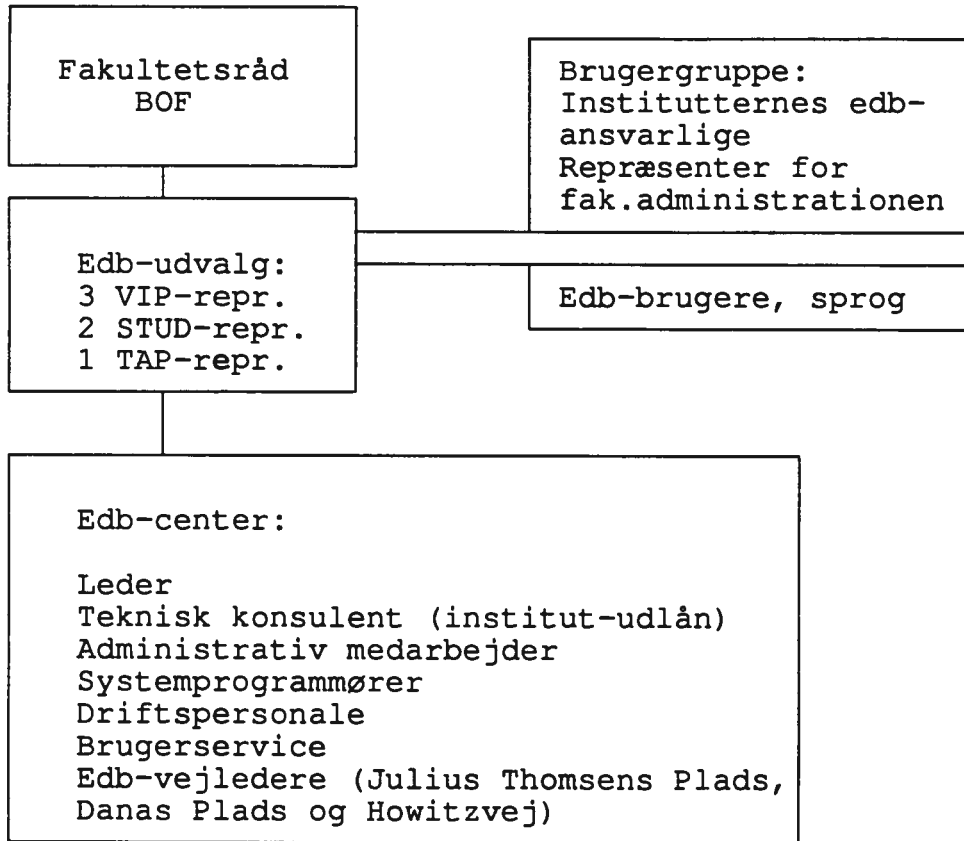
Programmører, systemmedarbejdere og operatører:
Jørgen Biltzing (indtil 10.1.90), Max Christensen, Ulla Larsen, Torben Gert Hansen, John Nielsen, Flemming Pedersen (fra 15.5.90)

Assistent: Anna Schou

Studertermedarbejdere: Britt Montesinos (indtil 30.11.89), Anders Birke (fra 1.12.89 til 15.5.90), Niki Morabbi (fra 1.12.89 til 15.5.90)

Edb-vejledere: Lars Blauenfeldt (indtil 31.8.89); Margit Bæk Bramming; Charlotte Broner; Sten Carlsen; Henrik Engelund Christensen (koordinator Howitzvej); Anita Bjørg Dalegaard (indtil 31.8.89); Benedikte Ehlers; Peter Fogh-Andersen; Michael Steffen Hansen; Anders B. Jein; Ronnie Job (fra 1.9.89); Bo Johansen; Niels Henrik Kaae (indtil 31.8.89); Ib René Høj Larsen (indtil 31.8.89); Søren Lassen (fra 1.5.89); Morten Løkkegaard; Jesper Marcussen; Britt Montesinos; Hans-Henrik Tind Ohlsen (indtil 31.12.89); Poul Olesen (koordinator for Julius Thomsens Plads og Danas Plads); Lisbeth Olsen (fra 1.9.89); Erik Chr. Petersen; Thomas Damgaard Petersen; Hans Paakjær; Søren Barlebo Rasmussen; Thomas Rydberg; Aneel Shenker; Christian Leth Svendsen (indtil 31.12.89)

18.3 Centrets ledelse

Afdelingslederen (Lars Thorsen) fungerer sammen med stabsfunktionen (teknisk konsulent, Tage Henriksen) som en form for direktion med direkte reference til fakultetsrådets Edb-udvalg og Budget- og forretningsudvalg.

BILAG 1: Fortegnelse over institutternes og centrenes adresser

Institut for Afsætningsøkonomi
Rosenørns Alle 31
1970 Frederiksberg C
Tlf.: 31 39 70 66

Institut for Anvendt Datalogi og Systemvidenskab
Julius Thomsens Plads 10
1925 Frederiksberg C
Tlf.: 31 35 71 22

Institut for Erhvervs- og Samfundsforskning
Nansensgade 19, 6.
1366 København K
Tlf.: 33 15 32 23

Erhvervsfremme- og Iværksættergruppen
Howitzvej 60
2000 Frederiksberg
Tlf.: 38 33 07 70

Institut for Erhvervsret og Revision
Nansensgade 19, 2.
1366 København K
Tlf.: 33 13 67 66

Institut for Erhvervsøkonomi og Ledelse
Rosenørns Alle 31
1970 Frederiksberg C
Tlf.: 31 35 10 66

Institut for Europæisk Markedsret
Nansensgade 19, 3.
1366 København K
Tlf.: 33 14 92 24

Institut for Finansiering
Rosenørns Alle 31
1970 Frederiksberg C
Tlf.: 31 39 12 44

Institut for Informatik og Økonomistyring
Howitzvej 60
2000 Frederiksberg
Tlf.: 31 86 14 44

Institut for International Økonomi og Virksomhedsledelse
Nansensgade 19, 7.
1366 København K
Tlf.: 33 15 40 70

Institut for Nationaløkonomi
Nansensgade 19, 5.
1366 København K
Tlf.: 33 15 21 31

Institut for Organisation og Arbejdssociologi
Blagardsgade 23 B, 4.
2200 København N
Tlf.: 35 37 05 55

Institut for Regnskabsv2sen og Økonomistyring
Howitzvej 60
2000 Frederiksberg
Tlf.: 31 87 70 77

Institut for Teoretisk Statistik
Julius Thomsens Plads 10
1925 Frederiksberg C
Tlf.: 35 37 70 43

Institut for Trafik-, Turist- og Regionaløkonomi
Blagardsgade 23 B, 3.
2200 København N
Tlf.: 31 35 33 86

Center for Uddannelsesforskning
Nansensgade 19
1366 København K
Tlf.: 33 14 44 14

Center for Revision
Howitzvej 60
2000 Frederiksberg
Tlf.: 31 86 11 01

Center for Sprog/Økonomi
Dalgas Have 15
2000 Frederiksberg
Tlf.: 33 19 19

C. CENTER FOR SPROG/ØKONOMI

1. Oprettelse og formål

Center for Sprog/Økonomi blev oprettet i 1985 i forbindelse med det nyetablerede studium i erhvervsøkonomi og sprog. Centeret har været bemanded med lærere udlånt fra institutter under det sproglige fakultet, fra 1988 også lærere fra det økonomiske fakultet.

En stor del af aktiviteten på centeret har bestået i at opbygge den nye uddannelse, som indeholder adskillige nye fag og utraditionelle elementer, og derfor har forskningen i vid udstrækning været individuel og undervisningsrelateret forskning. Fra sommeren 1989 er der startet en kollektiv forskningsindsats, takket være en andel i Handelshøjskolens grundforskningsbevilling.

2. Medarbejdere

Eksterne lektorer: Carsten Kyhn, Leon Schytz, Peter Wad.

Udlånt fra institutter under det sproglige fakultet:

Lektor Hans Elbeshausen (tysk), afdelingsleder Jørgen Jensen (spansk), kand.stip. Anne Marie Ejdesgård Jeppesen (spansk), adjunkt Simon Ulrik Kragh (spansk), lektor i dansk Anne Marie Søderberg (spansk), kand.stip. Flemming Olesen (engelsk), adjunkt Jette Schramm-Nielsen (fransk).

Engelsk-undervisningen på Språk-studiet varetages af delvist udlånte medarbejdere fra institut for engelsk: Lektor John Murphy, lektor Charlotte Werther, adjunkt Ole Strömgen, kand. stip. Dorthe Salskov-Iversen.

Udlånt fra det økonomiske fakultet:

Lektor Sven Bislev (Institut for Erhvervs- og Samfundsforskning).

Sekretariatet:

Overassistent Lone Krabbe, overassistent Hjørdis Molin.

3. Centerets ledelse

Centerleder, lektor Sven Bislev.

4. Forskningsområder

Publikationer:

Møller, Kim:
 Dansk skal associeres med velfærd.
 I: Sparekassen
 1989 . Marts

D. DET ERHVERVSSPROGLIGE FAKULTET**I. Almindelig beretning****1. Dekanens beretning.**

Det Erhvervssproglige Fakultet blev i 1989 præget af de meget dårlige fremtidsperspektiver.

Fakultetet måtte således konstatere, at de budgetmæssige udsigter ret hurtigt ville føre frem til et punkt, hvor man ville blive tvunget ud i en afskedigelsessituation.

På trods af disse udsigter og uden sikkerhed for opbakning fra Undervisningsministeriet besluttede fakultetet at igangsætte arbejdet med en omstrukturering af grundstudiet til en bacheloruddannelse. Hensigten hermed er at give 1.-delsstudiet et kvalitativt løft, således at de studerendes kompetencer i højere grad kan svare til den nye udvikling i erhvervslivet, der bl.a. omfatter en kraftig tendens til automatisering af kontoret og en forøgelse af virksomhedernes internationale kontakter.

Fakultetets betrængte situation manifesterede sig også markant ved det nye optag i 1989. Godt 800 nye korrespondentstuderende startede på grundstudiet i september. Men på grund af bevillingssituationen måtte de studerende fordeles på hold med 40-60 studerende. Det er en indlæringsmæssigt set ret uacceptabel situation for en sprogstuderende.

Selv om mange lærere på fakultetet er stærkt presset på undervisningssiden giver fakultetets satsning på forskning op igennem firserne nu flere og flere resultater. Konkret gav det sig i 1989 udslag i forsvaret af en række licentiatafhandlinger, og fakultetet modtog også sin første afhandling til forsvar for dr.ling.merc.-graden.

Som andre fakulteter fik Det Erhvervssproglige Fakultet i 1989 en ny aktivitet: Åben Uddannelse. På grund af det meget forhastede lovgivningsarbejde og den helt usædvanligt dårlige sagsbehandling i Undervisningsministeriet betød denne nye aktivitet at fakultetets administration i 1989 blev endnu mere belastet og ofte måtte der arbejdes i blinde, fordi ministeriet ikke kunne give alle relevante oplysninger.

II Virksomhed og struktur

1. Det Erhvervsproglige Fakultetsråd.

Dekan, lektor Finn Sørensen, prodekan, lektor Inge Gorm Hansen, lektor Lilian Stage, lektor Birthe Vesterli, lektor Anne Dueholm, lektor Sven Sorgenfrey, lektor Anette Villemoes, handelsfaglærer Hanne Nielsen, lektor Jørgen Alsø, translator Ingrid Stage, lektor Nina Hamerik, professor Hans-Peder Kromann, overassistent Elna Oberleitner, kontorfuldmægtig Anna Berg von Linde, assistent Anne Lunding, stud. Elisabeth Ricard Hansen, stud.ling.merc. Lisbeth Larsen, SPRØK-studerende Thomas Gylling, stud. Lene Aulkjær Andersen, stud. Helle Janlow, stud. Lise Bryld.

1.1. Udvalg nedsat af Det Erhvervsproglige Fakultetsråd.

Budget- og Forretningsudvalget:

Dekan Finn Sørensen, prodekan Inge Gorm Hansen, lektor Anne Dueholm, lektor Birthe Vesterli, kontorfuldmægtig Anna Berg von Linde, stud.ling. merc. Lisbeth Larsen, SPRØK-studerende Thomas Gylling.

Terminologiafdelingens bestyrelse:

Lektor Inge Gorm Hansen, lektor Jacques Qvistgard, lektor Heribert Picht, lektor Bente Kristensen, lektor Bodil Nistrup Madsen, overassistent Elna Oberleitner, stud. Dea Cordt Andersen, stud. Dennis Gervin.

Fagsprogligt Centers styringsgruppe:

Lektor Lise Mourier, Lektor Jacques Qvistgaard, lektor Heribert Picht, lektor Flemming Koue, assistent Anette Warnez, stud. Lene Rybner, stud. Tenna Thorngreen Jensen.

Kontaktudvalg med Københavns Universitet:

Lektor Inge Gorm Hansen, lektor Anne Dueholm, lektor Niels Henning Pedersen, lektor Mogens Wied Jørgensen, kontorfuldmægtig Anna Berg von Linde, stud. Helle Janlow, stud. Birgitte Kjær, dekanen og vicekontorchef Hanne Feveile er tilforordnet udvalget.

Forskningsplanlægningsudvalget:

Dekan, lektor Finn Sørensen, lektor Inge Gorm Hansen, lektor Lise-Lotte Hjulmand, professor Niels Davidsen-Nielsen, professor Michael Herslund, professor Hans-Peder Kromann, professor Carl Vikner, lektor Anette Villemoes.

Rejseudvalget

Lektor Finn Sørensen, professor Michael Herslund, lektor Birthe Vesterli, kontorfuldmægtig Anna Berg von Linde.

Forskningskollegiet:

Formand: Michael Herslund. Udvalget består af samtlige forskningsmedarbejdere ved Fakultetet samt følgende repræsentanter for lærere uden forskningspligt: Lektor Inge Livbjerg, lektor Tyge Stavnstrup, lektor Helle Pals Frandsen, lektor Anne Dueholm, lektor Niels Krogh-Hansen, lektor Erna Sølling, lektor Niels Henning Pedersen, lektor Hans Peter Jørgensen, lektor Flemming Koue, stud. Jens Lautrup Nørgaard, stud. Lara Grut.

EDB-udvalget:

Lektor Arnt Lykke Jakobsen, lektor Theis Riiber, lektor Henning Nølke, professor Carl Vikner, lektor Steffen Leo Hansen, lektor Søren Kaas Andersen, handelsfaglærer Hanne Nielsen, stud. Henrik Stockfleth Olsen.

Lokaleudvalget:

Lektor Ole Helmersen, lektor Lita Lundquist, lektor Birthe Vestertli, lektor Niels Henning Pedersen, lektor Bodil Nistrup Madsen, handelsfaglærer Hanne Nielsen, assistent Anne Lunding, kontorfuldmægtig Vivi Rønne, stud. Karin Westrup, stud. Helle Janlow.

Licentiatudvalget:

Pr. 1.1.1989 professor Niels Davidsen-Nielsen og lic.stud. Marianne Olsen. Pr. 1.9.1989 professor Carl Vikner og lic.stud. Elsebeth Lange.

Internationaliseringsudvalget:

Lektor Lise-Lotte Hjulmand, lektor Jacques Qvistgaard, lektor Hanne Martinet, lektor Anette Villemoes, lektor Ingeborg Zint, og to studerende.

Det sproglige bogudvalg:

Lektor Helge Schwarz, lektor Lena Flugger, lektor Gunhild Dyrberg, lektor Hanne Martinet, lektor Gyde Hansen, lektor Theis Riiber, lektor Heribert Picht, adjunkt Simon Ulrik Kragh, lektor Steffen Leo Hansen.

Det sproglige didaktikudvalg

Lektor Birgitte Friis, lektor Per Anker Jensen, lektor Mogens Wied Jørgensen, lektor Steffen Leo Hansen, lektor Peter Harms Larsen, lektor Søren Kaas Andersen, SPRØK-stud. Thomas Gylling.

2. Det erhvervsproglige Fakultetsstudienavn

Sammensætning:

Lektor Peter Colliander (formand), studerende Marie Lenstrup (næstformand), handelsfaglærer Kate Jensen, lektor Mirella Cristofoli, lektor Erna Sølling, lektor Helge Schwarz, studerende Birgitte Kjær, studerende Karin Westrup, studerende Liselotte Brandstrup, studerende Anette Jørgensen (til 1/9 1989), studerende Lucy Grodt Schmidt (fra 1/9 1989)

2.1 Udvalg nedsat af Det erhvervsproglige Fakultetsstudienavn

Bestyrelsen for Center for Konferencetolkning

Medlemmer: lektor Anne Zoëga, lektor Hanne Aarup og lektor Lena Fluger.

Ankekommissionen for Det erhvervsproglige Fakultet

Professor Ove K. Clausen (censorformand), professor Morten Nøjgaard (næstformand), translatør Birthe Marie Andersen, translatør Jørgen Jensen og studerende Anette Jørgensen.

Koordineringsudvalget for faget dansk

Medlemmer: Lektor Finn Messell, lektor Birgitte Friis, afdelingsleder Mogens Wied Jørgensen, afdelingsleder Jørgen Jensen, lektor Peter Harms Larsen, studerende Henrik Stockfleth Olsen.

Udvalget vedrørende Introkursus

Medlemmer: Lektor Hanne Puggaard, adjunkt Bente Lihn Jensen, studerende Birgitte Kjær, studerende Mette Buch Hansen.

Udvalget vedrørende Pilotprojekt

Medlemmer: Lektor Hanne Puggaard, adjunkt Bente Lihn Jensen, studerende Birgitte Kjær, studerende Mette Buch Hansen.

EG-Intro-administrationsgruppe

Medlemmer: studerende Kristine O. Povlsen, studerende Mette Buch Hansen, studerende Dennis Gervin, studerende Annett K. Andersen.

Udvalg vedrørende "tværsproglig basisgrammatik".

Medlemmer: lektor Søren Kaas Andersen, lektor Inge Livbjerg, lektor Henning Nølke, lektor Ingeborg Zint, studerende Heidi K. Olesen, studerende Tina Stenquist, studerende Helle Pedersen, studerende Dennis Gervin.

Censorindstillingsudvalget

Medlemmer: Censorformanden, professor Ove K. Clausen, translatør Birthe Marie Andersen, afdelingsleder, lektor Jørgen Jensen, studerende Anette Jørgensen.

Redaktionsudvalget vedrørende udslusningsprojektet

Udvalget er nedsat i samarbejde med Det Erhvervsøkonomiske Fakultetsstudienavn. Udvalgets medlemmer var: Lektor Rita Lenstrup (Institut for Engelsk) og studerende Henrik Stockfleth Olsen som lærerrepræsentant og studenterrepræsentant fra Det Erhvervsøkonomiske Fakultet og Informationsudvalget.

Udvalg vedrørende disposition

Medlemmer: Lektor Mirella Cristofoli, lektor Rita Lenstrup, lektor Doris Hansen, lektor Erna Sølling, studerende Pernille Lemming, studerende Mari Lindum, studerende Birgitta Jonsson.

3. De erhvervsproglige fagstudienavn

Studienavn for Engelsk

Sammensætning:

Lektor Helge Schwarz (formand), lektor Rita Lenstrup, adjunkt Gerda Christensen, undervisningsass. Lise Damsgaard, studerende Tenna Thorngreen Jensen (næstformand), studerende Lene Rybner (til 1/8 1989), Marie Lenstrup (fra 1/8 1989), studerende Dea Cordt Andersen, studerende Rikke Søndermølle Lilholt.

Studienavn for Erhvervspraksis omfatter de økonomiske, erhvervsretlige og erhvervspraktiske fag.

Sammensætning:

Handelsfaglærer Marie Louise Heine (formand), handelsfaglærer Kate Jensen, handelsfaglærer Mona Schjødt-Hansen, professor Fleming Agersnap, stud. Sabrina Deveril (næstformand), stud. Mette Winther, stud. Liselotte Brandstrup, stud. Helle Elisabeth Nielsen.

Studienavn for Fransk

Sammensætning:

Lektor Lilian Stage (formand), lektor Lena Munck, lektor Mirella Cristofoli, lektor Anne Dueholm, studerende Helle Pedersen (næstformand), studerende Annett Kjær Andersen, studerende Lene Aulkjær, studerende Anne Emborg.

Studienavn for Spansk**Sammensætning:**

Lektor Erna Sølling (formand), lektor Agnete Berg Nielsen, lektor Heribert Picht, lektor Søren Kaas Andersen, studerende Nana Lund Jensen, (næstformand), studerende Heidi Olsen, studerende Irene Weye Madsen, studerende Kirsten Møller Hansen (til 1/5 1989), Anette Jørgensen (fra 1/5 1989).

Studienavn for Tysk**Sammensætning:**

Lektor Peter Colliander (formand), lektor Doris Hansen (næstformand), lektor Flemming Koue, undervisningsassistent Ursula Schmalbruch (til 1/9 1989), lektor Hans Peter Jørgensen (fra 1/9 1989), studerende Karin Westrup, studerende Anette Pedersen, studerende Helle Hoffmann Larsen, studerende Mette Hjortskov.

Studienavn for Datalingvistik**Sammensætning:**

Lektor Per Anker Jensen (formand), professor Carl Vikner, studerende Kirsten Devantier (næstformand), studerende Ann June Sielemann

III. Institutter og Centre ved Det Erhvervsproglige Fakultet

1. INSTITUT FOR ENGELSK

1.1 Oprettelse og formål

Instituttet blev oprettet i 1970 og er i dag landets største engelsk-afdeling med ca. 2500 studerende og 42 faste lærere.

Det har til formål at undervise og forske inden for moderne engelsk erhvervsprog (dvs. alle former for professionel sprog anvendelse, mundtlig såvel som skriftlig). Som baggrund herfor indgår også arbejde med kulturmønstre og samfundsforhold i den engelsktalende verden. Nogle centrale emner for det videnskabelige arbejde er leksikografi, grammatik og tekstlingvistik, tolkning og andre former for kommunikative færdigheder, samt samfundsstrukturer med særligt henblik på politiske, økonomiske og juridiske forhold.

1.2 Medarbejdere

Professor: Dr. phil. Niels Davidsen-Nielsen

Lektorer med forskningspligt: cand.mag. Malene Djursaa, BA, Ph.D.; cand.ling.merc. Dorrit Faber; cand.ling.merc., translatør Lena Fluger; lic.pæd. Kirsten Haastrup; cand.ling.merc, translatør Inge Gorm Hansen; cand.interpret Ole Helmersen; cand.phil. Lise-Lotte Hjulmand; cand.phil. Arnt Lykke Jakobsen; cand.mag. Clara Juncker (1.8.89); cand.ling.merc. Rita Lenstrup; dr.phil. Inger Mees; cand.interpret. Lise Mourier; dr. John Murphy; cand.mag. Anne Marie Bülow-Møller Ph.D.; translatør Christian Quist; cand.mag. Helge Schwarz; cand.mag. Karen Stetting; cand.ling.merc. Charlotte Werther; cand.ling.merc. Anne Zoëga.

Lektorer uden forskningspligt: translatør Jørgen Alsø; translatør Edna Seear Christensen; cand.interpret., translatør Helen Fogh, MA; cand.ling.merc., translatør Helle Pals Frandsen; cand.mag. Inge Livbjerg; cand.mag. Sven Sorgenfrey; cand.mag. Tyge Stavnstrup.

Adjunkter med forskningspligt: cand.mag. Niels Bjerre Poulsen; lic.-phil. Gerda Christensen; cand.interpret. Lisbeth Pals Svendsen; cand.-mag. Margrethe Mondahl; cand.interpret. Hans Henrik Sorgenfrey.

Adjunktvikarer uden forskningspligt: cand.interpret Kirsten Kirkegaard; cand.mag. Ole Strömngren; translatør Annette Clark-Christensen.

Kandidatstipendiater: cand.interpret. Bodil Kragh; cand.phil. Flemming W. Olesen, MA; cand.ling.merc. Dorte Salskov-Iversen; cand.-ling.merc. Alex Klinge; cand.ling.merc. Mette Hjort-Pedersen.

Eksterne lektorer: mag.art. Vera Böiken; cand.interpret. Anne Skou Gersel; cand.interpret. Karen Holst; cand.ling.merc. Karen Thrysøe; Linda Thøgersen BA: translatør Svend Vesterli.

Undervisningsassistenter: cand.ling.merc. Mette Aarslev-Jensen; mag.-art. Tove Grubb Basballe; cand.interpret. Bodil Benson; cand.mag. Jens Bechsgaard Christensen; cand.interpret. Torben Møller Christensen; cand.interpret Lise Damsgaard; cand.interpret Tove Dix; cand-

.mag. Vibeke Fengers; cand.interpret. Inger Gregersen; cand.interpret. Hanne Bitsch Hansen; cand.mag. Thora Runge Hansen; cand.phil Jan Heinemann; cand.mag. Ida Hjørland; cand.phil. Vibeke Hover; cand.interpret Ingrid McNair Hüffeldt; cand.mag. Karen Kolmos; cand.mag. Karen Røndal Lauritsen; cand.phil. Susanne Leleur; cand.mag. Tove Lonning; Kevin McGovern; Barry McKenna; cand.mag. Marianne Madelung; cand.phil. Anne Marie Madsen; Francine Mandel; cand.phil. Birgit Møller-Hansen; cand.phil. Lis Paaske; cand.phil, cand.interpret Bent Norup Pedersen; cand.interpret Søren Pejrup; cand.mag. Nina Benzon Petersen; cand.interpret Anita Pontoppidan; cand.interpret. Elisabeth Pratt; cand.mag. Lars Bo Rasmussen; cand.phil. Ingrid Stage; cand.-ling.merc. Annemette Lyng Svensson; cand.phil. Birgit Søndergaard; cand.phil. Lisbeth Thomsen; Steen Tofte, MA; cand,phil. Lise Trock-Jansen; cand.ling.merc. Pia Tønder; cand.ling.merc. Hanne von Wowern.

Sekretærer: assistent Vibeke Lykke Stenstrop (fra 1.3.89); assistent Anne Dorthe Staggemeier (indtil 1.3.89); assistent Lillian Vindelbo; fuldmægtig Helle Tindbæk.

Projektmedarbejder: Vibeke Rechnitzer

1.3 Instituttets ledelse

Institutbestyrer: Anne Marie Bülow-Møller (indtil 1.7.89); Ole Helmersen (fra 1.7.89)

Medlemmer af bestyrelsen: Jørgen Alsø, Ole Helmersen, Malene Djursaa, Gerda Christensen, Ingrid Stage; Helle Tindbæk, Vibeke Lykke Stenstrop, Marie Lenstrup (studerterrepræsentant).

Formand for Institutrådet: Ole Helmersen

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere blandt ovennævnte medarbejdere samt af:

Ekstern lektor: Vera Böiken

Undervisningsassistenter: Anne Marie Madsen; Ingrid Stage; Birgit Søndergaard; Nina Benzon Petersen.

TAP-repræsentanter: assistent Vibeke Lykke Stenstrop (fra 1.3.89); assistent Anne Dorthe Staggemeier (indtil 1.3.89); assistent Lillian Vindelbo; fuldmægtig Helle Tindbæk; assistent Anne Lunding.

Studerende: Thomas Nordli; Tenna Thorngreen, Dea Cordt.

1.4 Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed

Herunder opregnes kun egentlig forskningsrelateret virksomhed. Flere af instituttets medarbejdere har desuden beklædt administrative poster (fx prorektor, dekan/prodekan) og siddet som repræsentanter for fakultetet i kommissioner og udvalg.

Niels Bjerre-Poulsen:Afsluttet forskning

- Niels Bjerre-Poulsen og Carsten Pape: USA og Sovjetunionen efter 1945; Politik og Samfund. (København: Gyldendal, 1990)
- Anmeldelse af "American Studies in Scandinavia; Vol. 21, No.1, 1989: (Erling Bjøl, Politikens USA Historie, bd. 1-3.
- Foredrag om "The Heritage Foundation - A Second Generation Think Tank", Danish Association of American Studies, november 1989.

Igangværende forskning

- Forskning i forbindelse med afhandling om "Rise of the American Right, 1945-1964".

Anne Marie Bülow-Møller:Afsluttet forskning

Visiting fellow ved University of East Anglia, School of English and American studies (Centre for Linguistic Research), 1.9. til 31.-12.

"Parameters of persuasion in a court setting". Paper givet ved Fourth Nordic Conference for English Studies, Helsingør, maj 1989. Fremkommer i proceedings.

"The place of work and the place of learning: the importance of linguistic skills". Indlæg ved Dialogue Seminar om fremtidens universitetsuddannelser, Norwich, november 1989. Fremkommer i proceedings.

"A Framework for the linguistic study of negotiations". Seminar givet for kolleger ved Centre for Linguistic Research, UEA, Norwich.

Igangværende forskning:

Projekt Interaktion: det internationale forhandlingsprojekts engelske gren. I år er der indsamlet interviews og lydbåndsmateriale i marken og på virksomhedsbesøg i Danmark og England, samt videobånd fra professionelle forhandlingskurser på London Business School og hos BP.

Den første del af de teoretiske arbejder præsenteres ved the International Pragmatics Association Conference i Barcelona, juli 1990

Niels Davidsen-Nielsen:Afsluttet forskningPublikationer:

- English Intonation. Oslo: Universitetsforlaget. (sammen med Brit Ulseth)

- "Old English vowels before nasals". In: S. Ramsaran (ed.). Studies in the Pronunciation of English. London: Routledge.

Under udgivelse:

- "Auxiliaries in English and Danish", Papers and Studies in Contrastive Linguistics 25, p. 5-21.
- "On analytic mood in English and Danish", In: P. Kakietek (ed.). Modality. University of Opole.
- Tense and Mood in English: a Comparison with Danish. Berlin: Mouton de Gruyter.
- "Essentials of Jespersen's growth and stature", SPRINT 1990,1

Foredrag:

- To foredrag ved Lunds Universitet, 1-2 februar 1989.
- Ved "Fourth Nordic conference of English Linguistics", Helsingør, maj 1989. Leder af workshop sammesteds.
- To foredrag ved "Symposium i kontrastiv lingvistik", HHÅ, august 1989.
- Foredrag ved Forskningskollegiets novemberseminar om tempus, 1989.

Malene Djursaa:

Afsluttet forskning

Publikationer:

"Dragging Denmark out of Obscurity". Anglo Dania - Magazine for Anglo-Danish Relations. København, februar 1989.

"Denmark seen from Britain". Denmark Review - Business News from Denmark. Udenrigsministeriet, København, britisk særnummer, april 1989.

"Danmarks image - efter "Denmark in Britain"". Eksportkommentar i Eksport, 19/89 s. 5. Udenrigsministeriet, København.

Sevaldsen, Jørgen og MD, "How Danes and Brits see each other." Konferenceindlæg til NAES-konference maj 1989.

Igangværende forskning

Data-indsamling og bearbejdning til projekt om virksomhedernes brug af nationalt image som understøttende faktor i deres internationale markedsføring.

Foredragstur ved Skandinaviens-afdelinger, arrangeret af den danske ambassade i London (Presse- og Kulturafdelingen).

Dorrit Faber:

Afsluttet forskning

April - rapport til Forskningsrådet om etableringen af de tre fagsproglige takstkorpora inden for aftaleret (sammen med G. Dyrberg, Joan Tournay, Steffen Leo Hansen). Vil foreligge i løbet af 90 i ARK.

Deltagelse i ICAME-konference i Bergen 1-4 juni med indlæg om de aftaleretlige tekstkorpora. Indlægget vil blive publiceret i "Topics in English Linguistics" (ed. J. Svartvik og H. Wekker).

Færdiggørelse af tekstkorporaerne, herunder udarbejdelse af brugermanual med tilhørende fil-lister etc.

Igangværende forskning

Har sammen med Helle Pals Frandsen undersøgt og bestilt materiale til et kompendium i amerikansk ret. Store dele af det bestilte materiale er stadig ikke hjemkommet fra USA.

Lena Flugger:

Afsluttet forskning

- Artikel til SPRINT - 1989-2 om tolkning.
- Oplæg om fagsproglig oversættelse med Hans Henrik Sorgenfrey.

Igangværende forskning

- Forberedelse af ordbog til Munksgaards forlag i samarbejde med Lise Mourier og Hans Henrik Sorgenfrey.
- Forberedelse af tolkeprojekt med Cay Dollerup, KU, og Anne Zoëga.

Kirsten Haastrup:

Afsluttet forskning

Doktorafhandling:

Lexical Inferencing Procedures or Talking about Words. A book about receptive procedures in foreign language learning, with special reference to English. Afhandling. 415 sider + Supplementary Report 215 sider. 1988.

"Hvordan gætter eleverne ord på et fremmedsprog?". I Elisabeth Hansen (red.) Sproglig bevidsthed. Københavnerstudier i tosprogethed. Danmarks Lærerhøjskole. Institut for Dansk, Sprog og Litteratur. 1988. 20 sider.

"Fremmedsproglig reception: lytte- og læseforståelse". I Gabriele Kasper & Johannes Wagner (red) Grundbog i Fremmedsprogspædagogik. Gyldendal, 1989. 18 sider.

"Developing Learners' Procedural Knowledge in Comprehension". In Phillipson, R., Kellerman, E., Selinker, L., Sharwood Smith, M. & Swain, M. (eds.) Foreign language pedagogy research: a commemorative

volume for Claus Færch. Clevedon: Multilingual Matters. Forthcoming. 15 sider.

"The learner as word processor". I Paul Nation & Ron Carter (eds.) Vocabulary Acquisition. AILA REVIEW 1989, 13 sider.

Inge Gorm Hansen:

Igangværende forskning

Videre bearbejdning af juraprojekt, herunder udarbejdelse til forslag til koncept for da/eng juridisk ordbog til Gads Forlag. Projektet er en fortsættelse af juraprojektet finansieret af Egmontfonden 85-87.

Såfremt projektet accepteres af forlaget, vil det blive gennemført i samarbejde med bl.a. Bodil Nistrup (Datalingvistik).

Ole Helmersen:

Afsluttet forskning

Ark 49 (oktober 1989) i samarbejde med Charlotte Werther

Del I: Konflikt eller Konsensus. En undersøgelse af danske virksomheders indgåelse af agent- og eneforhandlerkontrakter med britiske principaler.

Del II: Konflikt eller Konsensus. Sproglige analyser af agent- og eneforhandlerkontrakter.

Mette Hjorth-Pedersen:

Igangværende forskning

- Søgning og læsning af litteratur med henblik på indsnævring af rammerne for og opstilling af problemformulering for mit projekt: Oversættelse af juridisk sprog inden for området arveret.

Lise-Lotte Hjulmand:

Prorektor (fuldtidsstilling)

Arnt Lykke Jakobsen:

Afsluttet forskning:

- Etablering af OVSDA tekstkorpus (se nedenfor) er afsluttet.

- Publikationer:

- OVSDA

Elektronisk foreliggende tekstkorpus bestående af 1000 tekstprøver (à ca. 250 ord) på fiktionsprosa oversat fra engelsk til dansk og udkommet 1970-1975. Parallelkorpus til romandelen

af DAN(w)ORD. Indekseret v.hj.a. WordCruncher med ordfrekvensliste, lister over ordkombinationer og fuld KWIC-konkordans.

- "Tilbage før Babel? - Oversætter vi os med tiden ud af sprogforbistringen?", Sprint (1989:1, 38-44).
- Anmeldelse af Translationstheorie -- Grundlagen und Standorte, ed. Justa Holz-Mänttari. studia translatologica, ser. A, vol. 1, Tampere 1988, i Unesco ALSED-LSP Newsletter Vol. 12, nr. 2, s. 24-26.

Igangværende forskning:

Grundforskningsprojekt i Ordforråd, orddannelse, kollokationsforhold og modalitetsrealisation i fagsproglige oversættelser inden for områderne informatik og offentlig (EF) administration. (Forventes afsluttet ultimo juni 1990)

Clara Juncker: (ansat fra 1.8.1989)

Afsluttet forskning

Publiceret: "Selected Bibliography of Southern Literature, History, and Culture." SELF 17 (december 1989): 99-102.

Accepteret til publikation: "Romancing the Revolution: Dos Passos' Radical Heroine." WORKS AND DAYS: ESSAYS IN THE SOCIO-HISTORICAL DIMENSIONS OF LITERATURE AND THE ARTS. (forthcoming)

Afsendt til publikation: "Beyond Mastery: Postmodern College Composition.

Alex Klinge:

Afsluttet forskning

Indlæg ved tempusseminar 29/11 1989 på HHK med titlen "Deiksis, tid og tempus."

Igangværende forskning

Påbegyndt artikel til Copenhagen Studies in Language med titlen: "Tense Disentangled: A Time-Hounded Category Reconsidered."

Bodil Kragh:

Afsluttet forskning

- Har færdiggjort undersøgelse, der tager sigte på at belyse sammenhængen mellem ekspertfaglighedsniveau og overordnede nominalfrase-

strukturer i engelsk medicinsk litteratur. Undersøgelsesmateriale udgøres af to korpora , et ekspertfagligt og et populærfagligt (om brystcancer).

Formålet har været at belyse fagsproglige teksters semantiske og pragmatiske kompleksitet ud fra informationstætheden i de i en tekst indeholdte NPer. Denne størrelse måles dels på antallet og dels på typen af NP-modifikationer.

Afhandlingen er i øjeblikket ved at blive færdigredigeret med henblik på indlevering til licentiatbedømmelse.

Igangværende forskning

- Arbejder på artikel om fagsprog (med særligt henblik på tekniske fagsprog) (til CEBAL 1991)
- Skriver på en artikel om korpora og videnskabelig metode (til HERMES 5, 1990).

Rita Lenstrup:

Afsluttet forskning

"Compilation of bilingual specialized LSP dictionaries" i Proceedings from the 7th European LSP SYMPOSIUM, Budapest, 21 - 26th August, 1989, (6 sider).

"Ordbøger" i SPRINT 1989, No.2. (8 sider).

JOINT VENTURE - engelske og danske termer (80 sider)
Ordbog udarbejdet i samarbejde med cand.ling-merc.-studerende.
Samfundslitteratur 1989.

Deltaget med indlæg i 7th European LSP SYMPOSIUM, Budapest, 21-26th August 1989.

Igangværende forskning

Udarbejdelse af ordbog om specifikke skattespørgsmål.

Inge Livbjerg:

Afsluttet forskning

ENGELSK GRAMMATIK MED ØVELSER
Under medvirken af Knud Gram-Andersen
2. udgave
Schønberg 1989.

Inger Mees:

Afsluttet forskning

- Anmeldelse af Davidsen_nielsen/Ulseth, English Intonation, Oslo: Universitetsforlaget, 1989. Udkommer i 1990. (I samarbejde med Beverly Collins)

Igangværende forskning

- arbejdet på en anden udgave af Working with the sounds of English and Dutch (Collins/Mees), som skal revideres og udvides. Afsluttes i 1990.
- påbegyndt arbejdet på en ny lærebog (Sound American).
- forberedt nyt sociofonetisk projekt: Længdestudium af Cardiff skolebørns sprog.

Margrethe Mondahl:

Afsluttet forskning

- forskningsprojekt: licentiatarbejde: On learners' use of linguistic knowledge in relation to a translation task - an empirical study of ten Danish learners' use of explicit and implicit linguistic knowledge in expressions of future meaning in English.

- artikler:

Information processing in translation and some pedagogic perspectives - i samarbejde med Knud Anker Jensen, KU. Udkommer i The Dolphin, Århus Universitet, 1990.

Information processing in a Translation Task - i samarbejde med Knud Anker Jensen, KU, MULTILINGUA, in press.

Regler og Regelmæssighed - i samarbejde med Knud Anker Jensen, KU, SAML 14, København 1989.

Lise Mourier:

Afsluttet forskning

Artikel i SPRINT 1982,2: "Vores nye marked".

Igangværende forskning

Indledt arbejde med fagsproglig ordbog da/eng, eng/da. regnskabsvæsen/skat. Ordbogen tænkes kommenterende og komparativ DK/GB/USA, således at den også vil indeholde realiaafsnit og kontrastiv lov-gennemgang. I samarbejde med Hans Henrik Sorgenfrey og Lena Flugler. I denne forbindelse leksikografisk studierejse til England, august 1989.

John Murphy:

Afsluttet forskning

- Workshop paper til "Fourth Nordic Conference for English Studies": "Censorship in Britain and some of its effects on the British image abroad". Forventes publiceret i 1990.

Igangværende forskning

- arbejder på et paper "The Survival of Dutch Influence in East Anglia in the Eighteenth Century", der skal præsenteres på North Sea Conference på Københavns Universitet i April 1990.
- endelig arbejdes der på "Working Hours in Britain".

Flemming Wegeberg Olesen:

Igangværende forskning

- Forskning i forbindelse med licentiatprojekt pågår inden for følgende områder: diskursanalyse, pragmatik, forhandlingsstrategi, virksomhedskultur/interkulturel kommunikation.

Christian Quist:

Afsluttet forskning

- har den 15/11-89 holdt foredrag på Københavns Teknikum, Herlev, om afgrænsning/definition af de tekniske fagsprog, eksempler på polyseme/homonyme forhold i tekniske tekster samt syntaktiske karakteristika.
- har fungeret som koordinator for de nordiske lande i SC2 under TC37.

Igangværende forskning

- har indledt undersøgelser af mulighederne for at skrive mindre specialprogrammer i Basic, f. eks. programmer til hjælp ved opstilling af begrebssystemer, når et fagområde bearbejdes.

Det er hensigten senere at inddrage programmeringssproget Prolog.

Vibeke Rechner:

VR har siden september 1988 været ansat på Projekt Interaktiv Video. (tiltrådte barselsorlov den 20.9.1989.)

Afsluttet forskning

- Udarbejdelse af oplæg til det Erhvervsproglige Fakultet om muligheder for anvendelse af Interaktiv Video til sprogundervisning under efteruddannelsesloven.
- Udarbejdelse af projektskitse om et interaktivt introduktionsmateriale og sprogkursus for udenlandske studerende (under ERASMUS

og LINGUA).

Igangværende forskning

- Forberedelse af projektansøgning om udvikling af interaktiv video engelskkurser for Fredericia Bryggeri (i samarbejde med Fredericia Uddannelsescenter og Dansk Interaktiv Medie Center).
- Har desuden arbejdet med udarbejdelse af interaktiv video prototyper til Macintosh og IBM.

Dorte Salskov-Iversen:

Igangværende forskning

Projekt, påbegyndt 01.12.1987, om det kollektive overenskomstsystems rolle i forbindelse med fastsættelse af løn- og arbejdsvilkår - et kontrastivt studie af britiske og danske forhold.

Som udgangspunkt redegøres der for strukturerne i det britiske overenskomtsystem og de faktorer, som har indvirket herpå. Dernæst fokuseres på de seneste ændringer og tendenser på det britiske arbejdsmarked med konsekvenser for det kollektive overenskomtsystem. Der vil blive lagt særligt vægt på at identificere statens ændrede rolle, initiativer fra arbejdsgiver- og ledelsesside samt reaktioner hos arbejdstagerne og deres organisationer. Til støtte herfor og som yderligere perspektivering af analysen vil der blive trukket tråde til det danske arbejdsmarked - uden at der altså i fuldt omfang vil blive tale om et komparativt studium - samt til de rammer, der foreligger for og visioner om det europæiske arbejdsmarked fra 1992 og fremover.

Helge Schwarz:

Igangværende forskning

- Forskning inden for områder, der volder særlige vanskeligheder ved oversættelse mellem dansk og engelsk, dvs stort set et interface mellem oversættelse, grammatik og semantik, med særligt henblik på de udtryksformer og konstruktioner, der er specifikke for det ene af de to sprog. Som eksempler kan nævnes FOR...TO-konstruktioner, WITH-konstruktioner samt det større område, der udgøres af reducerede konstruktioner af alle typer.

Hans Henrik Sorgenfrey:

Afsluttet forskning

- Udg. sammen med Simon U. Kragh "Nytænkning i erhvervsproglig forskning" (Hermes)

Igangværende forskning

- Arbejder på afhandling om fagsprog og oversættelse (oversættelses teori + strategier)

Karen Stetting:Afsluttet forskning

I forbindelse med den 4. "Nordic Conference for English Studies" i Helsingør 11.-13. maj afleveredes følgende paper: **Transediting - A new term for coping with the greyarea between editing and translating.** (12 A4) der vil blive publiceret i konferencens Proceedings, 1990.

Desuden fremlagdes et paper om samme emne (men med en orientering imod de pædagogiske konsekvenser) på fakultetets forskningsdag. Foreligger i MS 5 sider.

Igangværende forskning

Igangværende forskningsarbejde drejer sig om en kortlægning af transediteringsproblemer, -områder og praksis. Jeg har fået antaget et abstract for et paper til fremlæggelse ved AILA 1990 i april i Grækenland.

Ole Strömgren:Igangværende forskning

- deltager i forskningsgruppe på SPRØK, (med Hans Elbeshausen, Carsten Kyhn og Jens Tofteskov). Pilotprojekt om "ændringer i mønstret for aftaleindgåelse på det vesttyske arbejdsmarked som følge af den amerikanske besættelse, 1945-49.
- fortsætter forskning inden for det amerikanske arbejdsmarked som råde: Forholdet mellem forandringer i det amerikanske politiske klima og fagbevægelsens styrke og indflydelse.

Lisbeth Pals Svendsen:Afsluttet forskning

- SPRINT 89/2: "Internationale obligationer".
- LSP Newsletter Vol. 12 No. 1, juli 1989: "Concept Systems: An Empirical Model for Presentation, Limitation, and Coordination"
- Ibid. Anmeldelse af "Electrical Power Engineering, A Discourse Approach to an Information in Technical Texts and Abstracts".

Igangværende forskning

- Videre bearbejdning af projekt vedr. boligfinansiering.

Charlotte Werther:Afsluttet forskning

- ARK nr. 49, oktober 1989, (i samarbejde med Ole Helmersen):
"Konflikt eller konsensus".

Del I: En undersøgelse af danske virksomheders indgåelse af agent- og eneforhandlerkontrakter med britiske principaler.

Del II: Sproglige analyser af agent- og eneforhandlerkontrakter.

Anne Zoëga:

Afsluttet forskning

'Oversættelse og tolkning - 2 sider af samme sag?' - Foreløbig titel på en artikel der går ind på en nærmere analyse af de pragmatiske faktoreres indflydelse på de to processer, der rent mentalt-/formidlingsteknisk indeholder de samme grundelementer. Artiklen forventes færdiggjort i foråret 1990.

Igangværende forskning

'Konferencetolkeuddannelsen på Handelshøjskolen i København' - artikel udarbejdet i samarbejde med Lena Flugger og Hanne Aarup. Artiklen forventes færdigbearbejdet og oversat i forårssemesteret 1990 med henblik på offentliggørelse i et udenlandsk videnskabeligt tidsskrift.

Påbegyndelse af et projekt til undersøgelse af et oversættelsesforløb. Materialet der gøres til genstand for dette case-study er en oversættelse foretaget af AZ i samarbejde med professor Børge Dahl fra det Økonomiske Fakultet. Formålet med projektet er at undersøge, hvor langt oversætteren kan komme på egen hånd med fagsproglig oversættelse førend ekspertviden inddrages. Artiklens hovedformål er at tilvejebringe pædagogisk/didaktisk materiale. Projektet er endnu på et tidligt stadium; foreløbig er den mål sproglige tekst indtastet på EDB.

1.5. Anden forskningsaktivitet

Anne Marie Bülow-Møller:

Studierejse til Tema Kommunikation, Universitetet i Linköping, under projekt Interaktion (grundforskningsprojekt med Anette Villemoes og Flemming W. Olesen).

Workshopleder for NAES-konference, Helsingør.

Malene Djursaa:

- Workshopleder for NAES-konference, Helsingør
- Årsmødetaler for Handelshøjskolernes engelsklærerforening.

Lena Flugger:

Redaktør af SPRINT.

Inge Gorm Hansen

I bestyrelsen for Terminologiaafdelingen, Næstformand i Planlægningsrådet for forskningen, senere omdannet til Forskningspolitisk Råd. Forår 1989 medlem af styringsgruppen for Kvindeforskning (Forskningsråd, som forvalter Folketingets kvindeforskningsbevilling).

Fra efteråret 1989 medlem af Nordisk Forskningspolitisk Råd

Medlem af interimbestyrelsen for Dansk Leksikografisk Forening (LEDA).

Arnt Lykke Jakobsen:

- Medarrangør af Fourth Nordic Conference for English Studies, LO-skolen, Helsingør, 11.-13. maj.
- Forskningsrejse til EF Ministerrådets- og Kommissionens oversættelsesgrupper i Bruxelles, 14.-17. december
- Har holdt foredrag om "Nogle foreløbige overvejelser om kollokationer i oversættelse fra engelsk til dansk", forelæsning i Oversættelseskredsen 2.5.1989 på KUA.
- Har endvidere holdt foredrag "Tendenser i den nyeste britiske fiktionslitteratur" på kursus for engelsklærere ved gymnasier m.v., Amtscentralen i Kbh. (27.10.89) og Ålborg Studenterkursus (17.11.89).

2. INSTITUT FOR DATALINGVISTIK

2.1 Oprettelse og formål

Institut for Datalingvistik blev oprettet i juni 1985. Institutet har til opgave at udvikle det faglige grundlag for undervisningen i datalingvistik, at planlægge og gennemføre denne undervisning, samt at udføre datalingvistisk forskning, specielt inden for følgende områder: databaseteori, datamatisk leksikografi, datamatisk korpusanalyse, maskinoversættelse samt natursprogssystemer. Den 1. september 1989 påbegyndtes en ny overbygningsuddannelse i datalingvistik.

2.2 Medarbejdere

Professor: Cand.mag. Carl Vikner.

Lektorer med forskningspligt: Cand.mag. Steffen Leo Hansen, cand.ling.merc. Bodil Nistrup Madsen, cand.mag. Finn Sørensen, cand.phil. Per Anker Jensen (fra 1.7.89 udlånt fra Institut for Engelsk).

Kandidatstipendiater: Cand.mag. Søren Juul Nielsen, cand.mag. Helle Wegener.

Undervisningsassistenter: Cand.phil. et interpret. Hanne Hinz, cand.interpret. Torben Schnoor Jensen, cand.interpret. Henrik Kersting.

Projektmedarbejdere: cand.phil. et interpret. Hanne Hinz og cand.interpret. Henrik Kersting.

Systemmedarbejder: William Storm.

Tasteoperatør: Hanne Hinz.

Sekretærer: Overassistent Elna Oberleitner, assistent Marianne Jensen (begge er samtidig sekretærer for Terminologiaafdelingen).

2.3 Instituttets ledelse

Institutbestyrer og formand for institutrådet: Lektor, cand.ling.merc. Bodil Nistrup Madsen.

Institutrådet bestod af de fastansatte lærere, TAP-medarbejderne: Elna Oberleitner og Marianne Jensen, samt studenterrepræsentanterne: Lisbeth Larsen og Helena M. Christensen.

2.4 Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed

Instituttet udgiver løbende en publikationsserie med titlen LAMBDA.

Instituttets faste medarbejdere arbejder sammen om projektet FAGFLADE hvis formål er at udforske principper og metoder i forbindelse med udvikling af en fagsproglig tekstfortolker, dvs. et datamatisk system som overfører viden fra en fagsproglig tekst (Aktieselskabsloven) til en vidensrepræsentation i en vidensbase. Til projektet har i 1989 været tilknyttet Steffen Leo Hansen, Per Anker Jensen, Bodil Nistrup Madsen, Søren Juul Nielsen, Finn Sørensen, Carl Vikner og Helle Wegener.

Steffen Leo Hansen:

- "WordCruncher: Indexering" Institut for Datalingvistik, februar 1989, 8 sider.
- Rapport, oprettelse af fagsproglige tekstkorpora: engelsk, fransk, dansk juridisk sprog, aftaleret, Handelshøjskolerne i København og Århus, marts 1989 (sammen med Gunhild Dyrberg, Dorrit Faber og Joan Tournay).
- "WordPerfect til WordCruncher", Institut for Datalingvistik, forårssemestret 1989, 14 sider (sammen med Henrik Kersting).
- "Fagflade, the Initial Phase of a Project in Natural Language Interpretation", LAMBDA nr. 11, Institut for Datalingvistik, maj 1989, 86 sider (sammen med Carl Vikner).
- "VMS-vejledning", Institut for Datalingvistik, august 1989, 18 sider (sammen med Carl Vikner).
- arbejder endvidere med maskinlæsbare tekstkorpora samt implementering af programmel til automatisk korpusanalyse.
- har i den forløbne periode deltaget i projektet "Fagsproglige tekstkorpora" under Statens Humanistiske Forskningsråds initiativområde "Fagsproglig Kommunikation" (et samarbejdsprojekt mellem HHK og HHÅ).

Hanne Hinz:

- DANTERM-systemprojekt. Med støtte fra Statens Humanistiske Forskningsråd (initiativområde "Fagsproglig Kommunikation") er der udviklet en DANTERM-applikation af databasesystemet ORACLE, dvs. en "skal" som kan bruges til oprettelse af og arbejde med virksomhedsinterne terminologibaser. Rapport til SHF.

Bodil Nistrup Madsen:

- "Behov og Brugerprofiler for dansk Ordbank". Rapport til Statens Humanistiske Forskningsråd. DANLEX-gruppen: Ebba Hjorth, Bodil Nistrup Madsen, Ole Norling-Christensen, Hanne Ruus, Jørgen Schack, Peter Widell, København april 1989, 39 sider.
- "Udvikling af terminologibaser efter DANTERM-modellen". Bodil Nistrup Madsen i: Rapport om "Møde om leksikografisk forskning og ordbogsarbejde i Danmark". Fuglsøcentret 8.-10. juni 1988. Skriften på skærmen, Nr. 3, Afdeling for Datalingvistik, Handelshøjskolen i Århus, 1989, s. 123-140.

har i beretningsperioden deltaget i følgende projekter:

- Dansk-Fransk Ordbogsbase: Arbejdet med overførsel af data til databasen er afsluttet.
- DANTERM-systemprojekt. Med støtte fra Statens Humanistiske Forskningsråd (initiativområde "Fagsproglig Kommunikation") er der udviklet en DANTERM-applikation af databasesystemet ORACLE, dvs. en "skal" som kan bruges til oprettelse af og arbejde med virksomhedsinterne terminologibaser. Rapport til SHF.
- internationalt standardiseringssamarbejde: er formand for en ISO Sub Committee "Computer aided Terminology". Technical Report under udarbejdelse.

Per Anker Jensen:

- "Data, Corpora and Linguistic Research". I HERMES 2-1989, s. 179-86. (Sammen med F. Sørensen og Carl Vikner).
- "Syntaks og kohærens - eller Syntaks er noget klæbrigt stads". I ARK 50: Tekstlingvistiske perspektiver i erhvervssproglig forskning, s. 11-25.
- Igangværende forskning omfatter som det centrale emne: Syntaksen i Amerikansk talesprog under inddragelse af empirisk materiale indsamlet i Texas, USA i perioden 1985-89. Særligt studeres Relativkonstruktionernes opbygning hos de enkelte informanter, mhp. en beskrivelse af variabiliteten i dette sproglige delsystem.

Søren Juul Nielsen:

- Arbejder med flertydighedsproblemer i forbindelse med automatisk oversættelse, især fra engelsk til dansk.

Henrik Kersting:

- DICTED - An Editor for Dictionaries stored as Prolog Databases. LAMBDA Nr. 12, 1989, Institut for Datalingvistik, 133 sider.
- DICTED.II (supplement). LAMBDA nr. 14, 1989, Institut for Datalingvistik, 22 sider.

Finn Sørensen:

- "Data, Corpora, and Linguistic Research", HERMES 2, s. 179-86 (sammen med Per Anker Jensen og Carl Vikner).
- "Modallogik og semantik", LAMBDA 13, 101 sider (sammen med Carl Vikner).
- "Worlds or Situations? A Case Based on Modal Operators as Shifters" in: On Modality, TCLC XXIII, s. 39-44.

Carl Vikner:

- "Data, Corpora, and Linguistic Research", HERMES 2, s. 179-86 (sammen med Per Anker Jensen og Finn Sørensen).
- "FAGFLADE: The Initial Phase of a Project in Natural Language Interpretation", LAMBDA 11, 86 sider (sammen med Steffen Leo Hansen).
- "VMS-vejledning", Institut for Datalingvistik, 18 sider (sammen med Steffen Leo Hansen).
- "Modallogik og semantik", Lambda 13, 101 sider (sammen med Finn Sørensen).

Helle Wegener:

- Arbejder med principper for etablering af ordbogskomponenten i elektronisk behandling af naturligt sprog, med særligt henblik på nominaliseringer, herunder verbal-substantivers valenser og præpositionsselektion.

2.5 Anden forskningsaktivitetSteffen Leo Hansen har holdt følgende indlæg:

- "Repræsentation af verbernes semantik i en automatisk tekstfortolker", Grammatik i focus, Symposium i Lund, 9.-10.2.89.
- "På vej mod en fagsproglig tekstfortolker", Nordiske Datalingvistdage 1989, Universitetet i Reykjavik, 26.-28.6.89.

Hanne Hinz har holdt følgende indlæg:

- "Databasestruktur og brugerinterface til terminologidatabaser". Hanne Hinz og Bodil Nistrup Madsen. Udkommer i Proceedings fra NORDTERM-symposium, juni 1989, Varde.
- "DANTERM/ORACLE application". Hanne Hinz, Bodil Nistrup Madsen and Gert Engel. Udkommer i Proceedings fra International Symposium "Terminology in Advanced Microcomputer Applications", November 1989, Wien.

Per Anker Jensen har holdt følgende indlæg:

- Ved seminaret om Tekstlingvistiske perspektiver i erhvervs-sproglig forskning ved HHK i maj 1989 fremlagdes de grundlæggende ideer til den nævnte artikel i ARK 50.

Bodil Nistrup Madsen har holdt følgende indlæg:

- "Genbrug af eksisterende ordbogsmateriale, Dansk-Fransk ordbogsbase", Eurotraseminar om maskinoversættelse, KU 30.3.89: Ordbøger og terminologi.
- "Databasestruktur og brugerinterface til terminologidatabaser", Hanne Hinz og Bodil Nistrup Madsen. Udkommer i Proceedings fra NORDTERM-symposium, juni 1989, Varde.
- "DANTERM/ORACLE application", Hanne Hinz, Bodil Nistrup Madsen and Gert Engel. Udkommer i proceedings fra International Symposium "Terminology in Advanced Microcomputer Applications", November 1989, Wien.

Finn Sørensen har holdt følgende indlæg:

- "Grammatical Functions and Semantic Parsing", The Centre for Cognitive Science, University of Edinburgh, May 1989.
- "Passiv i dansk, spansk og italiensk", Symposium om konstrativ lingvistik, HHÅ august 1989 (sammen med Louise Denver og Bente L. Jensen).
- "Prolog et l'analyse du francais", seminar om natursprogsgrænseflader, Université de Paris VII, nov. 1989.
- "Locational Informations and Semantic Parsing", University of Amsterdam, Dec. 1989.

Carl Vikner har holdt følgende indlæg:

- "En valensgrammatisk venstrehjørneparser i Prolog", symposiet "Grammatik i fokus", Lunds Universitet, 9.2.89.

3. INSTITUT FOR ERHVERVSPRAKSIS

3.1 Oprettelse og formål

Institut for Erhvervspraksis blev oprettet i februar 1970. Instituttet dækker fagområderne Erhvervsøkonomi, Samfundsøkonomi, Erhvervsret, Elektronisk Tekstbehandling og Tastaturbetjening.

3.2 Medarbejdere

Handelsfaglærere: Anne Harries, EA; Marie-Louise Heine; Kate Jensen, ED (vikar); Erna Larsen; Hanne Nielsen, ED; Mona Schjødt-Hansen, ED (vikar).

Fagledere: Erhvervs- og Samfundsøkonomi: Professor Flemming Agersnap. Erhvervsret: Cand.jur. Jesper Møller-Andersen

Ekstern lektor: Adjunkt, cand.polit. Jørgen Dalhoff, HD, samfundsøkonomi.

Undervisningsassistenter, erhvervsøkonomi: konsulent, cand.merc. Christian Christiani; fuldmægtig, cand.merc. Jens Otto Hansen; konsulent, cand.merc. Torben Sværke Hansen; Bent Kjærdsdam, HD; adjunkt, cand.merc. Torben Leinsdorff; konsulent, cand.merc. Preben Krogh-Nielsen (også samfundsøkonomi); fuldmægtig, cand.merc. Steen Otto; adjunkt, cand.merc. Anders Pedersen; revisor, cand.merc. Per O. Premer; adjunkt, cand.merc. Niels Tranum;

Undervisningsassistenter, samfundsøkonomi: fuldmægtig, cand.polit. Ebbe Trærup Andersen; fuldmægtig, cand.scient.adm. Claus Borly; adjunkt, cand.mag. Erik Lonning; konsulent, cand.merc. Preben Krogh Nielsen (også erhvervsøkonomi); adjunkt, cand.mag. Carl Peter Poulsen; cand.polit. Helle Thiele;

Undervisningsassistenter, erhvervsret: cand.jur. Jette Andersen; advokat, cand.jur. Bjørn M. Caning; cand.jur. Ole Eriksen, HD; cand.jur. Carsten Halle; cand.jur. Lars Binau Hansen; cand.jur. Ole Bjørn Johansen; cand.jur. Hanne Blokdal Pedersen; cand.jur. Stig Ryholm; cand.jur. Annie Rasmussen; cand.jur. Flemming Steen; cand.jur. Lars Søborg; cand.jur. Olav Willadsen;

Timelærere, ETB og Tastaturbetjening: handelsfaglærer Inge Lise Plejl; korrespondent Jane Storm;

3.3 Instituttets ledelse:

Institutbestyrer: Hanne Nielsen

Instituttet bestod i beretningsperioden af de faste lærere blandt ovennævnte medarbejdere samt af

TAP-medarbejder: Marie Lenstrup efterfulgt af Bine Winther

3.4 Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed:

Instituttet har ingen medarbejdere med forskningspligt.

4. INSTITUT FOR FRANSK

4.1 Oprettelse og formål

Instituttet blev oprettet i februar 1970. Instituttet dækker alle fagområderne inden for fransk, italiensk og russisk.

4.2 Medarbejdere

Professor: Dr.phil. Michael Herslund

Lektorer med forskningspligt: Cand.phil. Mirella Cristofoli (italiensk); cand.mag. Per Durst-Andersen (russisk); cand.ling.merc. Gunhild Dyrberg; cand.mag. Bente Lihn Jensen (fra 1.9.89, italiensk); docteur Kathrine Sørensen Ravn Jørgensen (orlov); dr.phil. Hanne Korzen; lic.phil Steffen Nordahl Lund (vikar); cand.phil. Lita Lundquist; cand.phil. Hanne Martinet; cand.ling.merc. Lena Munck; lic.phil. Henning Nølke (til 31.5.89); cand.mag. Jacques Qvistgaard; cand.mag. Lilian Stage; cand.mag. Henrik Selsøe Sørensen; cand.ling.merc. Joan Haff Tournay (fra 15.5.89); cand.mag. Hanne Aarup.

Lektorer uden forskningspligt: Cand.mag. Aase Baillais; cand.ling.merc. Benedikte Dilling-Hansen (vikar); cand.mag. Anne Dueholm; cand.interpret. Marianne Eide (vikar); cand.ling.merc. Ellen Fehrn-Christensen; cand.art. Birgitte Friis; translator Hélène Holm; cand.jur. Niels Krogh-Hansen; cand.phil. Birte Pass (vikar, russisk); cand.art. Dorte Westrup.

Adjunkter med forskningspligt: Cand.interpret. Helle Hermann; cand.phil. Iørn Korzen (fra 1.2.89, italiensk) cand.interpret. Jette Lund Pedersen (fra 1.9.89); cand.ling.merc. Hanne Prætorius (fra 1.9.89, orlov); cand.interpret. Jette Schramm-Nielsen; translator Viktor Smith (fra 1.9.89, russisk).

Kandidatstipendiater: Cand.interpret. Helle Grotenborg (italiensk); cand.interpret. Eugenia-Roxana Ibsen (fra 1.9.89); cand.ling.merc. Elsebeth Lange.

Eksterne lektorer: Translator Zita Andersen (fra 1.9.89, italiensk); civilingeniør Leonardo De Chiffre (til 1.6.89, italiensk); cand.ling.merc. Nina Hamerik; cand.ling.merc. Susanne Hertz; cand.phil. Else Koefoed; translator Merete Kock (italiensk); cand.mag. Ghani Merad-Boudia; maître en droit Maryse Pierrel Mikkelsen; advokat cand.mag. et cand.jur. Jette Hassing Ronøe.

Undervisningsassistenter (fransk): Cand.phil. Françoise Andersen; cand.mag. Inge Lise Andersen; cand.phil. Nicole Andersen; cand.interpret. Jette Drost; cand.mag. Charles Cespedes; cand.phil. Mireille Daugaard; maître ès lettres Jean-Jacques Etienne; maître ès lettres Martine Fenger; maître ès lettres Nicole Guillois; cand.mag. Eva Hammershaimb; cand.mag. Else Juul Hansen; cand.mag. Kirsten Kielland-Brandt; cand.mag. Birgitte Krag; cand.ling.merc. Hanne Maj Munksgaard; cand.mag. Norrédine Remaoun; cand.ling.merc. Marie-Claire Thorsen; cand.interpret. Eva Veedfald; cand.interpret. Karen Weinreich; cand.mag. Jørn Westengaard-Holm.

Undervisningsassistenter (italiensk): Cand.mag. Lise Møller Andersen; cand.phil. Susanne Gram Larsen; cand.mag. Karin Olesen; dott. Patrizia Paggio; cand.mag. Hanne Thygesen; cand.phil. Lise Velschow.

Undervisningsassistenter (russisk): Cand.dipl. Margarita Nærvig-Jensen.

Sekretærer: Anna Berg von Linde; Anne Cambon; Kirsten Elsborg; Lone Jepsen; Annie Nonfjall; Annie Stahél.

4.3 Instituttets ledelse

Institutbestyrer: Michael Herslund

Næstformand: Anna Berg von Linde

Institutbestyrelse: Michael Herslund, Lita Lundquist, Bente Lihn Jensen, Birte Pass, Nina Hamerik, Helle Janlow, Anna Berg von Linde.

Institutrådet bestod den 1.1.89 af de fastansatte lærere blandt ovennævnte medarbejdere samt af:

Undervisningsassistenter: Else Juul Hansen

Eksterne lektorer: Nina Hamerik

TAP-medarbejdere: Anna Berg von Linde, Kirsten Elsborg, Lone Jepsen, Annie Nonfjall.

Studerende: Helle Janlow, Helle Møller, Anne Dorte Staggemeier, Britta Sørensen.

4.4 Afsluttede og igangværende forskningsarbejder

Mirella Cristofoli:

har færdiggjort kapitel om Italiens industri til fællesnordisk lærebog i italienske samfundsforhold og kultur.

Per Durst-Andersen:

har arbejdet videre med tempussystemer og lingvistisk typologi. Han har skrevet artikler om russisk aspekt og aktionsart og om aktivsprog.

Gunhild Dyrberg:

arbejder (sammen med flere andre) på et projekt, som har til formål at tilvejebringe et empirisk arbejdsgrundlag for tekst-baserede forskningsprojekter. Projektet omfatter et engelsk-fransk-dansk juridisk korpus inden for emneområdet aftaleret, og hvert delkorpus vil omfatte 1 mio. løbende ord. Korpus sammen-sættes således, at det kan antages at være repræsentativt for det valgte emneområde, både hvad angår indhold, omfang og struktur.

Helle Grotenborg:

arbejder med kommunikationssituationens betydning for valg af oversættelsesækvivalenter i forbindelse med oversættelse til italiensk af danske juridiske termer inden for incassosager.

Helle Hermann:

har afsluttet en pragmatisk analyse af høflighedsbrugen i den skriftlige kommunikation mellem danske og franske virksomheder. Undersøgelsens formål er dels at påvise, om der findes specielle genreafhængige forventninger til høflig adfærd, dels at påvise ligheder og forskelle i de høflighedsstrategier, der anvendes i henholdsvis Danmark og Frankrig.

Michael Herslund:

- "Tekstlingvistiske perspektiver i erhvervsproglig forskning". ARK 50, s. 5-10.
- "Modality. A Presentation". In: On Modality. Travaux du Cercle Linguistique de Copenhague XXIII, p. 7-15.
- udgivelse af ovennævnte.
- udgivelse af: Linguistic Data and Linguistic Theory: Three Essays on Linguistic Methodology. Copenhagen Studies in Language 12.

Roxana Ibsen:

arbejder med en undersøgelse af modalitet i franske og danske juridiske tekster inden for aftaleret.

Bente Lihn Jensen:

har skrevet om den offentlige administration i Italien til fællesnordisk lærebog i italienske samfundsforhold. Hun har desuden fortsat sine studier af diatese på italiensk, koncentreret omkring passivkonstruktioner.

Hanne Korzen:

arbejder med ordstillingsproblemer, adverbialklassifikation og modal og temporal brug af futur og conditionnel på fransk.

Iørn Korzen:

- Gli italiani vivono (anche) così, 1-2. Samfundslitteratur, København.

IK arbejder på en større undersøgelse af artikelsyntaksen på italiensk med særligt henblik på delingsartiklen.

Elsebeth Lange:

arbejder på en afhandling om teknologilegitimering i Danmark og Frankrig med specielt henblik på de socio-kulturelle faktorer.

Lita Lundquist:

- "Coherence in Scientific Texts". In: Heydrich et alii (eds.), Connexity and Coherence. Berlin, New York: de Gruyter.
- "Modality and Text Constitution". In: Conte et alii (eds.), Text and Discourse Connectedness. Amsterdam: Benjamins.
- "Fagsprog, Tekstlingvistik og "Realistisk Semantik"". AFinLA Yearbook, Vaasa.
- "Fra tekstkorpus - over tekstkodering - til tekstlingvistik?". ARK 50, s. 49-62.

LL arbejder desuden på projekt, der omfatter et lingvistisk-teoretisk niveau, hvor argumentation i sproget ses i relation til traditionelle semantiske og pragmatiske retninger. Dernæst sættes de argumentative fænomener i tekstperspektiv, og flg. spørgsmål søges belyst: Hvilken betydning har argumentative sproglige størrelser for en teksts sammenhæng?

Det opstillede tekstfortolkningsprincip - det "argumentative program" - afprøves herefter lingvistisk og psykolingvistisk, bl.a. ved to tekstfortolkningseksperimenter. I den afsluttende fase af projektet er planlagt en, eller flere, empiriske undersøgelser af argumentation i fagsprog. Her regnes med en analyse ud fra Handelshøjskolens fagsproglige tekstkorpus.

Hanne Martinet:

har arbejdet med revision af metaforiske udtryk i Blinkenberg og Høybye, Dansk-fransk ordbog.

Lena Munck:

- "Om kohærens i tekniske tekster". ARK 50, s. 27-46.

LM arbejder med projekt til kortlægning af sprogbrugen i danske tekniske tekster (sammen med K.T. Thomsen, Institut for Tysk).

Henning Nølke:

- Polyfoni. En sprogteoretisk indføring. ARK 48.
- (sammen med Hanne Prætorius) "Økonomisk sprog i stereo: Et studie i polyfoni og stil". ARK 50, s. 63-91.
- "Modality and Polyphony". In Herslund (ed.), On Modality, p. 45-63. Travaux du Cercle Linguistique de Copenhague XXIII.

HN arbejder med en analyse af de kontekstuelle adverbialer i moderne fransk; 1) af de regler, der styrer deres anvendelse; 2) af deres semantiske og pragmatiske funktioner. Tilgangen er strengt lingvistisk. Pragmatiske fænomener betragtes kun for så vidt de er sprogligt markeret. Teoretisk inspiration fra den franske forsker Ducrots polyfoniteori.

I første del ("Théorie") udvikles - efter en diskussion af forskellige teorier - et modulært analysesystem. I anden del foreslås en tilbundsgående analyse af de tre hovedklasser: ytrings-handlingsadverbialerne, de egentlige ytringsadverbialer, fulgt af en diskussion af andre typer. Endelig vil det udviklede teoretiske og analytiske apparatur blive anvendt til studiet af en række autentiske tekster.

Gætte Lund Pedersen:

har afsluttet licentiatafhandling om fagsprogsdidaktik og kvalifikationskrav.

Jacques Qvistgaard:

- (sammen B. Nistrup Madsen, H. Selsø Sørensen et alii) Fransk-dansk teknisk ordbog. Aschehoug.

JQ arbejder med projekter om tekniske ordbøger og er medarbejder ved Blinkenberg og Høybye, Dansk-fransk ordbog.

Jette Schramm-Nielsen:

har afsluttet kontrastiv analyse af beslutningsprocesser i danske og franske virksomheder især koncentreret om de kommunikative faktorer, der - ud over den formelle beslutningskompetence - er bestemmende for forhandlingssituationers udfald og for andre samarbejdsrelationer mellem danskere og franskmænd. Undersøgelsen omfatter sammenhængen mellem normer/holdninger og samfundets socialiserende institutioner såsom de politisk-administrative systemer og uddannelsessystemet samt historiske dybdestrukturer, hvorved fremdrages kulturspecifikke træk. Projektet omfatter dels en litteraturundersøgelse og dels en interviewundersøgelse, der behandler temaerne: ledelsesstil, regelorientering, tid og effektivitet, omgangsformer, kommunikativ stil, gensidig karakteristik/stereotyper, dansk kultur - dansk ledelseskultur.

Viktor Smith:

arbejder på afhandling om russisk og dansk teknisk terminologi.

Lilian Stage:

har afsluttet artikel om den faktuelle brug af den franske konjunktion si og arbejder fortsat på projekt om franske substantivsyntagmers valens. Medarbejder ved Blinkenberg og Høybye, Dansk-fransk ordbog.

Henrik Selsø Sørensen:

arbejder på EF's maskinoversættelsesprojekt dækkende sprogene dansk, engelsk, tysk, fransk, hollandsk, italiensk, spansk, portugisisk og græsk. Projektet udføres af forskningsgrupper i alle 12 medlemslande og har til formål at tilvejebringe en prototype, der kan lave oversættelser af visse typer fagsproglige tekster mellem de involverede sprog. HSS varetager inden for projektet forskning vedrørende a) modalitet b) terminologi og c) emneklassifikation, idet b) og c) er "fællesprojekter" udført af HSS som EUROTRA-ansat og som forskningsmedarbejder ved HHK.

Joan Tournay:

arbejder (sammen med flere andre) på et projekt, som har til formål at tilvejebringe et empirisk arbejdsgrundlag for tekstbaserede forskningsprojekter. Projektet omfatter et engelsk-fransk-dansk juridisk korpus inden for emneområdet aftaleret, og hvert delkorpus vil omfatte 1 mio. løbende ord. Korpus sammenfattes således, at det kan antages at være repræsentativt for det valgte emneområde, både hvad angår indhold, omfang og struktur. JT fortsætter desuden arbejdet med fransk-dansk samfundsfaglig ordbog (sammen med Gunhild Dyrberg og Anne Plaschke) og med projekt om betingelseskonstruktioner i juridisk sprog.

Hanne Aarup:

- "Om simultantolkning". Hermes 3, s. 179-193.

HAA arbejder på artikel om simultantolkeuddannelse og en større undersøgelse af konsekutiv og simultan tolkning.

4.5 Anden forskningsaktivitet

Mirella Cristofoli:

er medlem af redaktionskomitéen vedr. nordisk lærebog i Italiens kultur og samfund.

Michael Herzlund:

er medredaktør af Revue Romane, Copenhagen Studies in Language og Erhvervsproglige Skrifter. Har deltaget i XIX Congreso Internacional de Lingüística e Filología Románicas, Santiago de Compostela, 4.-9.9.89 og Ve Colloque International de linguistique Slavo-Romane, Bad Homburg, 9.-11.10.89. Gæsteforelæsning på Ecole Normale Supérieure de Fontenay/St Cloud, 11.12.89.

Bente Lihn Jensen:

har deltaget i kongres på Handelshøjskolen i Aarhus, august, hvor hun har holdt foredrag om passiv på dansk, italiensk og spansk (sammen med Louise Denver og Finn Sørensen).

Lita Lundquist:

har deltaget i XIX Congreso Internacional de Lingüística e Filología Románicas, Santiago de Compostela, 4.-9.9.89.

Hanne Martinet:

har deltaget i ADLA's årsmøde, København 10.-11.2.89, i 6e Assises de la Traduction Littéraire, Arles 10.-13.11.89 og i Conseil Européen des Traducteurs Littéraires, Arles 12.-13.11.89.

Jacques Qvistgaard:

har været medarrangør af AILA's europæiske symposium om fagsprog, Budapest. Er desuden hovedredaktør af UNESCO ALSED LSP Newsletter.

Jette Schramm-Nielsen:

har holdt gæsteforelæsning på Ecole Supérieure de Commerce, Lyon 20.11.89. Har været på studieophold i Frankrig, 20.9. - 20.12.89.

Henrik Selsø Sørensen:

har deltaget i Etats généraux des langues, Paris maj 89, i symposium om terminologi, EDB og vidensteknik, Varde, i IBM Summer School, Garmisch-Partenkirchen, og i MT Summit II, München.

5. INSTITUT FOR SPANSK

5.1 Oprettelse og formål

Institut for Spansk blev oprettet i 1970. Ved instituttet drives der i dag forskning inden for områderne fagsproglig leksikologi og terminologi, fagsproglig oversættelse, tekstlingvistik, grammatik, komparativ samfundslære og kommunikationsvidenskab. Som en fællesnævner for forskningen inden for disse områder bør fremhæves den klare orientering mod erhvervslivets sprogbrug og kommunikationsmønstre.

Dansk som selvstændigt fag blev først indført på HHK i 1984 i forbindelse med revision af de erhvervssproglige studier. Der er ansat to lektorer i dansk, der ligesom de øvrige danskundervisere af organisatoriske grunde er tilknyttet institut for spansk. Forskningen ligger inden for ovennævnte orientering mod sprogbrug og kommunikationsanalyse.

5.2 Medarbejdere

Professor: fil.dr. Lars Fant. (orlov til 31.8.1990).

Lektorer med forskningspligt: Cand.mag. Søren Kaas Andersen; cand.ling.merc., translator Louise Denver (fra 1.10.1989); afdelingsleder, translator Jørgen Jensen (udlånt til SPRØK); cand.phil. Peter Harms Larsen (dansk) (orlov fra 1.8.1989 - 31.7.1992); cand.ling.merc., translator Agnete Berg Nielsen; cand.ling.merc., fil.dr.h.c. Heribert Picht; cand.ling.merc., translator Hanne Puggaard; cand.mag. Anne Marie Søderberg (dansk) (fra 1.2.1989); cand.ling.merc., translator Anette Villemoes.

Lektorer uden forskningspligt: Translator Niels Henning Pedersen HD; translator Erna Sølling.

Lektorvikar: Lektor Harly Sonne (dansk) (fra 1.8.1989)

Adjunkter med forskningspligt: Cand.ling.merc., translator Louise Denver (til 30.9.1989); cand.mag. Simon Ulrik Kragh, Ph.D (udlånt til SPRØK); cand.mag. María Pilar Lorenzo.

Adjunktvikar: cand.interpret., translator Hans Peter Elmøe.

Kandidatstipendiater: cand.mag. Anne-Marie Ejdesgaard Jeppesen (udlånt til SPRØK); cand.interpret., translator Dorte Madsen (fra 1.2.1989); cand.ling.merc. Birthe Nielsen.

Eksterne lektorer: Cand.mag. Carol Henriksen (dansk); cand.-ling.merc., translatør Anders Hermansen; Dr. María Berta Pallares-Garçon; cand.ling.merc., translatør Ulla Winding.

Undervisningsassistenter (spansk): Cand.mag. Jens Borello; cand.interpret., translatør Boyja Dam; licenciada María Díaz-Varela; cand.interpret. Victorio Rodríguez Durán (fra. 1.9.1989), cand.interpret., translatør Ib Gustafsson; cand.-phil. Jan Gustafsson; cand.phil. Inge Hammerich; cand.ling.-merc., translatør Doris Hornemann; cand.interpret. Torben Schnoor Jensen; cand.mag. Vibeke Kamp Jørgensen; cand.interpret., translatør Kirsten Larnæs; cand.ling.merc., translatør Pelle Løvgren; cand.ling.merc. Elizabeth McFall; cand.ling.-merc., translatør Lise Saxov; cand.interpret. Charlotte Uldal; cand.ling.merc., translatør Jørgen Aabye.

Undervisningsassistenter (dansk): cand.phil. Jytte Houkjær, cand.mag. Bjarne Vagn Le Févre Jakobsen, cand.mag. Charlotte Jørgensen, cand.mag. Lilliane Højgaard Jørgensen (til 1.11.1989), cand.mag. Anne-Lise Ebbeskov Larsen, cand.mag. Vibeke Rehfeld, cand.mag. Marie Louise Sodemann (fra. 1.11.1989), cand.mag. Jan Sørensen,

Fuldmægtig: Kirsten Larnæs.

Assistenter: Ulla Kreutzfeldt; Vibeke Maaløe; Lis Olsen.

5.3 Instituttets ledelse

Institutbestyrer: Lektor, translatør Niels Henning Pedersen HD.

Formand for institutrådet: Lektor, cand.ling.merc., translatør Anette Villemoes.

Næstformand for institutrådet: Lektor, translatør Erna Sølling.

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere blandt ovennævnte medarbejdere samt af 1 fuldmægtig, 3 assistenter og 3 studerende.

5.4 Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed.

Søren Kaas Andersen

- Spansk tekstkorpus om genteknologi, sammen med L.D. Jørgensen (HHS) og H. Picht (HHS).
- Søren Kaas Andersen og Theis Riiber: "Body and Soul", artikel om bioteknisk korpus i SPRINT 2, 1989.

Louise Denver

- har skrevet en artikel om brugen af frie prædikater og absolute konstruktioner i juridisk sprog.
- har arbejdet med passiv.

Lars Fant

- har arbejdet med en kontrastiv analyse af danskeres og spanieres kommunikative adfærd i forhandlingssituationer.

Jørgen Jensen (Udlånt til SPRØK, se SPRØK).

Anne-Marie Ejdesgaard Jeppesen (Udlånt til SPRØK, se SPRØK).

Simon Ulrik Kragh (Udlånt til SPRØK, se SPRØK).

Peter Harms Larsen

- har arbejdet med: "Faktion som udtryksmiddel" (udkommer forår 1990).

María Pilar Lorenzo

- har arbejdet videre på sit projekt om "Solidaritetsøkonomi i Santiago de Chiles slumkvarterer". Projektet forventes afsluttet i efteråret 1990.
- har skrevet en artikel om "La poesía analfabeta de José Bergamín". Artiklen udkommer i Revue Romane 25.2.1990.

Dorte Madsen

- arbejder på sit forskningsprojekt med arbejdstitlen: Holdpunkter ved oversættelse af juridisk sprog, forankret i henholdsvis national, supranational og international retsorden, eksemplificeret på dansk/spansk juridisk sprog.

Agnete Berg Nielsen

- er med henblik på udgivelsen af sin undersøgelse vedr. "Neologismer i spansk økonomisk sprog" ved at afslutte indsamlingen af danske ækvivalenter.

Birthe Nielsen

- har arbejdet videre med sit projekt om køb og salg samt tinglysning af fast ejendom i Spanien. BN har især arbejdet med den fase af projektet, som skal dreje sig om kommunikation, hvor hun gennem interviews med forskellige parter (ejendomsmæglere, advokater og privatpersoner) vil forsøge at afdække forskellige former for kommunikationsproblemer for at finde ud af, hvor i sagsgangen de opstår, hvorfor de opstår, og i hvilket omfang de kan føres tilbage til sprog, til jura eller til kultur- eller mentalitetsforskelle.

H. Picht

- R. Arntz/H. Picht, "Einführung in die Terminologearbeit". Studien zu Sprache und Technik, Olms Verlag. 344 sider.
- K. Ahmad, H. Picht, M. Rogers, P. Thomas, "Terminology and Knowledge Engineering: A Review". Technical Report TWB CI-1, sept. 89, University of Surrey.
- Boganmeldelse "Felber, Budin: "Terminologie im Theorie und Praxis" in Unesco ALSSED-LSP-Newsletter, vol. 12, no. 1 (28) July 89, p. 32.
- "Standardisering og Terminologi i Danmark", 17 sider, manus, udkommer i "Terminologie et Traduction".
- "Die Fachwendung - ein Stiefkind der Fachübersetzung", 12 sider, manus, udkommer i "Festschrift für W. Wilss".
- 2 foredrag i forbindelse med IITF-workshop (23. + 24.11.89 i Wien).
- Spansk tekstkorpus om genteknologi, sammen med L.D. Jørgensen (HHS) og S. Kaas Andersen (HHK).
- Forberedelse af "Selected Readings in Terminology" bind 6, sammen med Chr. Laurén, Vasa, Finland.

Anne Marie Søderberg (dansk)

- "Reading Texts: Speech in an Echo Chamber. A Study of Text Analysis in the High School", p. 183-199 in Scandinavian Journal of Educational Research 32, London 1989.
- "Tekst - pædagogik - reception - socialisation", p. 49-59 in Tidskrift för Litteraturvetenskap 4, Umeå 1989.
- afsluttede i foråret 89 sammen med Estrid Anker Olsen, Danmarks Radio, en større kvantitativ evalueringsundersøgelse af det første, mediestøttede åbent universitetsforsøg i Danmark: "Alle tiders musik" - evaluering af et mediestøttet åbent universitetsforsøg. Forskningsrapport udgivet af Københavns Universitet og Danmarks Radio. 78 s. + 22 s. bilag.

- planlægger forskningsprojekt om forhandlinger i interkulturelt perspektiv. Har i den forbindelse deltaget som observatør på kurser i tysk forhandlingsteknik for danske eksportmedarbejdere.

Anette Villemoes

- har arbejdet med en kontrastiv analyse af danskeres og spanieres kommunikative adfærd i forhandlingssituationer.

5.5 Anden forskningsaktivitet

Søren Kaas Andersen

- Redaktør af SPRINT.
- Bogomtale: "Sproget her og nu", SPRINT 1, 1989.

Louise Denver

- har holdt gæsteforelæsning om passiv på Stockholms Universitet (marts 89).
- har sammen med Bente Lihn Jensen og Finn Sørensen holdt et indlæg om passiv set i et kontrastivt perspektiv på KL-symposiet i Århus (august 89).

Jørgen Jensen (se SPRØK).

Anne-Marie Ejdesgaard Jeppesen (se SPRØK)

Simon Ulrik Kragh (se SPRØK).

H. Picht

- Tilrettelæggelse og gennemførelse af NORDTERM-symposiet "Terminologi, edb og vidensteknik", Varde (2. + 3. juni 89).
- Tilrettelæggelse og gennemførelse af IITF-workshop "Fachsprachliche Phraseologie" (24. + 25. nov. 89), Wien.
- "Fagsprog og Terminologi" i Norsk faglitterær oversætterforening (Oslo 15.4.89).
- 4 forelæsninger i forbindelse med TermNet-summer school, Wien, aug. 89.

Anne-Marie Søderberg

- præsenterede evalueringsundersøgelsen "Alle Tiders Musik" på en konference om engelsk og dansk forskning i fjernundervisningspædagogik og -teknologi på Sandbjerg Slot, Sønderborg, 7. - 9.6.89.
- forelæste over emnet "kvindekultur og kvindepædagogik" på efteruddannelseskursus arrangeret af Dansk Sygeplejeråd, 15.2.89.
- arrangerede og gennemførte kursus om "Læreren i spændingsfeltet mellem terapi og pædagogik" for Folkeuniversitetets Ringstedafdeling maj-juni 89.

Anette Villemoes

- har holdt indlæg på Linköping Universitet, tema kommunikation om metodiske overvejelser i forbindelse med en kontrastiv analyse af spanieres og danskeres kommunikative adfærd i forhandlingssituationer.

6. INSTITUT FOR TYSK

6.1 Oprettelse og formål

Tysk Institut har siden oprettelsen i 1970 været rammen om forskning og undervisning i tysk på alle erhvervsproglige uddannelsesniveauer. Inden for forskningen har instituttet profileret sig på det internationale plan som et af de førende forskningsmiljøer inden for leksikografisk teori og metoddannelse med henblik på oversættelse og - i samarbejde med fakultetets øvrige institutter - inden for terminologilære. Der forskes desuden i (kontrastiv) grammatik og i tolkeprocesser og -strategier samt bedrives komparative studier inden for samfund og kultur.

6.2 Medarbejdere

Professor: Mag.art. Hans-Peder Kromann.

Lektorer med forskningspligt: Cand.ling.merc., translatør Inge Baaring (orlov); lic.ling.merc. Peter Colliander; cand.mag. Hans Elbeshausen; cand.mag. Gert Engel (orlov 1.7.87-30.6.91); cand.interpret. Doris Hansen; lic.ling.merc. Gyde Hansen; cand.jur, translatør Bente Kristensen; translatør Theis Riiber; cand.mag. Poul Rosbach (indtil 1.2.1989); cand.mag. et interpret. Monika Wesemann (orlov 1.10.86-31.8.89, forlod HHK 1.9.89); cand.mag. Mogens Wied.

Lektorer uden forskningspligt: Cand.mag. Frede Boje (tjenestefrihed 75% af sin stilling); cand.mag. Liselotte Brøndlund; cand.art. Hans Peter Jørgensen; translatør Flemming Koue; cand.ling.merc. Birthe Vesterli.

Lektorvikar med forskningspligt: Dr.phil. Ingeborg Zint.

Adjunkter med forskningspligt: Lic.ling.merc. Anne Lise Kjær (ansat 1.9.89); lic.ling.merc. Knud Troels Thomsen; cand.interpret. Annette Zimmermann (indtil 1.9.89);

Adjunktvikarer uden forskningspligt: Cand.mag. Lise Neersø Jaspersen; cand.ling.merc. Kristian Bruun Rasmussen.

Kandidatstipendiater: Cand.ling.merc. Anne Lise Kjær (indtil 1.3.89); cand.mag. Torsten Jøhncke (ansat 1.8.89).

Eksterne lektorer: Cand.mag. et. jur. Peter Henriksen; cand.mag. Flemming Roland Jensen; cand.mag. Henrik Rye Møller; cand.ling.merc. et jur. Astrid Rosell.

Undervisningsassistenter: Cand.interpret. Per Christiansen; cand.interpret. Benedikte Dalhoff; cand.ling.merc. Birgit Fuglsang; lic.ling.merc. Gitte Baunebjerg Hansen; cand.mag. Michael Nielsen; translatør Ulla I. Olsen; cand.ling.merc. Antje Rösch; cand.ling.merc. Denise Schöni; cand.mag. Ursula Schmalbruch; cand.phil. Hilde Svendsen; cand.mag. Wiebke Sørensen; cand.interpret. Annette Zimmermann (fra 1.9.89).

6.3 Instituttets ledelse

Institutbestyrer og formand for institutrådet: Lektor, cand.ling.merc. Birthe Vesterli.

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte medarbejdere blandt ovennævnte medarbejdere.

TAP-medarbejdere: Gitte Baunebjerg Hansen og Vivi Rønne.

Studerende: Kenneth Boe Larsen; Helle Hoffmann Larsen; Annette Petersen; Karin Westrup.

6.4 Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed

Inge Baaring

har haft orlov i 1989.

Peter Colliander

har arbejdet videre med en samlet fremstilling af det tyske sprogs opbygning.

Publikationer

- "Indføring i det tyske Sprogs Opbygning. En valensteoretisk fremstilling. Del I: Teoretisk baggrund." (ARK 46, 308 s.).
- "Grammatikundervisning i tysk". (SPRINT 89/1-2. 24 ns.).

Arbejder, der endnu ikke er publiceret

1. Korrelat og extraposition i tysk med særligt henblik på det sidste årtis forskningsudvikling. 25 s. Udkommer i CEBAL.
2. Projektbeskrivelse i.f.m. ansøgning om Humboldt-stipendium. 20 s.
3. Anmeldelse af 2.-udgaven af DUDEN Universalwörterbuch: Ich weiss, es wird niemals ein Wunder geschehn. 8 s. Udkommer i SPRINT 90/2.
4. Artikel med titlen Flexion, Perifrase, Selektion, Rektion und Kongruenz. 20 s. Udkommer i Deutsch als Fremdsprache.
5. Artikel med titlen Das Korrelat. Ein Beitrag zur Begriffserklärung, theoretischem Status und Forschungsstand. 45 s. Udkommer i Zeitschrift für Sprachwissenschaft.

Hans Elbeshausen

Se SPRØK.

Doris HansenPublikationer

- "Hvordan udtrykker jeg anmodninger i tyske forretningsbreve?" (ARK).
- "Tekstlingvistiske perspektiver i erhvervsproglig forskning" (ARK).

Arbejder, der endnu ikke er publiceret

1. DH har deltaget i symposiet "Lernziel Wirtschaftskommunikation im Ausland" i Bayreuth i juli 1989 og har i tilslutning hertil skrevet en artikel med titlen Situationsadäquate Aufforderungshandlungen in Geschäftsbriefen.
2. DH har deltaget i Germanistentreffen i Göteborg "Die Kommunikationssituation als Kriterium für die Klassifikation von Sprachhandlungen, insbes. Aufforderungshandlungen" i juni 1989. Offentliggøres i Kopenhagener Beiträge.

Gitte Baunebjerg Hansen

har i juni 1989 erhvervet den erhvervsproglige licentiatgrad ved forsvaret af en afhandling med titlen "Artikelstruktur im zweisprachigen Wörterbuch. Überlegungen zur Darbietung von Übersetzungsäquivalenten im Wörterbuchartikel". Afhandlingen udkommer i 1990 i redigeret form på Niemeyer Verlag, Tübingen, i serien Lexicographica, Series Maior.

Gyde Hansen

er i gang med forskning inden for oversættelse, oversættelseskritik og sprogrevision. Desuden arbejder hun med kontrastiv tekstlingvistik.

Publikationer

- "Textlinguistische Analyse von Gebrauchstexten". Nyt Nordisk Forlag, Arnold Busck.

Anne Lise Kjær

har forberedt licentiatforsvar og licentiatforelæsning: "Typologisering af idiomatiske ordforbindelser med særligt henblik på juridisk sprog: kriterier og problemer."

Publikationer

- "Normbetingede ordforbindelser i tysk juridisk sprog". Licentiatafhandling. København 1989.

Arbejder, der endnu ikke er publiceret

1. Konferencebidrag: Norm-Conditioned Word Combinations in German Legal Language. Publiceres i Proceedings til Workshop "Phraseology, LSP and Terminology".
2. Konferencebidrag: Phraseology Research - state-of-the-art. Methods of Describing Word Combinations in Language for Specific Purposes. Publiceres i Proceedings til workshop "Phraseology, LSP and Terminology".

Bente Kristensen

har i beretningsperioden været formand for Det faglige Landsudvalg for de Humanistiske Uddannelser (FLUHU).

Hans-Peder KromannPublikationer

- "Fagsprog og fagsproglig kommunikation. En selektiv systematisk bibliografi ca. 1980-88. ARK 45, Januar 1989. (Sammen med H.K. Mikkelsen).
- "Neue Orientierung der zweisprachigen Wörterbücher. Zur funktionalen zweisprachigen Lexikographie." In Snell-Hornby, Mary/Pöhl, Esther eds.): Translation and Lexicography. Papers from the EURALEX Colloquium, Innsbruck, 2.-5. July 1987. A Special Monograph. Paintbrush. A Journal of Poetry, Translation and Letters. (Ed. Ben Bennani, Northeast Missouri State University). Vol. XVI, August 1989, S. 55-65.
- "Zur funktionalen Beschreibung von Kollokationen und Phraselogismen in Übersetzungswörterbüchern." In: Greciano, Gertrud (ed.): EUROPHRAS 88. Phraséologie contrastive. Agnes du Colloque International. Klingenthal-Strasbourg 12.-16. Mai 1988. Strasbourg. Université des Sciences Humaines, Département e'Etudes allemandes. 1989. S. 265-271. = Collection Recherches Germaniques 2.
- "Akzente der Fachsprachenforschung von heute und morgen." Bericht vom Kopenhagener Werkstattgespräch 1.-2. Juni 1988. I: Terminologie et Traduction No I, 1989, 137-160. (Sammen med K.T. Thomsen).
- "Opgaver og problemstillinger for dansk fagsprogsforskning." Hermes 2, 1989, s. 127-132.
- "Vej- og vildledning: Erasmus Montanus på Det erhvervsproglige Fakultet." I: Håndbog for licentiatstuderende og kandidatstipendiater ved Det erhvervsproglige Fakultet på HHK. 1989, s. 33-35.

Pædagogisk udviklingsarbejde

- "Leksikologi og terminologi." Kompendium til tværsprogligt fællesfag. 1. udgave FS 1989, 115 s. 2. udgave ES 1989, 57 s. (Sammen med Christian Quist).
- "Introduktion til fagsprog for 2.-dels-studerende." Kompendium til tværsprogligt fællesfag. ES 1989 56 s. 2. reviderede udgave FS 1990. 62 s. (Sammen med Theis Riiber).

Arbejder under udgivelse og under udarbejdelse

- "Principles of Bilingual Lexicography". Artikel in: Wörterbücher, Dictionaries. Dictionnaires. Ein internationales Handbuch zur Lexikographie. Walter de Gruyter. Berlin. 74 s. (Sammen med Th. Riiber, P. Rosbach).
- "Grammatical Constructions in Bilingual Dictionaries". Artikel 287 (udgives i Wörterbücher. Dictionaries. Dictionnaires. Ein internationales Handbuch zur Lexikographie). 16 s. (Sammen med Th. Riiber, P. Rosbach).
- "Zur funktionalen Benutzerperspektivierung bei der Äquivalentdarbeitung in einem zweisprachigen Wörterbuch mit Deutsch und Portugiesisch". Figge, Udo (Hrsg.) Portugiesische und portugiesisch-deutsche Lexikographie. Grundlagen, Makro- und Mikrostruktur, Computerunterstützung. Anwendung (im Druck).
- "Selection and Presentation of Translational Equivalents in Monofunctional and Bifunctional Dictionaries". Foredrag ved Colloque de Lexicographie Franco-Danois, 19.-20. septembre 1988. Manuskript under udgivelse i: Cahiers de Lexicologie. Revue internationale de lexicologie et de lexicographie.
- "Fagsprog og fagsproglig kommunikation ca. 1970-1988. En udførlig systematisk bibliografi på database". Floppy Discs 3.1/2" harddisk MacIntosh-program: Reflex Plus. Handelshøjskolen i København 1988. Forestår ajourføring fra 1989). (Sammen med H.K. Mikkelsen).
- "Wörterbücher und ihre Benutzer", erscheint in: W. Agel/R. Hessky: Schwerpunkte der Diskussion in der Sprachgermanistik. (Under udarbejdelse i foråret 1990).
- "Wörterbuchtypen und -funktionen im Hinblick auf deutsch als Fremdsprache". Foredrag til EVG-kongres, august 1990. Under udarbejdelse.

Udgivervirksomhed

Lexicographica. Series Maior. Max Niemeyer Verlag, Tübingen. 1984, (1990: Bind 1-29).

Lexicographica. Series Maior.: "Gutachten" til bindene 16, 17, 20, 22.

Theis RiiberPublikationer

- Anmeldelse i UNESCO ALSED-LSP Newsletter nr. 2, vol. 12, november 1989 af "Taschenlexikon Sicherheit der Informati-onstechnik".
- "Body and Soul" (i samarbejde med Søren Kaas Andersen). Artikel i SPRINT 2/1989.
- "Introduktion til fagsprog for 2.-dels-studerende". Kompen-dium til tværsprogligt fællesfag. 64 s. (Sammen med Hans-Peder Kromann).

ThR har deltaget i et af SHF formuleret forskningsprojekt "Etablering af et dansk og et tysk tekstkorpus inden for gen-teknik". Ud over aktiv deltagelse i dette arbejde har han fungeret som koordinator for at sikre overensstemmelse mellem dette projekt og et simultant forløbende projekt "Etablering af et spansk tekstkorpus inden for genteknik". Det dansk-tyske projekt afsluttedes ultimo 1989.

Derudover har ThR indsamlet og bearbejdet tekstmateriale og stået for den pædagogiske tilrettelæggelse af tilvalgsfagene: Moderne kommunikationsteknik (ED og 2. del) sammen med Fl. Koue, Brugsanvisninger og instruktioner på ED og Brugsanvis-ninger og instruktioner på 1. del.

Knud Troels ThomsenPublikationer

- "Die semantische Rolle 'Instrumental'", i: Kopenhagener Beiträge zur germanistischen Linguistik, s. 145-72.
- Anmeldelse af ordbogen: Hans-Otto Blaeser: Wörterbuch der Personalarbeit, Deutsch-Englisch, Englisch-Deutsch.

KTT har deltaget i "Nordisches Germanistentreffen" Göteborg 5.-8. juni 1989 med indlægget: Zur Instrumentalität einiger deutscher Präpositionen.

KTT har deltaget i symposiet: "Lernziel Wirtschaftskommunika-tion im Ausland", Bayreuth, 27.-29. juli 1989 med indlægget: Technisches Denken - Zur pädagogischen Aufbereitung eines vernachlässigten Aspekts der Fachübersetzerausbildung.

KTT har sammen med Lena Munck, Institut for Fransk, initieret og påbegyndt det delvist externt finansierede forskningspro-jekt: En kortlægning af karakteristika i dansk teknisk sprog-brug. Projektets formål er at søge at fastslå nogle karakte-ristiske træk, der er fremherskende for sprogbrugen i danske tekniske tekster såvel på det generelle som på det tekstspe-cifikke plan. Følgende emner vil blive gjort til genstand for undersøgelser: 1) Syntax: tempus, diatese, sætningsbygning, personlige/upersonlige konstruktioner, ordklassefrekvens, nominalsyntax, grammatisk kondensering. 2) Leksikologi med

henblik på orddannelse: Komplekse adjektiver og komplekse ord, hvori indgår adjektiver. 3) Tekstlingvistik: afsender/modtagerforhold, fremstillingsform, kohærens, modalitet. Undersøgelsesmateriale vil dække forskellige ekspertfaglighedsgrader. Projektet løber til udgangen af 1990. Publikation af forskningsresultater medio 1991.

Mogens Wied

Publikationer

- "Bestemmelsesordene og adjektivernes deklination" (9 s.) til brug for grammatikundervisningen på grundstudiet. (Kompendium).

MW arbejder på en lærebog i tysk fonetik til selvstudium.

Ingeborg Zint

Arbejder, der endnu ikke er publiceret

IZ er begyndt på fremstillingen af manuskriptet til "Beskrivelse af udvalgte kulturer" (forl.titel) og "da/ty falske venner" (forl.titel).

Den overvejende indsats har ligget inden for emnet "Interkulturel Kommunikation". I denne sammenhæng skal ses:

1. deltagelse i

- Jahrestagung des IdS Mannheim 21.-24.2.89 "Deutsche Gegenwartssprache - Tendenzen und Perspektiven".
- 11. Jahrestagung der DGFS, Universität Osnabrück, 27.2.-1.3.89, Arbeitsgruppe: Historische Soziolinguistik.
- Kursus über Landeskunde, Leipzig 9.-15.10.89.

2. deltagelse med foredrag hhv. ledelse af en arbejdsgruppe

- Nordiskt germanistmöte, Göteborg, 4.-8.6.89.
- Veje inden for mindretalsundervisning i den dansk-tyske granseregion med udblik til andre europæiske regioner, Knivsbjerg 28.-30.9.89.

I forbindelse med begivenhederne i DDR har IZ forøget sin indsats med henblik på at skaffe og bearbejde informationsmateriale til forelæsninger, undervisning og eksamensforberedelse.

I forbindelse med arbejdet i internationaliseringsudvalget har IZ forøget sin indsats med henblik på at etablere udvekslingsaftaler med tyske institutioner inden for "Det Store Netværk".

7. CENTER FOR KONFERENCETOLKNING

7.1 Oprettelse og formål.

Centret er oprettet pr. 1.4. 1981 og har til opgave at varetage alle administrative og undervisningsmæssige funktioner i forbindelse med konferencetolkeuddannelsen ved højskolen. Disse funktioner omfatter bl.a. annoncekampagner, udarbejdelse af informationsmateriale og afholdelse af informationsmøder og optagelsesprøver. Centret varetager i øvrigt udarbejdelse af lærerdækningsplan samt skemalægning, planlægning og gennemførelse af undervisningsaktiviteter og afholdelse af eksamen.

Konferencetolkeuddannelsen har til formål at bibringe dimitterende sådanne kundskaber i konsekutiv og simultantolkning, at de er i stand til at fungere som konferencetolke ved overnationale organisationer samt på det fri marked i Danmark og i udlandet.

Centret har i perioden 1981-1989 gennemført 6 uddannelsesforløb à 6 måneder. Ialt 41 kandidater har bestået eksamen, og alle har fået beskæftigelse, de fleste ved EF.

De 2 første uddannelsesforløb blev gennemført for studerende med dansk som modersmål og med fremmedsprogene engelsk, fransk og tysk. Siden 1984 har uddannelsen tillige været åben for studerende med engelsk, fransk og tysk som modersmål, ligesom der i forløbet 1985/86 var adgang for danske studerende med græsk som fremmedsprog. Endvidere har der siden 1985 været mulighed for at optage studerende med dansk som modersmål og med italiensk eller spansk som et af deres fremmedsprog.

Uddannelsesforløbet 1988/89 afsluttedes med en eksamen i marts 1989. 6 kandidater bestod, hvoraf én med fransk modersmål. Yderligere én kandidat med dansk modersmål bestod omeksamen i september 1989.

Der er ikke påbegyndt et nyt uddannelsesforløb i efteråret 1989, derimod påregnes det at gennemføre en uddannelse med start i efteråret 1990.

Blandt centrets tilbagevendende aktiviteter kan tillige nævnes afholdelse af kurser i dansk sprog og tolkning fra dansk.

7.2 Medarbejdere.

Adjunkter/lektorer: Lektor, cand.ling.merc. Anne Zoëga; lektor, cand.mag. Hanne Aarup; lektor, cand.ling.merc. Lena Flugger; adjunkt, lic.phil. Gerda Christensen; lektor, cand.ling.merc. Doris Hansen; lektor, cand.ling.merc. Inge Gorm Hansen; lektor, dr. John Murphy; lektor, cand.phil. Mirella Cristofoli.

Undervisningsassistenter: Translatør Zita Andersen; konference-
tolk Niels Hamdorf; konferencetolk, cand.mag. Torben Bagge Hansen;
konferencetolk Karen Lundgaard Hansen; konferencetolk, cand. mag.
Thomas Harder; konferencetolk, cand.interpret. Linda Hoffmeyer;
cand.phil. Jean Kress; konferencetolk Joachim Meyer; konferencetolk
Susan Pawlak; konferencetolk, cand.ling.merc. Antje Rösch; konfe-
rencetolk, cand.ling.merc. Marie-Claire Thorsen.

Sekretærer: Fuldmægtig Linda Hoffmeyer og assistent Anne Lunding.

7.3 Ledelse.

Daglig leder: Lektor, cand.ling.merc. Anne Zoëga.

Bestyrelse: Lektor, cand.ling.merc. Anne Zoëga, lektor, cand.mag.
Hanne Aarup, lektor, cand.ling.merc. Lena Flugger samt 3 studerende:
Jean-Charles Garcia-Pelayo, Anne Poulsen og Jens Rahbek Rasmussen.

7.4 Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed.

Der henvises til oplysningerne under de enkelte institutter.

8. FAGSPROGLIGT CENTER

8.1 Oprettelse og Formål

Fagsprogligt Center, der også fungerer som sekretariat for UNESCO Alsed-LSP projektet, blev oprettet i 1976 som et tværsprogligt center ved Handelshøjskolen i København og har til opgave at opbygge et internationalt network af institutioner og personer, der beskæftiger sig med fagsprog, at indsamle, koordinere og sprede information og dokumentation om fagsproglige aktiviteter samt at fremme forsknings- og undervisningsprojekter inden for fagsprog.

8.2 Medarbejdere

Afdelingsleder, cand. mag. J. Qvistgaard;
 Adjunkt cand. interpret Lisbeth Pals Svendsen;
 Adjunkt lic. ling. merc. Knud Troels Thomsen
 Sekretær Annette Warnez

8.3 Centrets ledelse

Styringsgruppe: Afdelingsleder cand. mag. Jacques Qvistgaard (formand); Adjunkt cand. interpret Lisbet Pals Svendsen (næstformand); Adjunkt lic. ling. merc. Knud Troels Thomsen, Lektor cand. ling. merc. Hanne Puggaard; Studerende Marianne Buch Hansen; Studerende Helle Janlow.

Sekretær: Annette Warnez (TAP).

Daglig ledelse: afdelingsleder, cand. mag Jacques Qvistgaard.

8.4 Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed.

Publikationer

- UNESCO Alsed-LSP Newsletter Vol. 12 No. 1 Juli 1989
- UNESCO Alsed-LSP Newsletter Vol. 12 No. 2 November 1989

Under udarbejdelse

- New Bearings II
- The World of LSP III

8.5 Anden fagsproglig og international aktivitet.

- Jacques Qvistgaard har deltaget i
- ADLA's årsmøde. Tema: Interkulturel Kommunikation. Københavns Universitet, 10.-11. februar 1989
 - NORDTERM-symposium, "Terminologi, EDB og Vidensteknik", Handelshøjskole Syd, Varde, 2. og 3. juni 1989.
 - Har som formand for AILA's videnskabelige LSP kommission deltaget i planlægningen af 7. Europæiske LSP Symposium i Budapest, 21.-26. august 1989

ADLA

Association Danoise de Linguistique Appliquée (Det danske selskab for anvendt lingvistik) har med deltagelse fra HHK og i samarbejde med KU, HHÅ, AUC, OU, ÅU og DLH afholdt følgende møder:

- Årsmøde: 10.-11. februar 1989, KU. Tema Interkulturel kommunikation
- Workshop: 11. oktober 1989, OU. Tema: Undervisningsmaterialer, (H. Bolte, Utrecht).

9. TERMINOLOGIAFDELINGEN

9.1. Oprettelse og formål

Terminologiafdelingen blev oprettet i 1974 som et tværsprogligt center og har til opgave at drive undervisning og forskning i terminologi og fagsproglig leksikografi samt at udføre informations-, dokumentations- og konsulentarbejde inden for de nævnte områder.

9.2. Medarbejdere

Medarbejdere: Lektor, cand.ling.merc. Gunhild Dyrberg; lektor, cand.ling.merc., translatør Inge Gorm Hansen; lektor, cand. mag. Steffen Leo Hansen; forskningsrådsstipendiat Hanne Hinz; lektor, translatør, cand.jur. Bente Kristensen; docent, cand.ling.merc. Bodil Nistrup Madsen; docent, fil.dr.h.c. H. Picht; lektor, cand.ling.merc. Hanne Puggaard; lektor, translatør Chr. Quist; afdelingsleder, cand.mag. J. Qvistgaard; lektor, cand.mag. Henrik Selsøe Sørensen.

9.3. Afdelingens ledelse

Bestyrelse: Lektor, translatør, cand.jur. Bente Kristensen (formand); afdelingsleder, cand.mag. J. Qvistgaard (næstformand); lektor, cand.ling.merc., translatør Inge Gorm Hansen; docent, cand.ling.merc. Bodil Nistrup Madsen; docent, fil.dr.h.c. H. Picht; TAP-medlem: Elna Oberleitner.

9.4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed

DANTERM-systemgruppen: Bodil Nistrup Madsen og Hanne Hinz har deltaget i DANTERM-systemprojektet: Med støtte fra Statens Humanistiske Forskningsråd (initiativområde "Fagsproglig Kommunikation") er der udviklet en DANTERM-applikation af database-systemet ORACLE, dvs. en "skal" som kan bruges til oprettelse af og arbejde med virksomhedsinterne terminologibaser. Rapport til SHF.

Publikationer og kongresindlæg:

- "Udvikling af terminologibaser efter DANTERM-modellen". Bodil Nistrup Madsen i: Rapport om "Møde om leksikografisk forskning og ordbogsarbejde i Danmark". Fuglsøcentret 8.-10. juni 1988. Skriften på skærmen, Nr. 3, Afdeling for Datalingvistik, Handelshøjskolen i Århus, 1989, s. 123-140.
- "Databasestruktur og brugerinterface til terminologidatabaser". Hanne Hinz og Bodil Nistrup Madsen. Udkommer i Proceedings fra NORDTERM-symposium, juni 1989, Varde.
- "DANTERM/ORACLE application". Hanne Hinz, Bodil Nistrup Madsen and Gert Engel. Udkommer i proceedings fra International Symposium "Terminology in Advanced Microcomputer Applications", November 1989, Wien.

Gunhild Dyrberg og Steffen Leo Hansen har i den forløbne periode deltaget i projektet "Fagsproglige tekstkorpora" under Statens Humanistiske Forskningsråds initiativområde "Fagsproglig Kommunikation" (et samarbejdsprojekt mellem HHK og HHÅ).

Rapport, oprettelse af fagsproglige tekstkorpora: engelsk, fransk, dansk juridisk sprog, aftaleret, Handelshøjskolerne i København og Århus, marts 1989. (Sammen med Dorrit Faber og Joan Tournay).

Henrik Selsøe Sørensen har inden for sin ansættelse ved EUROTRA arbejdet med terminologi som særligt ansvarsområde.

Følgende medarbejdere har deltaget i den igangværende revision af Blinkenberg og Høybye: Dansk-fransk Ordbog:

Gunhild Dyrberg (økonomisk sprog)
Bodil Nistrup Madsen (Dansk-fransk ordbogsbase)
J. Qvistgaard (teknisk sprog)

Nærmere oplysninger vedr. ovennævnte og andre igangværende og afsluttede forskningsprojekter samt publikationer findes i de enkelte institutters beretning:

Institut for Datalingvistik (Steffen Leo Hansen, Bodil Nistrup Madsen)
Institut for Engelsk (Inge Gorm Hansen, Chr. Quist)
Institut for Fransk (Gunhild Dyrberg, J. Qvistgaard, Henrik Selsøe Sørensen)
Institut for Spansk (H. Picht, Hanne Puggaard)
Institut for Tysk (Bente Kristensen)

9.5. Anden forskningsaktivitet

H. Picht og Bodil Nistrup Madsen har i forbindelse med projektet BT 12 (International bibliography of terminological theses and dissertations) som Terminologiaafdelingen gennemfører med Infoterm (Wien), stået for vedligeholdelse af databasen og forberedt de eksisterende data for udgivelse. Publikation udarbejdet i 1989.

Terminologiaafdelingen har et nært samarbejde med Infoterm i forbindelse med andre bibliografier, især BT 1 - terminologisk litteratur og BT 16 - terminologisk uddannelsesmateriale.

Terminologiaafdelingen er repræsenteret i NORDTERMs arbejdsgrupper ved flg. medarbejdere:

Styregruppen: H. Picht

AG 1 - (Terminologiuddannelse): H. Picht

AG 2 - (Datamatstøttet terminologiarbejde): Bodil Nistrup Madsen,
Steffen Leo Hansen

AG 4 - (INSTA-gruppen for ISO/TC 37): Bodil Nistrup Madsen,
Chr. Qvist, Henrik Selsøe Sørensen, H. Picht

Nordterm AG 4, der harmoniserer de nordiske landes indsats inden for det nationale og internationale standardiseringsarbejde på terminologiområdet, følger i sin fordeling af arbejdsområder ISO/TC 37's opdeling. Den omfatter 3 Subcommittees:

- SC 1 - Terminologiske principper
- SC 2 - Terminografi
- SC 3 - Datamatstøttet Terminologi

Der har på individuel eller institutionsbasis været løbende kontakter med forskellige formål med organisationer/institutioner på terminologiområdet gennem NORDTERM, EF, Østrig (Infoterm), England (University of Surrey), Spanien, Frankrig, DDR, Vesttyskland, samt flere latinamerikanske lande.

Nærmere oplysninger findes i de enkelte institutters beretning.

10. AFDELING FOR TEGNSPROGSTOLKNING

10.1 Oprettelse og formål

Tegnsprogstolkeuddannelsen er en 2-årig forsøgsuddannelse, som oprettedes i 1986. Der optages forløbige studerende på uddannelsen sidste gang d. 1.9.90. Uddannelsen er baseret på et samarbejde mellem Døves Center for Total Kommunikation (KC), som varetager uddannelsens 1. år, og Handelshøjskolen i København, hvor uddannelsens 2. år - den egentlige tolkeuddannelse - finder sted.

Formålet er at uddanne tegnsprogstolke, der kan varetage en bred vifte af tolkeopgaver, så som simultan- og dialogtolkning fra talt dansk til tegnsprog og omvendt inden for undervisningssektoren, i sociale sammenhænge, mødevirksomhed o.l.

10.2 Medarbejdere

Fra KC: Projektmedarbejder, undervisningskonsulent og tegnsprogstolk Pernille Bott-Petersen. Undervisningskonsulent og tegnsprogstolk Inga Pedersen, Bente Sparrevohn og Sussi Toft. Undervisningskonsulent Gerd Baden, Ritva Bergmann, Ole Faustrup, Anne Skov Hårdell, Annegrethe Pedersen, Birthe Pedersen og Signe Birch Rasmussen.

Fra HHK: Projektmedarbejder: Fuldmægtig, cand.phil. og lic. ling.merc. Gitte Baunebjerg Hansen. Lektor, cand.interpret. Doris Hansen.

Undervisningsassistenter: Cand.mag. Charlotte Jørgensen (dansk).

Gæsteforelæsere: Tegnsprogstolk John Almind (tolkning); tolk Marianne Bagger (tolkning); cand. psyk. Ildi Batory (socio-drama); Bente Behrend (indvandererrådgivning/-tolkning); cand. ling. merc. Lena Flugger (fejlkilder i tolkeprocessen); skuespiller Steen Haakon Hansen (koncentration); tale-/hørepedagog Sten Høgel (stemmebrug); forsorgschef, cand. psyk. Peter Knudsen; Inger Riis Laursen (koncentration); social-medicinsk tolk Taner Yilmatz (tolkning); lektor, cand.mag. Hanne Aarup.

11. AFDELINGEN FOR SOCIAL OG MEDICINSK TOLKNING

11.1 Oprettelse og formål

Afdelingen, der er en projektafdeling med undervisningsopgaver inden for social og medicinsk tolkning, oversættelses- og terminologiarbejde, blev oprettet i 1988 ved en særlig bevilling til flygtninge. Afdelingen varetager en basisuddannelse for flygtninge- og indvandrerterolke, der arbejder i social- og sundhedsforvaltningen. Afdelingen arbejder med en overbygning, f.eks. med moduler i politi- og retstolkning samt i genetik og psykiatri. Afdelingen er desuden aktivt involveret i Nordisk Ministerråds nye forskningsprojekt med henblik på oprettelse af en skandinavisk termbank for det sociale og medicinske område.

Afdelingen tilbyder undervisning i arabisk, farsi (persisk), polsk, serbokroatisk, tyrkisk og urdu.

11.2 Medarbejdere

Projektleder, cand.ling.merc. Nina Hamerik.

Undervisningsassistenter : Translatør og tolk Allan El-Zayat (arabisk), mag.art. Ellen Wulff (arabisk), cand.mag. Bodil Hjerrild (farsi), stud.mag., B.A. Mozaffar Ghahreman (farsi, dispensation), cand.mag. Hanna Lehrmann (polsk), stud. mag. Juni Arnfast Söderberg (polsk, dispensation, forventet dimission sommer 1989), cand.mag. Jane Kabel (serbokroatisk), lærer, B.A. Zeljka Rasmussen (serbokroatisk), stud.mag., B.A. Anne Grete Öker (tyrkisk, dispensation), cand.scient. Murat Alpar (tyrkisk), lærer, B.A. Abbas Razvi (urdu), cand.mag. Karsten Lomholt (urdu).

Gæsteforelæsere : Sundhedsplejerske Saida Sonne, læge Jens Aagaard, socialrådgiver Susse Kolster (socialministeriet), antropolog Beth Elverdam, politiassistent, cand.jur. Svend Boye Petersen, cand.ling.merc. Anders Hermansen, RCT, oversygeplejerske Lone Jakobsen, RCT, cand.ling.merc. Nina Hamerik (notatteknik og tolkeetik).

Sekretærer : Assistent Lajla Mark Awad, assistent Marie Lenstrup.

12. PUBLIKATIONSVIRKSOMHED

12.1 CEBAL-Serien, Copenhagen Studies in Language

er en publikationsserie, der indeholder lingvistiske studier og rapporter over forskning, der udføres ved Handelshøjskolens sproginstitutioner samt, i et vist omfang, ved andre indenlandske og udenlandske sproginstitutioner. De publicerede artikler omfatter studier i almindeligt såvel som fagligt sprog, i social og institutionel baggrund og i sprogundervisningsmetoder. Der udgives temanumre.

I beretningsperioden er udkommet:

- Nr. 12 "Linguistic Data and Linguistic Theory: Three Essays on Linguistic Methodology." (1989). Redaktion: Michael Herslund. Artikler af Hans Basbøll, Torben Vestergaard og Carl Vikner.

I 1990 udkommer Copenhagen Studies in Language

- Nr. 13. "Pragmatics and its Manifestations in Language". Redaktion: Lita Lundquist og Lone Schack Rasmussen. Artikler af Lars Fant, Peter Harder og Lita Lundquist.
- Nr. 14 bliver et bind om fagsprog (LSP), redigeret af Niels Davidsen-Nielsen.

I 1990 indføres en abonnementsordning. Der planlægges udgivet et bind om året.

Serien udgives af Handelshøjskolens Forlag og distribueres af Nyt Nordisk Forlag, Arnold Busck. Dens hovedredaktør er Niels Davidsen-Nielsen.

12.2 SPRINT

SPRINT er et tværinstitutligt skrift, som udkommer 2 gange årligt. Redaktionen, der er sammensat af lærere, to fra hvert sproginstitut, en repræsentant fra Terminologiaafdelingen samt 1 TAP'er, ser det som sin opgave i let tilgængelig form at behandle nogle af de fremmedsproglige problemer, man som lærer eller studerende ved handelshøjskoler, handelshøjskoleafdelinger, handelsskoler og -gymnasier støder på.

For tegning og lay-out har sekretær Kirsten Elsborg været ansvarlig i beretningsperioden. Bladet er udkommet 2 gange i beretningsperioden og har vakt stor interesse inden for den tilsigtede læserkreds.

12.3 ARK

Sproginstitutternes Arbejdsblad er oprettet 1979 og af Forskningskollegiet tænkt som en ramme for foreløbige arbejdsresultater fra medarbejdere under Det Erhvervsproglige Fakultet. Der optages artikler om fagligt og almindeligt sprog.

I beretningsperioden er udkommet:

- ARK 45 Hans-Peder Kromann og Hans Kristian Mikkelsen:
Fagsprog og fagsproglig kommunikation.
En selektiv systematisk bibliografi ca. 1980-88.
Januar 1989.
- ARK 46 Peter Colliander:
Indføring i det tyske sprogs opbygning.
En valensteoretisk fremstilling.
Del I: Teoretisk baggrund. Maj 1989.
- ARK 47 Anna-Lise Laursen:
En integreret model til belysning af temasektionen i spanske og danske sætninger med henblik på en kontrastiv analyse af fagsproglige tekster. Juni 1989.
- ARK 48 Henning Nølke:
Polyfoni. En sprogteoretisk indføring. Juli 1989.
- ARK 49 Charlotte Werther og Ole Helmersen:
Konflikt eller konsensus.
Del I: En undersøgelse af danske virksomheder og indgåelse af agent- og eneforhandlerkontrakter med britiske principaler.
Del II: Sproglige analyser af agent- og eneforhandlerkontrakter. Oktober 1989.
- ARK 50 Tekstlingvistiske perspektiver i erhvervsproglig forskning:
Indlæg fra Forskningsseminaret, HHK 25. og 26. maj 1989. November 1989.
- ARK 51 Kirsten Haastrup:
Bind I: Lexical Inferencing Procedures.
Bind II: Lexical Inferencing Procedures - Supplementary Report. November 1989.

I 1990 indføres en abonnementsordning. Der udgives minimum 5 numre pr. år.

